

آزمون آزمایشی خیلی سبز

رشته انسانی

مرحله پنجم

پایه دوازدهم

تاریخ برگزاری: ۶/مهر/۱۴۰۳

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۰۴

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۴

ویژگی‌های برنامہ راهبردی آزمون‌های آزمایشی خیلی سبز در تابستان ۱۴۰۳-۰۴

- ۱- دوره‌درس پایه دهم
- ۲- دوره‌درس پایه یازدهم
- ۳- مطالعه بخشی از درس پایه دوازدهم
- ۴- امکان انتخاب فرآیند ترکیبی هر کدام از موارد فوق

مرحله پایه	اول ۱۳ تیر	دوم ۵ مرداد	سوم ۲۶ مرداد	چهارم ۱۶ شهریور	پنجم عمر
دهم	-	✓	✓	✓	✓
یازدهم	✓	✓	✓	✓	✓
دوازدهم	-	-	✓	✓	-

با توجه به موارد فوق دفتر چه آزمون خیلی سبز در این آزمون از ۲ قسمت تشکیل شده است.

هر داوطلب باید در جلسه آزمون به یک یا دو قسمت (که قبلاً در پلن کار بری انتخاب کرده است) پاسخ دهد.

آزمون تعیین سطح (جامع پایه یازدهم) در تاریخ ۱۳ تیر ۱۴۰۳ برگزار شده است؛ چنانچه نتوانستید در این آزمون شرکت کنید، امکان برگزاری این آزمون به صورت آنلاین فراهم است.

آزمون مرحله پنجم (همین دفتر چه ای که در دست دارید) به عنوان ایستگاهی برای دوره‌درس پایه یا تعیین سطح می باشد.

پایه دهم

چنانچه پایه دهم را در پندل کار بری خود انتخاب کرده اید، به سوالات این دفتر چه مطابق جدول زیر در زمان مقرر پاسخ دهید.

بودجه بندی دروس	زبان عربی	علوم اجتماعی	زبان و ادبیات فارسی	ریاضی
	عربی، زبان قرآن (۱) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۱۰	جامعه شناسی (۱) کل کتاب صفحه ۳ تا ۱۳۵	علوم و فنون ادبی (۱) کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۷	ریاضی و آمار (۱) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۱۷
اقتصاد	منطق	جغرافیا	تاریخ	
کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۶۰	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۱۳	جغرافیا (۱) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۰	تاریخ (۱) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۲	

مدت پاسخگویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۵ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	ریاضی
۱۰ دقیقه	۲۰	۱۱	۱۰	زبان و ادبیات فارسی
۱۰ دقیقه	۳۰	۲۱	۱۰	علوم اجتماعی
۱۵ دقیقه	۴۵	۳۱	۱۵	زبان عربی
۸ دقیقه	۵۳	۴۶	۸	تاریخ
۷ دقیقه	۶۰	۵۴	۷	جغرافیا
۱۰ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	منطق
۱۰ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	اقتصاد
۸۵ دقیقه		۸۰ سؤال		مجموع

ریاضی و آمار دهم

۱- ریشه‌های معادله درجه دوم $mx^2 + (m^2 - 16)x + 9 = 0$ قرینه یکدیگرند. m کدام است؟

- ۴ (۱) -۴ (۲) ۸ (۳) -۸ (۴)

۲- اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $\frac{9-x}{x^2-x} + \frac{16}{x^2-1} = \frac{18}{x^2+x}$ باشند، حاصل $\frac{x_1}{x_2} + \frac{x_2}{x_1}$ کدام است؟

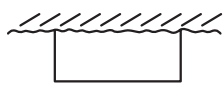
- $\frac{10}{3}$ (۱) $\frac{-10}{3}$ (۲) $\frac{5}{2}$ (۳) $\frac{-5}{2}$ (۴)

۳- تابع خطی $f(x) = (a-b)x + a + b$ از دو نقطه $(-1, 4)$ و $(2, -8)$ می‌گذرد. مقدار $\frac{f(a)}{b}$ کدام است؟

- ۸ (۱) ۸ (۲) -۴ (۳) ۴ (۴)

۴- رأس سهمی $y = -2x^2 + 2x + 1$ در کدام ناحیه دستگاه مختصات قرار دارد؟

- اول (۱) دوم (۲) سوم (۳) چهارم (۴)

۵- با k متر نرده، زمینی مستطیل‌شکل را که از یک طرف به رودخانه محدود می‌شود نرده‌کشی

می‌کنیم. اگر حداکثر مساحت این زمین 1800 مترمربع باشد، k کدام است؟

- ۸۰ (۱) ۱۲۰ (۲) ۱۶۰ (۳) ۱۸۰ (۴)

۶- واریانس داده‌های $8, 2a, 2, b$ و $4c$ برابر با صفر است. حاصل $\frac{b^2 - c^2}{a}$ کدام است؟

- ۶ (۱) ۸ (۲) ۴ (۳) ۱۰ (۴)

۷- میانگین 18 داده آماری 30 است. داده 21 با 3 بار تکرار، بیشترین فراوانی را بین داده‌ها دارد. اگر داده‌های برابر با

مُد را حذف کنیم، میانگین داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

- $30/2$ (۱) $30/8$ (۲) $31/2$ (۳) $31/8$ (۴)

۸- انحراف از میانگین 10 داده آماری برابر با $-3, 2, 2, a, -1, 0, 2, -1$ و 1 است. اگر مجموع چارک اول و سوم برابر

با 57 باشد، میانگین داده‌ها کدام است؟

- ۲۶ (۱) ۲۷ (۲) ۲۸ (۳) ۲۹ (۴)

۹- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نمودار جعبه‌ای یک نمودار تک‌متغیره است.

(۲) نمودار دایره‌ای برای نمایش داده‌های کیفی مناسب است.

(۳) شاخص مرکزی مناسب برابر داده‌های $25, 36, 32, 280$ و 29 میانه است، نه میانگین.

(۴) در نمودار حبابی، نسبت متغیرهای سوم با مربع نسبت مساحت دایره‌ها برابر است.

۱۰- زاویه بین دو شعاع متوالی در یک نمودار راداری 60° است. اگر سه متغیر دیگر را بخواهیم به این نمودار اضافه کنیم،

زاویه بین دو شعاع متوالی آن چند درجه خواهد شد؟

- 40° (۱) 36° (۲) 30° (۳) 20° (۴)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی دهم

 ۱۱- کدامیک از موارد زیر از دیدگاه تاریخ ادبیات یا سبک‌شناسی نادرست است؟

- (۱) چهارمقاله از آثار منثور نظامی گنجوی در سده ششم است که حذف افعال به قرینه و آوردن مترادف‌ها و توصیفات فراوان از ویژگی‌های آن است.
- (۲) دوره رواج نثر فنی، قرن ششم و نخستین نمونه آن، «کلیله و دمنه» است که در سال ۵۳۶ ابوالمعالی نصرالله منشی آن را پدید آورده است.
- (۳) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است.
- (۴) نیمه دوم سده پنجم، دوره بلوغ نثر پارسی و سده‌های ششم و هفتم، دوره پختگی و کمال آن است.

 ۱۲- کدام بخش از متن زیر درباره زبان دری نادرست است؟

«ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد. دری، زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه»

۲

۱

مقامات دولتی بوده است. دری نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر زبان عربی بود. منطقه رواج این زبان نخست در

۳

مشرق و شمال شرقی ایران بود.

۴

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

 ۱۳- نام پدیدآورندگان چند اثر در مقابل آن نادرست آمده است؟

قابوس‌نامه (کیکاووس عنصرالمعالی)، سفرنامه (ناصر خسرو)، ترجمه تفسیر طبری (محمد بن جریر طبری)، ترجمه تاریخ‌الرسول و الملوک (ابو علی بلعمی)، شاهنامه ابومنصوری (ابومنصور عبدالرزاق هروی)

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

 ۱۴- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست هستند؟

- (۱) شب شد ز تار طره تو روز روشنم
 (۲) ای مهر تو بر سینه من مهر نهاده
 (۳) سوزی ز ساز عشقت در دل چرا نگیرم
 (۴) آن عهد یاد باد که از بام و در مرا
- روزی به دیدن شب تارم نیامدی (واژه‌آرایی، جناس همسان)
 ای عشق تو از دیده من آب گشاده (موازنه، جناس ناهمسان)
 رمزی ز راز مهتر در جان ندارم (ترصیع، جناس همسان)
 هر دم پیام یار و خط دلبر آمدی (واج‌آرایی، جناس ناهمسان)

۱۵- کدام بیت «فاقد» جناس همسان است؟

- (۱) بر بوی آن که بوی تو دارد نسیم گل
 (۲) روزی به زرخدانش گفتم به سیمینی
 (۳) نشان موی میانش که دل در او بستم
 (۴) نه بوی مهر می‌شنویم از تو ای عجب
- پیوسته بوی باغ و گلستانم آرزوست
 گفت ار نظری داری ما را به از این بینی
 ز من مپرس که خود در میان نمی‌بینم
 نه روی آن که مهر دگر کس بپروریم

۱۶- نشانه‌های هجایی مقابل کدام مصراع کاملاً درست است؟

- (۱) قلم در نقش آن کش کان حجاب است (U--U---U---U)
 (۲) فکر بسی گشت و نشانش ندید (-UU--UU--UU-)
 (۳) که دردی که از دوست باشد دواست (-U--U--U--U)
 (۴) دیده از دریای جوشان بسته‌ام من (-U---U---U-)

۱۷- قاعدهٔ قافیه در کدام بیت «متفاوت» با دیگر ابیات است؟

- (۱) یاد رخسار تو را در دل نهان داریم ما
 (۲) اشک پیش مردم فرزانه می‌ریزیم ما
 (۳) زیر شمشیر حوادث پای بر جاییم ما
 (۴) در نظرها گرچه بیکاریم در کاریم ما
- در دل دوزخ، بهشت جاودان داریم ما
 در زمین شور دایم دانه می‌ریزیم ما
 رو نمی‌تاییم از سیلاب، دریاییم ما
 همچو مرکز پای بر جاییم و ستاریم ما

۱۸- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) زلفت هزار دل به یکی تار مو بیست
 (۲) دم‌به‌دم ما بستهٔ دامی نویم
 (۳) چه سرو است آن که بالا می‌نماید
 (۴) سخن گر چو گوهر برآرد فروغ
- راه هزار چاره‌گر از چارسو بیست
 هر یکی گر باز و سیمرغی شویم
 عنان از دست دل‌ها می‌ریاید
 چو ناباور افتد نماید دروغ

۱۹- بیت زیر با ابیات همهٔ گزینه‌ها، قرابت معنایی دارد؛ به جز

- «هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود
 (۱) بدان کز زبان است مردم به رنج
 (۲) هر که از ذوق خیر دارد و داند سخنی
 (۳) سخن گفته دگر باز نیاید به دهان
 (۴) نخست اندیشه کن آن‌گاه گفتار
- بر زبان، بند گرانی از تأمل بایدش»
 چو رنجش نخواهی سخن را بسنج
 به جز از گفتهٔ عشاق نخواند سخنی
 اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد
 که نامحکم بود بی‌اصل دیوار

۲۰- کدام ابیات با یکدیگر قرابت مفهومی دارند؟

- (الف) گویند به صحرا رو شاید بگشاید دل
 (ب) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد؟
 (ج) به صحرا رو که از خاطر غبار غم بیفشانی
 (د) تو تشنهٔ غزل شهریار و من به که گویم؟
 (ه) شعر من رنگ شب و آهنگ غم دارد رهی
- صحرا نگشاید دل، خاطر چو حزین باشد
 یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد
 به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی
 که شعر تر نترود برون ز طبع حزینی
 زان که دارد نسبتی با خاطر غم‌پرورم
- (۱) الف - ج - ه (۲) الف - ب - ه (۳) ج - د (۴) ب - د

جامعه‌شناسی دهم

۲۱- ویژگی‌های جهان «اجتماعی»، «متجدد» و «اساطیری» به ترتیب کدام است؟

- ۱) عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن با قرارداد انسان‌ها به وجود می‌آید - در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط بر این جهان گام برمی‌دارد - امکان بهره‌وری معقول از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.
- ۲) با تغییر جمعیت یا رشد و افول اقتصاد، جهان اجتماعی هم‌چنان هویت خود را حفظ می‌کند - آدمیان در این جهان متوجه اهداف دنیوی‌اند - این جهان، محصول انحراف بشر از فرهنگ معنوی است.
- ۳) هر یک از پدیده‌هایی که بیرون از جهان اجتماعی قرار دارند، لزوماً وارد جهان اجتماعی می‌شوند - داوری درباره ارزش‌های بشری به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود - به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است.
- ۴) رفتار سایر موجودات غریزی است اما جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد - رواج کنش‌های عاطفی و اخلاقی، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند - نوعی جهان معنوی محسوب می‌شود.

۲۲- در ارتباط با لایه‌های جهان اجتماعی، کدام گزینه درست است؟

- ۱) بخش‌هایی از جهان اجتماعی وجود دارند که تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد؛ این بخش‌ها کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.
- ۲) لایه‌هایی از جهان اجتماعی که تأثیرات محدودتری بر جهان اجتماعی دارند، بیشتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. عقاید و ارزش‌ها در این لایه قرار دارند؛ به همین دلیل به آسانی حذف نمی‌شوند.
- ۳) عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند. این بخش‌ها به آسانی تغییر می‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد؛ بنابراین دارای تأثیرات فراگیر هستند.
- ۴) لایه‌های سطحی جهان اجتماعی برحسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییراند و تغییر در برخی از آن‌ها زمانی موجب تحول جهان اجتماعی می‌شود که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر شود.

۲۳- کدام یک در ارتباط با ارزش‌های واقعی و آرمانی درست است اما در ارتباط با ارزش‌های حقیقی نادرست است؟

- ۱) قلمرو واقعی، نظام معیار جهانی است که برخی آن را مراعات نمی‌کنند - جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.
- ۲) قلمرو واقعی و آرمانی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تعیین می‌شود - حقیقی بودن ارزش‌ها براساس آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف تعیین می‌گردد.
- ۳) ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند، سازنده قلمرو واقعی جهان اجتماعی هستند - حقایق از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی تغییرپذیرند.
- ۴) اگر مردم به آرمان‌ها عمل نکنند، فاصله قلمرو واقعی از آرمان‌ها کاهش می‌یابد - اگر جوامع حقایق را نشناسند یا به آن ایمان نیاورند، به سوی باطل گام برمی‌دارند.

۲۴- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جهان متجدد بر چه اساسی با ارزش‌هایی مانند فردگرایی و رفاه‌طلبی سازگار است؟
 - تقسیم جوامع به مکانیکی و ارگانیکی از سوی دورکیم، با چه معیاری صورت گرفته است؟
 - پی‌بردن به میزان اثرگذاری و اثرپذیری خود از پدیده‌های اجتماعی، فایده‌ کدام تقسیم‌بندی از پدیده‌های اجتماعی است؟
 - کدام گزاره درباره پدیده‌های اجتماعی درست نیست؟
- (۱) رویکرد این جهانی - تقسیم کار - اندازه و دامنه - ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق پدیده‌های اجتماعی محقق می‌شوند.
 (۲) هویت دنیوی - دیدگاه طولی نسبت به جوامع - عینی و ذهنی - همه پدیده‌های اجتماعی آثار کنش‌های اجتماعی‌اند.
 (۳) سکولاریسم - تنوع جهان‌های اجتماعی - خرد و کلان - انسان‌ها پدیده‌های اجتماعی را برای رفع نیازهای خود پدید می‌آورند.
 (۴) ثروت و توان اقتصادی - استعمار - محسوس و نامحسوس - پدیده‌های اجتماعی نتیجه کنش‌های افراد هستند.

۲۵- در جایگاه‌های «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب کدام موارد قرار می‌گیرند؟

آسیب اجتماعی	ویژگی	پیامد
تحول فرهنگی	(ج)	تبدیل جهان به جهان اجتماعی دیگر
تعارض فرهنگی	شیوه زندگی ناسازگار با عقاید یک جهان اجتماعی	(الف)
(ب)	ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ عقاید خود	دگرگونی هویت فرهنگی

- (۱) تحول هویت فرهنگی - بحران هویت - ازدست‌رفتن ثبات ارزش‌ها در زندگی مردم
 (۲) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - ازدست‌رفتن ثبات ارزش‌ها در زندگی مردم
 (۳) تزلزل فرهنگی - بحران هویت - فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات جهان اجتماعی
 (۴) تحول هویت فرهنگی - تعارض فرهنگی - فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات جهان اجتماعی

۲۶- عوامل تبدیل رسانه‌ها و فضای مجازی به عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی کدام است؟

- (۱) به واسطه فضای مجازی، عقاید و ارزش‌های جهان‌های اجتماعی با کمیت و کیفیت نابرابر عرضه می‌شوند.
 (۲) فضای مجازی تعامل فرهنگی را از سطح عموم کاربران و مصرف‌کنندگان به سطح محققان و مولدان فرهنگی منتقل کرده است.
 (۳) به واسطه فضای مجازی، ارزش‌های جهان دنیوی با کمیت برابر و کیفیت نابرابر نسبت به جهان معنوی عرضه می‌شود.
 (۴) فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی جوامع، تعامل سیاسی را به عمق عقاید و ارزش‌ها می‌کشانند.

۲۷- کدام گزینه درباره هویت جهان اجتماعی درست است؟

- (۱) خاطره جمعی مشترک انسان‌ها در طول زمان متراکم و مستحکم می‌شود و بعد اجتماعی هویت جهان را می‌سازد - هویت فرهنگی جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.
 (۲) هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی جهان اجتماعی با چالش‌هایی مواجه می‌شود - هویت فرهنگی جهان اجتماعی در درون هویت اجتماعی شکل می‌گیرد.
 (۳) هویت اجتماعی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی و شغلی متناسب با خود را پدید می‌آورد - سرزمین یا وطن بعد جغرافیایی هویت یک جهان اجتماعی را می‌سازد.
 (۴) هرگاه افراد جامعه نوعی از ارزش‌ها را بپذیرند و به رسمیت بشناسند، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید - مکان، زمینه ارتباط افرادی را که عقاید و ارزش‌های مشترک دارند فراهم می‌آورد و بعد جغرافیایی هویت جامعه را می‌سازد.

۲۸- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب نشان‌دهنده کدام مفهوم مرتبط با قدرت و سیاست است؟

- رسانه‌های آمریکایی، اسلام‌هراسی را در جهت راضی و همراه ساختن مردم برای مقابله با اسلام به کار می‌برند.
- با تشکیل شوروی، مزرعه‌دارای دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی به عنوان شیوه‌های اقتصاد کشاورزی رایج شدند.
- از نظر ارسطو، حکومتی اقلیتی بر مبنای خواست و میل حاکمان است.
- به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست.

(۱) سلطه هژمونیک - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - آریستوکراسی - لیبرال دموکراسی

(۲) قدرت نرم - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - الیگارشی - لیبرالیسم

(۳) سلطه هژمونیک - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - الیگارشی - لیبرال دموکراسی

(۴) قدرت نرم - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - آریستوکراسی - لیبرالیسم

۲۹- موارد کدام گزینه، بیانگر ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی است؟

(۱) مبادله متعادل تولیدات با سایر کشورها - مستقل و مستحکم - عدم وابستگی به تعاملات جهانی

(۲) باور به تعالیم حیات‌بخش اسلام - اتکا به ظرفیت مولد دولتی و مردمی - روحیه جهادی

(۳) خلاقیت و نوآوری - درون‌گرایی در عین برون‌زایی - پیشرفت توأم با عدالت

(۴) اتکا به ظرفیت مولد مردمی - روحیه جهادی - خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی

۳۰- در میان عبارتهای زیر، چه تعداد از موارد نادرست‌اند؟

(الف) از آن‌جا که آگاهی‌ها و اراده‌ها متفاوت‌اند، جهان‌های اجتماعی گوناگونی شکل می‌گیرند که شیوه‌های زندگی متفاوتی پدید می‌آورند.

(ب) جامعه‌شناسان و روان‌شناسان درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان‌ها بحث می‌کنند و در این باره نظریاتی ارائه می‌دهند.

(ج) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ باعث می‌شود آن فرهنگ از ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری برخوردار باشد.

(د) جهان اجتماعی خودباخته ارتباطش را با تاریخ و فرهنگ خود از دست می‌دهد؛ بنابراین فقط می‌تواند به جهان اجتماعی مقابل که مبهوت آن شده است ملحق شود.

(ه) مطابق با نظر اسلام، اگر فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد فرهنگ حق نباشد، جامعه فاسق می‌سازد.

(۴) پنج

(۳) چهار

(۲) سه

(۱) دو

عربی، زبان قرآن دهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۳۱ - ۳۷):

۳۱- ﴿هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ﴾:

- ۱) او همان کسی است که بازگشت بندگانش را قبول می‌کند و از زشتی‌ها می‌گذرد!
- ۲) او کسی است که پذیرای توبه عبادت‌کنندگان خود است و از بدی‌ها درمی‌گذرد!
- ۳) اوست آن که بازگشت را از عابدان خویش می‌پذیرد و از زشتی‌ها چشم‌پوشی می‌کند!
- ۴) او کسی است که از بندگانش توبه را می‌پذیرد و از بدی‌ها گذشت می‌نماید!

۳۲- «بعض البلدان حول الخليج الفارسي شهدت نمواً ملحوظاً في الحصول على ثروة عبر صناعة السياحة بدلاً من تصدير النفط»:

- ۱) برخی کشورهایی که اطراف خلیج فارس هستند، رشد چشمگیری را در به دست آوردن ثروت از صنعت گردشگری به جای صدور نفت شاهد هستند!
- ۲) بعضی کشورهای پیرامون خلیج فارس در به دست آوردن ثروت از طریق صنایع گردشگری رشد چشمگیری را شاهد بودند و آن جایگزین صادرات نفت شده است!
- ۳) برخی کشورهای اطراف خلیج فارس به جای صادر کردن نفت شاهد رشدی چشمگیر در کسب ثروت از طریق صنعت گردشگری بودند!
- ۴) بعضی کشورهای پیرامون خلیج فارس به جای صادر کردن نفت رشد چشمگیری را در به دست آوردن ثروت از صنعت گردشگری خود شاهد هستند!

۳۳- «بعد أن فرغت صالة الامتحان من التلاميذ أغلقت أبوابها ففرق التلاميذ مع مرافقيهم والشارع أصبح مفروشا بالأوراق الامتحانية!»:

- ۱) پس از آن که سالن امتحان را از دانش‌آموزان خالی کردند درهای آن بسته شد؛ پس دانش‌آموزان نیز با همراهان خود پراکنده شدند و خیابان از برگه‌های امتحانی پوشیده شد!
- ۲) بعد از آن که سالن آزمون از دانش‌آموزان خالی شد، درهای آن را بستند و دانش‌آموزان و همراهانشان را متفرق ساختند، درحالی که خیابان از برگه‌های آزمون پر بود!
- ۳) پس از خالی شدن سالن آزمون از دانش‌آموزان درهای آن بسته شد و دانش‌آموزان و همراهانشان پراکنده شدند، درحالی که خیابان مملو از برگه‌های آزمون شده بود!
- ۴) بعد از آن که سالن امتحان از دانش‌آموزان خالی شد درهایش بسته شد و دانش‌آموزان با همراهان خود پراکنده شدند، درحالی که خیابان از برگه‌های آزمون پوشیده شده بود!

۳۴- « شابٌّ كان يُغني على شاطئ البحيرة بصوت جميل، حيرني فأدى إلى تساقط الدموع من عيني!»: جوانی

- ۱) روی ساحل دریا با صدایی زیبا آواز می‌خواند که من شگفت‌زده شدم و باعث افتادن اشک‌ها از چشمم شد!
- ۲) که با صدایی زیباروی ساحل دریاچه آواز می‌خواند مرا متحیر کرده است، به طوری که منجر به افتادن اشک‌ها از چشمم شد!
- ۳) مرا متحیر ساخت که روی ساحل دریا با صدایی زیبایی آواز می‌خواند و باعث شد که اشک‌هایم از چشمم من بیفتد!
- ۴) که با صدایی زیباروی ساحل دریاچه آواز می‌خواند شگفت‌زده‌ام کرده بود و منجر به افتادن اشک‌ها از چشمم شد!

۳۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) أَيْسَطُطِيعُ أَحَدَكُمْ أَنْ يَحْفَظَ هَذِهِ الْقِصَائِدَ الْجَمِيلَةَ فِي مَائَتِي دَقِيقَةٍ؟: آیا کسی از شما می‌تواند این سروده‌های زیبا را در صد دقیقه حفظ کند؟
- ۲) كم میناءً يُنَاسِبُ تَوَقَّفَ نَاقِلَاتِ النَّفْطِ فِي إِيرَانَ؟: در ایران چند توقفگاه مناسب برای توقف کشتی‌های نفت کش است؟
- ۳) هَذَا الْمَفْدُوقُ ثَانِي أَكْبَرَ الْفَنَادِقِ فِي إِيرَانَ وَ لَهُ عَشْرُونَ طَابِقًا: این هتل دومین هتل بزرگ در ایران است و بیست طبقه دارد!
- ۴) مَا أَجْمَلُ الْإِنْفَاقَ مِمَّا تُحِبُّهُ وَ الْإِحْسَانَ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ: زیباتر از بخشیدن از آن‌چه دوست داری و خوبی به کسی که به تو بدی کرده چیست؟

۳۶- عین الصّحیح:

«کلاغ‌ها صدایی دارند که با آن به حیوانات دیگر هشدار می‌دهند!»

(۱) الغربان له صوتٌ يُحذّرُ به بقيّة الحيوانات!

(۲) الغربان ذاتٌ صوتٌ تُحذّرُ به الحيوانات الأخرى!

(۳) للغربان صوتٌ تُحذّرُ بها سائر الحيوانات!

(۴) الغربان تَمْتَلِكُ أصواتاً يُحذّرُ بها بقيّة الحيوانات!

۳۷- «سلامة العيش في مُداراة النَّاسِ!» عین الأبعد عن مفهوم هذه العبارة:

(۱) آسایش دوگیتی تفسیر این دو حرف است با دوستان مرّوت با دشمنان مدارا

(۲) سعی در خون خود از خصم فروز تر دارد هرکه با دشمن خونخوار مدارا نکند

(۳) صائب، تمام عمر به زندان وحشتند جمعی که زندگی به مدارا نمی‌کنند

(۴) سلامت همه آفاق در سلامت توست به هیچ عارضه شخص تو دردمند مباد

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۸ - ۴۰) بما يَناسبُ النَّصَّ:

التَّعَامُلُ مَعَ الْآخَرِينَ فَنَّ مِنْ فَنُونِ الْحَيَاةِ عَلَيْنَا أَنْ نَتَعَلَّمَ مِنْذُ الطُّفُولَةِ لِأَنَّهُ يَجْعَلُنَا قَادِرًا عَلَى اِكْتِسَابِ مَوَدَّةِ النَّاسِ وَ يُسَبِّبُ الْاِبْتِعَادَ عَنْ عُدُوَانِهِمْ مَعْنَى: مِنْ أَظْهَرَ النَّمَاذِجِ لِهَذَا التَّعَامُلِ الصَّحِيحِ هُوَ:

(۱) أَنْ نُسَلِّمَ عَلَى مَنْ يُوَاجِهُنَا بِابْتِسَامٍ وَ فَرَحٍ وَ نَعْلَمَ أَنَّ صَفَحَاتِ وَجْهِهَا قَدْ يُظْهِرُ مَا فِي قُلُوبِنَا قَبْلَ أَنْ نَبْدَأَ بِالْكَلَامِ وَ الْقَلْبُ يُفْشِي (= يُظْهِرُ) أَحْيَانًا مَا يَسْعَى اللِّسَانُ فِي إِضْمَارِهِ (= إِخْفَانِهِ).

(۲) أَنْ نَهْتَمَّ بِمَشَاكِلِ يَقَعُ النَّاسُ فِيهَا وَ لَا نَمْتَنِعَ عَنِ الْمُسَاعَدَاتِ الَّتِي نَقْدِرُ عَلَيْهَا وَ نَبْذُلَ كُلَّ جُهِودِنَا لِنُفْرِجَ عَنْ مَكْرُوبٍ حَوْلَنَا وَ هَذَا أَفْضَلُ عَمَلٍ يَجْلِبُ لَنَا مَحَبَّةَ النَّاسِ وَ إِنْ لَا نَفْعُ ذَلِكَ فَلَا نَنْتَظِرُ مُسَاعَدَتَهُمْ عِنْدَ صُعُوبَةِ نُصَابٍ بِهَا.

(۳) أَنْ لَا نَتَكَلَّمَ أَكْثَرَ مِنَ الْمَلْزَمِ حَتَّى إِذَا يَسْتَشِيرُنَا أَحَدٌ فِي أَمْرٍ لِأَنَّ الْإِكْثَارَ فِي الْكَلَامِ يُوقِعُنَا فِي الْخَطَا فَيُؤَدِّي إِلَى أَنْ لَا يَعْتَمِدَ النَّاسُ عَلَى كَلَامِنَا وَ يَتَجَنَّبُوا اسْتِشَارَتَنَا.

۳۸- عین عبارة لا تناسب النَّصَّ:

(۱) کَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ!

(۲) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ!

(۳) الْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ!

(۴) مَنْ فَكَّرَ قَبْلَ الْكَلَامِ قَلَّ خَطْوُهُ!

۳۹- عین الصّحیح:

(۱) لَا يُمْكِنُ لِأَحَدٍ أَنْ يُخْفِيَ مَا فِي قَلْبِهِ لِأَنَّ اللِّسَانَ إِذَا كَذَبَ فَالْقَلْبُ يَفْضَحُهُ!

(۲) إِذَا كَبُرَ الْإِنْسَانُ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَتَعَلَّمَ فَنَّ التَّعَامُلُ مَعَ الْآخَرِينَ!

(۳) مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكْتَسِبَ مَوَدَّةَ النَّاسِ فَعَلِيهِ أَنْ يَحِلَّ مَشَاكِلَهُمْ وَ إِنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَيْهَا!

(۴) الَّذِي يَسْتَشِيرُهُ النَّاسُ لَا يُكْثِرُ فِي كَلَامِهِ حَتَّى يَسَلَّمَ مِنَ الْخَطَا الْكَثِيرِ فَيَعْتَمِدَ النَّاسُ عَلَيْهِ!

۴۰- عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي للكلمات: «يُواجه - مساعدة - الآخرين - يُسبب»

(۱) مساعدة: مفرد مؤنث - مصدر مزيد ثلاثي (ماضيه: ساعد) - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة

(۲) يُسبب: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - متعدّد - معلوم / مفعوله «الابتعاد»

(۳) الآخرين: جمع سالم للمذكّر (مفرده «آخر») - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء

(۴) يُواجه: للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: مواجهة) - متعدّد - مجهول / فعل حُذِفَ فاعله و نائب فاعله «نا»

۴۱- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) عِنْدَمَا يَنْقَطِعُ تَيَّارُ الْكَهْرَبَاءِ فِي اللَّيْلِ يَغْرُقُ كُلَّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ!
- (۲) لَيْسَتْ غُرْفَتِي وَ غُرْفَةُ زَمَلَانِي نَظِيفَةٌ وَ فِيهَا نَوَاقِصُ!
- (۳) الدَّلَافِينُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِأَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ وَ تَضْحَكَ كَالْإِنْسَانِ!
- (۴) لَا تَتَحَرَّكُ عَيْنُ البُومَةِ وَ هِيَ تُعَوِّضُ هَذَا النَّقْصَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ جَهَّةٍ!

۴۲- عین عدداً منصوباً بالتبعية:

- (۱) هل تعلم أن ثمانين بالمئة من موجودات العالم الحشرات!
- (۲) طلب اللاعب الجديد أن يكتب على قميصه الرياضي رقم «عشرين»!
- (۳) خمسة و سبعون ناقص خمسة و عشرين يساوي خمسين!
- (۴) بنى الرجل المحسن في هذه المدينة مدرستين اثنتين!

۴۳- عین الصحيح عن عدد الحروف الزائدة للأفعال المعينة:

- (۱) تجمعت الدلافين حول سمكة القرش و ضربتها بأنوفها الحادة! ← واحد
- (۲) العاقل يستمع إلى الأقوال المختلفة بدقة حتى يقبل أحسنها! ← ثلاثة
- (۳) إن تعلم تلاميذك علماً ينتفع به الآخرون فهو صدقة جارية لك! ← واحد
- (۴) هذه الأنابيب ستسهل نقل المياه من الخليج الفارسي إلى القرى القريبة! ← اثنان

۴۴- عین الصحيح في تبديل الجملات إلى المجهولة:

- (۱) يَسْتَحْدِمُ الْعَمَالُ آلَاتٍ لِنَقْلِ ضَغْطِ النَّفْطِ. ← تُسْتَحْدِمُ آلَاتٌ لِنَقْلِ ضَغْطِ النَّفْطِ!
- (۲) تُحَدِّرُ اللُّوْحَاتُ الْمَوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ. ← يُحَدِّرُ الْمَوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ!
- (۳) يَصْنَعُ الْعُلَمَاءُ مِنَ النَّفْطِ أَشْيَاءَ كَثِيرَةً كَالْبَنْزِينَ. ← تُصْنَعُ مِنَ النَّفْطِ أَشْيَاءُ كَثِيرَةٌ كَالْبَنْزِينَ!
- (۴) يَرَسُمُ صَدِيقِي صُورَةً خَلَابَةً عَلَى جِدَارِ الْمَدْرَسَةِ. ← رُسِمَتْ صُورَةٌ خَلَابَةٌ عَلَى جِدَارِ الْمَدْرَسَةِ!

۴۵- عین ما جاءت فيه نون الوقاية أكثر:

- (۱) قال النبي (ص): الزَّوْجُ مِنْ سُنْنِي وَ مِنْ لَا يَعْمَلُ بِهِ فَلَيْسَ مِنِّي!
- (۲) يُرْعَجُنِي نَسْيَانِي مَعَ أَنَّ ذَاكِرْتِي عِنْدَ الشَّبَابِ كَانَتْ قَوِيَّةً!
- (۳) اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي مِنَ الْمَحْرُومِينَ وَ بَدِّلْ حَزَنِي سُرُورَ الْمَرْحُومِينَ!
- (۴) إِنَّ رَبِّي أَنْقَذَنِي مِنَ ظُلْمَاتِ الْجَهْلِ وَ دَلَّنِي إِلَى بَابِ رَحْمَتِهِ!

تاریخ دهم

۴۶- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب در توصیف کدام یک از اقوام، تمدن‌ها یا ساکنان محوطه‌های باستانی است؟

(الف) مناسب طاق‌فرسای آن‌ها به تدریج موجب رویگردانی برخی پیروان شد.

(ب) بیابان‌گردانی از دشت‌های اروپای شرقی بودند.

(ج) با مصر و دیگر مناطق هم‌جوار خود، روابط بازرگانی داشتند.

(د) تسلط بر دریای مدیترانه این حکومت را به قدرت بزرگی در مدیترانه تبدیل کرد.

(۱) چینی‌ها - سومری‌ها - رومیان - میسنی‌ها (۲) ساکنان بین‌النهرین - رومیان - سومری‌ها - مینوسیان

(۳) ساکنان هند - میسنی‌ها - مینوسیان - رومیان (۴) ساکنان هند - مینوسیان - میسنی‌ها - رومیان

۴۷- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، برای وقوع کدام یک از موقعیت‌های زیر «احتمال» قائل شده‌اند؟

(الف) طایفه‌هایی که به شبه‌جزیره یونان آمدند، تحت تمدن مینوسی، شهرهایی برپا کردند.

(ب) مادی‌ها دربار و تشکیلات اداری محدود و کوچکی داشته‌اند.

(ج) تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد.

(د) آیین بودا در دوران سلسله هان به چین راه یافت.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «ب» (۳) «ج» - «د» (۴) «الف» - «ج»

۴۸- درجه قطعیت و صحت دو گزاره زیر، به ترتیب، در کدام مورد درست بیان شده است؟

(الف) کشت دانه‌های گیاهان توسط زنان شروع شده است.

(ب) خسرو پرویز اقدام به برانداختن حکومت لخمیان کرد.

(۱) باستان‌شناسان در این باره نظرهای متفاوتی دارند - همه محققان و مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.

(۲) به احتمال زیاد توسط آنان صورت گرفته است - برخی از مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.

(۳) باستان‌شناسان در این باره نظرهای متفاوتی دارند - برخی از مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.

(۴) به احتمال زیاد توسط آنان صورت گرفته است - همه محققان و مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.

۴۹- کدام موارد درباره تاریخ ایران عصر باستان درست است؟

(الف) کتاب اوستا پس از قرن‌ها نقل شفاهی، به خط و زبان اوستایی نگارش یافت. (دوره ساسانیان)

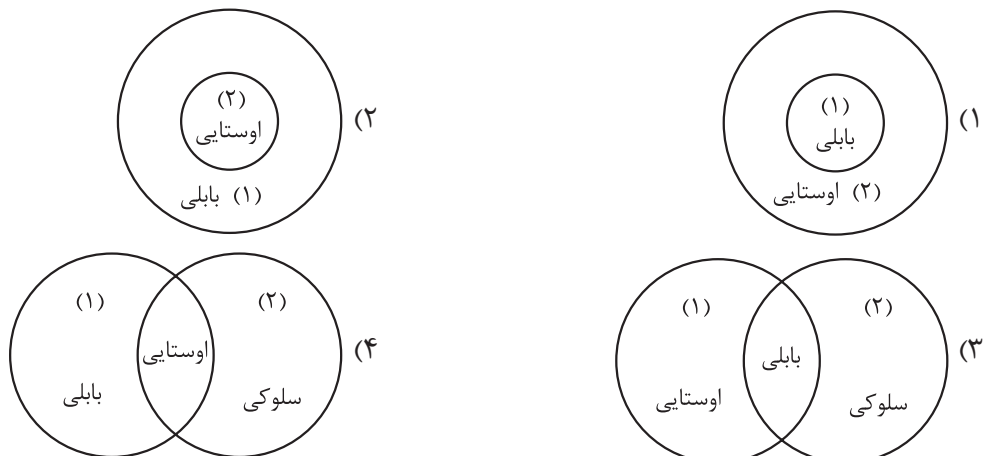
(ب) برخی پادشاهان به تقلید از یونانیان برای میترا معابدی ساختند. (دوره اشکانیان)

(ج) زنان طبقه فرودست از جمله نخستین شاهان زن یکی از حکومت‌های جهان باستان هستند. (دوره ساسانیان)

(د) پادشاهان ادعا می‌کردند که به خواست اهوره مزدا به مقام پادشاهی دست یافته‌اند. (دوره هخامنشیان)

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۵۰- کدام شکل گاه‌شماری دوره هخامنشی (۱) و دوره اشکانی (۲) را به درستی به تصویر کشیده است؟

۵۱- کتیبه بیستون در کدام یک از موضوعات و رویدادهای تاریخ دوره هخامنشیان به طور خاص یک منبع دست اول است؟

- ۱) شرح وقایع اوایل پادشاهی داریوش بزرگ - شورش گوماته مَغ - رواج گاهشماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان
- ۲) قضاوت و دادرسی - فتح مسالمت آمیز بابل - حفر کانال در مصر به دستور داریوش بزرگ
- ۳) شرح جنگ های داریوش با رومیان - سرکوب شورش های نواحی گوناگون - قضاوت و دادرسی
- ۴) تقسیم قلمرو هخامنشی به تعداد زیادی شهری - تشکیل سپاه جاویدان از میان جوانان پارسی و رومی - شجره نامه داریوش بزرگ

۵۲- با توجه به موارد زیر، کدام مورد به مفهوم درستی اشاره می کند؟

- الف) در دوره هخامنشیان شبکه وسیعی از جاده ها ساخته شد.
- ب) فارسی باستان نیای زبان فارسی امروزی بوده است.
- ۱) یک نمونه «الف» راه ابریشم بود که در این زمان گشایش یافت - سنگ نوشته های پادشاهان هخامنشی، یکی از مدارکی است که به زبان «ب» نوشته شده است.
- ۲) مهم ترین نمونه «الف» به طول ۱۴۰۰۰ کیلومتر، شوش را به میلئوس در آسیای صغیر متصل می کرد - اکثر نمونه های باقی مانده از «ب» به خط میخی نوشته شده اند.
- ۳) جاده شاهی نمونه ای از «الف» است که به فرمان داریوش احداث شد. - «ب» در تقسیم بندی دوره های تحول زبان ایرانی در دسته زبان های کهن قرار می گیرد.
- ۴) تاریخ هروودت یکی از منابع دست اول در «الف» است. - «ب» زبان قوم پارس بود که دنباله روی زبان فارسی میانه است.

۵۳- یک محقق پس از پژوهش درباره رابطه انسان با خدا در عقاید گروه ها و ملل مختلف، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته بندی کرده است. هر کدام از این عقاید، به ترتیب، به کدام ملت و گروه تعلق دارد؟

- الف) الهه های مادر مقام رفیعی در سلسله مراتب خدایان داشتند.
- ب) برای خدایان خود، معابد باشکوه نمی ساختند.
- ج) کاهن اعظم واسطه میان مردم و خدایان بود.
- د) خدای آسمان و آذرخش و خدایانوی خرد از جمله خدایان شان بودند.
- ۱) ساکنان ایران قبل از ورود آریایی ها - آریایی های ایران - سومری ها - یونانی ها
- ۲) آریایی های ایران - آریایی های هند - مردم بین النهرین - یونانی ها
- ۳) ساکنان ایران قبل از ورود آریایی ها - مردم بین النهرین - مصری ها - آریایی های هند
- ۴) مردم بین النهرین - آریایی های ایران - مصری ها - آریایی های هند

جغرافیای دهم

۵۴- در پژوهشی تحت عنوان «بررسی پدیده ریزگردها (گرد و غبار)»، موارد زیر مطرح شده است. در این میان، کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

الف) قطع درختان و از بین رفتن دریاچه‌های کشور عراق

ب) بی‌توجهی به تثبیت خاک از سوی نهادهای مربوطه

۱) عبارت «ب»، در پاسخ به پرسش «چرا» مطرح شده و به بررسی علت وقوع پدیده در گذشته می‌پردازد.

۲) عبارت «ب»، در پاسخ به پرسش «چطور» مطرح می‌شود و به بررسی روابط متقابل انسان و محیط می‌پردازد.

۳) عبارت «الف» در پاسخ به پرسش «چطور» مطرح می‌شود و به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

۴) عبارت «الف» در پاسخ به پرسش «کجا» مطرح می‌شود و به بررسی رکن اساسی دانش جغرافیا می‌پردازد.

۵۵- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه درست نیست؟

الف) کوه‌های شرق و جنوب شرقی

ب) منطقه کوهستانی تالش

ج) منطقه کوهستانی البرز

د) منطقه کوهستانی زاگرس

۱) ناهمواری‌های مریخی در «الف» قرار دارند، «ج» امتداد غربی - شرقی دارد و «ب» از موقعیت ریاضی پایین‌تری نسبت به «د» برخوردار است.

۲) گنبد‌های نمکی پدیده‌ی فعالی در «د» است، «ب» جهت شمالی - جنوبی دارد و «ج» از موقعیت مطلق بالاتری نسبت به «الف» برخوردار است.

۳) آب‌های جاری در «ب» و «ج» به دریای خزر می‌ریزند، تخت سلیمان از قله‌های «د» است و منطقه «الف» بیشتر از یک استان را در برمی‌گیرد.

۴) گسترش شهرهای متعدد از عوامل ناپایداری در «ج» و «د» است، «الف» با وصل شدن سه نقطه کوه مثلثی را شکل می‌دهد و «ب» بخشی از مرز ایران در شمال شرقی کشور است.

۵۶- کدام مورد مطابق با مشخصات حوضه آبریز معرفی شده در متن زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«مساحتی از کشور که تمام آب موجود در آن‌ها، در داخل کشور جریان ندارد و به دریا‌های اطراف می‌ریزد.»

۱) حوضه‌های مذکور، از نظر نزدیکی به کشورهای دیگر، موقعیت مطلق مناسبی دارند.

۲) استفاده از آب موجود در این حوزه‌ها، محدود به استفاده خارجی می‌شود.

۳) این حوضه‌ها بیانگر عدم انطباق میان مرزهای «طبیعی» و «انسانی و اداری» هستند.

۴) در این حوضه‌ها، آب‌های جاری با توجه به شیب ناهمواری‌ها در قسمت مرکزی کشور جمع می‌شوند.

۵۷- کدام یک از گزینه‌های زیر تفسیر درستی در ارتباط با تصاویر زیر بیان می‌کند؟

میدان آزادی - تهران ۱۳۹۵

میدان آزادی - تهران ۱۳۶۵

۱) با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط طبیعی فراهم می‌شود و محیط جغرافیایی پدید می‌آید.

۲) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری مقطعی پدیده‌ها بر یکدیگر سبب تغییر شکل مکان مورد نظر شده است.

۳) انسان با استفاده از هوش و استعداد خود به تغییر محیط طبیعی جهت بهره‌مندی از آن دست می‌زند.

۴) تأثیرات متقابل پدیده‌های مختلف بر یکدیگر، بررسی سیر تکوین یک مکان با دید کل‌نگری را ضروری می‌سازد.

۵۸- با توجه به نقش «میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها» بر آب‌وهوا، کدام مورد متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
 «زمانی که توده هوای مرطوب وارد کشور می‌شود، وضعیت بارش در مناطق باعث ایجاد ناحیه در دامنه رو به باد می‌شود.»

- ۱) جنوب رشته‌کوه البرز و شرق رشته‌کوه زاگرس - خشک
- ۲) شمال رشته‌کوه البرز و شرق رشته‌کوه زاگرس - خشک
- ۳) جنوب رشته‌کوه البرز و غرب رشته‌کوه زاگرس - مرطوب
- ۴) شمال رشته‌کوه البرز و غرب رشته‌کوه زاگرس - مرطوب

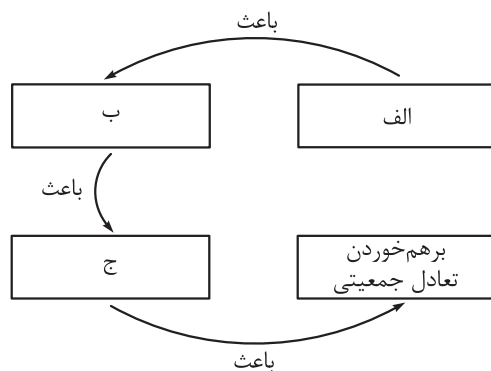
۵۹- موارد «الف» و «ب» در متن زیر، با کدام گزینه‌ها مطابقت دارد؟

الف) جمعیت زیاد این سکونتگاه‌ها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد.

ب) محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن وابسته به زمین است.

- ۱) در سال‌های اخیر به دلیل مشکلاتی چون آسیب‌های اجتماعی، مهاجرت معکوس از «ب» به «الف» آغاز شده است.
- ۲) شهرهای خطی که در امتداد دریا شکل گرفته‌اند و روستای پراکنده‌ای که در امتداد یک جاده شکل می‌گیرد به ترتیب نمونه‌ای از «الف» و «ب» است.
- ۳) پس از اصلاحات ارضی در دهه ۴۰، بسیاری از ساکنان «الف» به علت مشکلات اقتصادی به «ب» مهاجرت کردند.
- ۴) «ب» واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که حداقل صد نفر در آن سکونت دارند و حدود قانونی «الف» در محدوده بخش واقع شده است.

۶۰- با توجه به میزان رشد جمعیت طی سال‌های ۷۵-۱۳۶۵ در ایران، کدام گزینه با موارد «الف»، «ب» و «ج» مطابقت دارد؟

- ۱) گسترش بهداشت و واکسیناسیون - افزایش مولید - افزایش شدید نرخ رشد جمعیت
- ۲) اجرای سیاست‌های جمعیتی با رویکرد افزایش مولید - رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی - افزایش شدید نرخ رشد جمعیت
- ۳) کاهش فرزندآوری - حرکت هرم سنی به سمت کهنسالی - افت شدید نرخ رشد جمعیت
- ۴) اجرای سیاست‌های جمعیتی با رویکرد کنترل مولید - کاهش فرزندآوری - افت شدید نرخ رشد جمعیت

منطق دهم

۶۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) دانش بشر براساس این که شامل حکم و قضاوت است یا نه، به تعریف و استدلال تقسیم می‌شود.
- (۲) قوانین منطق را می‌توان از نظر منشأ، به قواعد ترکیب عناصر در علم شیمی تشبیه کرد.
- (۳) اگر در یک عبارت فعل وجود نداشته باشد، باید آن را تصور محسوب کرد.
- (۴) دانستن قوانین علم منطق، نقشی در پیشرفت علوم ندارد، اما جلوی خطای اندیشه را می‌گیرد.

۶۲- دلالت کدام یک از موارد مشخص شده، متفاوت است؟

(۱) چو بید بر سر ایمان خویش می‌لرزم	که دل به دست پرچهره‌ای است کافرکیش
(۲) مرد باید که در کشاکش دهر	سنگ زیرین آسیا باشد
(۳) ما همه شیران ولی شیر علم	حمله‌مان از باد باشد دم‌بدم
(۴) ماه فروماند از جمال محمد (ص)	سرو نباشد به اعتدال محمد (ص)

۶۳- کدام گزینه به ترتیب نسبت میان مفاهیم زیر را نشان می‌دهد؟

(همهٔ استان‌های ۳۱گانهٔ ایران و استان‌های گرمسیری ایران) - (غیراسب و غیرحیوان) - (شراب و آب انگور) به ترتیب می‌توان گفت:

- (۱) نسبت تساوی دارند - قابل بررسی نیست - دارای دوایر متداخل اند
- (۲) هیچ نسبتی ندارند - رابطهٔ مطلق دارند - دوایر متقاطع تشکیل می‌دهند
- (۳) قابل تحلیل در نسب اربع نیست - از مقایسهٔ این دو چهار قضیه تشکیل می‌شود - رابطهٔ مطلق دارند
- (۴) هیچ نسبتی ندارند - دارای دایره‌های متداخل هستند - از مقایسهٔ این دو مصداق مشترکی خارج نمی‌شود

۶۴- نوع کدام تعریف، متفاوت است؟

(۱) دماوند: بلندترین قلهٔ ایران	(۲) پارکت: کفپوش چوبی
(۳) انسان: داناترین حیوان	(۴) جیوه: فلز مایع

۶۵- کدام گزینه را می‌توان یک استقرای قوی دانست؟

- (۱) چون همهٔ دبیران این مدرسه، استاد دانشگاه هم هستند؛ پس دبیر ما هم استاد دانشگاه است.
- (۲) از آن جا که در ۹۹٪ کلانتری‌های تهران، میزان جرایم حدود ۲۰٪ کاهش داشته، می‌توان گفت میزان جرایم کشور با کاهش روبه‌رو بوده است.
- (۳) با توجه به این که این دانش‌آموز نمرات ریاضی خوبی ندارد، احتمالاً از وجود مشکل خانوادگی رنج می‌برد.
- (۴) تاکنون موردی مشاهده نشده که خورشید از مغرب طلوع کند، بنابراین یقیناً فردا هم از سمت مغرب طلوع خواهد کرد.

۶۶- کدام مورد در منطق، قابل بررسی است؟

(۱) بر جهان تکیه مکن ور قدحی می‌داری	(۲) شادی زهره‌جبینان خور و نازک‌بدنان
(۳) پیر پیمان‌کش من که روانش خوش باد	(۴) گفت پرهیز کن از صحبت پیمان‌شکنان

۶۷- کدام گزینه بیانگر عکس مستوی نقیض متداخل «نه هر که سر بتراشد قلندری داند» است؟

- (۱) بعضی کسانی که قلندری می‌دانند، سر می‌تراشند.
- (۲) هیچ کسی که قلندری بداند، سر نمی‌تراشد.
- (۳) بعضی داننده‌های قلندری، کسانی هستند که سر می‌تراشند.
- (۴) برخی کسانی که سر می‌تراشند، دانندهٔ قلندری نیستند.

۶۸- دامنهٔ مصادیق موضوع و محمول کدام گزینه مشابه قضیهٔ «بی تو مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم» است؟

- (۱) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
 (۲) باری چو غسل نمی‌دهی نیش مزن
 (۳) خردمندان عالم هر کسی دیدم غمی دارد
 (۴) برادر که در بند خویش است

۶۹- قضایای بیان‌شده در کدام گزینه می‌توانند با هم قضیهٔ شرطی منفصل مانعة‌الجمع بسازند؟

- (۱) برخی پرداخت‌کنندگان مالیات، کارمند هستند. - هیچ پرداخت‌کنندهٔ مالیاتی، کارمند نیست.
 (۲) بعضی میزها چوبی هستند. - بعضی میزها چوبی نیستند.
 (۳) همهٔ تابلوهای این گالری گران‌قیمت هستند. - برخی تابلوهای این گالری گران‌قیمت هستند.
 (۴) هیچ لامپی نسوخته است. - همهٔ لامپ‌ها سوخته‌اند.

۷۰- «هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن» و «تملق» به ترتیب با کدام مغالطات ناشی از عوامل روانی مرتبط هستند؟

- (۱) تطمیع - تله‌گذاری
 (۲) تطمیع - توسل به احساسات
 (۳) تله‌گذاری - توسل به احساسات
 (۴) تله‌گذاری - تله‌گذاری

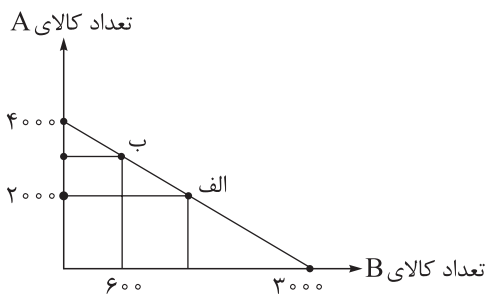
اقتصاد دهم

۷۱- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، به ترتیب سود حسابداری و سود اقتصادی سالانه یک بنگاه اقتصادی با ۴ نفر کارمند و تولید سالانه ۶۰۰ دستگاه، هر یک به ارزش ۲۵۰,۰۰۰ ریال، کدام است؟ (فرد خود مالک بنگاه تولیدی و دستگاه‌های مورد استفاده است.)

دستمزد هر کارگر	ماهانه ۲۰,۰۰۰ ریال
هزینه خرید مواد اولیه سالانه	ریال ۸,۴۰۰,۰۰۰
هزینه استهلاک سالانه ماشین‌آلات تولیدی	$\frac{1}{3}$ دستمزد سالانه تمامی کارگران
هزینه اجاره دستگاه‌ها در صورت عدم استفاده از آنها و اجاره دادن آنها به سازمان تولیدی دیگر	ماهانه ۵۰۰,۰۰۰ ریال
هزینه اجاره بنگاه در صورت اجاره دادن آن به سازمان تولیدی دیگر	ماهانه ۲,۰۰۰,۰۰ ریال

- (۱) ۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال - ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال
 (۲) ۱۳۰,۵۵۰,۰۰۰ ریال - ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال
 (۳) ۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال - ۱۲۰,۵۹۰,۰۰۰ ریال
 (۴) ۱۳۰,۵۵۰,۰۰۰ ریال - ۱۲۰,۵۹۰,۰۰۰ ریال

۷۲- فردی با میزانی از بودجه مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود و نمودار قید بودجه او نیز به صورت زیر ترسیم شده است. با توجه به این نمودار: (قیمت هر واحد کالای B، ۶ هزار تومان است.)

الف) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با و است.

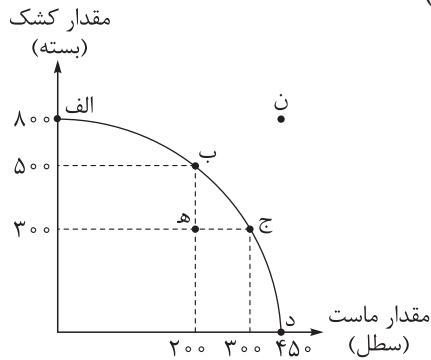
ب) هزینه فرصت انتقال از نقطه (ب) به نقطه (الف)، میلیون ریال خرید کم‌تر از کالای است.

ج) با اضافه کردن هر ۲۰۰۰ واحد به خرید کالای A، واحد از خرید کالای B کم می‌شود.

- (۱) الف) ۱۵ میلیون تومان - ۵۰ هزار ریال / ب) ۵۶ - B ج) ۶۰۰
 (۲) الف) ۱۸ میلیون تومان - ۴۵ هزار ریال / ب) ۵۴ - A ج) ۱۵۰۰
 (۳) الف) ۱۸ میلیون تومان - ۴۵ هزار ریال / ب) ۵۶ - A ج) ۶۰۰
 (۴) الف) ۱۵ میلیون تومان - ۵۰ هزار ریال / ب) ۵۴ - B ج) ۱۵۰۰

محل انجام محاسبات

۷۳- براساس اطلاعات ارائه شده و با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟ (هزینه تولید دو محصول یکسان است. قیمت هر سطل ماست، ۱۵ درصد گران‌تر از کشک است و قیمت هر بسته کشک ۳۰ هزار تومان است.)

الف) در کدام نقطه، ارزش تولید ماست بیشتر از سایر نقاط است و میزان آن برابر با چند هزار تومان است؟

ب) بهترین تصمیم، براساس کدام اصل گرفته می‌شود؟

ج) ارزش هزینه فرصت تولید در نقطه (ج) به جای تولید در نقطه (ب)، کدام است؟

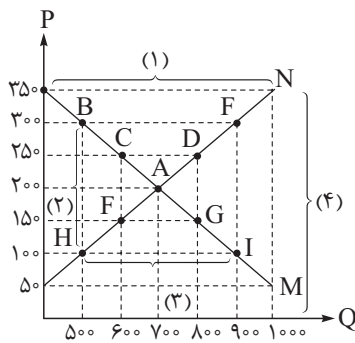
۱) الف) د - ۱۵,۵۲۵ / ب) براساس مقایسه هزینه‌ها که باید کم‌ترین هزینه را داشته باشد. / ج) ۸ میلیون تومان

۲) الف) د - ۱۵,۵۲۵ / ب) براساس هزینه فرصت که باید ارزش دومین انتخاب پایین‌تر از منافع گزینه انتخاب شده باشد. / ج) ۶ میلیون تومان

۳) الف) ب - ۶,۹۰۰ / ب) براساس مقایسه هزینه‌ها که باید کم‌ترین هزینه را داشته باشد. / ج) ۶ میلیون تومان

۴) الف) ب - ۶,۹۰۰ / ب) براساس هزینه فرصت که باید ارزش دومین انتخاب پایین‌تر از منافع گزینه انتخاب شده باشد. / ج) ۸ میلیون تومان

۷۴- با توجه به نمودار مقابل:

الف) به ترتیب کدام شماره، بیانگر مازاد تقاضا و کدام شماره، مبین مفهوم کمبود تقاضا است؟

ب) کدام نقطه، بیانگر مفهوم تعادل در بازار است و به ترتیب قیمت و مقدار تعادلی کدام است؟

ج) کدام حروف به ترتیب، بیانگر منحنی تقاضا و عرضه است و هر یک چه وضعیتی دارند؟

د) در کدام سطح از قیمت میزان عرضه صفر است؟ و در کدام سطح از قیمت، میزان تقاضا صفر است؟

ه) هنگامی که قیمت کالا در بازار برای رسیدن به تعادل در حال افزایش است، چه مازاد یا کمبودی در بازار وجود دارد؟

و) در چه سطحی از قیمت، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

۱) الف) ۱ - ۳ / ب) A - ۲۰۰ - ۷۰۰ / ج) N (صعودی) و M (نزولی) / د) ۵۰ - ۳۵۰ / ه) کمبود عرضه / و) ۲۵۰ - ۱۵۰,۰۰۰

۲) الف) ۱ - ۳ / ب) C - ۲۵۰ - ۶۰۰ / ج) N (صعودی) و M (نزولی) / د) ۱۰۰ - ۳۰۰ / ه) مازاد عرضه / و) ۲۵۰ - ۱۵۰,۰۰۰

۳) الف) ۱ - ۳ / ب) A - ۲۰۰ - ۷۰۰ / ج) M (نزولی) و N (صعودی) / د) ۵۰ - ۳۵۰ / ه) کمبود عرضه / و) ۲۰۰ - ۱۴۰,۰۰۰

۴) الف) ۱ - ۳ / ب) C - ۲۵۰ - ۶۰۰ / ج) M (نزولی) و N (صعودی) / د) ۱۰۰ - ۳۰۰ / ه) مازاد تقاضا / و) ۲۰۰ - ۱۴۰,۰۰۰

۷۵- کشاورزان هر کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۳,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۵,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «پارچه‌بافی» می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۷,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» فروخته می‌شود. در نهایت در این کارگاه‌ها «پارچه» به «پوشاک» تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۴,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با فرض وجود نرخ ۱۵ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده، مطلوب است محاسبه:

الف) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی

ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان

د) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

۱) الف) ۲,۱۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴,۲۰۰ ریال / د) ۸۲۵ ریال

۲) الف) ۲,۶۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴,۲۰۰ ریال / د) ۱,۱۰۰ ریال

۳) الف) ۲,۶۰۰ ریال / ب) ۳۰۰ ریال / ج) ۴,۰۲۵ ریال / د) ۱,۱۰۰ ریال

۴) الف) ۲,۱۰۰ ریال / ب) ۳۰۰ ریال / ج) ۴,۰۲۵ ریال / د) ۸۲۵ ریال

۷۶- در رابطه با معاهده‌های بین‌المللی، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در چه سالی تشکیل شد و نتیجه آن چه بود؟

ب) کدام کشورها پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند؟

ج) عبارت کدام گزینه در رابطه با قرارداد «گات» صحیح است؟

۱) الف) سال ۱۹۴۴ - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول / ب) آمریکا، کانادا و مکزیک / ج) این قرارداد در سال ۱۹۴۷ وضع شد و براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشورهای عضو ممنوع اعلام شد، این قرارداد در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی کشورهای عضو وضع شده بود.

۲) الف) سال ۱۹۴۴ - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول / ب) آمریکا، کانادا و مکزیک / ج) این قرارداد توسط ۲۳ کشور، برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان به امضا رسید.

۳) الف) سال ۱۹۴۷ - تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی (ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) با هدف حمایت از صنایع داخلی کشورهای عضو و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر به امضای ۴۳ کشور عضو رسید.

۴) الف) سال ۱۹۴۷ - ایجاد شغل و درآمد مناسب برای تمامی افراد کشورهای عضو / ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

۷۷- اگر در یک کشور فرضی، جمعیت کل کشور برابر با ۳,۸۰۰,۰۰۰ نفر، جمعیت زیر ۱۵ سال کشور: ۹۰۰,۰۰۰ نفر، جمعیت غیرفعال ۴۰۰,۰۰۰ نفر و جمعیت شاغل ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر باشد، آن گاه:

• نرخ بیکاری چند درصد است؟

• اگر این کشور در سال گذشته با رکود اقتصادی مواجه شده باشد، آن گاه این کشور دارای کدام نوع بیکاری است و کدام سیاست پولی می تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

- (۱) ۴۰ درصد - دوره‌ای - سیاست پولی انقباضی مانند خرید و فروش اوراق مشارکت به مردم
- (۲) ۲۰ درصد - ساختاری - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم
- (۳) ۴۰ درصد - ساختاری - سیاست پولی انقباضی مانند خرید و فروش اوراق مشارکت به مردم
- (۴) ۲۰ درصد - دوره‌ای - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم

۷۸- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر درباره کشور فرضی: (سال ۱۳۹۰، سال پایه است).

کالا	سال: ۱۳۹۰		سال: ۱۳۹۱	
	مقدار (به کیلو)	قیمت هر واحد (به ریال)	مقدار (به کیلو)	قیمت هر واحد (به ریال)
A	۱۵۰	۳۰۰	۲۰۰	۴۰۰
B	۴۰۰	۶۰	۵۰۰	۱۲۰

الف) تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۱ چند ریال است؟

ب) نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۱ چند درصد است؟

- (۱) الف) ۱۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۴۳ / ۳۰ درصد
- (۲) الف) ۲۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۲۵ / ۳۴ درصد
- (۳) الف) ۱۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۲۵ / ۳۴ درصد
- (۴) الف) ۲۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۴۳ / ۳۰ درصد

وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۱۹۹۸ میلادی	
سهم هر گروه	گروه‌های درآمدی
۳ درصد	دهک اول
۴ درصد	دهک دوم
۶ درصد	دهک سوم
؟	دهک چهارم
۷ درصد	دهک پنجم
۱۰ درصد	دهک ششم
؟	دهک هفتم
؟	دهک هشتم
۱۷ درصد	دهک نهم
۲۱ درصد	دهک دهم
۱۰۰٪ درآمد ملی کشور	۱۰۰٪ جمعیت کشور

۷۹- اطلاعات فرضی جدول مقابل بیانگر «وضعیت توزیع درآمد کشور

فرضی A در سال ۱۹۹۸ میلادی» براساس «شاخص دهک‌ها» است:

الف) سهم دهک‌های چهارم، هفتم و هشتم، به ترتیب کدام اعداد می تواند باشد؟

ب) سهم «بیست درصد بالا» و سهم «بیست درصد پایین» جامعه از درآمد ملی، هر کدام به ترتیب چند درصد است؟

ج) عدد مربوط به شاخص وضعیت توزیع درآمد کدام است؟

- (۱) الف) هفت - یازده - چهارده / ب) ۳۸ - ۷ / ج) ۷
- (۲) الف) شش و نیم - یازده و نیم - چهارده / ب) ۳۸ - ۷ / ج) ۵ / ۶
- (۳) الف) پنج - ده - دوازده / ب) ۷ - ۳۸ / ج) ۷
- (۴) الف) هفت - نه و نیم - پانزده / ب) ۷ - ۳۸ / ج) ۵ / ۶

محل انجام محاسبات

۸۰- فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۳۵۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۲۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۶۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۲۲۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب (از راست به چپ) کدام است؟

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج) خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

۲) الف) ۱۴۰,۰۰۰ / ب) ۳,۰۰۰,۰۰۰ / ج) ۲۵

۱) الف) ۱۲۵,۰۰۰ / ب) ۳,۰۰۰,۰۰۰ / ج) ۱۶

۴) الف) ۱۴۰,۰۰۰ / ب) ۲,۶۰۰,۰۰۰ / ج) ۱۶

۳) الف) ۱۲۵,۰۰۰ / ب) ۲,۶۰۰,۰۰۰ / ج) ۲۵

محل انجام محاسبات

پایه یازدهم

چنانچه پایه یازدهم را در پیل کار بری خود انتخاب کرده‌اید، به سؤالات این دفتر چه مطابق جدول زیر در زمان مقرر پاسخ دهید.

بودجه بندی دروس

روان شناسی	علوم اجتماعی	زبان و ادبیات فارسی	ریاضی
کل کتاب صفحه ۸ تا ۲۰۶	جامعه شناسی (۲) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۵	علوم و فنون ادبی (۲) کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۸	ریاضی و آمار (۲) کل کتاب صفحه ۱ تا ۷۰
فلسفه	جغرافیا	تاریخ	زبان عربی
فلسفه (۱) کل کتاب صفحه ۱ تا ۹۳	جغرافیا (۲) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۲	تاریخ (۲) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۸۶	عربی، زبان قرآن (۲) کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۶

مدت پاسخگویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۵ دقیقه	۹۰	۸۱	۱۰	ریاضی
۱۰ دقیقه	۱۰۰	۹۱	۱۰	زبان و ادبیات فارسی
۱۰ دقیقه	۱۱۰	۱۰۱	۱۰	علوم اجتماعی
۱۰ دقیقه	۱۲۰	۱۱۱	۱۰	روان شناسی
۱۵ دقیقه	۱۳۵	۱۲۱	۱۵	زبان عربی
۸ دقیقه	۱۴۳	۱۳۶	۸	تاریخ
۷ دقیقه	۱۵۰	۱۴۴	۷	جغرافیا
۱۰ دقیقه	۱۶۰	۱۵۱	۱۰	فلسفه (۱)
۸۵ دقیقه	۸۰ سؤال			مجموع

ریاضی و آمار یازدهم

۸۱- کدام هم‌ارزی نادرست است؟

$$\begin{aligned} \sim (p \vee \sim q) &\equiv \sim p \wedge q \quad (۲) & p \wedge (p \vee q) &\equiv q \quad (۱) \\ (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) &\equiv p \Leftrightarrow q \quad (۴) & q \Rightarrow p &\equiv \sim q \vee p \quad (۳) \end{aligned}$$

۸۲- با توجه به گزاره‌های «p: تابع $f = \{(1, 2), (3, 2), (4, \sqrt{4})\}$ همانی است»، «q: برد تابع $y = [x]$ ، مجموعه اعدادطبیعی است» و «r: دامنه توابع $f + g$ و $f \times g$ همواره یکسان است»، ارزش کدام گزاره با بقیه متفاوت است؟

$$(q \wedge r) \Rightarrow (\sim p \vee q) \quad (۴) \quad (q \Leftrightarrow r) \Rightarrow p \quad (۳) \quad (r \Leftrightarrow \sim p) \Rightarrow q \quad (۲) \quad (p \Rightarrow q) \wedge r \quad (۱)$$

۸۳- عبارت ریاضی معادل با گزاره «معکوس ۳ واحد بیشتر از عددی با قرینه آن عدد برابر است» در کدام گزینه آمده است؟

$$\begin{aligned} x - 3 = \frac{1}{x} \quad (۴) & \quad -x + 3 = \frac{1}{x} \quad (۳) & \quad \frac{1}{x+3} = -x \quad (۲) & \quad \frac{1}{x} + 3 = -x \quad (۱) \end{aligned}$$

۸۴- تابع f به ازای هر عددی که واردش شود، همان عدد را خارج می‌کند. اگر $f(\sqrt{a} + 2) = 2a + \sqrt{a}$ باشد، مقدار a کدام است؟

$$۴ \quad (۴) \quad ۳ \quad (۳) \quad ۲ \quad (۲) \quad ۱ \quad (۱)$$

۸۵- کدام یک از توابع زیر پلکانی محسوب نمی‌شود؟

$$\begin{aligned} y = [x] + 1 \quad (۲) & \quad y = \text{sign}(x) \quad (۱) \\ y = x \text{sign}(x) \quad (۴) & \quad y = \begin{cases} -7 & -1 \leq x < 1 \\ 2 & 1 \leq x < 4 \end{cases} \quad (۳) \end{aligned}$$

۸۶- اگر $f(x) = \frac{2\text{sign}(1-x) + [-4x]}{[x] + k}$ و $f(\frac{7}{3}) = 3$ باشد، $[k]$ کدام است؟

$$۶ \quad (۴) \quad ۵ \quad (۳) \quad -۶ \quad (۲) \quad -۵ \quad (۱)$$

۸۷- نمودار تابع $y = 2 - |-x|$ با محور x ها یک مثلث می‌سازد. محیط آن کدام است؟

$$۴(2 + \sqrt{2}) \quad (۴) \quad ۴(1 + \sqrt{2}) \quad (۳) \quad ۴\sqrt{2} \quad (۲) \quad ۸ \quad (۱)$$

۸۸- اگر f تابع جزء صحیح و $g = \{(2, -1), (\sqrt{5}, 1), (-\frac{4}{3}, 5)\}$ باشد، مجموع اعضای برد تابع $f + g$ کدام است؟

$$۴ \quad (۴) \quad ۶ \quad (۳) \quad ۳ \quad (۲) \quad ۵ \quad (۱)$$

۸۹- حقوق ماهانه افراد یک شرکت بر حسب میلیون تومان به صورت ۱۸، ۲۵، ۳۰، ۴۰، ۱۴، ۲۸، ۳۶، ۲۴، ۳۲ و ۱۸ است.

خط فقر افراد این شرکت چند میلیون تومان با مد آن‌ها اختلاف دارد؟

$$۴ \quad (۱) \quad ۴/۲۵ \quad (۲) \quad ۴/۵ \quad (۳) \quad ۴/۷۵ \quad (۴)$$

۹۰- در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۱۲ درصد، اگر برای ۳۷۵ نفر کار ایجاد کنیم، نرخ بیکاری به ۷ درصد می‌رسد. جمعیت

فعال این جامعه کدام است؟

$$۹۰۰۰ \quad (۴) \quad ۸۰۰۰ \quad (۳) \quad ۷۵۰۰ \quad (۲) \quad ۷۲۰۰ \quad (۱)$$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی یازدهم

- ۹۱- در میان عبارات زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟
- الف) در اواخر دوره مغول زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی رونق بیشتری یافت.
- ب) مهم‌ترین کتاب فضل‌الله همدانی «احسن‌التواریخ» نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.
- ج) جامی «تحفة الاحرار» را به شیوه «تذکره‌الاولیای عطار» نوشت.
- د) خواجه کرمانی در سرودن غزل‌های خود از حافظ تأثیر پذیرفته است.
- ه) یکی از جریان‌های نثر در قرن هفتم «ساده‌نویسی» در آثاری مثل «طبقات ناصری» و «مرصادالعباد» است.
- ۱) الف - د - ه ۲) ب - ج - د ۳) الف - ه ۴) ج - ه

- ۹۲- کدام مورد بیانگر ویژگی‌های «فکری نثر» در قرن‌های «هفتم، هشتم و نهم» است؟
- ۱) مقام معشوق اندک‌اندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که گاه با معبود یکی می‌شود.
- ۲) از بین رفتن تعمق و تفکر در اندیشه ادیبان و جایگزین شدن صنایع ادبی و مصنوع‌ساختن متون ادبی.
- ۳) تضعیف تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان به دلیل نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی.
- ۴) توجه بیشتر به امور اخروی و رواج بیشتر تصوف و برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا.

- ۹۳- در همه ابیات، ویژگی‌های «ادبی» شعر سبک هندی یافت می‌شود؛ به جز

- ۱) خارخار عشق را پوشیده نتوان داشتن
- ۲) صاحب‌دلی نماند در این فصل نوبهار
- ۳) آن‌چنان کز رفتن گل، خار می‌ماند به جا
- ۴) نیست دلگیر آسمان از گریه‌های تلخ ما
- خار در پیراهن از نشو و نما دارد بهار
 الا که عاشق گل و مجروح خار اوست
 از جوانی حسرت بسیار می‌ماند به جا
 خون ناحق، گل به دامن می‌کند قصاب را

- ۹۴- در کدام بیت، شاعر از آرایه «تشبیه» بهره بیشتری برده است؟

- ۱) چون کبوتر بگرفتیم به دام سر زلف
- ۲) مکش کمان جفا بر دلم که تیر غمت
- ۳) گداخت تنم شمع‌صفت وین دل سوزان
- ۴) صبح وصالم بماند در پس کوه فراق
- دیده بردوختی از خلق جهان چون بازم
 خود از نشانه جان، بی شمار می‌گذرد
 چون شعله فانوس به پیراهنم آویخت
 روز امیدم چو شب، تیره و ظلمانی است

- ۹۵- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست هستند؟

- ۱) خودنمایی پرده برمی‌دارد از بالای جهل
- ۲) گر مرا خار زند آن گل خندان بکشم
- ۳) مهر رخسار تو در دل نتوان داشت نهان
- ۴) همچو گل بر چمن از باد میفشان دامن
- نیست عیبی در نشستن جامه کوتاه را (کنایه، استعاره مکنیه)
 گر غمش جور کند از بن دندان بکشم (کنایه، استعاره مصرحه)
 که به گل چشمه خورشید نهان نتوان کرد (مجاز، استعاره مکنیه)
 زان که در پای تو دارم سر جان‌افشانی (مجاز، تشبیه گسترده)

- ۹۶- وزن کدام مصراع نادرست است؟

- ۱) مرا تا جان بود در تن ز پایت بردارم سر (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- ۲) چو درآیی نتوانم که مراد از تو بجویم (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)
- ۳) عارض گلگون بنما دم ز گلستان چه زنی (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)
- ۴) می‌رسد هر دم مرا از چرخ آزاری جدا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

۹۷- کدام بیت، در وزن «همسان دولختی» سروده شده است؟

- (۱) امروز توبه بشکنم پرهیز را بر هم زخم
 (۲) دوش ای صبا از آن گل در بوستان چه گفتی
 (۳) به غم زان شادمی کردم که تو غمخوار من گردی
 (۴) بادمی پنهان چو اخگر عشق را کانون بیفروز
- کان یوسف خوبان من از شهر کنعان می‌رسد
 کاتش به جان فکندی مرغان خوش‌نوا را
 از آن با درد می‌سازم که تو درمان من باشی
 کوره‌افروزان غیرت کام از این کانون گرفتند

۹۸- کدام بیت وزن «دوری» دارد و می‌توان آن را به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- (۱) ای که ز دیده غایبی در دل ما نشسته‌ای
 (۲) چون تو گلی کس ندید در چمن روزگار
 (۳) آن را که بود در سر سودای سر زلفت
 (۴) همه عمر بردارم سر از این خمار مستی
- روی تو جلوه می‌کند وین همه پرده بسته‌ای
 خاصه که مرغی چو من بلبل بستان اوست
 گردد چو سر زلفت سرگشته و سودایی
 که هنوز من نبودم که تو در دلم نشستی

۹۹- کدام بیت با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

- «ای شرر، از هم‌رهان غافل مباش
 (۱) زندگی بر دوش ما بار گرانی بیش نیست
 (۲) هر خس و خاری در این صحرا بهاری داشت لیک
 (۳) لاله بزم آرای گلچین گشت و گل دمساز خار
 (۴) در شکر خندی است فرجام من و فرجام صبح
- فرصت ما نیز باری بیش نیست»
 عمر جاویدان، عذاب جاودانی بیش نیست
 سر به سر، دوران عمر ما خزانی بیش نیست
 ز این گلستان بهره بلبلی، فغانی بیش نیست
 جلوه من یک نفس چون صبح روشن بیش نیست

۱۰۰- بیت زیر با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

- «پیدا است از گلاب سرشکم که من چو گل
 (۱) نمی‌خواهم که با سردی چو گل خندم ز بی‌دردی
 (۲) گل بود عمر عزیز ما چو دیدی درگذشت
 (۳) گل از شادی همی خندد من از غم زار می‌گیرم
 (۴) جای گریه است بر این عمر که چون غنچه گل
- یک روز خنده کردم و عمری گریستم»
 دلی چون لاله با داغ محبت آشنا خواهم
 یک دو هفته بیش نبود رونق دوران گل
 که از گلشن مرا یاد از رخ دلدار می‌آید
 پنج روز است بقای دهن خندانش

جامعه‌شناسی یازدهم

۱۰۱- ویژگی‌های جهان «فرهنگی»، جهان «معاصر غرب» و جهان «اسلام» به ترتیب کدام است؟

- (۱) براساس دیدگاه طبیعت‌گرایان، جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است. سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری، عمیق‌ترین لایه فرهنگ معاصر غرب را تشکیل می‌دهد - منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، عزت و اقتدار جهان اسلام را دنبال می‌کردند.
- (۲) بخش اجتماعی جهان انسانی را جهان فرهنگی می‌نامند - سکولاریسم، فلسفه‌های روشنگری را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد - غرب متجدد زمانی با جهان اسلام مواجه شد که جوامع اسلامی درگیر استبداد استعماری بودند.
- (۳) هرگاه فرد براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود- روشنگری عام پدیده‌ای مدرن و مربوط به معرفت‌شناسی فرهنگ معاصر غرب است - در عصر بیداری اسلامی، جهان اسلام مقاومت‌هایی را در برابر غرب شکل داد.
- (۴) فرهنگ‌گرایان، جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند - سکولاریسم پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است - انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

۱۰۲- به ترتیب چه عبارت‌هایی در جایگاه «ب»، «الف»، «ج» و «د» قرار می‌گیرند؟

فرهنگ	گستره جغرافیایی	تداوم تاریخی
ژاپن	فاقد گستره جغرافیایی وسیع	(ب)
اسلام	(ج)	دارای تداوم تاریخی بالا
(الف)	فاقد گستره جغرافیایی وسیع	(د)

- (۱) دارای تداوم تاریخی بالا - اینکاها - دارای گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی بالا
- (۲) فاقد تداوم تاریخی بالا - اینکاها - فاقد گستره جغرافیایی وسیع - دارای تداوم تاریخی بالا
- (۳) دارای تداوم تاریخی بالا - مسیحیت - فاقد گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی بالا

(۴) فاقد تداوم تاریخی بالا - اینکاها - دارای گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی بالا

۱۰۳- کدام یک درباره مفهوم امپریالیسم درست است اما درباره مفهوم استعمار درست نیست؟

- (۱) امپریالیسم فرهنگی به معنای استفاده از ابزارهای علمی و فرهنگی برای بسط سلطه غرب است- در استعمار قدیم، دولت استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کند.
- (۲) در امپریالیسم فرهنگی، قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد - جهان غرب در استعمار فرانو هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد و باورهای خود را تبلیغ می‌کند.
- (۳) در امپریالیسم اقتصادی، قدرت اقتصادی یک کشور بازارهای کشور دیگر را تصرف می‌کند- استعمار نوعی امپراتوری و جهان‌گشایی است که در قرون هفدهم و هجدهم به اوج رسید.
- (۴) امپریالیسم سیاسی به معنای اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است - موفقیت‌های استعمار قدیم ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

۱۰۴- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- این که مهم‌ترین پوشش سر پادشاهان سلجوقی و غزنوی تاج با تزییناتی از جواهر بود، نشانه کدام مفهوم است؟
- روشنگری در فرهنگ معاصر غرب، از چه دوره‌ای به نفی روش‌های عقلی پرداخت؟
- چاره‌اندیشی برای مسائلی مثل رشد جمعیت کره زمین و کمبود منابع، براساس کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی انجام می‌شود؟
- در چه دوره‌ای از تاریخ غرب، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت ظهور و بروز پیدا کردند؟

(۱) جلوگیری از آشکارشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی - ابتدای قرن بیستم - عقلانیت - مدرنیسم

(۲) نمایان شدن ارزش‌ها و هنجارهای جاهلی در عصر خلافت - قرون نوزدهم و بیستم - عقلانیت - رنسانس

(۳) هضم و جذب گروه‌های مهاجم بیگانه توسط فرهنگ اسلامی - قرون هفدهم و هجدهم - مسئولیت - غرب معاصر

(۴) مقاومت فرهنگ جاهلی در مقابل فرهنگ اسلامی - پایان قرن بیستم - مسئولیت - قرون وسطی

۱۰۵- کدام گزینه، ویژگی کشورهای است که در دوره استعمار در شرایط نیمه‌استعماری قرار می‌گرفتند؟

- (۱) ناتوانی کشورهای غربی در سلطه سیاسی بر این کشورها - برخورداری از قدرت مقاومت - ادغام در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در آنها
- (۲) قرارگیری در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ کشورهای غربی در آنها - اشغال کامل نظامی توسط کشورهای استعمارگر - وابستگی اقتصادی و سیاسی به غرب
- (۳) قرارگیری در چرخه نامتعادل توزیع ثروت - ادغام در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ سیاسی و نظامی - تأمین نیروی کار و مواد خام کشورهای استعمارگر غربی
- (۴) درگیرشدن با استعمار از طریق روش‌های استعمار نو و استعمار فرانو - تأمین بازار فروش و مواد خام کشورهای صنعتی استعمارگر - برخورداری از قدرت مقاومت فرهنگی

۱۰۶- هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام نظریه است؟

- در جهان معاصر، دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند.
- ضمن اعتقاد به مالکیت خصوصی، برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند.
- دولتمردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کردند.
- جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

(۱) پایان تاریخ - سوسیالیسم - لیبرالیسم اقتصادی - مرکز و پیرامون

(۲) جنگ تمدن‌ها - سوسیالیسم - لیبرالیسم اقتصادی - مرکز و پیرامون

(۳) جنگ تمدن‌ها - کمونیسم - لیبرالیسم سیاسی - استعمارگر و استعمارزده

(۴) پایان تاریخ - کمونیسم - لیبرالیسم سیاسی - استعمارگر و استعمارزده

۱۰۷- چه تعداد از موارد زیر، مربوط به دیدگاه جامعه‌شناسان قرن نوزدهم درباره روش‌های معرفتی است؟

- روش تجربی تنها راه درست برای شناخت هستی است و آگاهی‌ها و علوم جوامع غیرغربی غیرعلمی است.
- شناخت از راه کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا مورد تردید قرار می‌گیرد و غیرعلمی قلمداد می‌شود.
- با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برمی‌دارد و به امور طبیعی محدود می‌شود.
- باید درباره حقایقی که عالمان با استدلال عقلی به آن رسیده‌اند، با روش حسی و تجربی داوری کرد.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۰۸- به ترتیب کدام گزینه ویژگی منورالفکران غرب‌گرا، بیدارگران اسلامی و روشنفکران نسل دوم است؟

(۱) در ایران اومانیسم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منورالفکری ترجمه کردند و به همین دلیل خود را منورالفکر خواندند. - همانند منورالفکران به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. - به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی نظم پیشین را در هم ریختند.

(۲) بدون احساس خطر نسبت به حضور غرب، حضور سیاسی و اقتصادی آنان را در کشور فرصت می‌دانستند. - با شناخت عمیق از غرب، خطر غرب برای کشورهای اسلامی را در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دانستند. - اعتراض آنان به منورالفکران از نوع اعتراضات نسبت به نظام‌های لیبرالیستی در طی قرن بیستم بود.

(۳) به ناسیونالیسم، به عنوان اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد روی آورده بودند. - دلیل قدرتمندی جوامع غربی را عملکرد مورد توجه اسلام می‌دانستند. - حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.

(۴) برخی از آنان آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند. - قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند. - تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

۱۰۹- به ترتیب ویژگی «آغاز شکل‌گیری پدیده اجتماعی»، «حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ»، «گروه‌های فلسطینی

در جهان دوقطبی قرن بیستم» کدام است؟

(۱) وجود اطلاعات محدود درباره پدیده - منجر به استبداد استعماری رضاخان - عدم باور به مبانی دینی از سوی گروه‌های سکولار آنها

(۲) هیجان انگیزترین لحظه آن - مورد حمایت بلوک شرق و دارای اندیشه‌های التقاطی - سازش با دولت غاصب اسرائیل

(۳) دارای ابهامات زیاد - حذف شدن از صحنه رقابت‌های نظامی داخلی کشور با موفقیت انقلاب اسلامی - عربی دانستن اسلام توسط گروه‌های سوسیالیستی آنها

(۴) پیدایش احساسات متناقض در انسان - در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی و مارکسیستی - پیوستن به بلوک شرق

۱۱۰- از بین موارد زیر، کدام عبارت‌ها درست‌اند؟

الف) جنبش عدالتخانه، منجر به حاکمیت آرمانی شیعه نمی‌شد اما حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌کرد.

ب) دولت - ملت‌ها حاکمیت‌های سیاسی و فرهنگی جدیدی بودند که با افول قدرت کلیسا در غرب پدید آمدند.

ج) در صورتی که بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا پیوند بخورد، به فروپاشی حکومت‌ها منجر می‌شود.

د) از نظر دولت‌مردان آمریکایی، انقلاب اسلامی به دلیل این که با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت.

ه) از دیدگاه اسلام، سعادت و عزت انسان در نزدیک شدن به خداوند و رسیدن به مقام خلافت الهی است.

(۱) ه - الف - د (۲) الف - ج - ه (۳) ب - الف - ج (۴) د - ه - ب

روان‌شناسی یازدهم

۱۱۱- عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه هماهنگی دارند؟

- با اعلام سازمان بهداشت جهانی بخشی از افزایش ابتلا به سرطان ناشی از مواد نگهدارنده غذاهاست.
- دانشمندان در حال بررسی احتمالات مختلف ارتباط عادات غذایی و خلقیات روان‌شناختی آدمی هستند.
- پیاز به بررسی‌ها و آزمایش‌های مشهور خود توانست مراحل رشد آدمی را طبقه‌بندی و توصیف کند.

(۱) اصل - مسئله - فرضیه (۲) فرضیه - فرضیه - فرضیه (۳) قانون - مسئله - نظریه (۴) فرضیه - فرضیه - نظریه

۱۱۲- بسیاری از والدین در رابطه با تعامل با فرزند نوجوان خود، او را با صفاتی مانند «غیر قابل پیش‌بینی» توصیف می‌کنند و اعتقاد دارند فرزندشان گاهی پیامدها و عواقب گفتار و رفتار را در نظر نمی‌گیرد. در این باره پژوهش‌های عصب‌شناسی و نقشه‌برداری‌ها از مغز نشان داده‌اند که ناحیه پیش‌پیشانی که مسئول پردازش پیامدهاست در نوجوانی هنوز کامل نشده است. در این رابطه کدام گزینه درست است؟

(۱) تمامی ویژگی‌های رشدی توأمان تحت تأثیر عوامل محیطی و وراثتی هستند.

(۲) عوامل محیطی آن‌چنان مهم هستند که حتی می‌توانند عوامل وراثتی را هدایت کنند.

(۳) بدون توجه به عوامل وراثتی نمی‌توان رفتار آدمی را شناخت و بررسی کرد.

(۴) شناخت رفتار آدمی بدون توجه به تمامی مراحل رشد بدون فایده است.

۱۱۳- هر یک از موقعیت‌های زیر به کدام یک از مفاهیم علم روان‌شناسی نزدیک‌تر است؟

• کودکان گاهی با نگاه کردن به پله‌ها نمی‌توانند فاصله درست آن را برآورد کنند و در نتیجه زمین می‌خورند.

• برخی قبایل باستانی پدیده رعد و برق را ناشی از قهر و عذاب خدایان می‌دانستند.

• با شنیدن صدای جیغ گربه‌ها بسیاری گمان می‌کنند که کودکی در خیابان گریه می‌کند.

(۱) توهم - خطای ادراکی - خطای ادراکی (۲) خطای ادراکی - خطای ادراکی - توهم

(۳) توهم - خطای شناختی - توهم (۴) خطای ادراکی - خطای شناختی - خطای ادراکی

۱۱۴- درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

• کودکان و بزرگسالان هر دو به روش‌های جزء‌به‌جزء و کلی رمزگردانی می‌کنند.

• رمزگردانی کلی به سبب به خاطر نسپردن بخشی از اطلاعات، خطای بیشتری دارد.

• رمزگردانی حسی می‌تواند به صورت معنایی و غیرمعنایی درآید.

• جدای از مدت‌زمان به خاطر سپردن اطلاعات، نوع رمزگردانی اطلاعات نیز در شکل‌گیری انواع مختلف حافظه نقش دارد.

(۱) نادرست - درست - درست (۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - نادرست - نادرست (۴) درست - درست - نادرست - نادرست

۱۱۵- در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از عوامل نقش داشته‌اند؟

- مدیر مدرسه از علی می‌پرسد که امروز چند نفر غایب داشتید و علی هر چه قدر فکر می‌کند نمی‌تواند پاسخ دهد.
- محسن آن قدر معلم اول دبستانش را دوست داشت که هنوز بسیاری از رفتارها و حرف‌های او را به یاد دارد.
- سعید امتحان فارسی‌اش را خراب کرد؛ چون امتحان، فردای بازی تیم مورد علاقه‌اش برگزار می‌شد و هم‌زمان با دیدن بازی درس خوانده بود.

- در بازی جدول کلمات، هر چه قدر بازی جلوتر می‌رود سرعت رسیدن به جواب و نوشتن کلمات بیشتر می‌شود.

(۱) آشنایی با موضوع - عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات - تداخل اطلاعات

(۲) عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - توجه پراکنده - نشانه‌های بازیابی

(۳) آشنایی نسبی با موضوع - گذشت زمان - تغییرات درونی محرک‌ها - تداخل اطلاعات

(۴) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - انجام هم‌زمان تکالیف - نشانه‌های بازیابی

۱۱۶- نوع مسئله در هر یک از عبارات زیر، به ترتیب کدام است؟

- چگونه می‌توان رفتار سازمانی مطلوبی براساس مؤلفه‌های احترام، صداقت و تعهد در سازمان ایجاد کرد؟
- بهترین نوع صندلی، برای جلوگیری از آسیب به گردن و کمر کارمندی که درازمدت می‌نشینند؛ چیست؟
- در سازمانی که ناچار به تعدیل نیرو و اخراج برخی نیروهاست، چه طور می‌توان تقسیم کاری عادلانه داشت؟
- برای خرید صبحانه و نهار کارمندان با توجه به بودجه سازمان، استخدام آشپز به صرفه‌تر خواهد بود یا خرید غذا؟

(۱) خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده

(۲) خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده

(۳) خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده

(۴) خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده

۱۱۷- زهرا باید از میان راه‌های مختلف کاهش وزن یکی را انتخاب کند و محدثه با چگونگی مدیریت مالی زندگی روبه‌روست.

کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد شرایط این دو درست است؟

(۱) محدثه با اولویت‌ها سروکار دارد و زهرا با راه حل‌ها مواجه است.

(۲) هم محدثه و هم زهرا با مسئله مواجه هستند.

(۳) هم محدثه و هم زهرا برای حل مسئله‌شان باید بازآفرینی راه حل کنند.

(۴) راه‌های متنوعی زهرا و محدثه را به راه حل می‌رسانند، ولی ممکن است راه حل مطلوب نباشند.

۱۱۸- برای جست‌وجوی علت زیربنایی پدیده‌های زیر به ترتیب باید به کدام ابعاد روان آدمی توجه کرد؟

- علی روزه کله‌گنجشکی می‌گیرد و گاهی آن قدر تشنه می‌شود که یواشکی لیوان آبی می‌نوشد.

- حسین به خاطر فشار کاری و حضور فعال در کارهای مسجد خسته شده، اما هنوز برای کار داوطلب است.

- سعید ساعت‌ها کنار بالین مادر بیمارش بیدار می‌ماند تا اگر مادرش کمکی خواست بیدار باشد.

- حمید دور از چشم مادرش در یخچال را باز می‌کند و سهم پیتزای برادرش را نیز می‌خورد.

(۱) نگرش - انگیزش - نگرش - نگرش

(۲) نگرش - انگیزش - نگرش - نگرش

(۳) انگیزش - نگرش - نگرش - انگیزش

(۴) انگیزش - نگرش - نگرش - انگیزش

۱۱۹- هر یک از دانش‌آموزان به ترتیب از چه نوع اسنادی استفاده کرده‌اند؟

- دانش‌آموزی که باور دارد آن‌قدر برادر کوچکش با صدای بلند کارتون می‌بیند که نمی‌تواند درس بخواند.
- دانش‌آموزی که اعتقاد دارد معلم ریاضی یازدهمش آن‌قدر خوب درس داده که نمره نهایی‌اش خوب شده.
- دانش‌آموزی که باور دارد کسب نمره فقط از طریق درس خواندن است، باید کتاب را برداشت و خواند.
- دانش‌آموزی که اعتقاد دارد ادبیات فارسی آن‌قدر شیرین است که همه عاشقش می‌شوند.

(۱) بیرونی ناپایدار - بیرونی قابل کنترل - درونی پایدار - بیرونی قابل کنترل

(۲) درونی ناپایدار - بیرونی ناپایدار - بیرونی پایدار - درونی پایدار

(۳) بیرونی پایدار - درونی پایدار - درونی پایدار - بیرونی ناپایدار

(۴) بیرونی ناپایدار - بیرونی غیر قابل کنترل - درونی ناپایدار - بیرونی غیر قابل کنترل

۱۲۰- هر یک از عبارات شریفه زیر به ترتیب به کدام‌یک از راه‌های تأثیر مذهب بر سلامت روان اشاره دارد؟

- «هرگاه به باغی از باغ‌های بهشت برخورد کردید، در آن حاضر شوید. سؤال شد: باغ‌های بهشت چیست؟ فرمود: مجالس ذکر.» (مانند اجتماعی که در آن یاد خدا و اهل بیت (علیهم السلام) و امام حسین (علیه السلام) زنده می‌شود).
- خداوند عزوجل شراب را به خاطر نامش حرام نکرده، بلکه به سبب پیامدهای آن حرامش کرده است؛ پس هر چیزی که پیامدهای شراب را داشته باشد، همانند شراب است.

• آیه‌ای از قرآن می‌فرماید: ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾ بر خدا توکل کن، همین بس که خداوند حافظ، مدافع و کارساز انسان است.

(۲) غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

(۱) غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم

(۴) مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

(۳) مستقیم - مستقیم - غیرمستقیم

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (١٢١ - ١٢٧):

۱۲۱- ﴿إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾:

- ۱) هرگاه خدا را یاری کنید، شما را یاری خواهد کرد و قدم‌هایتان را استوار می‌گرداند!
- ۲) اگر خدایتان را یاری کنید، شما یاری می‌شوید و قدم‌هایتان استوار می‌گردد!
- ۳) هرگاه خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و قدم‌هایتان را استوار خواهد گرداند!
- ۴) اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری کرده و قدم‌هایتان را استوار می‌گرداند!

۱۲۲- «لَا يَتَغَلَّبُ الْيَأْسَ عَلَيْكَ وَ إِنْ فَاتَكَ قَسَمٌ مِنْ عَمْرِكَ فِي الضَّلَالَةِ فَاعْلَمْ أَنَّكَ قَادِرٌ عَلَى الرَّجُوعِ إِلَى الْحَقِّ مُسْتَعِينًا بِرَأْدَتِكَ!»:

- ۱) ناامید نشو هرچند که قسمتی از عمر خودت در گمراهی از دست رفته باشد؛ پس آگاه باش که تو با کمک اراده‌ات بر بازگشت به سوی حق قادر هستی!
- ۲) نومیدی نباید بر تو غلبه کند حتی اگر بخشی از عمرت در گمراهی از دستت رفته است؛ پس بدان که تو بر بازگشت به سوی حق با کمک اراده‌ات توانایی!
- ۳) نومیدی بر تو چیره نمی‌شود حتی اگر قسمتی از عمرت را در گمراهی از دست داده باشی، چه می‌دانی که با کمک اراده‌ خود قادر بر بازگشتن به سوی حق هستی!
- ۴) حتی اگر بخشی از عمرت را در گمراهی از دست دادی نباید ناامیدی بر تو چیره شود، پس بدان که تو به کمک اراده‌ات می‌توانی به سوی حق بازگردی!

۱۲۳- «كَانَ أَبِي يُرْشِدُنِي دَائِمًا إِلَى تَعَلُّمِ الْفُنُونِ النَّافِعَةِ لِأَنَّهُ كَمَا تَعْلَمُونَ يُحِبُّ الْآبَاءُ رُؤْيَةَ أَوْلَادِهِمْ فِي حَالِ أَحْسَنِ!»:

- ۱) پدرم همیشه مرا به یادگیری هنرهای سودمند راهنمایی می‌کرد، زیرا همان‌طور که می‌دانید پدران دوست دارند فرزندانشان را در حال بهتری ببینند!
- ۲) پدر من همواره مرا به یادگیری مهارت‌های سودمند راهنمایی می‌کند، زیرا همان‌طور که می‌دانید پدران، دیدن فرزندانشان در بهترین حال را دوست دارند!
- ۳) پدرم همیشه مرا به یادگیری مهارت‌های سودمند راهنمایی می‌کرد، زیرا چنان‌که می‌دانید پدران، دیدن فرزندانشان در حال خوب را دوست دارند!
- ۴) پدر من همواره مرا به یادگیری هنرهای سودمند راهنمایی می‌کند، چون همان‌طور که می‌دانید پدران دوست دارند فرزندانشان خود را در حالی بهتر ببینند!

۱۲۴- «كَانَ كَثِيرٌ مِنَ الْأَشْخَاصِ النَّاجِحِينَ لَمْ يُوَلِّدُوا فِي أُسْرَةٍ غَنِيَّةٍ وَلَكِنَّهُمْ اسْتَطَاعُوا أَنْ يَهْزِمُوا مَشَاكِلَهُمْ وَ أَصْبَحُوا شَهِيرِينَ!»:

- ۱) بسیاری از افراد موفق در خانواده‌ای ثروتمند متولد نشده بودند، اما توانستند که مشکلاتشان را شکست دهند و مشهور شدند!
- ۲) بیشتر اشخاص موفق در یک خانواده‌ی ثروتمند متولد نشده بودند، اما توانستند که مشکلاتشان را شکست دهند و مشهور شدند!
- ۳) بسیاری از افراد موفق در خانواده‌ی ثروتمندی به دنیا نیامده‌اند، اما توانسته‌اند که مشکلاتشان را شکست دهند و مشهور شوند!
- ۴) اشخاص موفق بسیاری در خانواده‌ی ثروتمند به دنیا نیامده بودند، ولی می‌توانستند مشکلات خود را شکست‌داده و مشهور شوند!

۱۲۵- عین الخطأ:

- (۱) إِيَّاكَ و زرع العداوة لأَنَّكَ لَنْ تحصد شيئاً إلاّ الخسارة: از کاشتن دشمنی بپرهیز، زیرا چیزی جز زیان درو نخواهی کرد!
- (۲) لأرْحَمَ من ضاع بين جُهَالٍ و لا أرْدَه خائِباً: باید به کسی که میان جاهلان تباه شده رحم کنم و او را ناامید بازنگردانم!
- (۳) وصلتُ إلى المدرسة متأخراً و كاد معلّمنا أن يبدأ الدرس: با تأخیر به مدرسه رسیدم و نزدیک بود که معلّممان درس را آغاز کند!
- (۴) ... الله أعلم بما تعلمون: خداوند به آن چه می‌دانید آگاه است!

۱۲۶- عین الصحيح في التعريب:

«زباله‌ها در خیابان تهدیدکننده نظام طبیعت هستند!»

- (۱) النّفايات في الشارع مُهدّدة نظام الطبيعة!
 (۲) النّفايات في شارع مُهدّدة نظام الطبيعة!
 (۳) النّفايات في شارع تُهدّد نظام الطبيعة!
 (۴) النّفايات في الشارع تُهدّد نظام الطبيعة!

۱۲۷- عین الأبعد في المفهوم: «تجري الرياح بما لا تشتهي السفن!»

- (۱) آب دریا در فرمان توست
 (۲) گرچه تیر از کمان همی‌گذرد
 (۳) ما چو ناییم و نوا در ما ز توست
 (۴) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه‌دیدگی باشد
 آب و آتش ای خداوند آن توست
 از کماندار بیند اهل خرد
 ما چو کوهییم و صدا در ما ز توست
 که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی

• اقرأ النّصّ التالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۱۲۸ - ۱۳۰) بما يناسب النّصّ:

التعامل مع الآخرين فنّ من فنون الحياة و من أظهر النماذج لهذا التعامل أن نسلّم على من يُقابلنا و لا فرق في ذلك بين أن نعرفه أو لا نعرفه. ولنستمع إلى مشاكل الناس و لا نمنعهم المساعدة التي نقدر عليها لِنكتسب بذلك مودتهم. علينا أن نتكلّم بالإيجاز «إذا تمّ العقل نقصّ الكلام» و أن نترك لغيرنا فرصة الكلام حتى يتكلّم عن آرائه. فلا نرفع صوتنا فوق أصوات الآخرين أيضاً و نكلّم الناس على قدر عقولهم.»

۱۲۸- عین الصحيح:

- (۱) علينا أن نتكلّم بالإيجاز لأن يفهم الآخرون كلامنا جيّداً!
 (۲) إذا نترك للآخرين فرصة الكلام يتكلّمون عن آرائنا!
 (۳) أهمّ تعاملنا مع الآخرين هو أن نسلّم عليهم إن نعرفهم!
 (۴) يكون لمن لا يمنع الناس من مساعدته، فنّ من فنون الحياة!

۱۲۹- عین مفهوم العبارة: «كلّم الناس على قدر عقولهم!»

- (۱) خير الكلام ما قلّ و دلّ!
 (۲) لمّ تقولون ما لا تفعلون؟!
 (۳) لكلّ مقام قول!
 (۴) إذا حسن الخلق حسن الكلام!

۱۳۰- عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: «الآخرين - أظهر - يُقابل - لنستمع»:

- (۱) الآخرين: اسم التّفصيل، مُعرّف بأل، جمع مذكّر سالم، معرب / مضاف إليه
 (۲) أظهر: اسم، مفرد، مذكّر (مؤنّته على وزن «فعلی»)، معرب / مجرور بحرف الجرّ
 (۳) يُقابل: فعل، مضارع، مزيد ثلاثي (من مصدر «تقابل»)، متعدّد / فعل و مفعوله ضمير «نا»
 (۴) لنستمع: فعل مضارع، للمتكلّم مع الغير، مزيد ثلاثي بزيادة حرفين / يُترجم إلى المضارع الالتزامي

١٣١- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!
- (٢) مَنْ يَتَفَكَّرُ فِي خَلْقِ اللَّهِ يُشَاهِدُ قُدْرَةَ اللَّهِ!
- (٣) إِنَّ الْإِمْتِحَانَاتِ تُسَاعِدُ الطُّلَّابَ لِتَعَلُّمِ دُرُوسِهِمْ!
- (٤) لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!

١٣٢- عَيْنُ مَا فِيهِ اسْمُ الْمَبَالِغَةِ:

- (١) الْحُضَارُ سِيذَهِيُونَ فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ!
- (٢) لَا تَسْتَشْرُهُ لِأَنَّهُ كَالسَّرَابِ يُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ!
- (٣) كَرَّرَ الشَّابَّ هَذَا الْعَمَلَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَكَادَ أَنْ يَغْرُقَ!
- (٤) إِنْ تَكُنْ نَقَادَ الْكَلَامِ فَأَنْتَ أَهْلُ الْحَقِّ!

١٣٣- فِي أَيِّ عِبَارَةٍ يُمْكِنُ أَنْ نَتَرَجِّمَ «ال»؟

- (١) اشْتَرَى أَخِي سَوَارًا مِنَ الذَّهَبِ ثُمَّ بَاعَ السَّوَارَ بَعْدَ سَنَتَيْنِ!
- (٢) لَا يَسْتَطِيعُ الْكَذَّابُ أَنْ يُخْفِيَ كَذِبَهُ أَوْ يُنْكِرَهُ!
- (٣) السَّمَكُ الطَّائِرُ سَمَكٌ يَقْفِزُ مِنَ الْمَاءِ بِحَرَكَةٍ مِنْ ذَيْلِهِ الْقَوِيِّ!
- (٤) فِي خَيْرِ سَنَةٍ مِنْ عَمْرِي عَزِمْتُ أَنْ أَتَعَلَّمَ أَلْسِنَةَ مَخْتَلَفَةً!

١٣٤- عَيْنُ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا مُضَارِعٌ تَغْيِرُ زَمَنَهُ فِي الْمَعْنَى:

- (١) ﴿لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذَكَّرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾
- (٢) أَعْرِفْ رَسَامًا مَا كَانَ قَادِرًا عَلَى تَحْرِيكِ يَدَيْهِ!
- (٣) ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾
- (٤) شَاهَدْنَا سَنَجَابًا يَقْفِزُ مِنْ شَجَرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ أُخْرَى!

١٣٥- عَيْنُ مَا يَدُلُّ عَلَى الْإِمْتِلَاقِ فِي الْمَاضِي:

- (١) لَيْسَ عِنْدِي وَصْفَةٌ وَ أُرِيدُ هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ!
- (٢) كَانَ أَجْدَادُنَا سَاكِنِينَ فِي مَحَافِظَةِ مَازَنْدَرَانَ!
- (٣) كَانَتْ لكَثِيرٍ مِنَ الشُّعْرَاءِ الْإِيرَانِيِّينَ مَلَمَعَاتُ!
- (٤) كَانَ صَدِيقِي عِنْدَ مَتَجَرِّ كَبِيرٍ وَ هُوَ يَنْتَظِرُنِي!

تاریخ یازدهم

- ۱۳۶- برای هر یک از موضوعات زیر، بهتر است به کدام کتاب مراجعه شود؟
- الف) محققى که برای نگارش کتاب خود، به دنبال گزارشی از موضوعات گزینش شده است و نمی خواهد برای خواندن تمام جنبه‌های یک خبر وقت بگذارد.
- ب) محققى که می خواهد کتابی دربارهٔ مفاخر و مشاهیر محلی یک منطقه بنویسد و به دنبال منابع مربوطه می گردد.
- ج) محققى که برای پژوهش خود، به دنبال تحلیل و تفسیر برای رویدادهای اتفاق افتاده و علت آنهاست.
- د) محققى که برای تحلیل عوامل اثرگذار بر رویدادهای تاریخی، به دنبال نوشته‌ها و اطلاعات جغرافیایی مؤثر بر آن است.
- ۱) فتوح البلدان - تاریخ سیستان - تاریخ بیهقی - المسالک و الممالک
 ۲) اخبار الطوال - زندگی شگفت آور تیمور - تاریخ طبری - المسالک و الممالک
 ۳) فتوح البلدان - زندگی شگفت آور تیمور - تاریخ بیهقی - تجارب الامم
 ۴) اخبار الطوال - تاریخ سیستان - تاریخ طبری - تجارب الامم
- ۱۳۷- کدام گزینه در نزدیک ترین زمان به وقوع حوادث زیر رخ داده است؟
- الف) فتح قسطنطنیه توسط ترکان مسلمان عثمانی
 ب) وقوع جنگ جسر در زمان یزدگرد سوم
 ۱) لشکرکشی هولاکوخان به ایران - نبرد نهاوند
 ۲) انقراض حکومت سلجوقیان - شهادت حضرت علی
 ۳) تسلط مسیحیان بر اندلس - اوایل حکومت خلیفهٔ دوم (۴) آغاز حکومت فاطمیان - تسخیر تیسفون توسط اعراب
- ۱۳۸- مؤلفان کتاب درسی، در بیان موارد زیر به کدام منابع استناد کرده‌اند؟
- الف) اشاره به رفتارهای منافقان مدینه
 ب) ذکر علت اصلی مخالفت سران مشرک با اسلام
 ج) نام بردن از نهضت عاشورا به عنوان رویدادی سرنوشت ساز در تاریخ بشر
 ۱) آیات قرآن و کتاب‌های سیره و منابع حدیثی - گزارش مورخان - سخنان ائمه
 ۲) گزارش مورخان و محققان تاریخ اسلام - آیات قرآن - سخنان ائمه
 ۳) آیات قرآن و کتاب‌های سیره و منابع حدیثی - آیات قرآن - گزارش مورخان و محققان تاریخ اسلام
 ۴) گزارش مورخان و محققان تاریخ اسلام - سخنان ائمه - آیات قرآن
- ۱۳۹- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟
- ۱) رابطهٔ صفاریان با خلافت عباسی به نوعی شبیه به رابطهٔ زیاریان با خلافت عباسی بود.
 ۲) طاهریان برخلاف غزنویان برای تأسیس حکومت، تأیید خلیفه را داشتند.
 ۳) برخورد آل بویه با خلافت عباسی برخلاف برخورد سلجوقیان با عباسیان بود.
 ۴) علویان طبرستان معمولاً روابط تیره و تارى با عباسیان داشتند.
- ۱۴۰- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب در توصیف کدام جنگ‌ها و نبردها است؟
- الف) این جنگ در نتیجهٔ تعقیب کاروان‌های تجاری قریش، توسط مسلمانان، میان سپاه اسلام و مشرکان در گرفت.
 ب) شاه اسماعیل اول در این نبرد با کشتن شیبک‌خان بر ازبکان پیروز شد.
 ج) در زمان آل بارسان سلجوقی امپراتور روم شرقی در این نبرد اسیر شد.
 د) پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در این نبرد از سپاه اعراب مسلمان شکست خوردند.
- ۱) أحد - جام - جسر - قادسیه
 ۲) بدر - جام - ملازگرد - قادسیه
 ۳) بدر - مرو - ملازگرد - جلولا
 ۴) أحد - مرو - جسر - جلولا

- ۱۴۱- چند مورد از موارد زیر درباره علت وقوع موارد زیر درست است؟
- الف) گسترش قلمرو، حکومت فراگیر و توسعه شهرنشینی از جمله عواملی هست که در رشد تجارت در دوره سلجوقی تأثیر بسزایی داشت.
- ب) علت مورد تعقیب و آزار قرار گرفتن پیروان مذهب اسماعیلیه این بود که آن‌ها از مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و حکومت‌های غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان بودند.
- ج) رشد شهرها، باعث توسعه هر چه بیشتر زبان و ادبیات فارسی در طول قرون چهار تا هفت هجری شد.
- د) علت ایجاد وقفه و افول در زندگی شهری در دوره تیمور، ویران شدن شهرهای بزرگ و آباد مثل خراسان بود.
- (۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۴۲- مقارن با دوره جنگ‌های صلیبی کدام یک از موارد زیر رخ داده است؟

- الف) پایان یافتن خلافت عباسیان
- ب) موج اول حمله مغول
- ج) نبرد دندانقان
- د) مسلمان شدن غازان خان
- (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»
- ۱۴۳- یک محقق درصدد پژوهش درباره دو موضوع «الف» و «ب» است. اگر در سه متن کتاب، تاریخ عالم‌آرای عباسی، حبیب‌السیر و احسن‌التواریخ اخبار مربوط به این رویدادها ثبت شده باشد، کدام کتاب‌ها در نزدیک‌ترین فاصله زمانی ممکن به رویدادهای نوشته شده است؟

- الف) تحت حاکمیت صفویان درآمدن بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق ایران تا رود جیحون
- ب) دفع تهاجمات پیاپی ارتش عثمانی به خاک ایران با اتخاذ تدابیر مناسب
- (۱) «الف» - «ب»: تاریخ عالم‌آرای عباسی
- (۲) «الف»: حبیب‌السیر - «ب»: احسن‌التواریخ
- (۳) «الف» - «ب»: حبیب‌السیر
- (۴) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: تاریخ عالم‌آرای عباسی

جغرافیای یازدهم

۱۴۴- کدام مورد جای خالی در عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«ناحیه سیاسی و کشور»

- (۱) حداکثر سه رکن اصلی و بنیادی دارند که مشابه هم‌اند
- (۲) به ترتیب دارای نظام سیاسی یا حکومت و نظام مدیریتی فراملی هستند
- (۳) به ترتیب، رابطه‌ای مانند رابطه جغرافیای سیاسی با ژئوپلیتیک دارند
- (۴) یک ناحیه ژئوپلیتیکی را تشکیل می‌دهند که در آن سه عامل بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند

۱۴۵- با بررسی موارد زیر در خصوص ناحیه‌بندی، کدام مورد درست است؟

(الف) در هند، هر دین تقریباً قلمرو جغرافیایی خاصی را اشغال کرده است.

(ب) ناحیه بارشی زاگرس چندین استان را در بر گرفته است.

(۱) تعیین مرز در ناحیه «الف» دشوارتر از ناحیه «ب» است.

(۲) مرزهای سیاسی و اداری «الف» و «ب» بر مرزهای نواحی طبیعی منطبق‌اند.

(۳) امکان وجود ناحیه انتقالی در «ب» بیشتر از «الف» است.

(۴) احتمال تغییر مرزهای ناحیه «ب» بیشتر از ناحیه «الف» است.

۱۴۶- با توجه به تصویر مقابل، کدام مورد به موضوع درستی پرداخته است؟

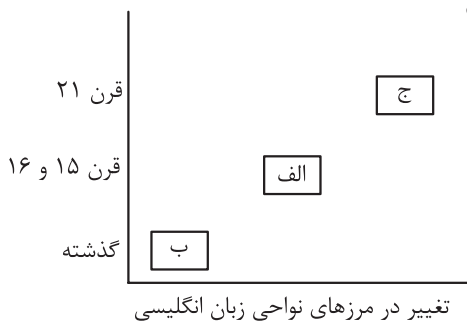
(۱) در «ب» انتقال زبان از طریق تجارت در جاده ابریشم رخ می‌داد.

(۲) این پدیده در «ج» بیشتر بدون ارتباط مستقیم صورت می‌پذیرد.

(۳) در «ب» مردم آمریکای شمالی با پیشرفت در دریانوردی

امکان آشنایی با زبان انگلیسی را پیدا کردند.

(۴) در «ج» انتقال زبان از طریق کشف سرزمین‌های نو صورت گرفت.

۱۴۷- کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«فعالیت‌های نوع اول و دوم اقتصادی»

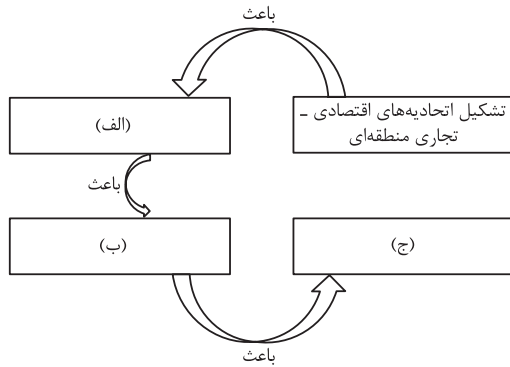
(۱) پیش از سال ۱۹۸۰، در تقسیم‌بندی فعالیت‌های اقتصادی قرار داشتند و به ترتیب به طور مستقیم و غیرمستقیم با استخراج مواد خام از محیط طبیعی سروکار دارند

(۲) به ترتیب نیاز به سرمایه‌گذاری‌های بسیار و اندک داشته و به طور مشترک در رفع نیازهای بشر به طور مکمل با فعالیت نوع سوم اقتصادی عمل می‌کنند

(۳) به طور مشترک به دو شیوه معیشتی و تجاری انجام می‌شوند و به ترتیب به عدم تغییر و تغییر شکل منابع اولیه منجر می‌شوند

(۴) به ترتیب در کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته و پیشرفته رونق داشته و به طور مشترک ایجاد شرکت‌های چندملیتی، به رونق آن‌ها کمک کرده است

۱۴۸- کدام عبارت موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

(۱) امضای موافقت‌نامه‌هایی جهت معافیت‌های مالیاتی و بازرگانی بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی - رونق و توسعه اقتصادی کشورهای منطقه - ایجاد موازنه‌های تجاری مثبت در کشورهای منطقه
 (۲) امضای موافقت‌نامه‌هایی جهت کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی - رونق و توسعه اقتصادی کشورهای منطقه - گسترش تجارت بین کشورهای منطقه

(۳) ایجاد قوانین و مقررات ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین - کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی - توسعه صادرات در کشورهای منطقه

(۴) امضای موافقت‌نامه‌هایی جهت کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی - گسترش تجارت بین کشورهای منطقه - کمک به رونق و توسعه اقتصادی کشورها

۱۴۹- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره کرده است؟

الف) حفر مواد

ب) رسوب‌گذاری مواد

(۱) امکان رخ دادن «الف» در کوهستان‌ها بیشتر از هر مکان دیگری وجود دارد.

(۲) ممکن نیست پدیده «ب» را در سواحل دریای عمان مشاهده کنیم.

(۳) در فرسایش از طریق آب‌های جاری، ابتدا «الف» و سپس «ب» روی می‌دهد.

(۴) وقتی آب‌ها با دی‌اکسید کربن و هوا ترکیب می‌شوند و اسید کربنیک تولید می‌شود، پدیده «ب» اتفاق می‌افتد.

۱۵۰- متن زیر با کدام مورد مطابقت ندارد؟

«نور خورشید مهم‌ترین منبع انرژی برای زمین و عامل اصلی به وجود آمدن ویژگی‌های آب‌وهوایی در نواحی مختلف زمین است. تابش خورشید روی عناصر آب‌وهوایی چون دما، فشار، رطوبت و بارش تأثیر می‌گذارد.»

(۱) رابطه عرض جغرافیایی با دما مستقیم و با میزان انرژی دریافتی خورشید معکوس است.

(۲) عامل اصلی در شکل‌گیری بارندگی‌هایی است که بیشتر در بهار اتفاق می‌افتد.

(۳) بیشترین جذب نور و انرژی خورشید در ناحیه‌ای است که بیشترین ماده آلی را تولید می‌کند.

(۴) نور خورشید از طریق ایجاد جریان‌های دریایی گرم و سرد در بیابان‌زایی نقش دارد.

فلسفه یازدهم

۱۵۱- کدام عبارت درباره دانش فلسفه درست است؟

- (۱) از آن جا که فلسفه با روش عقلی به مسائل مربوط به وجود می پردازد، می توان دو جهت منحصر به فرد برای آن برشمرد.
- (۲) برخلاف کلمه فیلسوفیا که در طول تاریخ به دانش خاص تغییر معنا داد، کلمه فیلسوفوس از ابتدا به معنای دانشمند دانش خاص به کار می رفت.
- (۳) به طور طبیعی توجه تام و کامل به مسائل روزانه به خاطر ممانعت از ورود به مسائل بنیادی شایسته مقام انسان نیست.
- (۴) در زمان سقراط، مردم کسانی که در استدلال های خود، از مغالطه استفاده می کردند را سوفیست یا دانشمند می نامیدند.

۱۵۲- درباره شاخه های فلسفه کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) از جهت موضوع، مشابه ریشه فلسفه و از جهت روش با آن متفاوت هستند.
- (۲) با تأمل فیلسوفانه درباره هر موضوعی مانند یک علم پدید می آیند.
- (۳) مبانی علوم را بررسی می کنند ولی هیچ ارتباطی با مسائل آن ها ندارند.
- (۴) رابط بین بخش اصلی فلسفه و علوم مختلف هستند.

۱۵۳- کدام مورد ویژگی مشترک همه باورهای درست انسان ها در حوزه مسائل اساسی زندگی است؟

- (۱) آگاهانه بودن
- (۲) تحت تأثیر اجتماع بودن
- (۳) قابل ارزیابی بودن
- (۴) مقلدانه نبودن

۱۵۴- کدام مورد در دادگاه سقراط اتفاق نیفتاده است؟

- (۱) استفاده از روش سقراطی در دفاع از خود
- (۲) بیان راز پیام سروش معبد دلفی
- (۳) معرفی کسی که سزاوار حضور در دادگاه است.
- (۴) اشاره به صفات انسان برای اثبات وجود خدا

۱۵۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) این که بسیاری حقایق در جهان هنوز ناشناخته باقی مانده اند تناقضی با انکار شکاکیت مطلق ندارد.
- (۲) اختلاف نظر درباره موضوعات یکسان، مربوط به ویژگی محدودیت شناخت است.
- (۳) طرح پرسش های جدی و جدید درباره معرفت و ظهور دیدگاه های گوناگون، سبب استقلال معرفت شناسی از فلسفه شد.
- (۴) در گذشته برخی مباحث معرفت شناسی در ضمن مباحث فلسفی مطرح می شد.

۱۵۶- کدام گزینه در ارتباط با تاریخچه معرفت درست است؟

- (۱) دوره دوم تقسیم بندی تاریخ فلسفه، دوره فیلسوفان قرون وسطی تا آغاز دوره جدید است، فلاسفه ای مثل افلاطون و ارسطو.
- (۲) دانشمندان رنسانس اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن سخن گفتند.
- (۳) سهروردی مبنای نظام فلسفی خود را شهودهایش قرار داد و تلاش کرد آن ها را مستدل کند.
- (۴) افلاطون معتقد بود عقل با آن که نمی تواند برای شناخت جهان برتر استدلال آورد، اما می تواند آن را بشناسد.

۱۵۷- هر دو مورد بیان شده در کدام گزینه، محکوم به صحت است؟

- (۱) مسئله حقیقت انسان از ابتدای شکل گیری فلسفه تا به امروز مطرح بوده است. - از نظر افلاطون، نفس جزء عقلانی انسان است.
- (۲) از نظر دکارت، انسان ماشینی پیچیده است. - مارکس و هابز از نظریه پردازان پیرو ماتریالیست ها هستند.
- (۳) داروینیست ها با تحلیل فلسفی پی بردند که انسان از حیوان پدید آمده. - ارسطو بدن بدون نفس را موجودی مرده می داند.
- (۴) اولین بار سقراط و پیش از آن هراکلیتوس نظری روشن درباره انسان بیان کردند. - از نظر دکارت روح و بدن از هم مجزا هستند.

۱۵۸- در خصوص نگاه ملاصدرا به حقیقت انسان می توان گفت:

- (۱) وجه اشتراکی با سهروردی در این زمینه نداشت.
- (۲) هستی را مراتب نور می دانست.
- (۳) شهود مجردات با پاکی نفس از دلایل اعتقاد به بعد نفسانی انسان توسط ملاصدرا بود.
- (۴) روح آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می توانند به آن برسند و ظرفیت بی نهایت دارد.

۱۵۹- مثال زیر به نظریه کدام فیلسوف یا فیلسوفان در وجود نفس مجرد نزدیک تر است؟

«آب از دو جزء هیدروژن و اکسیژن تشکیل شده است و هر دو بخشی از حقیقت وجود آب را تشکیل می دهند.»

- (۱) دکارت (۲) کانت (۳) ماتریالیست‌ها (۴) افلاطون و ارسطو

۱۶۰- براساس دیدگاه فیلسوفان مسلمان، کدام تمثیل برای نقش اعتقاد به خداوند در انجام فضایل اخلاقی، مناسب تر است؟

- (۱) سوارشدن به قطاری که به سمت مقصد حرکت می کند.
- (۲) چراغی که فضایی تاریک را روشن می کند تا بتوان اشیا را مشاهده کرد.
- (۳) دارویی که برای بیمار بی اشتها تجویز می شود تا میل به غذا پیدا کند.
- (۴) پیاده روی در مسیر مسطح به جای مسیر سربالایی

پاسخنامه تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحه شخصی
خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

پاسخ نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

پایه دوازدهم

مرحله پنجم

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۰۴

تاریخ برگزاری: ۶/مهر/۱۴۰۳

رشته انسانی

ویژه کنکورهای ۱۴۰۴

شروع مجدد دوازدهم از مهر

ویژگی های برنامہ راهبردی آزمون های آزمایشی خیلی سبز در تابستان ۱۴۰۳-۰۴

- ۱- دوره دروس پایه دهم
- ۲- دوره دروس پایه یازدهم
- ۳- مطالعه بخشی از دروس پایه دوازدهم
- ۴- امکان انتخاب فرآیند ترکیبی هر کدام از موارد فوق

پایه	مرحله	اول ۱۳ تیر	دوم ۵ مرداد	سوم ۲۶ مرداد	چهارم ۱۶ شهریور	پنجم ۶ مهر
دهم	-	✓	✓	✓	✓	✓
یازدهم	✓	✓	✓	✓	✓	✓
دوازدهم	-	-	-	✓	✓	-

با توجه به موارد فوق دفتر چه آزمون خیلی سبز در این آزمون از ۳ قسمت تشکیل شده است.

هر داوطلب باید در جلسه آزمون به یک یا دو قسمت (که قبلاً در پنل کار برای انتخاب کرده است) پاسخ دهد.

آزمون تعیین سطح (جامع پایه یازدهم) در تاریخ ۱۳ تیر ۱۴۰۳ برگزار شده است؛ چنانچه نتوانستید در این آزمون شرکت کنید، امکان برگزاری این آزمون به صورت آنلاین فراهم است.

آزمون مرحله چهارم (همین دفتر چه ای که در دست دارید) ادامه پیشروی پایه دهم و یازدهم و پیشروی پایه دوازدهم است.

در آزمون مرحله پنجم به دوره پایه های دهم و یازدهم پرداخته می شود.

در برنامه شروع مجدد دوازدهم از مهر، تمامی سرفصل های پایه دوازدهم، مجدد از مهر، در برنامه راهبردی دیده شده است.

پایہ دہم

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شہرابی
زبان و ادبیات فارسی	عصمت بقابی داوری - ابوالفضل قاضی - مہدی کرانی - یعقوب کیانی - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	محمدابراہیم مازنی
زبان عربی	کاظم غلامی
تاریخ	خدیحہ جنت علیپور - بہروز یحیی
جغرافیا	علی زیبا - مریم صالحی
منطق	علی اکبر آخوندی - سیاوش خداشناس - سعید رحیمیان - مجید قدرتی پور
اقتصاد	سارا شریفی

نام درس	مستعمل درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامہ	کارشناسان علمی	ویپر استاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شہرابی	علی شہرابی	علی شہرابی	مرتضی محمدی نژاد	شمیم پهلوان زہرا جالینوسی
زبان و ادبیات فارسی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	جمال طباطبائی نژاد	فرزانه حاجی صادق محرمی
علوم اجتماعی	محمدابراہیم مازنی	محمدابراہیم مازنی	محمدابراہیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان فرناز سلیمانی	علی سلوکی زہرہ قموشی مرتضی عزیزی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	جمال الدین ہنرور محمدنوید راست خدیو حسام حاج مومن	مختار حسامی منیرہ خسروی
تاریخ	خدیحہ جنت علیپور	خدیحہ جنت علیپور	خدیحہ جنت علیپور	مریم صالحی	کیانا یوسفزادہ
جغرافیا	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بہروز یحیی	کیانا یوسفزادہ
منطق	محمدجواد سہدی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	علی سلوکی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مہدی ضیایی	سعید بہروزی فر سنائش محمدی

سرپرست محتوایی: فاطمہ آقاجانپور

مشاور محتوایی: مریم صالحی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

ریاضی و آمار دهم

تست و پاسخ ۱

ریشه‌های معادله درجه دوم $mx^2 + (m^2 - 16)x + 9 = 0$ قرینه یکدیگرند. m کدام است؟

جمعشان صفر است.

-۸ (۴)

۸ (۳)

-۴ (۲)

۴ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

(۱) مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $\Delta > 0$) از رابطه $S = \frac{-b}{a}$ به دست می‌آید.

(۲) برای آن که ریشه‌های معادله درجه دوم قرینه هم باشند، باید دو شرط $b = 0$ و $\Delta > 0$ (یا علامت a و c متفاوت باشد) برقرار باشد.

$$\dots \underbrace{m}_{a} x^2 + \underbrace{(m^2 - 16)}_b x + \underbrace{9}_c = 0$$

پاسخ تشریحی گام اول: ضرایب را مشخص می‌کنیم:

$$m^2 - 16 = 0 \Rightarrow m^2 = 16 \xrightarrow{\text{ریشه‌گیری}} m = \pm 4$$

باید b صفر باشد، پس:گام دوم: به ازای هر دو مقدار m ، معادله $mx^2 + (m^2 - 16)x + 9 = 0$ را می‌نویسیم و آن را بررسی می‌کنیم:

$$m = 4 \Rightarrow 4x^2 + 0x + 9 = 0 \Rightarrow 4x^2 = -9 \Rightarrow x^2 = \frac{-9}{4} \quad \times$$

$$m = -4 \Rightarrow -4x^2 + 0x + 9 = 0 \Rightarrow 4x^2 = 9 \Rightarrow x^2 = \frac{9}{4} \Rightarrow x = \pm \frac{3}{2} \quad \checkmark$$

فقط به ازای $m = -4$ ، معادله دو ریشه قرینه هم (یعنی $\frac{3}{2}$ و $-\frac{3}{2}$) دارد.

تست و پاسخ ۲

اگر x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $\frac{9-x}{x^2-x} + \frac{16}{x^2-1} = \frac{18}{x^2+x}$ باشند، حاصل $\frac{x_1}{x_2} + \frac{x_2}{x_1}$ کدام است؟

-۵ (۴)

۵ (۳)

-۱ (۲)

۱ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۱ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره! مخرج‌ها را تجزیه و دو طرف را در ک.م.م مخرج‌ها ضرب کنید.

$$\frac{9-x}{x^2-x} + \frac{16}{x^2-1} = \frac{18}{x^2+x} \Rightarrow \frac{9-x}{x(x-1)} + \frac{16}{(x-1)(x+1)} = \frac{18}{x(x+1)}$$

پاسخ تشریحی گام اول: ابتدا مخرج‌ها را تجزیه می‌کنیم:

گام دوم: دو طرف را در ک.م.م مخرج‌ها یعنی $x(x-1)(x+1)$ ضرب می‌کنیم:

$$x(x-1)(x+1) \frac{9-x}{x(x-1)} + x(x-1)(x+1) \frac{16}{(x-1)(x+1)} = \frac{18}{x(x+1)} x(x-1)(x+1)$$

$$\Rightarrow (x+1)(9-x) + 16x = 18(x-1) \Rightarrow 9x - x^2 + 9 - x + 16x = 18x - 18$$

$$\Rightarrow -x^2 + 24x + 9 = 18x - 18 \xrightarrow{\text{استاندارد}} x^2 - 6x - 27 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{جمله‌مشتک}} (x-9)(x+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 9 \checkmark \\ x_2 = -3 \checkmark \end{cases}$$

هر دو جواب به دست آمده قابل قبول اند، چون مخرج‌ها را صفر نمی‌کنند.

$$\frac{x_1}{x_2} + \frac{x_2}{x_1} = \frac{9}{-3} + \frac{-3}{9} = -3 + \frac{-1}{3} = \frac{-9-1}{3} = \frac{-10}{3}$$

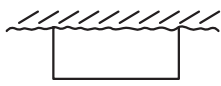
گام سوم: حاصل عبارت خواسته شده برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۵

با k متر نرده، زمینی مستطیل شکل را که از یک طرف به رودخانه محدود می شود نرده کشی می کنیم. اگر حداکثر مساحت این زمین 1800 متر مربع باشد، k کدام است؟

۱۸۰ (۴)

۱۶۰ (۳)

۱۲۰ (۲)

۸۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۲ - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ایده این سؤال از یکی از سوالات کنکور ۹۸ گرفته شده است.

درس نامه •• محاسبه بیشترین یا کمترین مقدار یک عبارت درجه دو (روش سریع) با یک مثال

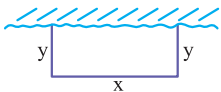
• اگر $ax + by = c$ باشد (به شرط $ab > 0$)، زمانی xy ماکزیم می شود که ax و by هر دو برابر با نصف c یعنی $\frac{c}{2}$ باشند:

$$\left. \begin{aligned} ax = \frac{c}{2} &\Rightarrow x = \frac{c}{2a} \\ by = \frac{c}{2} &\Rightarrow y = \frac{c}{2b} \end{aligned} \right\} \Rightarrow xy = \frac{c}{2a} \times \frac{c}{2b} = \frac{c^2}{4ab}$$

بیشترین مقدار xy

• مثلاً اگر $2x + 3y = 12$ باشد و ماکزیم xy را بخواهیم، باید $2x$ و $3y$ برابر با $\frac{12}{2}$ یعنی ۶ باشند:

$$\frac{2x}{2} + \frac{3y}{3} = 12 \Rightarrow \begin{cases} 2x = 6 \Rightarrow x = 3 \\ 3y = 6 \Rightarrow y = 2 \end{cases} \xrightarrow{\text{ماکزیم } xy} xy = 3 \times 2 = 6$$

$$x + 2y = k$$

پاسخ تشریحی گام اول: عرض مستطیل را y و طول آن را x می گیریم:

مجموع طول سه ضلع مشخص شده باید با طول سیم برابر باشند:

گام دوم: برای آن که مساحت مستطیل یعنی xy ماکزیم شود، باید x و $2y$ سهم یکسانی از k ببرند، یعنی هر دو باید برابر $\frac{k}{2}$ باشند:

$$\frac{x}{2} + \frac{2y}{2} = k \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{k}{2} \\ 2y = \frac{k}{2} \Rightarrow y = \frac{k}{4} \end{cases}$$

$$x \cdot y = \frac{k}{2} \times \frac{k}{4} = \frac{k^2}{8}$$

گام سوم: ماکزیم مساحت برابر است با:

$$\frac{k^2}{8} = 1800 \Rightarrow k^2 = 1800 \times 8 = 14400 \Rightarrow k = \sqrt{14400} = 120$$

کسر به دست آمده باید برابر ۱۸۰۰ باشد:

تست و پاسخ ۶

واریانس داده های ۸، $2a$ ، 2 ، b و $4c$ برابر با صفر است. حاصل $\frac{b^2 - c^2}{a}$ کدام است؟

۱۰ (۴)

۴ (۳)

۸ (۲)

۶ (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

نکته اگر داده ها با هم برابر باشند، تمام معیارهای پراکندگی (یعنی R ، σ^2 ، IQR و صفر می شوند و برعکس.

پاسخ تشریحی گام اول: چون واریانس داده ها برابر صفر است، پس همه داده ها باید با هم برابر باشند؛ پس $2a$ ، 2 ، b و $4c$ را مساوی ۸ قرار می دهیم:

$$\begin{cases} 2a = 8 \Rightarrow a = 4 \\ b + 2 = 8 \Rightarrow b = 6 \\ 4c = 8 \Rightarrow c = 2 \end{cases}$$

$$\frac{b^2 - c^2}{a} = \frac{6^2 - 2^2}{4} = \frac{36 - 4}{4} = \frac{32}{4} = 8$$

گام دوم: حاصل عبارت خواسته شده را حساب می کنیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۷

میانگین ۱۸ داده آماری ۳۰ است. داده ۲۱ با ۳ بار تکرار، بیشترین فراوانی را بین داده‌ها دارد. اگر داده‌های برابر با مُد را حذف کنیم، میانگین داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

۳۰/۲ (۱) ۳۰/۸ (۲) ۳۱/۲ (۳) ۳۱/۸ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}}$$

(۱) میانگین تعداد داده‌های آماری برابر است با:

(۲) داده‌ای که بیشترین فراوانی را دارد مُد نام دارد.

پاسخ تشریحی گام اول: میانگین ۱۸ داده آماری ۳۰ است. مجموعشان را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} \Rightarrow 30 = \frac{\text{مجموع}}{18} \Rightarrow \text{مجموع} = 540$$

گام دوم: چون تعداد تکرار داده ۲۱ از بقیه داده‌ها بیشتر است، پس مُد ۲۱ است.

هر سه داده ۲۱ را از داده‌های اولیه حذف می‌کنیم. مجموع ۱۵ داده باقی‌مانده را حساب می‌کنیم:

$$477 = (3 \times 21) - \underbrace{\text{مجموع ۱۸ داده اولیه}}_{540} = \text{مجموع ۱۵ داده باقی‌مانده}$$

$$\text{میانگین} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{477}{15} = \frac{159}{5} = \frac{159 \times 2}{5 \times 2} = \frac{318}{10} = \frac{318}{10} = 31.8$$

گام سوم: میانگین ۱۵ داده باقی‌مانده برابر است با:

تست و پاسخ ۸

انحراف از میانگین ۱۰ داده آماری برابر با $-3, -2, 0, 0, -1, a, 4, 2, -3$ و ۱ است. اگر مجموع چارک اول و سوم برابر با ۵۷ باشد، میانگین داده‌ها کدام است؟

۲۶ (۱) ۲۷ (۲) ۲۸ (۳) ۲۹ (۴)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس‌های ۲ و ۳)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

(۱) مجموع انحراف (اختلاف) داده‌ها از میانگین همواره برابر صفر است:

(۲) برای محاسبه میانه، ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. اگر تعداد داده‌ها فرد باشد، داده وسط برابر با میانه و اگر تعداد

داده‌ها زوج باشد، میانگین دو داده وسط برابر با میانه است. به داده‌های قبل از میانه، نیمه اول و به داده‌های بعد از میانه، نیمه دوم داده‌ها

می‌گوییم. میانه نیمه اول و دوم به ترتیب چارک اول و سوم داده‌ها هستند.

پاسخ تشریحی گام اول: مجموع انحراف داده‌ها از میانگین برابر صفر است، پس:

$$-3 + 2 + 4 + a + (-1) + 0 + 0 + 2 + (-1) + 1 = 0 \Rightarrow a + 4 = 0 \Rightarrow a = -4$$

گام دوم: میانگین داده‌ها را \bar{x} در نظر می‌گیریم. به انحراف داده‌ها از میانگین (که در صورت سؤال آمده)، میانگین را اضافه می‌کنیم تا ۱۰ داده

اصلی به دست آیند:

$$1 + \bar{x}, -1 + \bar{x}, 2 + \bar{x}, \bar{x}, \bar{x}, -1 + \bar{x}, \underbrace{a + \bar{x}}_{-4 + \bar{x}}, 4 + \bar{x}, 2 + \bar{x}, -3 + \bar{x}$$

گام سوم: این ۱۰ داده را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. بعد میانه و چارک اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

$$\underbrace{-4 + \bar{x}, -3 + \bar{x}, -1 + \bar{x}}_{Q_1}, \underbrace{\bar{x}, \bar{x}}_{\text{دو داده وسط}}, \underbrace{1 + \bar{x}, 2 + \bar{x}, 2 + \bar{x}, 4 + \bar{x}}_{Q_3}$$

$$Q_1 + Q_3 = 57 \Rightarrow -1 + \bar{x} + 2 + \bar{x} = 57 \Rightarrow 2\bar{x} = 56 \Rightarrow \bar{x} = 28$$

گام چهارم: مجموع چارک اول و سوم ۵۷ است، پس:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۹

کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) نمودار جعبه‌ای یک نمودار تک‌متغیره است.
- (۲) نمودار دایره‌ای برای نمایش داده‌های کیفی مناسب است.
- (۳) شاخص مرکزی مناسب برابر داده‌های ۲۵، ۳۶، ۳۲، ۲۸ و ۲۹ میانه است، نه میانگین.
- (۴) در نمودار حبابی، نسبت متغیرهای سوم با مربع نسبت مساحت دایره‌ها برابر است.

(ریاضی و آمار ۱ - فصل‌های ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره از مطالب حفظی و مفهومی کتاب درسی غافل نشوید. تا به حال چندین بار از آن‌ها در کنکور سر اسری سوال آمده است.

پاسخ تشریحی ۱ و ۲ در متن کتاب درسی هستند و جملاتی درست هستند.

در ۳، چون عدد ۲۸ داده دورافتاده محسوب می‌شود، پس شاخص مرکزی مناسب برای این جامعه میانه است.

ولی ۴ نادرست است و جمله صحیح آن به شکل زیر است:

«در نمودار حبابی، نسبت متغیرهای سوم با نسبت مساحت دایره‌ها برابر است.» یعنی کلمه «مربع» در آن اضافه بوده است.

تست و پاسخ ۱۰

زاویه بین دو شعاع متوالی در یک نمودار راداری 6° است. اگر سه متغیر دیگر را بخواهیم به این نمودار اضافه کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی آن چند درجه خواهد شد؟

2° (۴)

3° (۳)

36° (۲)

4° (۱)

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه •• نمودار راداری

۱	اسم دیگر آن نمودار عنکبوتی است.
۲	برای نمایش ۳ یا ۴ یا ۵ یا ... متغیر مناسب است.
۳	زاویه بین دو شعاع متوالی آن از رابطه روبه‌رو به دست می‌آید: $\alpha = \frac{36^\circ}{n}$ یا $\alpha = \frac{36^\circ}{\text{تعداد متغیرها}}$ زاویه
۴	اگر α زاویه بین دو شعاع متوالی نمودار راداری باشد، حاصل $\frac{36^\circ}{\alpha}$ باید عددی طبیعی و بزرگ‌تر یا مساوی ۳ باشد.
۵	روی هر شعاع نمودار راداری، تناسب روبه‌رو را داریم: $\frac{\text{عدد روی شعاع}}{100} = \frac{\text{مقدار متغیر}}{\text{بیشینه متغیر}}$

پاسخ تشریحی گام اول: زاویه بین دو شعاع متوالی در یک نمودار راداری 6° است. اگر تعداد متغیرها را n بگیریم، داریم:

$$\alpha = \frac{36^\circ}{n} \Rightarrow 6^\circ = \frac{36^\circ}{n} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 6^\circ \cdot n = 36^\circ \Rightarrow n = 6$$

$$n' = n + 3 = 6 + 3 = 9$$

گام دوم: اگر به تعداد متغیرها ۳ تا اضافه شود، تعداد متغیرها برابر است با:

$$\alpha' = \frac{36^\circ}{n'} = \frac{36^\circ}{9} = 4^\circ$$

زاویه بین دو شعاع متوالی در این حالت برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی دهم

تست و پاسخ ۱۱

کدام یک از موارد زیر از دیدگاه تاریخ ادبیات یا سبک‌شناسی نادرست است؟

- (۱) چهارمقاله از آثار منثور نظامی گنجوی در سده ششم است که حذف افعال به قرینه و آوردن مترادف‌ها و توصیفات فراوان از ویژگی‌های آن است.
- (۲) دوره رواج نثر فنی، قرن ششم و نخستین نمونه آن، «کلیله و دمنه» است که در سال ۵۳۶ ابوالمعالی نصرالله منشی آن را پدید آورده است.
- (۳) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی هم‌چنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است.
- (۴) نیمه دوم سده پنجم، دوره بلوغ نثر پارسی و سده‌های ششم و هفتم، دوره پختگی و کمال آن است.

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۰)

مشاوره در تاریخ ادبیات مراد نام‌های مشابه باشید؛ چه نام‌های آثار و چه نام پدید آورندگان آثار. برای شناخت و تفکیک این آثار از یکدیگر، نشانه و رمزی قرار دهید. برای نمونه نظامی عروضی نویسنده چهارمقاله است و نظامی گنجوی شاعری است اهل گنجه که لیلی و مجنون، خسرو و شیرین، مخزن الاسرار و ... را سرود.

پاسخ تشریحی در ۱) چهارمقاله اثر نظامی عروضی است، نه نظامی گنجوی.

مطالب ذکر شده در دیگر گزینه‌ها درست است.

تست و پاسخ ۱۲

کدام بخش از متن زیر درباره زبان دری نادرست است؟

«ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد. دری، زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است.

دری نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر زبان عربی بود. منطقه رواج این زبان نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.»

۲	۱	۳	۴
(۱) یک	(۲) دو	(۳) سه	(۴) چهار

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی ۲) زبان دری رسمی دربار سامانیان بود، نه ساسانیان.

سایر موارد درست ذکر شده‌اند.

دام تستی تشابه نام «ساسانیان» با «سامانیان» حتی می‌تواند مؤلفان یا تایپیست‌های کتاب‌های درسی را هم به اشتباه بیندازد؛ پس بهتر است به این مورد توجه ویژه داشته باشید، چون دقیقاً راه دست طراحان کنکور است و ابزاری برای به دام انداختن بی‌دقتان.

تست و پاسخ ۱۳

نام پدید آورندگان چند اثر در مقابل آن نادرست آمده است؟

قابوس‌نامه (کیکاویس عنصرالمعالی)، سفرنامه (ناصر خسرو)، ترجمه تفسیر طبری (محمد بن جریر طبری)، ترجمه تاریخ الرسل والملوک (ابوعلی بلعمی)، شاهنامه ابومنصور (ابومنصور عبدالرزاق هروی)

۴ (۴)	۳ (۳)	۲ (۲)	۱ (۱)

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۳ و ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره یکی از راه‌های به ذهن سپردن مطالب تاریخ ادبیات در بخش نام آثار و پدید آورندگان آن‌ها، تهیه جدولی است که نام هر پدید آورنده در یک خانه و نام آثارش و دوره‌ای که می‌زیسته یا هر مطلبی که به او و کتابش مربوط است، در خانه‌های مقابل آن نوشته شود. این کار اگر به دست‌خط خود فرد باشد بیشتر و زودتر در ذهن او خواهد نشست؛ هم‌چنین این جدول می‌تواند برای مقایسه اشخاص، آثار یا دوره‌ها نیز به کار رود تا با مقایسه این موارد، آن‌ها را بهتر به خاطر بسپارید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی نام پدیدآورندگان دو اثر نادرست ذکر شده است: (۱) ترجمه تفسیر طبری به دست عده‌ای از علمای ماوراءالنهر انجام گرفت (اصل این کتاب را محمد بن جریر طبری به عربی نوشته است). (۲) شاهنامه ابومنصوری به فرمان ابومنصور عبدالرزاق نوشته شد؛ اما به دست دانشوران خراسان نه به دست خودش. (به دستور او نه به دست او)

دام تستی مراقب محمد پسر جریر و کتاب‌هایش و ترجمه آن‌ها باشید.

تست و پاسخ ۱۴

آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست هستند؟

- (۱) شب شد ز تار طرّه تو روز روشنم
(۲) ای مهر تو بر سینه من مهر نهاده
(۳) سوزی ز ساز عشقت در دل چرا نگیرم
(۴) آن عهد یاد باد که از بام و در مرا
- روزی به دیدن شب تارم نیامدی (واژه‌آرایی، جناس همسان)
ای عشق تو از دیده من آب گشاده (موازنه، جناس ناهمسان)
رمزی ز راز مهتر در جان ندارم (ترصیع، جناس همسان)
هر دم پیام یار و خط دلبر آمدی (واج‌آرایی، جناس ناهمسان)

(علوم و فنون ادبی دهم - درس‌های ۹، ۳ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

● **جناس:** یکسانی و همسانی دو یا چند واژه در واج‌های سازنده آن‌هاست که در معنی اختلاف دارند. دو واژه، گاه تنها در معنی تفاوت دارند که به آن جناس همسان (تام) و گاه، در یک واج تفاوت دارند که به آن جناس ناهمسان (ناقص) می‌گویند.

(الف جناس همسان (تام))

یک واژه با دو معنی متفاوت، در سخن تکرار شده است:

با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست

واژه «چنگ» در مصراع دوم، یک بار به معنی «نوعی ساز» و بار دیگر به معنی «پنجه دست» است.

(ب جناس ناهمسان (ناقص))

جناس ناهمسان یا ناقص، به صورت‌های زیر دیده می‌شود:

(۱) جناس ناقص حرکتی: دو واژه در حرکات کوتاه (ـَ، ـِ، ـُ) با یکدیگر تفاوت دارند؛ مانند «گل» و «گل» در بیت زیر:

گرم بازآمدی محبوب سیم‌اندام سنگین‌دل گل از خارم برآوردی و خار از پای و پای از گل

(۲) جناس ناقص اختلافی: دو واژه در یک حرف اختلاف دارند؛ مانند: «رزم / بزم»، «یاد / یار» و همچنین «بازار / بیزار» و «دادار / دیدار» در بیت زیر:

دل من هست از این بازار بیزار قسم خواهی به دادار و به دیدار

(۳) جناس ناقص افزایشی: یکی از دو واژه، یک حرف اضافه دارد؛ مانند: «یار / دیار»، «آیین / آیین» و همچنین «چمن / چمن» در بیت زیر:

سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند

(۴) جناس ناقص جابه‌جایی (قلب): حروف دو واژه جابه‌جا شده‌اند؛ مانند: «گناه / نگاه» و همچنین «بنات / نبات» در عبارت زیر:

دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات، در مهد زمین پیورود.

● **ترصیع:** موازنه‌ای است که همه سجع‌های آن متوازی باشد؛ یعنی سجع‌های پدیدآورنده آن، علاوه بر هم‌وزنی، واج‌های پایانی یکسانی داشته باشد:

ای منسور به تو نجوم جمال ای مقرر به تو رسوم کمال

پاسخ تشریحی در (۱) تکرار واژه‌های «شب» و «روز»، واژه‌آرایی و تکرار واژه «تار» به ترتیب در دو معنی «تار مو» و «تاریک»، جناس همسان را پدید آورده است.

نکته ضمیر پیوسته «-م» در واژه «تارم» جزء اصل واژه نیست و واژه «تار» بدون «-م» در نظر گرفته می‌شود.

در (۲) تقارن سجع‌های «مهر / عشق»، «بر / از»، «سینه / دیده»، «مهر / آب» و «نهاده / گشاده» آرایه موازنه و کاربرد دو واژه «مهر» و «مهر»، جناس ناهمسان حرکتی را پدید آورده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

در ۲) ترصیع وجود ندارد؛ زیرا همهٔ سجع‌ها متوازی نیستند. جناس همسان نیز وجود ندارد؛ زیرا هیچ واژه‌ای با دو معنای متفاوت، تکرار نشده است.

در ۴) تکرار مصوت بلند «ا» و صامت «د» واج‌آرایی را پدید آورده است و واژه‌های «یاد / باد»، «باد / بام» و «یاد / یار» با یکدیگر جناس نامهمسان اختلافی دارند.

تست و پاسخ ۱۵

کدام بیت «فاقد» جناس همسان است؟

- ۱) بر بوی آن که بوی تو دارد نسیم گل
 - ۲) روزی به زرخندانش گفتم به سیمینی
 - ۳) نشان موی میانش که دل در او بستم
 - ۴) نه بوی مهر می‌شنویم از تو ای عجب
- پیوسته بوی باغ و گلستانم آرزوست
گفت از نظری داری ما را به از این بینی
ز من می‌پرس که خود در میان نمی‌بینم
نه روی آن که مهر دگر کس بی‌پوریم

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای تشخیص جناس همسان، فهرست واژه‌های دو یا چند معنایی ادبیات فارسی را بخوانید.

خودت حل کنی بهتره ابتدا فهرست واژه‌های دو یا چند معنایی را بخوانید، سپس ببینید در کدام بیت واژه‌ای با دو معنی متفاوت تکرار شده است.

تکنیک واژه‌های تکرار شده در هر بیت را پیدا کنید و ببینید آیا در دو معنی متفاوت به کار رفته‌اند یا نه؟

درس نامه

جناس همسان: یک واژهٔ دو یا چند معنایی با دو معنای متفاوت، در سخن تکرار شده است؛ مثال:

برادر که در بند خویش است، نه برادر نه خویش است. واژهٔ «خویش» با دو معنای «خود» و «خویشاوند» در عبارت، تکرار شده و جناس همسان (تام) پدید آمده است.

نکته برای پاسخ‌دادن تشخیص جناس همسان، بهتر است برخی واژه‌های دو یا چند معنایی پرکاربرد را بشناسیم.

در این جا فهرستی از این واژه‌ها ارائه می‌شود:

(آب: آب / آبرو)، (آهو: غزال / عیب و نقص)، (آیت: آیه / نشانه)، (باب: در / باره / بخش / رایج)، (باز: دوباره / نام پرنده / گشوده)، (برگ: برگ درخت / اسباب و دارایی / توشه)، (بو: رایحه / امید و آرزو)، (به: بهتر / میوهٔ به)، (بهار: فصل بهار / شکوفه)، (پرده: راز و حجاب / آهنگ و نغمه)، (پیاده: متضاد سوار / مهرهٔ سرباز در شطرنج)، (پیوسته: همیشه، پی‌درپی / صفتی برای آبرو (ابروی پیوسته))، (تاب: پیچ و تاب / خشم / گرما / توان و تحمل)، (چنگ: دست / نوعی ساز)، (چین: کشور چین / چین و شکن)، (حجاز: سرزمین حجاز / نوایی در موسیقی)، (خراب: ویران / مست)، (خسرو: خسرو پرویز / پادشاه)، (خطا: اشتباه / سرزمینی در مغولستان)، (داد: عدل و انصاف / فریاد / فعل داد)، (دستان: دست‌ها / نغمه و آهنگ / حيله و نیرنگ / لقب زال)، (دم: نفس / خون)، (دور: اطراف / گردش جام / روزگار)، (دوران: گردش جام / روزگار / دایره)، (دیدار: ملاقات / چهره)، (دوش: کتف / دیشب)، (دیده: چشم / آن‌چه دیده شود)، (روان: جان / جاری، روانه)، (رخ: رخسار / مهرهٔ قلعه در شطرنج)، (رود: رودخانه / فرزند / نوعی ساز) (شام: شب / سرزمین شام)، (شانه: کتف / شانهٔ مو)، (شاهد: گواه / بیننده / زیبارو)، (شفا: بهبود / نام کتابی از ابوعلی سینا)، (شکر: قند / نام همسر خسرو پرویز)، (شمس: خورشید / شمس تبریزی)، (شور: مزهٔ شور / غوغا / شوق و هیجان / نوایی در موسیقی)، (شیرین: مزهٔ شیرین / همسر خسرو پرویز)، (صبر: شکیبایی / گیاهی تلخ)، (صورت: چهره / تصویر / ظاهر)، (ضحاک: ضحاک ماردوش / خندان)، (عراق: سرزمین عراق / نوایی در موسیقی)، (عشاق: عاشقان / نوایی در موسیقی)، (عهد: پیمان / دوران، روزگار)، (عود: چوبی خوشبو / نوعی ساز)، (عزیز: گرمی / عزیز مصر)، (عین: چشم / چشمه / کاملاً شبیه)، (غریب: ناآشنا و بیگانه / عجیب و شگفت)، (قانون: قاعده / نام کتابی از ابوعلی سینا)، (قرار: آرام و قرار / تصمیم / وعده)، (قصور: کوتاهی و گناه / قصرها)، (قلب: دل / سکهٔ تقلبی / میانهٔ لشکر)، (قربان: فدا / بخشی از تیردان / عید قربان)، (کام: دهان / آرزو)، (کمر: کمر بند / میانهٔ کوه)، (کنار: جنب / ساحل / آغوش)، (گور: گورخر / قبر)، (گوهر: گهر / مروارید / نژاد)، (لاله: گل لاله / نوعی چراغ).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

در بیت زیر:

کسی دانۀ نیک‌مردی نکاشت
کز او خرم‌بین کام دل برنداشت

«نکاشت» و «برنداشت» واژه‌های قافیه و «اشت» (مصوّت + صامت + صامت) حروف قافیه است. تبصره: به آخر واژه‌های قافیه ممکن است یک یا چند حرف الحاق شود. حرف یا حروف الحاقی نیز جزء حروف مشترک قافیه‌اند و رعایت آن‌ها لازم است:

ما شبی دست برآریم و دعایی بکنیم
غم هجران تو را چاره ز جایی بکنیم

«دعایی» و «جایی» واژه‌های قافیه و «ا» حروف اصلی (طبق قاعده ۱) و «یی» حروف الحاقی است.

در این بیت:

ای دل به کوی عشق، گذاری نمی‌کنی
اسباب جمع داری و کاری نمی‌کنی

«ار + ی» حروف قافیه است: «ار» حروف اصلی (طبق قاعده ۲) و «ی» حروف الحاقی.

حروف الحاقی جزء اصل کلمه نیستند و عبارت‌اند از:

شناسه‌ها، ضمائر متصل، پسوندها، مخفف صیغه‌های زمان حال بودن (م، ی، یم، ید، ند) و «ی» آخر بعضی از واژه‌های مختوم به «ا» و «و»؛ مثلاً: در واژه‌های «خدای»، «جای»، «موی»، «بوی».

نکته برای پیدا کردن قافیه هر بیت، ابتدا به سراغ ردیف می‌رویم، سپس واژه‌های قافیه و در آن‌ها اول حروف الحاقی و سپس حروف اصلی را مشخص می‌کنیم. آخرین حرف اصلی قافیه را «رَوی» می‌گویند.

پاسخ تشریحی

۱

یاد رخسار تو را در دل نهان داریم ما
در دل دوزخ، بهشت جاودان داریم ما

«نهان» و «جاودان» واژه‌های قافیه و «ان» حروف اصلی (طبق قاعده ۲) است.

۲

اشک پیش مردم فرزانه می‌ریزیم ما
در زمین شور دایم دانه می‌ریزیم ما

«فرزانه» و «دانه» واژه‌های قافیه و «ان» حروف اصلی (طبق قاعده ۲) و «ه» حرف الحاقی است.

نکته: مصوّت‌های «ی» و «ه» - هر چند جزء اصل کلمه باشند - همواره الحاقی به حساب می‌آیند.

۳

زیر شمشیر حوادث پای بر جاییم ما
رو نمی‌تابیم از سیلاب، دریاییم ما

«جاییم» و «دریاییم» واژه‌های قافیه و «ا» حرف اصلی (طبق قاعده ۱) و «ییم» حروف الحاقی است.

۴

در نظرها گرچه بیکاریم در کاریم ما
همچو مرکز پای بر جاییم و ستّاریم ما

«کاریم» و «ستّاریم» واژه‌های قافیه و «ار» حروف اصلی (طبق قاعده ۲) و «یم» حروف الحاقی است.

تست و پاسخ ۱۸

کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- ۱) زلفت هزار دل به یکی تار مو ببست
- ۲) دم‌به‌دم ما بستۀ دامی نویم
- ۳) چه سرو است آن که بالا می‌نماید
- ۴) سخن گر چو گوهر برآرد فروغ

راه هزار چاره‌گر از چارسو ببست
هر یکی گر باز و سیم‌رغی شویم
عنان از دست دل‌ها می‌رباید
چو ناباور افتد نماید دروغ

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

ذوقافیتین: گاهی شعر دارای دو قافیه پایانی است که به آن «ذوقافیتین» می‌گویند. قافیه آخر مصراع‌ها اصلی و قافیه پیش از آن فرعی است:

کرم کن که فردا که دیوان نهند منازل به مقدار احسان دهند

«نهند» و «دهند» قافیه‌های اصلی و «دیوان» و «احسان» قافیه‌های فرعی هستند.

نکته اگر قافیه فرعی بیتی نادرست و دارای عیب باشد، آن بیت ذوقافیتین نیست.

هر آن کس که جور بزرگان نبرد نسوزد دلش بر ضعیفان خُرد
در بیت بالا، تنها «نبرد» و «خُرد» قافیه هستند و واژه‌های «بزرگان» و «ضعیفان» قافیه نیستند؛ زیرا:

(۱) وقتی حروف الحاقی (نشانه جمع «ان») را برداریم، «بزرگ» با «ضعیف» هم‌قافیه نیست.

(۲) واژه «ضعیفان» همراه با کسره نقش‌نمای اضافه آمده، ولی «بزرگان» بدون کسره است.

قافیه درونی: گاهی شاعران برای غنی‌تر کردن موسیقی شعر خود، در درون و میان مصراع‌ها نیز قافیه می‌آورند:

مُرده بُدم زنده شدم، گریه بُدم خنده شدم دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
دیده سیر است مرا، جان دلیر است مرا زهره شیر است مرا، زهره تابنده شدم

پاسخ تشریحی در (۱) واژه‌های «مو» و «چارسو» قافیه هستند، ولی واژه‌های «تار» و «چار» قافیه نیستند؛ زیرا: الف «چارسو» یک واژه مرکب

است. ب) واژه «تار» همراه با کسره نقش‌نمای اضافه آمده، ولی «چار» بدون کسره است.

در (۲) واژه‌های «نویم» و «شویم» قافیه هستند، ولی واژه‌های «دامی» و «سیمرغی» قافیه نیستند؛ زیرا وقتی حرف الحاقی «ی» را برداریم، واژه‌های «دام» و «سیمرغ» هم‌قافیه نیستند.

(۳) ذوقافیتین است؛ واژه‌های «می‌نماید» و «می‌ریاید» قافیه‌های اصلی و «بالا» و «دل‌ها» قافیه‌های فرعی هستند.

در (۴) واژه‌های «فروغ» و «دروغ» قافیه هستند، ولی واژه‌های «برآرد» و «نماید» قافیه نیستند؛ زیرا وقتی حرف الحاقی «د» را برداریم، واژه‌های «برآرد» و «نمای» هم‌قافیه نیستند.

تست و پاسخ ۱۹

بیت زیر با ابیات همه گزینده‌ها، قرابت معنایی دارد؛ به جز

«هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود بر زبان، بند گرانی از تأمل بایش»
(۱) بدان کز زبان است مردم به رنج چو رنجش نخواهی سخن را بسنج
(۲) هر که از ذوق خبر دارد و داند سخنی به جز از گفته عشاق نخواند سخنی
(۳) سخن گفته دگر باز نیاید به دهان اول اندیشه کند مرد که عاقل باشد
(۴) نخست اندیشه کن آن‌گاه گفتار که نامحکم بود بی‌اصل دیوار

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی - دهم - درس ۱)

مشاوره سوالات بخش قرابت معنایی کنکور سراسری، از تمام بیت‌ها و عبارت‌های آمده در متن درس‌ها، خودارزیابی‌ها و کارگاه‌های

تحلیل فصل کتاب‌های درسی علوم و فنون ادبی طرح می‌گردد. برای پاسخ‌گویی به این سوالات، بخش «مفهوم و قرابت معنایی» کتاب «علوم و فنون ادبی جامع خیلی سبز» را مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی برای پاسخ‌دادن به چنین تست‌هایی، ابتدا مفهوم بیت صورت سؤال را در عبارتی کوتاه در نظر می‌گیریم، سپس آن مفهوم

را در ابیات گزینده‌ها جست‌وجو می‌کنیم.

معنی بیت صورت سؤال: هر که می‌خواهد که گفتاری سنجیده داشته باشد، باید پیش از سخن‌گفتن، بند سنگینی از تأمل و اندیشه بر زبان داشته باشد. (مفهوم: اول اندیشه، وانگهی گفتار)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

معنی بیت صورت سؤال: هر که می‌خواهد که گفتاری سنجیده داشته باشد، باید پیش از سخن گفتن، بند سنگینی از تأمل و اندیشه بر زبان داشته باشد. (مفهوم: اول اندیشه، وانگهی گفتار)

بیت (۱) بدان که انسان همواره از زبان خود به رنج و دردسر می‌افتد. اگر رنجش و دردسر نمی‌خواهی سخن را پیش از گفتن، بسنج. (مفهوم: اول اندیشه، وانگهی گفتار)

بیت (۲) هر که خوش ذوق و سخندان باشد، به جز سخن عاشقان، سخنی را نمی‌خواند. (با بیت صورت سؤال قرابت معنایی ندارد.)

بیت (۳) سخنی که گفته شد، دیگر به دهان باز نمی‌گردد؛ انسان عاقل، پیش از سخن گفتن، اندیشه می‌کند. (مفهوم: اول اندیشه، وانگهی گفتار)

بیت (۴) نخست اندیشه کن، آن‌گاه سخن بگو؛ زیرا دیوار بی‌پی و بنیاد، سست و ناستوار است. (مفهوم: اول اندیشه، وانگهی گفتار)

تست و پاسخ ۲۰

کدام ابیات با یکدیگر قرابت مفهومی دارند؟

- الف) گویند به صحرا رو شاید بگشاید دل
ب) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزن باشد؟
ج) به صحرا رو که از خاطر غبار غم بیفشانی
د) تو تشنه غزل شهریار و من به که گویم؟
ه) شعر من رنگ شب و آهنگ غم دارد رهی
- صحرا نگشاید دل، خاطر چو حزن باشد
یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد
به گلزار آی کز بلبل غزل گفتن بیاموزی
که شعر تر نترود برون ز طبع حزینی
زان که دارد نسبتی با خاطر غم‌پرورم

۴ - ب - د

۳ - ج - د

۲ - الف - ب - ه

۱ - الف - ج - ه

(علوم و فنون ادبی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: معنی بیت‌ها:

الف) می‌گویند: به تماشای باغ و صحرا برو تا دلت شاد شود؛ وقتی دل غمگین باشد، تماشای باغ و صحرا دل را شاد نمی‌کند.

ب) وقتی دل اندوهگین باشد، شعر خوب و تازه از آن انگیزته نمی‌شود؛ یک نکته از این معنی را گفتیم و واقعیت همین است.

ج) به باغ و صحرا برو تا غبار غم و اندوه را از دل پاک کنی؛ به گلستان بیا تا غزل گفتن را از بلبل بیاموزی.

د) تو مشتاق غزل شهریار هستی؛ ولی من چگونه بگویم که شعر تازه و خوب از طبع و دل اندوهگین تراوش نمی‌کند. (با بیت «ب» قرابت مفهومی دارد.)

ه) ای رهی، شعر من تاریک و اندوهبار است؛ زیرا با خاطر و طبع غم‌پرور من نسبتی دارد. (تا حدودی با ابیات «ب» و «د» قرابت مفهومی دارد.)

ابیات «ب» و «د» با یکدیگر قرابت مفهومی دارند؛ زیرا هر دو می‌گویند: شعر تازه و خوب، از طبع و خاطر اندوهگین، تراوش نمی‌کند.

دام تستی ۱) بیت «الف» با بیت «ب» الفاظ مشترک دارد؛ ولی قرابت مفهومی ندارد.

۲) مفهوم بیت «الف» و «ج» تقریباً به یکدیگر نزدیک است؛ ولی در ۱) بیت «ه» هم آمده است.

۳) مفهوم بیت «ه» تقریباً به ابیات «ب» و «د» نزدیک است؛ ولی در ۲) بیت «الف» هم آمده است.

جامعه‌شناسی دهم

تست و پاسخ ۲۱

ویژگی‌های جهان «اجتماعی»، «متجدد» و «اساطیری» به ترتیب کدام است؟

- (۱) عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن با قرارداد انسان‌ها به وجود می‌آید - در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط بر این جهان گام برمی‌دارد - امکان بهره‌وری معقول از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.
- (۲) با تغییر جمعیت یا رشد و افول اقتصاد، جهان اجتماعی هم‌چنان هویت خود را حفظ می‌کند - آدمیان در این جهان متوجه اهداف دنیوی‌اند - این جهان محصول انحراف بشر از فرهنگ معنوی است.
- (۳) هر یک از پدیده‌هایی که بیرون از جهان اجتماعی قرار دارند، لزوماً وارد جهان اجتماعی می‌شوند - داوری درباره ارزش‌های بشری به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود - به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است.
- (۴) رفتار سایر موجودات غریزی است اما جهان اجتماعی را انسان آگاه و خلاق پدید می‌آورد - رواج کنش‌های عاطفی و اخلاقی، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی تنگ می‌کند - نوعی جهان معنوی محسوب می‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۳، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ درست - نادرست (فرهنگ اساطیری یکی از انواع فرهنگ‌های معنوی است که حاصل انحراف از فرهنگ توحیدی است). ۲ نادرست (پدیده‌هایی که خارج از جهان اجتماعی قرار دارند (پدیده‌های طبیعی و فوق طبیعی)، لزوماً وارد جهان اجتماعی نمی‌شوند؛ بلکه به واسطه ارتباط با زندگی اجتماعی انسان‌ها وارد جهان اجتماعی می‌شوند). - درست - درست ۳ نادرست (طبق نظر ماکس وبر، در جهان متجدد کنش‌های دنیوی معطوف به هدف (دنیا) رواج می‌یابد و عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی از جمله کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند). - درست

تست و پاسخ ۲۲

در ارتباط با لایه‌های جهان اجتماعی، کدام گزینه درست است؟

- (۱) بخش‌هایی از جهان اجتماعی وجود دارند که تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد؛ این بخش‌ها کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.
- (۲) لایه‌هایی از جهان اجتماعی که تأثیرات محدودتری بر جهان اجتماعی دارند، بیشتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند. عقاید و ارزش‌ها در این لایه قرار دارند؛ به همین دلیل به آسانی حذف نمی‌شوند.
- (۳) عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند. این بخش‌ها به آسانی تغییر می‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد؛ بنابراین دارای تأثیرات فراگیر هستند.
- (۴) لایه‌های سطحی جهان اجتماعی بر حسب شرایط در زمینه‌های مختلف قابل تغییراند و تغییر در برخی از آن‌ها زمانی موجب تحول جهان اجتماعی می‌شود که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر شود.

(جامعه‌شناسی دهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

<ul style="list-style-type: none"> بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. می‌توانند حذف شوند و با حذف آن‌ها، جهان اجتماعی هم‌چنان تداوم می‌یابد. هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست؛ اما هنجارها و نمادها بر حسب شرایط قابل تغییراند. تغییر آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تغییر و تحول بنیادین در جهان اجتماعی نمی‌شود. 	<p>لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها)</p>
<ul style="list-style-type: none"> بخش‌هایی از جهان اجتماعی هستند که به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. تأثیرات تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی ← عقاید کلانی که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارد. باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان ← جایگاه انسان در جهان تفسیر انسان‌ها از مرگ و زندگی خود ← 	<p>لایه‌های عمیق جهان اجتماعی (عقاید و ارزش‌ها)</p>

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) بخش‌هایی از جهان اجتماعی که به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد، لایه‌های سطحی جهان اجتماعی نام دارند؛ این بخش‌ها، بیشتر در معرض تغییر قرار دارند. ۲) لایه‌هایی از جهان اجتماعی که تأثیرات محدودتری دارند، لایه‌های سطحی جهان اجتماعی هستند؛ اما عقاید و ارزش‌ها از لایه‌های عمیق جهان اجتماعی محسوب می‌شوند. ۳) عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی، به آسانی تغییر نمی‌کنند.

تست و پاسخ ۲۳

کدام یک در ارتباط با ارزش‌های واقعی و آرمانی درست است اما در ارتباط با ارزش‌های حقیقی نادرست است؟

- ۱) قلمرو واقعی، نظام معیار جهانی است که برخی آن را مراعات نمی‌کنند - جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.
- ۲) قلمرو واقعی و آرمانی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تعیین می‌شود - حقیقی بودن ارزش‌ها براساس آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف تعیین می‌گردد.
- ۳) ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند، سازنده قلمرو واقعی جهان اجتماعی هستند - حقایق از جهت قرارگرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی تغییرپذیرند.
- ۴) اگر مردم به آرمان‌ها عمل نکنند، فاصله قلمرو واقعی از آرمان‌ها کاهش می‌یابد - اگر جوامع حقایق را شناسند یا به آن ایمان نیاورند، به سوی باطل گام برمی‌دارند.

(پایانه‌شناسی دهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

● قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

یعنی هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.

● اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.

ارزش‌هایی که مردم از آن جانبداری می‌کنند، ولی ممکن است به آن عمل نکنند.

ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند.

● برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق **تعلیم و تربیت**، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

نکته ارزش‌های واقعی و آرمانی تغییرپذیرند اما ارزش‌های حقیقی ثابت‌اند و از جامعه‌ای به جامعه دیگر تفاوتی ندارند.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست (مربوط به آرمان‌ها و قلمرو آرمانی است). - درست ۲) نادرست (حق و باطل بودن ثابت است و با اراده انسان‌ها تعیین نمی‌شود). ۳) درست - درست ۴) نادرست (اگر مردم به آرمان‌ها عمل نکنند (یعنی اگر مردم آرمان‌ها را وارد قلمرو واقعی زندگی خود نکنند)، قلمرو واقعی از آرمان‌ها و قلمرو آرمانی فاصله می‌گیرد). - درست

تست و پاسخ ۲۴

پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جهان متجدد بر چه اساسی با ارزش‌هایی مانند فردگرایی و رفاه‌طلبی سازگار است؟
- تقسیم جوامع به مکانیکی و ارگانیکی از سوی دور کیم، با چه معیاری صورت گرفته است؟
- پی‌بردن به میزان اثرگذاری و اثرپذیری خود از پدیده‌های اجتماعی، فایده کدام تقسیم‌بندی از پدیده‌های اجتماعی است؟
- کدام گزاره درباره پدیده‌های اجتماعی درست نیست؟

- ۱) رویکرد این جهانی - تقسیم کار - اندازه و دامنه - ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق پدیده‌های اجتماعی محقق می‌شوند.
- ۲) هویت دنیوی - دیدگاه طولی نسبت به جوامع - عینی و ذهنی - همه پدیده‌های اجتماعی آثار کنش‌های اجتماعی‌اند.
- ۳) سکولاریسم - تنوع جهان‌های اجتماعی - خرد و کلان - انسان‌ها پدیده‌های اجتماعی را برای رفع نیازهای خود پدید می‌آورند.
- ۴) ثروت و توان اقتصادی - استعمار - محسوس و نامحسوس - پدیده‌های اجتماعی نتیجه کنش‌های افراد هستند.

(پایانه‌شناسی دهم - درس ۲، ۴، ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود، با آن دسته از ویژگی‌های روانی و اخلاقی سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی آن شکل می‌گیرند، مانند فردگرایی و رفاه‌طلبی.

دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می‌نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع ارگانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد. بنابراین معیار دورکیم برای این تقسیم‌بندی، نوع تقسیم کار جوامع است.

فایده تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان (اندازه و دامنه) این است که می‌توانیم میزان اثرپذیری و اثرگذاری این پدیده‌ها بر زندگی خود را بفهمیم.

ارزش‌ها و هنجارها از طریق کنش اجتماعی (نه پدیده‌های اجتماعی) محقق می‌شوند. توجه داشته باشید که هر چند کنش اجتماعی نوعی پدیده اجتماعی است اما ذکر عنوان کلی پدیده اجتماعی در این عبارت نادرست است. قسمت چهارم سایر گزینه‌ها دربردارنده اطلاعات درستی درباره پدیده‌های اجتماعی است.

تست و پاسخ ۲۵

در جایگاه‌های «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب کدام موارد قرار می‌گیرند؟

پيامد	ویژگی	آسیب اجتماعی
تبدیل جهان به جهان اجتماعی دیگر	(ج)	تحول فرهنگی
(الف)	شیوه زندگی ناسازگار با عقاید یک جهان اجتماعی	تعارض فرهنگی
دگرگونی هویت فرهنگی	ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ عقاید خود	(ب)

(۱) تحول هویت فرهنگی - بحران هویت - ازدست‌رفتن ثبات ارزش‌ها در زندگی مردم

(۲) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - ازدست‌رفتن ثبات ارزش‌ها در زندگی مردم

(۳) تزلزل فرهنگی - بحران هویت - فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات جهان اجتماعی

(۴) تحول هویت فرهنگی - تعارض فرهنگی - فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات جهان اجتماعی

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

عبارت‌های مرتبط	فرایند تحولات هویتی
فراتر رفتن تغییرات هویتی افراد از محدوده مورد قبول جهان اجتماعی شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی	تعارض فرهنگی
تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی ناتوانی جهان اجتماعی در سامان‌دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود تردید در عقاید و ارزش‌های سازنده جهان اجتماعی ازدست‌رفتن ثبات و استقرار عقاید و ارزش‌های سازنده جهان اجتماعی	تزلزل فرهنگی
ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود	بحران هویت
دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی فراتر رفتن تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر	تحول فرهنگی

پاسخ تشریحی (الف) اگر تعارض فرهنگی تداوم یابد، به تزلزل فرهنگی منجر می‌شود؛ بنابراین پیامد تعارض فرهنگی، تزلزل فرهنگی است.

(ب) بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

علوم اجتماعی

ج) اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی در می‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

تست و پاسخ ۲۶

عوامل تبدیل رسانه‌ها و فضای مجازی به عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی کدام است؟

- ۱) به واسطه فضای مجازی، عقاید و ارزش‌های جهان‌های اجتماعی با کمیت و کیفیت نابرابر عرضه می‌شوند.
- ۲) فضای مجازی تعامل فرهنگی را از سطح عموم کاربران و مصرف‌کنندگان به سطح محققان و مولدان فرهنگی منتقل کرده است.
- ۳) به واسطه فضای مجازی، ارزش‌های جهان دنیوی با کمیت برابر و کیفیت نابرابر نسبت به جهان معنوی عرضه می‌شود.
- ۴) فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی جوامع، تعامل سیاسی را به عمق عقاید و ارزش‌ها می‌کشاند.

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی امروزه رسانه‌ها و فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی، سیاسی و فرهنگی جوامع از سویی تعامل فرهنگی را از سطح محققان و مولدان فرهنگی به عموم کاربران و مصرف‌کنندگان فرهنگی منتقل کرده است و از سوی دیگر تعامل فرهنگی را از سطح نمادها و هنجارها به عمق عقاید و ارزش‌ها می‌کشاند. این وضعیت باعث می‌شود تا عقاید و ارزش‌های جهان‌های اجتماعی توحیدی، اسطوره‌ای و دنیوی در عرض هم و البته با کمیت و کیفیت نابرابر در دسترس همه افراد قرار گیرند؛ بدین ترتیب رسانه‌ها و فضای مجازی عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) فضای مجازی تعامل فرهنگی را از سطح محققان و مولدان به سطح عموم کاربران منتقل کرده است، نه برعکس.
- ۳) به واسطه فضای مجازی عقاید و ارزش‌های جهان‌های مختلف توحیدی، اساطیری و دنیوی به صورت نابرابر عرضه می‌شود.
- ۴) رسانه‌ها و فضای مجازی با عبور از مرزهای جغرافیایی تعامل فرهنگی را به عمق عقاید و ارزش‌ها می‌کشاند.

تست و پاسخ ۲۷

کدام گزینه درباره هویت جهان اجتماعی درست است؟

- ۱) خاطره جمعی مشترک انسان‌ها در طول زمان متراکم و مستحکم می‌شود و بعد اجتماعی هویت جهان را می‌سازد - هویت فرهنگی جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.
- ۲) هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی جهان اجتماعی با چالش‌هایی مواجه می‌شود - هویت فرهنگی جهان اجتماعی در درون هویت اجتماعی شکل می‌گیرد.
- ۳) هویت اجتماعی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی و شغلی متناسب با خود را پدید می‌آورد - سرزمین یا وطن بعد جغرافیایی هویت یک جهان اجتماعی را می‌سازد.
- ۴) هرگاه افراد جامعه نوعی از ارزش‌ها را بپذیرند و به رسمیت بشناسند، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید - مکان، زمینه ارتباط افرادی را که عقاید و ارزش‌های مشترک دارند فراهم می‌آورد و بعد جغرافیایی هویت جامعه را می‌سازد.

(پایه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۱ و ۱۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌های نادرست:

- ۱) نادرست (خاطره جمعی انسان‌ها، بعد تاریخی هویت جهان اجتماعی را می‌سازد). - درست
- ۲) درست - نادرست (هویت اجتماعی افراد درون هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد، نه برعکس).

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

۳۲ نادرست (هویت جهان اجتماعی، هویت فرهنگی نام دارد، نه هویت اجتماعی). - درست

تست و پاسخ ۲۸

هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب نشان‌دهنده کدام مفهوم مرتبط با قدرت و سیاست است؟

- رسانه‌های آمریکایی، اسلام‌هراسی را در جهت راضی و همراه ساختن مردم برای مقابله با اسلام به کار می‌برند.
- تشکیل شوروی، مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی به عنوان شیوه‌های اقتصاد کشاورزی رایج شدند.
- از نظر ارسطو، حکومتی اقلیتی بر مبنای خواست و میل حاکمان است.
- به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست.

(۱) سلطه هژمونیک - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - آریستوکراسی - لیبرال دموکراسی

(۲) قدرت نرم - تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی - الیگارشی - لیبرالیسم

(۳) سلطه هژمونیک - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - الیگارشی - لیبرال دموکراسی

(۴) قدرت نرم - تأثیر نظام اقتصادی بر نظام سیاسی - آریستوکراسی - لیبرالیسم

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۵)

نکته نظام سیاسی بر نظام اقتصادی و فرهنگی اثر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد.

مثال ۱: با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی، مزرعه‌داری دولتی و اشتراکی رایج شد. این مثال نشان‌دهنده تأثیر نظام سیاسی بر نظام اقتصادی است.

مثال ۲: وجود شعار «جدایی دین از سیاست» بر سر در کلیسایی در فرانسه، نشان‌دهنده تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی است.

- پاسخ تشریحی** • رسانه‌های آمریکایی، اسلام‌هراسی را به عنوان شیوه‌ای برای بسط هژمونی آمریکا به کار می‌برند، تا مردم جهان را برای مقابله با اسلام راضی و همراه سازند. سلطه هژمونیک از کارکردهای قدرت نرم است. (درستی قسمت اول همه گزینه‌ها)
- تشکیل اتحاد جماهیر شوروی یک موضوع مربوط به نظام سیاسی است؛ این موضوع بر نظام اقتصادی (شیوه کشاورزی) تأثیر گذاشت.
 - تقسیم بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها:

تعداد حاکمان	شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	تیرانی (استبدادی)	مونارشی	
اقلیت	آریستوکراسی	الیگارشی	
اکثریت	پولیتهی (جمهوری)	دموکراسی	

لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست. اما لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که با مینا قرار دادن لیبرالیسم، ادعا دارد با خواست اکثریت مردم شکل گرفته است.

تست و پاسخ ۲۹

موارد کدام گزینه، بیانگر ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی است؟

- (۱) مبادله متعادل تولیدات با سایر کشورها - مستقل و مستحکم - عدم وابستگی به تعاملات جهانی
- (۲) باور به تعالیم حیات‌بخش اسلام - اتکا به ظرفیت مولد دولتی و مردمی - روحیه جهادی
- (۳) خلاقیت و نوآوری - درون‌گرایی در عین برون‌زایی - پیشرفت توأم با عدالت
- (۴) اتکا به ظرفیت مولد مردمی - روحیه جهادی - خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۶)

پاسخ تشریحی اقتصاد مقاومتی الگویی از اقتصاد پیشرفته مستقل و مستحکم است که با باور به تعالیم حیات بخش اسلام و اتکا به ظرفیت های مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، امید و همبستگی و با حضور فعال و مؤثر در تعاملات جهانی برای مردم ایران امنیت، رفاه و پیشرفت توأم با عدالت و برای جهان اسلام و بشریت الگویی ایرانی - اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می آورد. بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) مستقل بودن (وابسته نبودن) از تعاملات جهانی امکان پذیر نیست؛ بنابراین اقتصاد مقاومتی به دنبال حضور مؤثر و فعال در تعاملات جهانی است.
- ۳) یکی از شاخصه های اقتصاد مقاومتی، درون زایی در عین برون گرایی است؛ یعنی اقتصادی که مانند چشمه ای از درون بجوشد و بر تولید داخلی قوی خود متکی است ولی صرفاً برای خود تولید نمی کند بلکه آن را به صورتی متعادل با سایر کشورها مبادله می کند.
- ۴) خام فروشی ثروت های طبیعی، نقطه مقابل اهداف و کارکردهای اقتصاد مقاومتی است.

تست و پاسخ ۳۰

در میان عبارات های زیر، چه تعداد از موارد نادرست اند؟

- الف) از آن جا که آگاهی ها و اراده ها متفاوت اند، جهان های اجتماعی گوناگونی شکل می گیرند که شیوه های زندگی متفاوتی پدید می آورند.
 ب) جامعه شناسان و روان شناسان درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان ها بحث می کنند و در این باره نظریاتی ارائه می دهند.
 ج) قدرت اقناعی بیشتر یک فرهنگ باعث می شود آن فرهنگ از ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری برخوردار باشد.
 د) جهان اجتماعی خودباخته ارتباطش را با تاریخ و فرهنگ خود از دست می دهد؛ بنابراین فقط می تواند به جهان اجتماعی مقابل که مبهوت آن شده است ملحق شود.
 ه) مطابق با نظر اسلام، اگر فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می یابد فرهنگ حق نباشد، جامعه فاسق می سازد.

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

(جامعه شناسی دهم - درس های ۹، ۸، ۱۲ و ۱۶)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره قسمت اول سؤال، از بخش سخنی با دانش آموز در ابتدای کتاب دهم طراحی شده است. برای آزمون های بعد این بخش را

هم مطالعه کنید. 😊

پاسخ تشریحی بررسی عبارات های نادرست:

- ب) جامعه شناسان و انسان شناسان درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان ها بحث می کنند.
 ج) فرهنگ هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت انسان ها سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند؛ در صورت سؤال این موضوع جابه جا آمده است.
 د) جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می دهد؛ بنابراین نه می تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است ملحق شود.
 ه) در اسلام، در صورت وجود دو شرط، افزایش جمعیت ضروری است و در صورت فقدان هر کدام از این شرایط جهان اجتماعی، توحیدی نیست.
 ۱) فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می یابد، فرهنگ حق باشد.
 در صورت فقدان این شرط ← جامعه مشرک پدید می آید. جامعه مشرک جامعه ای است که براساس عقاید و ارزش های باطل شکل می گیرد.
 ۲) افراد و اعضای فرهنگ، حاملان و عاملان معانی حق باشند.
 در صورت فقدان این شرط ← جامعه فاسق پدید می آید. جامعه فاسق جامعه ای است که اعضای آن عقاید و ارزش های حق را می شناسند ولی به آن ها پایبند نیستند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

عربی، زبان قرآن دهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٣١ - ٣٧):

تست و پاسخ ٣١

﴿ هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ ﴾:

- (١) او همان کسی است که بازگشت بندگانش را قبول می‌کند و از زشتی‌ها می‌گذرد!
- (٢) او کسی است که پذیرای توبه عبادت‌کنندگان خود است و از بدی‌ها درمی‌گذرد!
- (٣) اوست آن‌که بازگشت را از عابدان خویش می‌پذیرد و از زشتی‌ها چشم‌پوشی می‌کند!
- (٤) او کسی است که از بندگانش توبه را می‌پذیرد و از بدی‌ها گذشت می‌نماید!

(عربی دهم، درس ٨)

پاسخ: گزینه ٤

مشاوره وقتی که آیات قرآنی داخل کتاب درسی را می‌خوانید باید به معنی تک‌تک کلمات خوب دقت کنید.

خودت حل کنی بهتره به معنای دقیق فعل‌ها خوب دقت کن!

درس نامه ...

حرف «عن» به معنای «از» یا «درباره» است:

• اللَّهُ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ: خدا توبه را از بندگان خود می‌پذیرد.

• سَأَلَ الْإِمَامُ الرَّجُلَ عَنْ حَالِ وَلَدِهِ: امام از مرد درباره حال فرزندش سؤال کرد.

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «الذی»: کسی که / «يَقْبَلُ»: می‌پذیرد / «العباد»: بندگان / «يَعْفُو»: می‌گذرد، می‌بخشد / «السَّيِّئَاتِ»: زشتی‌ها

نکته حرف «عن» گاهی به عنوان حرف اضافه خاص یک فعل به کار می‌رود.

مانند: «بَحَثْتُ عَنْ»: جستجو کرد.

بررسی خطاهای گزینه‌ها:

- ① همان (اضافی است). - بازگشت بندگانش (حرف «عن» ترجمه نشده است).
- ② پذیرای ... است («يقبل» فعل مضارع است، نه جمله اسمیه). - عبادت‌کنندگان (ترجمه دقیقی برای «عباد» نیست).
- ③ اوست (فعل «است» را همراه خبر باید بیاوریم، نه همراه مبتدا). - عابدان (توضیحات ②) ← «عبادت‌کنندگان» - چشم‌پوشی می‌کند (ترجمه دقیقی برای «يعفو» نیست).

تست و پاسخ ٣٢

«بعض البلدان حول الخليج الفارسي شهدت نمواً ملحوظاً في الحصول على ثروة عبر صناعة السياحة بدلاً من تصدير النفط!»:

- (١) برخی کشورهایی که اطراف خلیج فارس هستند، رشد چشمگیری را در به دست آوردن ثروت از صنعت گردشگری به جای صدور نفت شاهد هستند!
- (٢) بعضی کشورهای پیرامون خلیج فارس در به دست آوردن ثروت از طریق صنایع گردشگری رشد چشمگیری را شاهد بودند و آن جایگزین صادرات نفت شده است!
- (٣) برخی کشورهای اطراف خلیج فارس به جای صادرکردن نفت شاهد رشدی چشمگیر در کسب ثروت از طریق صنعت گردشگری بودند!
- (٤) بعضی کشورهای پیرامون خلیج فارس به جای صادرکردن نفت رشد چشمگیری را در به دست آوردن ثروت از صنعت گردشگری خود شاهد هستند!

(عربی دهم، درس ٦)

پاسخ: گزینه ٣

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

خودت حل کنی بهتره دقت داشته باش که «شهدت» فعل ماضی است ...!

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «البلدان»: کشورها / «شهدت»: شاهد بود / «نمؤ»: رشد / «ملحوظ»: قابل ملاحظه، چشمگیر / «الحصول علی»: به دست آوردن / «صناعة السیاحة»: صنعت گردشگری / «بدلاً»: به جای / «تصدیر»: صادر کردن
بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) که اطراف خلیج فارس هستند («حول الخلیج الفارسی» یک گروه قیدی است و نباید به صورت یک جمله ترجمه شود). - شاهد هستند («شهدت» فعل ماضی است، در حالی که «شاهد هستند» دلالت بر زمان حال دارد).
- ۲) صنایع («صناعة» مفرد است، نه جمع) - و آن جایگزین ... (ساختار قسمت «بدلاً من تصدیر النقط» در ترجمه، تغییر کرده است).
- ۳) صنعت گردشگری خود (ضمیر «خود» اضافی است). - شاهد هستند (توضیحات ۱)

تست و پاسخ ۳۳

«بعد ان فرغت صالئة الامتحان من التلاميذ أغلقت أبوابها فتفرق التلاميذ مع مرافقهم و الشارح أصبح مفروشا بالأوراق الامتحانية!»:

- ۱) پس از آن که سالن امتحان را از دانش‌آموزان خالی کردند درهای آن بسته شد؛ پس دانش‌آموزان نیز با همراهان خود پراکنده شدند و خیابان از برگه‌های امتحانی پوشیده شد!
- ۲) بعد از آن که سالن آزمون از دانش‌آموزان خالی شد، درهای آن را بستند و دانش‌آموزان و همراهانشان را متفرق ساختند، درحالی که خیابان از برگه‌های آزمون پر بود!
- ۳) پس از خالی شدن سالن آزمون از دانش‌آموزان درهای آن بسته شد و دانش‌آموزان و همراهانشان پراکنده شدند، درحالی که خیابان مملو از برگه‌های آزمون شده بود!
- ۴) بعد از آن که سالن امتحان از دانش‌آموزان خالی شد درهایش بسته شد و دانش‌آموزان با همراهان خود پراکنده شدند، درحالی که خیابان از برگه‌های آزمون پوشیده شده بود!

(عربی دهم، درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره گاهی طراحان در تست‌های ترجمه کلمات را به گونه‌ای حرکت‌گذاری می‌کنند که به دانش‌آموز کمک بسیاری می‌کند.

خودت حل کنی بهتره اسم‌هایی که بعد از یک فعل آمده و مرفوع هستند، یا فاعل هستند یا نایب فاعل ...!

درس نامه

- بعضی اوقات از روی اعراب اسم‌ها می‌توانیم نقش آن اسم را پیدا کرده و ترجمه صحیحی از آن داشته باشیم. مثلاً:
- «یوم یُعرف المجرمون بسیماهم» ← «المجرمون»، مرفوع بالواو است؛ پس نباید آن را به صورتی ترجمه کنیم که مفعول شود، بلکه نایب فاعل فعل «یُعرف» است.
ترجمه غلط: روزی که مجرمان را با صورتشان می‌شناسند.
ترجمه صحیح: روزی که مجرمان با صورتشان شناخته می‌شوند.
 - «تفرق التلاميذ بعد الامتحان.» ← «التلاميذ» مرفوع است، پس باید عبارت را به گونه‌ای ترجمه کنیم که فعل به «التلاميذ» نسبت داده شود.
ترجمه غلط: بعد از امتحان دانش‌آموزان را پراکنده کردند.
ترجمه صحیح: بعد از امتحان دانش‌آموزان پراکنده شدند.

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «فرغ»: خالی شد / «صالئة»: سالن / «أغلق»: بسته شد / «تفرق»: پراکنده شد / «مرافق»: همراه / «الشارح»: خیابان / «مفروشا»: پوشیده

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) خالی کردند («فَرَع» فعل لازم است، نه متعدی.) - نیز (اضافی است).
- ۲) بستند («أغلقت» فعل مجهول است، نه معلوم.) - دانش‌آموزان و همراهانشان («مع» یعنی «با») - متفرق ساختند («تَفَرَّق» از باب تفعّل بوده و معنای آن «پراکنده شد» است، نه «پراکنده کرد.») - پر (ترجمه دقیق برای «مفروشة» نیست.) - بود («أصيح» یعنی «شد.»)
- ۳) خالی شدن («فَرغت» فعل ماضی است، نه مصدر.) - دانش‌آموزان و همراهانشان (توضیحات ۲) - مملو (توضیحات ۲) ← «پر»

نکات

- ۱) اگر حرف اول فعل ماضی ضمّه (ـ) داشته باشد، می‌توانیم آن را مجهول بگیریم.
مثال: «أغلقت»: بسته شد - «أحترموا»: مورد احترام واقع شدند.
- ۲) اسم‌های مثنی و جمع سالم مذکر، وقتی به اسم یا ضمیری اضافه شوند، «نون» آخرشان حذف می‌شود.
مثال:
والدان + ها ← والداها (پدر و مادرش)
مُرافقين + التلاميذ ← مُرافقي التلاميذ (همراهان دانش‌آموزان)

تست و پاسخ ۳۴

«شَابٌ كَانَ يُغْنِي عَلَى شَاطِئِ الْبُحَيْرَةِ بِصَوْتِ جَمِيلٍ، حَيْرَتِي فَأَدَى إِلَى تَسَاقُطِ الدَّمْعِ مِنْ عَيْنِي!»: جوانی

- ۱) روی ساحل دریا با صدایی زیبا آواز می‌خواند که من شگفت‌زده شدم و باعث افتادن اشک‌ها از چشمم شدم!
- ۲) که با صدایی زیبا روی ساحل دریاچه آواز می‌خواند مرا متحیر کرده است، به طوری که منجر به افتادن اشک‌ها از چشمم شدم!
- ۳) مرا متحیر ساخت که روی ساحل دریا با صدایی زیبایی آواز می‌خواند و باعث شد که اشک‌هایم از چشم من بیفتد!
- ۴) که با صدایی زیبا روی ساحل دریاچه آواز می‌خواند شگفت‌زده‌ام کرده بود و منجر به افتادن اشک‌ها از چشمم شدم!

(عربی دهم، درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره تاثیر «کان» در ترجمه فعل‌ها از سوالات بسیار تکراری کنکور سراسری است.

خودت حل کنی بهتره فرق ترجمه «بَحْر» و «بُحَيْرَة» را در نظر داشته باش.

درس نامه ..

- ۱) «کان» زمان فعل‌هایی را که در جمله آمده‌اند به صورت زیر، تغییر می‌دهد:
- الف) کان ... + مضارع ← ماضی استمراری ← کَانَتْ تَعْلَمُ: می‌دانست.
- ب) کَانَ ... + (قد) + ماضی ← ماضی بعید ← كُنْتُ قَدْ عَلِمْتُ: دانسته بودم.
- دقت کنید تا وقتی که معنای جمله کامل نشده است، «کان» روی فعل‌های بعدی هم مؤثر است:
- «كُنْتُ عَزِمْتُ أَنْ أَبْنَعِدَ مِنْ تِلْكَ الْمَنْطِقَةِ لِأَنِّي أَعْلَمُ أَنَّ الْخَطَرَ قَرِيبٌ مِنِّي.»:
- من تصمیم گرفته بودم که از آن منطقه دور شوم، چون می‌دانستم که خطر نزدیک من است.
- ۲) اگر ساختار «فعل + ن + ي» را دیدید:
- به آن حرف «ن»، «نون وقایه» گفته می‌شود.
- ضمیر «ي» (من) را باید به صورت مفعول ترجمه کنیم.
- مثال: «يَقْتُلُنِي» (يقتل + ن + ي) ← مرا می‌کشد.

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «شَابٌ»: جوان / «يُغْنِي»: آواز می‌خواند / «شَاطِئِ»: ساحل / «بُحَيْرَة»: دریاچه / «حَيْرَتِي»: متحیر کرد / «أَدَى إِلَى»: منجر شد / «تَسَاقُطِ»: افتادن / «دَمْعِ»: اشک‌ها

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) دریا (البُحيرة) یعنی «دریاچه» - آواز می‌خواند («کان ... یغنی» باید به صورت ماضی استمراری ترجمه شود). - من شگفت‌زده شدم («حیز» فعل غایب و متعدی است و ضمیر «ی» نیز مفعول آن است).
- ۲) آواز می‌خواند (توضیحات ۱) - طوری که (اضافی است).
- ۳) دریا (توضیحات ۱) - اشک‌هایم («الدموع» آخرش ضمیر ندارد). - بیفتد («تساقط» مصدر است، نه فعل).

نکته وزن «فُعیل» برای کوچک‌ساختن یک مفهوم یا اسم به کار می‌رود.

مثال: «شَجْرَة»: درخت ← «شَجیرَة»: درختچه

«بَحْر»: دریا ← «بُحیرَة»: دریاچه

تست و پاسخ ۳۵

عین الصَّحیح:

- ۱) أ يستطيع أحدكم أن يحفظ هذه القصائد الجميلة في مائتي دقيقة؟ آیا کسی از شما می‌تواند این سروده‌های زیبا را در صد دقیقه حفظ کند؟
- ۲) كم ميناء يُناسب توقّف ناقلات النفط في إيران؟ در ایران چند توقفگاه مناسب برای توقف کشتی‌های نفت‌کش است؟
- ۳) هذا الفندقُ ثاني أكبر الفنادق في إيران و له عشرون طابقاً: این هتل دومین هتل بزرگ در ایران است و بیست طبقه دارد!
- ۴) ما أجمل الإنفاقَ مما تُحبّه و الإحسانَ إلى من أساء إليك: زیباتر از بخشیدن از آن‌چه دوست داری و خوبی به کسی که به تو بدی کرده چیست؟

(کل عربی دهم، ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در لبه‌های متون و جملات کتاب درسی گاهی کلمات یا ساختارهای ویژه‌ای وجود دارد که باید قبل از آزمون سر اسری آن‌ها را ابشناسید.

خودت حل کنی بهتره برای این تست نمی‌شود راهنمایی ویژه‌ای داشت؛ جواب بین گزینه‌های فرد است.

درس نامه ●●

۱) در زبان عربی یکی از راه‌های بیان تعجب استفاده از ساختار «ما أفعل + اسم منصوب» است. در ترجمه این ساختار از «چه ...» استفاده می‌کنیم.

مثال:

● ما أكثر العبر و أقل الاعتبار: عبرت‌ها چه زیاد و عبرت‌گرفتن چه کم است.

۲) برای بیان عبارت‌هایی مانند «دومین بازیکن برتر ...» یا «سومین شهر بزرگ ...» می‌توانیم از ساختار زیر استفاده کنیم:

«عدد ترتیبی + أفعل + اسم جمع»

مثال:

«ثالث أفضل اللاعبين»: سومین بازیکن برتر

«ثاني أكبر الساحات في طهران»: دومین میدان بزرگ در تهران

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «يستطيع»: می‌تواند / «يحفظ»: حفظ می‌کند / «مائتي (مائتين)»: دویست / «ميناء»: بندر / «ناقلات النفط»: نفت‌کش‌ها / «الفندق»: هتل / «ثاني»: دومین / «طابق»: طبقه / «عشرون»: بیست / «أساء»: بدی کرد

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) صد («مائتي» در واقع «مائتين» بوده و به معنای «دویست» است).

۲) توقفگاه («ميناء» به معنای «بندر» است). - توقفگاه مناسب («يناسب» فعل مضارع است، نه یک اسم).

۴) زیباتر از ... («ما أجمل» ساختار تعجب دارد و ترجمه صحیح آن به صورت «چه زیباست ...» است).

تست و پاسخ ۳۶

عَيْن الصَّحِيح:

«کلاغ‌ها صدایی دارند که با آن به حیوانات دیگر هشدار می‌دهند!»

(۱) الغریبان له صوتٌ يُحذَرُ به بقیة الحیوانات!

(۲) الغریبان ذاتٌ صوتٌ تُحذَرُ به الحیوانات الأخرى!

(۳) للغریبان صوتٌ تُحذَرُ بها سائر الحیوانات!

(۴) الغریبان تَمْتَلِكُ أصواتاً يُحذَرُ بها بقیة الحیوانات!

(عربی دهم، درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره به جنسیت ضمیرها و فعل‌ها توجه کن.

درس نامه

برای بیان مفهوم مالکیت در عربی از ساختارهای زیر می‌توان استفاده کرد:

(۱) «لـ / عند / لدى + اسم» ← «لي أستاذٌ حاذقٌ في النجوم»: من استاد ماهری در ستاره‌شناسی دارم.

(۲) «ذا» ← «رَبِّي ذو حكمةٍ بالغةٍ»: پروردگارم دارای حکمتی بسیار است.

نکته «ذات» شکل مؤنث «ذا» است.

(۳) «يَمْلِكُ، يَمْتَلِكُ» ← «هذا التاجر يملك ثروةً عظيمةً»: این بازرگان ثروت بزرگی دارد.

پاسخ تشریحی

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) له (ضمیر «ه» به «الغریبان» برمی‌گردد؛ پس باید مفرد مؤنث باشد: «ها») - يُحذَرُ (این فعل هم به «الغریبان» برمی‌گردد و باید مفرد مؤنث باشد: «تُحذَرُ»)

(۲) بها (ضمیر متصل آن به «صوت» برمی‌گردد و «صوت» مذکر است: «به»)

(۴) أصواتاً («صدا» مفرد است، نه جمع) - يُحذَرُ (توضیحات ۱) بها (توضیحات ۲)

نکته جمع‌های غیر انسان را در حکم مفرد مؤنث می‌گیریم، یعنی با آن‌ها مثل «مفرد مؤنث» رفتار می‌کنیم.

تست و پاسخ ۳۷

«سلامة العیش في مُداراة الناس!» عَيْن الأبعد عن مفهوم هذه العبارة:

(۱) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است

(۲) سعی در خون خود از خصم فزون‌تر دارد

(۳) صائب، تمام عمر به زندان وحشتند

(۴) سلامت همه آفاق در سلامت توست

(عربی دهم، درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره یک کلیدواژه مهم وجود دارد که یک بیت را از سایر ابیات جدا می‌کند.

پاسخ تشریحی

ترجمه عبارت: «آرامش زندگی در مدارا کردن با مردم است.»

مفهوم عبارت: «برای این که زندگی بهتر و آرامش بیشتری داشته باشی، باید با دیگران اهل مدارا باشی.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

توضیح این مفهوم در ابیات ۱، ۲ و ۳ به نوعی دیده می‌شود، ولی در ۴ اشاره‌ای به موضوع نشده است.

نکته از کلیدواژه «مدارا» که در عبارتهای ۱، ۲ و ۳ وجود دارد می‌توانیم برای رسیدن به جواب کمک بگیریم.

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۸ - ۴۰) بما يناسب النَّصَّ:

التَّعَامُلُ مَعَ الْآخِرِينَ فَنَ مِنْ فُنُونِ الْحَيَاةِ عَلَيْنَا أَنْ نَتَعَلَّمَ مِنْذُ الطُّفُولَةِ لِأَنَّهُ يَجْعَلُنَا قَادِرًا عَلَى اِكْتِسَابِ مَوَدَّةِ النَّاسِ وَ يُسَبِّبُ الْاِبْتِعَادَ عَنْ عُدْوَانِهِمْ مَعْنَى: مِنْ أَظْهَرَ النَّمَاذِجِ لِهَذَا التَّعَامُلِ الصَّحِيحِ هُوَ:

(۱) أَنْ نُسَلِّمَ عَلَى مَنْ يُوَاجِهُنَا بِابْتِسَامٍ وَ فَرَحٍ وَ لِنُعَلِّمَ أَنْ صَفَحَاتِ وَجْهِهَا قَدْ يُظْهِرُ مَا فِي قُلُوبِنَا قَبْلَ أَنْ نَبْدَأَ بِالْكَلَامِ وَ الْقَلْبُ يُفْشِي (= يُظْهِرُ) أَحْيَانًا مَا يَسْعَى اللِّسَانُ فِي إِضْمَارِهِ (= إِخْفَانِهِ).

(۲) أَنْ نَهْتَمَّ بِمَشَاكِلِ يَفْعُ النَّاسَ فِيهَا وَ لَا نَمْتَنِعَ عَنِ الْمُسَاعَدَاتِ الَّتِي نَقْدِرُ عَلَيْهَا وَ نَبْدُلَ كُلَّ جُهِودِنَا لِنُفَرِّجَ عَنِ مَكْرُوبٍ حَوْلَنَا وَ هَذَا أَفْضَلُ عَمَلٍ يَجْلِبُ لَنَا مَحَبَّةَ النَّاسِ وَ إِنْ لَا نَفْعَ ذَلِكَ فَلَا نَنْتَظِرُ مُسَاعَدَتِهِمْ عِنْدَ صُعُوبَةِ نَصَابِ بِهَا.

(۳) أَنْ لَا نَتَكَلَّمَ أَكْثَرَ مِنَ الْإِكْثَارِ حَتَّى إِذَا يَسْتَشِيرُنَا أَحَدٌ فِي أَمْرٍ لِأَنَّ الْإِكْثَارَ فِي الْكَلَامِ يُوقِعُنَا فِي الْخَطَا فَيُؤَدِّي إِلَى أَنْ لَا يَعْتَمِدَ النَّاسُ عَلَى كَلَامِنَا وَ يَتَجَنَّبُوا اسْتِشَارَتَنَا.

ترجمه متن

دادوستد با دیگران هنری از هنرهای زندگی است که ما باید آن را از کودکی بیاموزیم، زیرا آن ما را بر به دست آوردن دوستی مردم قادر می‌سازد و باعث دور شدن از دشمنی آنان با ما می‌شود. از بارزترین نمونه‌های این تعامل درست این است:

(۱) به کسی که با ما روبه‌رو می‌شود با لبخند و شادی سلام کنیم و بدانیم که چهره‌مان گاهی آن‌چه را که در دل‌های ماست پیش از این که شروع به سخن گفتن کنیم، نمایان می‌کند و گاهی قلب آن‌چه را زبان در پنهان‌کردنش می‌کوشد، آشکار می‌کند.

(۲) به مشکلاتی که مردم در آن می‌افتند توجه کنیم و از کمک‌هایی که قادر بر آنیم خودداری نکنیم و تمام تلاشمان را صرف کنیم از [شخص] گرفتاری که پیرامون ماست گره‌گشایی کنیم و این بهترین کاری است که محبت مردم را برای ما می‌آورد و اگر این کار را نکنیم نباید هنگام سختی‌ای که دچار می‌شویم انتظار کمک آن‌ها را داشته باشیم.

(۳) بیش از نیاز سخن نگوئیم حتی زمانی که کسی در کاری از ما مشورت می‌خواهد، زیرا زیاده‌گویی ما را به اشتباه می‌اندازد و باعث می‌شود که مردم به سخن ما اعتماد نکنند و از مشورت‌خواستن از ما دوری کنند.

مشاوره برای پاسخ دادن به سؤالات متن باید موارد زیر را لحاظ کرد:

۱) سؤالات مربوط به متن را بهتر است در انتهای سؤالات درس عربی پاسخ بدهیم.

۲) متن را دقیق و با جزئیات متوجه بشویم.

۳) روی تاریخ، زمان، علت‌ها و قیدهایی مانند «فقط، گاهی، بیشتر، همه، حتماً و ...» دقت زیادی داشته باشیم.

۴) برای به دست آوردن گزینه صحیح، هر چهار گزینه را حتماً بخوانیم.

تست و پاسخ ۳۸

عین عبارة لا تناسب النَّصَّ:

(۱) كَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ!

(۲) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ!

(۳) الْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ!

(۴) مِنْ فِكْرٍ قَبْلَ الْكَلَامِ قَلَّ خَطْوُهُ!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دهم، درس ۸)

خودت حل کنی بهتره با توجه به عبارت «الإكثار في الكلام يُوقِعُنَا فِي الْخَطَا» می‌توانی دو گزینه را حذف کنی.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «التَّعَامُلُ»: دادوستد کردن، برخورد کردن / «الفَقْنُ»: هنر / «مُنْدُ»: از / «المَوَدَّةُ»: دوستی / «الابْتِعَادُ»: دوری کردن / «العنوان»: دشمنی / «الأظْهَرُ»: بارزتر (ترین) / «النَّمَاذِجُ»: نمونه‌ها / «سَلِّمَ»: سلام کرد / «يُؤَاجُهُ»: روبه‌رو می‌شود / «الابْتِسَامُ»: لبخند زدن / «وجوه»: چهره‌ها / «يُفْشِي»: آشکار می‌کند / «الإِضْمَارُ»: پنهان کردن / «اهْتَمَّ»: توجه کرد / «يَقْعُ»: می‌افتد / «امْتَنَعَ»: خودداری کرد / «بَدَّلَ»: صرف کرد / «الجُهودُ»: تلاش‌ها / «فَرَّجَ»: گشایش کرد / «المَكْرُوبُ»: گرفتار / «يَجْلِبُ»: می‌آورد / «الصَّعُوبَةُ»: سختی / «نُصَابُ»: دچار می‌شویم / «بِاسْتِشْيَارٍ»: مشورت می‌خواهد / «الإِكْتِنَارُ»: زیاد کردن / «يُوقِعُ»: می‌اندازد / «يُؤَدِّي إِلَى»: منجر می‌شود / «يَتَجَنَّبُ»: دوری می‌کند / «الاستشارة»: مشورت‌خواستن

ترجمه گزینه	توضیح	قضاوت نهایی
با مردم به اندازه خردهایشان حرف بزن.	در هیچ جای متن به این موضوع اشاره نشده است.	غلط
بهترین سخن آن است که کوتاه و راهنما باشد.	طبق عبارت «أَنْ لَا تَتَكَلَّمَ أَكْثَرَ مِنَ اللَّازِمِ حَتَّى إِذَا بَسْتَشِيرْنَا أَحَدًا» کاملاً مرتبط است.	درست
انسان بنده نیکی کردن است.	طبق عبارت «هَذَا أَفْضَلُ عَمَلٍ يَجْلِبُ لَنَا مَحَبَّةَ النَّاسِ» کاملاً مرتبط است.	درست
هر کس پیش از سخن گفتن بیندیشد خطایش کم می‌شود.	در متن آمده که: «الإِكْتِنَارُ فِي الْكَلَامِ يُوقِعُنَا فِي الْخَطَا» و کسی که زیاد حرف می‌زند فرصت فکر کردن به سخنش را ندارد.	درست

تست و پاسخ ۳۹

عین الصحیح:

- لا يمكن لأحد أن يخفي ما في قلبه لأنَّ اللسان إذا كذب فالقلب يفضحه!
- إذا كبر الإنسان لا يستطيع أن يتعلم فنَّ التعامل مع الآخرين!
- من أراد أن يكتسب مودة النَّاسِ فعليه أن يحلَّ مشاكلهم و إن لم يقدر عليها!
- الذي يستشير النَّاسَ لا يكتر في كلامه حتَّى يسلم من الخطأ الكثير فيعتمد النَّاسُ عليه!

(عربی ۹م، درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره با همان راهنمایی سؤال قبلی، جواب این سؤال به سادگی مشخص می‌شود.

پاسخ تشریحی

ترجمه گزینه	توضیح	قضاوت نهایی
برای کسی ممکن نیست که آنچه در قلبش است را مخفی کند، زیرا زبان وقتی دروغ بگوید قلب او را رسوا می‌کند.	در متن آمده: «القلب يُفْشِي أحياناً ما يسعى اللسان في إضماره» و وجود قید «أحياناً» نشان می‌دهد که این اتفاق همیشگی نیست.	غلط
وقتی انسان بزرگ می‌شود نمی‌تواند هنر تعامل با دیگران را یاد بگیرد.	در ابتدای متن آمده که «أَنْ نَتَعَلَّمَ مِنْذُ الطَّوْفَةِ» ولی این دلیل نمی‌شود که در بزرگسالی قادر به یادگیری آن نباشیم.	غلط
هر کس می‌خواهد که محبت مردم را به دست بیاورد باید مشکلات آنان را حل کند، اگرچه قادر به [انجام] آن نباشد.	این جمله عقلاً نادرست است، ضمن این که در متن آمده «المساعدات التي نقدر عليها...» یعنی تا جایی که توان داریم.	غلط
کسی که مردم از او مشورت می‌خواهند در حرف زدن زیاده‌روی نمی‌کند تا از اشتباه زیاد در امان بماند؛ پس مردم به او اعتماد می‌کنند.	طبق پاراگراف آخر متن این عبارت صحیح است.	درست

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۴۰

عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي للكلمات: «يواجه - مساعدة - الآخرين - يُسبب»

- (۱) مساعدة: مفرد مؤنث - مصدر مزيد ثلاثي (ماضيه: ساعد) - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة
- (۲) يُسبب: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعيل - متعدّد - معلوم / مفعوله «الابتعاد»
- (۳) الآخرين: جمع سالم للمذكر (مفرد «آخر») - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء
- (۴) يواجه: للغائب - مزيد ثلاثي (مصدره: مواجهة) - متعدّد - مجهول / فعل حُذف فاعله و نائب فاعله «نا»

(عربی دهم، درس ۸)

پاسخ: گزینه ۴

خودت حل کنی بهتره ضمیرهایی که به آخر یک فعل اضافه می‌شوند (و جزء ساختار خود فعل نیستند) همیشه مفعول هستند!

درس نامه

(۱) برای شناخت فعل‌های مجهول می‌توانیم از ساختارهای زیر استفاده کنیم:

- ماضی مجهول ← ... ← قُتِلَ، أُكْتُفِفَ و ...
- مضارع مجهول ← ... ← يُشَاهَدُ، يُنْزَلُ و ...

نکته

- فعل‌های ماضی اگر اولشان ضمه (ـَ) داشته باشد، مجهول هستند.
 - فعل‌های مضارعی که بر وزن‌های «يُفَعِّلُ، يُفَاعِلُ و يُفَعَّلُ» هستند را نباید مجهول بدانیم.
- (۲) ضمیر «نا» وقتی به آخر فعل غیرماضی (مضارع، مستقبل، امر و نهی) اضافه شود، حتماً مفعول است و آن فعل غالباً نمی‌تواند مجهول باشد: «يُعلِّمُنَا، اِرْحَمْنَا، سوف يَهْدِينَا، لا تَحْمَلُنَا...»

پاسخ تشریحی

خطاهای (۴):

مجهول، حُذف فاعله و نائب فاعله «نا» ← «يُواجه» فعل مضارعی است که آخرش «نا» اضافه شده؛ پس «نا» مفعول است و این فعل نمی‌تواند مجهول باشد. ضمناً معنای عبارت «أَنْ نُسَلِّمَ بِابْتِسَامٍ و فَرِحَ عَلَيَّ مِنْ يُوَاجِهِنَا» (که با لبخند و خوشحالی سلام کنیم بر کسی که با ما روبه‌رو می‌شود.) هم نشان می‌دهد که فعل «يُواجه» معلوم است. نه مجهول.

نکته کلمه «مخ» اسم محسوب می‌شود و اسمی که بعد از آن بیاید، مضاف الیه است.

تست و پاسخ ۴۱

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) عِنْدَمَا يَنْقَطِعُ تَيَّارُ الْكَهْرَبَاءِ فِي اللَّيْلِ يَغْرَقُ كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ!
- (۲) لَيْسَتْ غُرْفَتِي و غُرْفَةُ زَمَلَائِي نَظِيفَةً و فِيهَا نَوَاقِصُ!
- (۳) الدَّلَافِينُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِأَصْوَاتٍ مُعَيَّنَةٍ و تَضْحَكُ كَالْإِنْسَانِ!
- (۴) لَا تَتَحَرَّكْ عَيْنَ الْيَوْمَةِ و هِيَ تُعَوِّضُ هَذَا النَّقْصَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا فِي كُلِّ جَهَةٍ!

(عربی دهم، درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره خوب است که در پایان این آزمون نکات مربوط به «ضبط الحركات» را که تاکنون خوانده‌اید، یادداشت و جمع‌بندی کنید. بیشتر نکته‌های این مبحث مربوط به کتاب دهم است.

خودت حل کنی بهتره به حرکت فعل‌های مزيد توجه کن، ضمناً نحوه خواندن بعضی از کلمات در عربی و فارسی متفاوت است.

درس نامه ●●

- براساس آن چه در کتاب دهم ذکر شده است، موارد زیر جزء نکات مهم و معروف سؤالات حرکت گذاری هستند.
- جمع‌های مذکر سالم و مثنی‌ها ← باید حواستان به حرکت «ن» در آخر آن‌ها باشد.
 - مثال‌های نادرست: «مسلْمُونُ، تلمیذَانُ، کتابیینَ و ...»
 - اعداد (مخصوصاً اعداد عقود) ← در هر گزینه‌ای که عدد وجود داشت، حتماً علامت آن را بررسی کنید.
 - مثال‌های نادرست: «خَامَسُ، عَشْرینَ، ثَلَاثینَ و ...»
 - فعل‌ها و مصدرهای مزید ← حرکت گذاری هر فعل یا مصدر ثلاثی مزید را با وزن‌هایی که قبلاً یاد گرفتید، مقایسه کنید.
 - مثال‌های نادرست: «يَتَكَلَّمُ - اِنْتَظَر - مُسَاعِدَةٌ - يَتَعَامَلُ و ...»
 - فعل‌های مجهول ← هر فعلی را دیدید که به صورت مجهول علامت گذاری شده، بررسی کنید که آیا آن جمله فعل مجهول نیاز دارد یا معلوم. (براساس معنای عبارت پیش بروید).
 - مثال نادرست: «الإعصارُ خُرَبٌ بُيُوتاً كَثِيرَةً.» ← با توجه به معنای عبارت (طوفان خانه‌های زیادی را ویران کرد.) فعل «خُرَب» باید معلوم باشد، نه مجهول: «خُرَبٌ»

نکته در سؤالات «ضبط الحركات» به علامت‌هایی که مربوط به اعراب و نقش کلمات هستند، کاری نداشته باشید.

پاسخ تشریحی

خطای ۴: «لَا تَتَحَرَّكُ» (این فعل بر وزن «تَنَفَّعُ» و از باب تفعّل است؛ پس باید به صورت «تَتَحَرَّكُ» باشد.) - «جَهَةٌ» (علامت گذاری این کلمه در عربی به صورت «جَهَةٌ» صحیح است.)

نکته در آزمون‌های سراسری، گزینه پاسخ در این سؤالات همواره ۲ تا خطا داشته است.

تست و پاسخ ۴۲

عین عدداً منصوباً بالتبعية:

- هل تَعْلَمُ أَنَّ ثَمَانِينَ بِالْمِئَةِ مِنْ مَوْجُودَاتِ الْعَالَمِ الْحَشْرَاتِ!
- طَلَبَ الْأَعْبَ الْجَدِيدِ أَنْ يُكْتَبَ عَلَى قَمِيصِهِ الرِّيَاضِيِّ رَقْمٌ «عَشْرِينَ»!
- خَمْسَةٌ وَ سَبْعُونَ نَاقِصٌ خَمْسَةٌ وَ عَشْرِينَ يُسَاوِي خَمْسِينَ!
- بَنَى الرَّجُلُ الْمُحْسِنُ فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ مَدْرَسَتَيْنِ اثْنَتَيْنِ!

(عربی دهم، درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره با توجه به این که تعداد سؤالات عربی در کنکور سراسری محدود است، طراحان سعی دارند که سؤالات ترکیبی را در آزمون بیاورند تا مطالب بیشتری را پوشش بدهند.

خودت حل کنی بهتره وقتی لفظ «بالتبعية» به کار می‌رود که آن کلمه صفت باشد؛ پس دنبال عددی باش که صفت و منصوب باشد.

درس نامه ●●

- صفت اعراب خود را از موصوف می‌گیرد، یعنی در اعراب از آن تبعیت می‌کند.
- مثال:

مُتَطَيِّحٌ	أُمِّي	الْحَنُونُ	طَعَاماً	طَيِّباً	فِي	الْمَطْبَخِ.
فاعل	صفة	مفعول و	صفة و	منصوب	منصوب	بالتبعية
- عددها وقتی صفت هستند که بعد از معدود خود بیایند: «مدرستين اثنتين - اللاعب الخامس - الساعة الرابعة»

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱) ثمانين ← اسم إن و منصوب المئة ← مجرور بحرف الجرّ
- ۲) دقت کنید که در این جا رقم «عشرین» یک ترکیب اضافی است که معنای عدد «بیست» می‌دهد و در این ترکیب «رقم» نایب فاعل و «عشرین» مضاف الیه آن است: «بازیکن جدید درخواست کرد که روی پیراهن ورزشی‌اش عدد «بیست» نوشته شود.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

عربی

۳۳ در این گزینه هیچ کدام از اعداد، صفت نیستند:

- خمسة ← مبتدا و مرفوع
- سبعون ← معطوف و مرفوع
- خمسة ← مضاف‌الیه و مجرور
- عشرین ← معطوف و مجرور
- خمسين ← مفعول و منصوب

● «اثنین» صفت برای «مدرستین» است؛ پس با توجه به این که «مدرستین» مفعول و منصوب است، پس «اثنین» هم صفت و منصوب بالتعیة است.

نکته اسمی که با حرف «و» به اسم قبل از خود وابسته شود، «معطوف» نامیده می‌شود. «معطوف» اعراب خود را از اسمی که به آن وابسته شده می‌گیرد؛ پس در اعداد «معطوف» (مانند «خمسة» و «عشرین») هر دو قسمت اعرابشان یکسان است.

تست و پاسخ ۴۳

عین الصحیح عن عدد الحروف الزائدة للأفعال المعینة:

- ۱) تجمعت الذلافین حول سمكة القرش و ضربتها بأنوفها الحادة! ← واحد
- ۲) العاقل يستمع إلى الأقوال المختلفة بدقة حتى يقبل أحسنها! ← ثلاثة
- ۳) إن تعلم تلاميذك علماً ينتفع به الآخرون فهو صدقة جارية لك! ← واحد
- ۴) هذه الأنابيب ستسهل نقل المياه من الخليج الفارسي إلى القرى القريبة! ← اثنان

(عربی دهم، درس‌های ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تسلط بر افعال ثلاثی مزید در کنکور سراسری بسیار مهم است و در سال‌های اخیر به غیر از سؤالات تحلیل صرفی، سؤال مستقیم نیز در کنکور داشته است.

خودت حل کنی بهتره باید نکته‌ای را که درباره شباهت باب تفعیل و تفعل یاد گرفتید را به کار ببرید.

درس نامه ●●

- ۱) برای تعیین تعداد حروف اضافه یک فعل ثلاثی مزید باید:
 - زمان فعل را با دقت مشخص کنید.
 - با توجه به زمان فعل، باب آن را تعیین کنید.
 - طبق جدول زیر تعداد حروف زائد را مشخص نمایید:

تعداد حروف زائد	حروف زائد	باب
حرف واحد	همزة (أ)	إفعال
	تکرار عین الفعل	تفعیل
	الف	مُفاعلة
حرفان اثنان	الف - ت	افتعال
	الف - ن	انفعال
	ت - تکرار عین الفعل	تَفْعُل
	ت - الف	تَفَاعُل
ثلاثة حروف	الف - س - ت	استفعل

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

۲) فعل‌هایی که با وزن «تَفَعَّلَ» هستند، چند حالت دارند که باید حسابی مراقبشان باشیم:

۱) «تَفَعَّلَ» ← فعل ماضی باب تَفَعَّلَ

۲) «تُفَعَّلُ» ← فعل مضارع باب تَفَعَّلَ

۳) «تَفَعَّلَ» ← فعل امر باب تَفَعَّلَ

راه تشخیص:

۱) از روی زمان عبارت داده شده می‌توان این افعال را از هم تشخیص داد. (البته به شرطی که زمان جمله مشخص باشد).
مثال: «تَعَلَّمَ التَّلَامِيذُ الدَّرْسَ الْجَدِيدَ فِي الْأُسْبُوعِ الْمَاضِي.» ← از «الأسبوع الماضي» که مربوط به زمان گذشته است می‌فهمیم که «تَعَلَّمَ» یک فعل ماضی از باب تَفَعَّلَ است.

۲) از روی شخص جمله می‌توانیم کمک بگیریم. به این صورت که:

● اگر فعل جمله برای «غایب مذکر» به کار رفته باشد؛ پس «تَفَعَّلَ» است. (یعنی ماضی باب تَفَعَّلَ است).

● اگر فعل جمله برای «مؤنث غایب» (یا «جمع غیر انسان») به کار رفته باشد؛ پس «تُفَعَّلُ» است. (یعنی مضارع باب تَفَعَّلَ است).

پاسخ تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

۱) «تَجَمَّعَت» ← از «ت» آخرش معلوم است که فعل ماضی است؛ بنابراین بر وزن «تَفَعَّلَ» بوده و از باب تَفَعَّلَ است؛ در نتیجه دو حرف زائد دارد.

۲) «يَسْتَمِعُ» ← حروف اصلی این فعل «س م ع» است؛ پس بر وزن «يَفْتَعَلُ» بوده و از باب افتعال است؛ بنابراین دو حرف زائد دارد.

۳) «تَعَلَّمَ» ← با توجه به وجود ضمیر «ك» که دو بار در جمله به کار رفته، متوجه می‌شویم که این فعل مخاطب است و چون شناسه مخاطب‌های ماضی را ندارد (ت، ت) پس فعل مضارع است، یعنی بر وزن «تَفَعَّلَ» بوده و از باب تَفَعَّلَ است، نه تَفَعَّلَ و فعل‌های باب تَفَعَّلَ تنها یک حرف زائد دارند.

۴) «تَسْتَهِّلُ» ← از «سَد + تَسَهَّلَ» تشکیل شده؛ پس «تَسَهَّلَ» مضارع است و با استدلال‌هایی که در ۳) گفته شد، این فعل هم از باب تَفَعَّلَ است و یک حرف زائد دارد.

نکته در فعل‌های باب استفعال، حرف «س» جزء حروف زائد است، نه اصلی؛ بنابراین فعل‌هایی مانند «استمع، استلم، استوی، استتر» که «س» جزء حروف اصلی آن‌هاست، نمی‌توانند از باب استفعال باشند.

تست و پاسخ ۴۴

عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي تَبْدِيلِ الْجُمَلَاتِ إِلَى الْمَجْهُولَةِ:

۱) يَسْتَحْدِمُ الْعَمَالُ آلَاتٍ لِنَقْلِ صِغْرِ النَّفْطِ. ← تَسْتَحْدِمُ آلَاتٌ لِنَقْلِ صِغْرِ النَّفْطِ!

۲) تُحَدِّرُ اللَّوْحَاتُ الْمَوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ. ← يُحَدِّرُ الْمَوَاطِنِينَ مِنْ حَفْرِ الْأَرْضِ!

۳) يَصْنَعُ الْعُلَمَاءُ مِنَ النَّفْطِ أَشْيَاءَ كَثِيرَةً كَالْبَنْزِينِ. ← تُصْنَعُ مِنَ النَّفْطِ أَشْيَاءُ كَثِيرَةٌ كَالْبَنْزِينِ!

۴) يَرِسُّ صَدِيقِي صُورَةَ خَلَابَةٍ عَلَى جِدَارِ الْمَدْرَسَةِ. ← رُسِمَتْ صُورَةٌ خَلَابَةٌ عَلَى جِدَارِ الْمَدْرَسَةِ!

(عربی دهم، درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تبدیل جملات معلوم به مجهول از سوالاتی است که جدیداً در کنکور مطرح می‌شود.

خودت حل کنی بهتره حتماً می‌دانید که جمله مجهول فاعلش حذف شده و به جای آن نایب فاعلی دارد که مرفوع است.

درس نامه

در تبدیل جملات معلوم به مجهول باید موارد زیر رعایت شده باشد:

۱) حذف فاعل و وابسته‌های آن

۲) تبدیل فعل معلوم به مجهول (تغییر دادن حرکت‌های فعل معلوم)

۳) مفعول به صورت مرفوع درمی‌آید تا نایب فاعل شود.

۴) فعل مجهول با نایب فاعل هم‌جنس شود.

نکته مواظب باشید که هنگام تبدیل معلوم به مجهول، زمان فعل تغییر داده نشود.

پاسخ تشریحی

بررسی خطاهای گزینه‌ها:

۱) تُسْتَخْدِمُ ← وقتی یک فعل مضارع، مجهول می‌شود باید عین الفعل آن فتحه (ـَ) بگیرد: «تُسْتَخْدِمُ»

۲) المُوَاطِنِينَ ← این کلمه در جمله معلوم، نقش مفعول را دارد پس در جمله مجهول نایب فاعل می‌شود و باید مرفوع شود: «المواطنون»

۳) رُسِمْتُ ← فعل «یرسم» مضارع است، در حالی که «رُسِمْتُ» ماضی است. فعل مناسب این عبارت «تُرْسَمُ» است.

نکته وقتی مفعول را به جای نایب فاعل قرار می‌دهیم و مرفوع می‌کنیم باید صفت آن را هم مرفوع کنیم. مانند «کثیرة» در ۳ و

«خَلَابَةٌ» در ۴ که به تبعیت از نایب فاعل مرفوع شده‌اند.

تست و پاسخ ۴۵

عین ما جاءت فيه نون الوقاية أكثر:

۱) قال النبي (ص): الزّواج من سُنّني و من لا يعمل به فليس منّي!

۲) يُرْعِني نسياني مع أنّ ذاكرتي عند الشّباب كانت قويّة!

۳) اللَّهُمّ لا تجعلني من المحرومين و بدّل حزني سرورَ المحرومين!

۴) إنّ ربّي أُنقذني من ظلمات الجهل و دلّني إلى باب رحمته!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دهم، درس ۸)

مشاوره موضوع نون وقایه و خواص آن بارها در کنکور مطرح شده است.

خودت حل کنی بهتره برای این که در دام سؤال نیفتی باید به کلماتی که انتهای جملات هستند هم توجه کنی!

درس نامه ●●

نون وقایه در موارد زیر به کار می‌رود:

۱) هنگام اتصال «ی» به فعل متعدی ← يُنْقِذُنِي

۲) هنگام اتصال «ی» به «لِيتَ» یا «لعلَّ» ← لِيتِي، لَعَلِّي

۳) هنگام اتصال «ی» به دو حرف «مِنْ» و «عَنْ» ← مِنْي، عَنِّي

نکته دقت کنید که گاهی «نون» جزء حروف اصلی فعل است:

● لا تُحْزِنِي (ح ز ن) ● اِشْحَنِي (ش ح ن) ● لا تُسْكِنِي (س ك ن)

● يَتَمَنِّي (م ن ي) ● يَبْنِي (ب ن ي) ● يُعِين (ع و ن)

● يُعِين (ع و ن) ● يَسْتَعِين (ع و ن)

اگر آخر فعلی «نی» وجود داشت، آن را حذف کنید؛ اگر فعل معنی‌داری باقی ماند، آن «نون وقایه» است. (البته به شرطی که معنی فعل‌ها را خوب بلد باشید.)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

پاسخ تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ «سننی» از «سُنن + ی» تشکیل شده که «اسم + ی» است و نمی‌تواند نون وقایه داشته باشد، اما در «مَنی» که در انتهای گزینه دیده می‌شود، نون وقایه وجود دارد. ← یک مورد.
- ۲ «یُزَعَجُ» از «یُزَعُج + ن + ی» تشکیل شده و در آن نون وقایه دیده می‌شود، ولی «نسیانی» از «نسیان + ی» تشکیل شده و نون وقایه در آن نیست. ← یک مورد.
- ۳ در «لا تجعلی» (لا تجعل + ن + ی) نون وقایه وجود دارد، ولی «حُزنی» از «حُزن + ی» تشکیل شده و نون وقایه در آن نیست. ← یک مورد.
- ۴ در «أُنقذنی» از (أُنقذ + ن + ی) و «دَلَّنی» از (دَلَّ + ن + ی) تشکیل شده‌اند و در آن‌ها نون وقایه وجود دارد. ← دو مورد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تاریخ دهم

تست و پاسخ ۴۶

هر یک از عبارات زیر، به ترتیب در توصیف کدام یک از اقوام، تمدن‌ها یا ساکنان محوطه‌های باستانی است؟

الف) مناسب طاق‌فرسای آن‌ها به تدریج موجب رویگردانی برخی پیروان شد.

ب) بیابان‌گردانی از دشت‌های اروپای شرقی بودند.

ج) با مصر و دیگر مناطق همجوار خود، روابط بازرگانی داشتند.

د) تسلط بر دریای مدیترانه این حکومت را به قدرت بزرگی در مدیترانه تبدیل کرد.

(۱) چینی‌ها - سومری‌ها - رومیان - میسنی‌ها

(۳) ساکنان هند - میسنی‌ها - مینوسیان - رومیان

(۲) ساکنان بین‌النهرین - رومیان - سومری‌ها - مینوسیان

(۴) ساکنان هند - مینوسیان - میسنی‌ها - رومیان

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۵ - آیین برهمنی / درس ۶ - تمدن مینوسی - تمدن میسنی - روم)

درس‌نامه نکات مهم را بین تمدن مینوسی و میسنی تفکیک کنید:

(۱) تمدن مینوسی جزیره کرت در جنوب یونان (در داخل یونان شکل نگرفته است).

در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.

(۲) تمدن میسنی درون شبه‌جزیره یونان

به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد.

پاسخ تشریحی الف) مناسب طاق‌فرسای آیین برهمن به تدریج موجب رویگردانی برخی پیروان آن شد و زمینه را برای شکل‌گیری و رواج آیین و اندیشه‌های دیگر در هند فراهم آورد.

ب) در حدود ۲۰۰۰ ق.م. طایفه‌های بیابان‌گردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند و تمدن میسنی را شکل دادند.

ج) مینوسیان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار خود، روابط بازرگانی داشتند.

د) رومیان با تسلط بر دریای مدیترانه، به قدرتی بزرگ تبدیل شدند و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه دادند.

نکته حواستون باشه که تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها (نه دولت - شهرها) دچار انحطاط شد و دولت - شهرها پس از آن، به تدریج در یونان سر بر آوردند.

تست و پاسخ ۴۷

مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۱)، برای وقوع کدام یک از موقعیت‌های زیر «احتمال» قائل شده‌اند؟

الف) طایفه‌هایی که به شبه‌جزیره یونان آمدند، تحت تمدن مینوسی، شهرهایی برپا کردند.

ب) مادی‌ها دربار و تشکیلات اداری محدود و کوچکی داشته‌اند.

ج) تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد.

د) آیین بودا در دوران سلسله هان به چین راه یافت.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «ب» (۳) «ج» - «د» (۴) «الف» - «ج»

(تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۵ - چین باستان / درس ۶ - تمدن مینوسی - تمدن میسنی / درس ۱۱ - نظام سیاسی و اداری)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره طرح تست از قیدها همچون «احتمالاً»، در کنکورهای اخیر مورد توجه طراحان قرار گرفته است، به آن‌ها توجه ویژه داشته باشید؛

مثال‌های دیگر:

● پژوهشگران احتمال می‌دهند زرتشت در قرن‌های ۶ و ۷ پیش از میلاد می‌زیسته است.

● احتمالاً یکی از گروه‌های مشورتی در کنار شاهان هخامنشی، گروه‌های مذهبی و حقوقی بوده‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی الف) طایفه‌های بیابان‌گردی که از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند، به تدریج احتمالاً تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهایی برپا کردند.
 ب) احتمالاً مادی‌ها دربار و تشکیلات اداری محدود و کوچکی داشته‌اند.
 بررسی سایر عبارت‌ها:
 ج) تمدن چین به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد.
 د) در دوره سلسله هان و به تدریج در کنار آیین کنفوسیوس و دیگر آیین‌ها، مورد پذیرش بخشی از مردم چین قرار گرفت.

تست و پاسخ ۴۸

درجه قطعیت و صحت دو گزاره زیر، به ترتیب، در کدام مورد درست بیان شده است؟
 الف) کشت دانه‌های گیاهان توسط زنان شروع شده است.
 ب) خسرو پرویز اقدام به برانداختن حکومت لخمیان کرد.

- ۱) باستان‌شناسان در این‌باره نظرهای متفاوتی دارند - همه محققان و مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.
- ۲) به احتمال زیاد توسط آنان صورت گرفته است - برخی از مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.
- ۳) باستان‌شناسان در این‌باره نظرهای متفاوتی دارند - برخی از مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.
- ۴) به احتمال زیاد توسط آنان صورت گرفته است - همه محققان و مورخان این اقدام را اشتباه بزرگی می‌شمارند.

(تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۴ - دوره تولید فوراک / درس ۱۰ - مقابله با بیابان‌گردان)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

• از آن‌جا که زنان مسئولیت گردآوری دانه‌های گیاهان را بر عهده داشتند، به احتمال زیاد، کشت دانه توسط آنان شروع شده باشد.
 • برخی مورخان اقدام خسرو پرویز در برانداختن حکومت لخمیان را اشتباه بزرگی می‌شمارند که باعث شد مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع بماند.

تست و پاسخ ۴۹

کدام موارد درباره تاریخ ایران عصر باستان درست است؟

- الف) کتاب اوستا پس از قرن‌ها نقل شفاهی، به خط و زبان اوستایی نگارش یافت. (دوره ساسانیان)
 ب) برخی پادشاهان به تقلید از یونانیان برای میترا معابدی ساختند. (دوره اشکانیان)
 ج) زنان طبقه فرودست از جمله نخستین شاهان زن یکی از حکومت‌های جهان باستان هستند. (دوره ساسانیان)
 د) پادشاهان ادعا می‌کردند که به خواست اهوره مزدا به مقام پادشاهی دست یافته‌اند. (دوره هخامنشیان)

۱) «الف» - «ب» ۲) «الف» - «د» ۳) «ب» - «ج» ۴) «ج» - «د»

پاسخ: گزینه ۲ (تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۱۱ - نظام سیاسی و اداری / درس ۱۲ دوره ساسانیان / درس ۱۴ - زرتشت و تعالیم او - دین و عقاید ایرانیان باستان از دوران ماد تا ساسانیان)

مشاوره این تست مشابه تست ۱۱۱ کنکور سراسری اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ است. در این تست، علاوه بر این‌که به تطابق رویداد و

دوره ذکر شده در مقابل آن توجه می‌کنی، به درستی یا نادرستی اطلاعات تاریخی مطرح شده در عبارت‌ها هم توجه داشته باش.

پاسخ تشریحی الف) اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه‌به‌سینه نقل می‌شده است، تا آن‌که در قرن ۴ م. و در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

د) پادشاهان هخامنشی به‌ویژه داریوش یکم، ادعا می‌کردند که به خواست اهوره مزدا به مقام پادشاهی رسیده‌اند و به یاری او بر کشور فرمان می‌راند.

نکته پادشاهان ساسانی نیز مانند پادشاهان هخامنشی ادعا می‌کردند که بنا به خواست اهوره مزدا به مقام شاهی رسیده‌اند و حکومت آنان مورد تأیید او است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

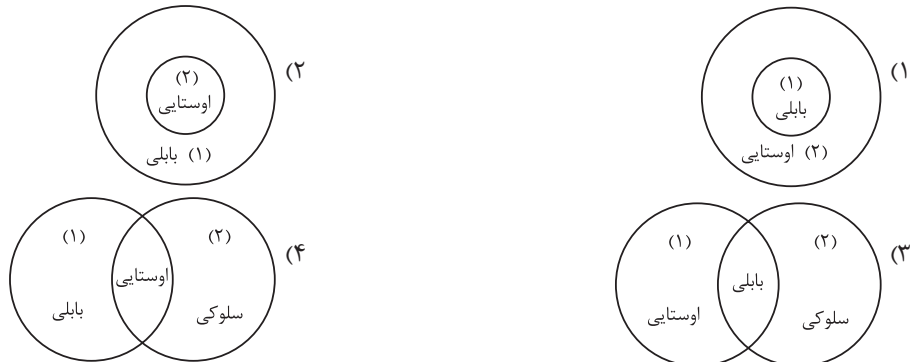
تاریخ

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) برخی پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان برای آناهیتا معابدی ساختند.(ج) زنان طبقه فرا دست یعنی تنی چند از زنان خاندان شاهی (مانند همسر یزدگرد دوم و دو دختر خسرو پرویز) در دوره ساسانی بر تخت سلطنت نشستند که از جمله نخستین شاهان زن یکی از بزرگ‌ترین حکومت‌های جهان باستان هستند.

تست و پاسخ ۵۰

کدام شکل گاه‌شماری دوره هخامنشی (۱) و دوره اشکانی (۲) را به درستی به تصویر کشیده است؟

(تاریخ دهم - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در ایران)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این نوع سوالات که از کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ متداول شده‌اند، نقاط مشترک و نیز تفاوت‌های مفاهیم گوناگون، بررسی می‌شود. خودتان را برای این نوع سوالات در مفاهیمی همچون گاه‌شماری‌ها، اوضاع هنری و معماری سلسله‌های متفاوت، موضوعات کتاب‌ها، اقدامات افراد و ... آماده کنید.

درس نامه

گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در دوره‌های مختلفی رواج داشته است:

گاه‌شماری	حوزه رواج
خورشیدی - قمری بابلی	بابلی‌ها
خورشیدی - قمری بابلی	هخامنشیان
بابلی سکویی اوستایی	اشکانیان

پاسخ تشریحی گاه‌شماری اوستایی در دوره اشکانیان و گاه‌شماری بابلی در دوره اشکانیان و هخامنشیان رواج داشته که شکل ۱ به درستی آن را نشان می‌دهد.

رواج گاه‌شماری اوستایی در دوره هخامنشیان در سه گزینه دیگر، باعث نادرستی آن‌ها شده است.

تست و پاسخ ۵۱

کتیبه بیستون در کدام یک از موضوعات و رویدادهای تاریخ دوره هخامنشیان به طور خاص یک منبع دست اول است؟

(۱) شرح وقایع اوایل پادشاهی داریوش بزرگ - شورش گوماته مَغ - رواج گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان

(۲) قضاوت و دادرسی - فتح مسالمت‌آمیز بابل - حفر کانال در مصر به دستور داریوش بزرگ

(۳) شرح جنگ‌های داریوش با رومیان - سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون - قضاوت و دادرسی

(۴) تقسیم قلمرو هخامنشی به تعداد زیادی شهری - تشکیل سپاه جاویدان از میان جوانان پارسی و رومی - شجره‌نامه داریوش بزرگ

(تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۲ - تاریخچه گاه‌شماری در ایران / درس ۷ - منابع دست اول)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●● کتیبه بیستون متعلق به داریوش یکم هخامنشی یا داریوش بزرگ است. داریوش در این کتیبه دربارهٔ موارد بسیاری صحبت کرده است که در جای جای کتاب آمده است: «پنج ستون از این سنگ‌نوشته، گزارشی تاریخی است که به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد. همچنین محتوای این سنگ‌نوشته نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است. داریوش در این سنگ‌نوشته راجع به شجره‌نامهٔ خود، نحوهٔ قضاوت و دادرسی یا رفتار عادلانهٔ خود با مردم، سرکوب شورش گوماته مَغ و ... صحبت کرده است.»

پاسخ تشریحی پنج ستون از سنگ‌نوشتهٔ بیستون، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.

داریوش یکم با همراهی تعدادی از سران خاندان‌های بزرگ پارسی، گوماته مَغ و دیگر شورشیان (پس سرکوب شورش گوماته مَغ هم مربوط به دوران فرمانروایی داریوش و هم در اوایل فرمانروایی داریوش اتفاق افتاده و می‌توانیم نتیجه بگیریم که در کتیبه ذکر شده) و مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت شاهی نشست.

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ فتح بابل توسط کوروش هخامنشی انجام شده و از وقایع دوران داریوش نیست.

۳ داریوش با یونانی‌ها درگیر بود و نبرد ماراتن بین هخامنشیان در زمان داریوش بزرگ و آتنی‌ها در گرفت.

۴ اعضای سپاه جاویدان از میان جوانان پارسی انتخاب می‌شد.

تست و پاسخ ۵۲

با توجه به موارد زیر، کدام مورد به مفهوم درستی اشاره می‌کند؟

الف) در دورهٔ هخامنشیان شبکهٔ وسیعی از جاده‌ها ساخته شد.

ب) فارسی باستان نیای زبان فارسی امروزی بوده است.

۱) یک نمونهٔ «الف» راه ابریشم بود که در این زمان گشایش یافت - سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی، یکی از مدارکی است که به زبان «ب» نوشته شده است.

۲) مهم‌ترین نمونهٔ «الف» به طول ۱۴۰۰۰ کیلومتر، شوش را به میلِتوس در آسیای صغیر متصل می‌کرد - اکثر نمونه‌های باقی‌مانده از «ب» به خط میخی نوشته شده‌اند.

۳) جادهٔ شاهی نمونه‌ای از «الف» است که به فرمان داریوش احداث شد. - «ب» در تقسیم‌بندی دوره‌های تحول زبان ایرانی در دستهٔ زبان‌های کهن قرار می‌گیرد.

۴) تاریخ هردت یکی از منابع دست اول در «الف» است. - «ب» زبان قوم پارس بود که دنباله‌روی زبان فارسی میانه است.

پاسخ: گزینهٔ ۳ (تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۱۳ - راه / عمل و نقل و درس ۱۵ - زبان)

پاسخ: گزینهٔ ۳

درس نامه ●● الف) در دورهٔ هخامنشیان شبکهٔ وسیعی از جاده‌ها ساخته شد که مراکز اصلی حکومت را به یکدیگر و همچنین به کشورهای همسایه وصل می‌کرد. مهم‌ترین آن‌ها جادهٔ شاهی بود که به فرمان داریوش بزرگ احداث شد. طول آن بیش از ۲۴۰۰ کیلومتر بود و شوش را به شهر سارد در آسیای صغیر متصل می‌کرد. به گفتهٔ هردت، در طول این جاده، به فاصلهٔ هر ۲۵ یا ۳۰ کیلومتر، ایستگاه‌هایی ایجاد شده بود. ب) زبان‌شناسان مراحل تغییر و تحول زبان‌های ایرانی را از آغاز تاکنون به سه دورهٔ زبان‌های کهن، میانه و نو تقسیم کرده‌اند.

از دورهٔ کهن، تنها از دو زبان فارسی باستان و اوستایی آثار مکتوبی بر جای مانده است.

فارسی باستان، نیای زبان فارسی امروزی و زبان قوم پارس بوده و در دورهٔ هخامنشی به آن سخن می‌گفته‌اند. مهم‌ترین مدارک به‌جامانده از این زبان، در سنگ‌نوشته‌های پادشاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده‌اند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی جاده شاهی که به فرمان داریوش بزرگ احداث شد، نمونه‌ای از جاده‌هایی است که در دوره هخامنشیان ساخته شد. زبان فارسی باستان در دسته زبان‌های کهن قرار می‌گیرد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) راه ابریشم در دوره اشکانیان گشایش یافت. - درست
- ۲) مهم‌ترین راه زمان هخامنشی، جاده شاهی است به طول ۲۴۰۰ کیلومتر که شوش را به سارد در آسیای صغیر متصل می‌کرد. - درست
- ۳) درست - زبان فارسی میانه دنباله‌روی زبان فارسی باستان است.

تست و پاسخ ۵۳

یک محقق پس از پژوهش درباره رابطه انسان با خدا در عقاید گروه‌ها و ملل مختلف، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از این عقاید، به ترتیب، به کدام ملت و گروه تعلق دارد؟

الف) الهه‌های مادر مقام رفیعی در سلسله‌مراتب خدایان داشتند.
ب) برای خدایان خود، معابد باشکوه نمی‌ساختند.
ج) کاهن اعظم واسطه میان مردم و خدایان بود.
د) خدای آسمان و آذرخش و خدایانوی خرد از جمله خدایانشان بودند.

۱) ساکنان ایران قبل از ورود آریایی‌ها - آریایی‌های ایران - سومری‌ها - یونانی‌ها
۲) آریایی‌های ایران - آریایی‌های هند - مردم بین‌النهرین - یونانی‌ها
۳) ساکنان ایران قبل از ورود آریایی‌ها - مردم بین‌النهرین - مصری‌ها - آریایی‌های هند
۴) مردم بین‌النهرین - آریایی‌های ایران - مصری‌ها - آریایی‌های هند

پاسخ: گزینه ۱ (تاریخ دهم - ترکیبی - درس ۴ - تمدن‌های نخستین / درس ۶ - فرهنگ و تمدن / درس ۸ - تمدن ایلام / درس ۱۴ - باورهای کهن آریایی)

مشاوره این سؤال بر اساس سؤال ۱۰۱ کنکور سراسری اردیبهشت ۱۴۰۳ طراحی شده است که برای پاسخگویی به آن لازم است بتوانید عقاید گروه‌ها و تمدن‌های مختلف را به خوبی تفکیک کنید.

درس نامه

دوران پیش از تاریخ (از حدود ۱ میلیون تا ۵ هزار سال پیش)	دوران تاریخی از (۵ هزار سال پیش تا کنون)				
	دوران پیش‌آریایی (۳۰۰۰ ق.م. تا حدود ۷۰۰ ق.م.)	دوران حکومت آریاییان (۷۰۰ ق.م. تا ۶۵۱ ق.م.)			
	ایلام	ماد	هخامنشیان	سلوکیان	اشکانیان

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) الهه‌های مادر در ایلام مقدس بودند و در سلسله‌مراتب خدایان ایلامی، مقام رفیعی داشتند. ایلامیان مربوط به دوران پیش‌آریایی (یعنی قبل از ورود و حکومت اقوام آریایی) هستند.

ب) اقوام آریایی برخلاف مردمان ایلام، بین‌النهرین، یونان و ... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی‌ساختند.

ج) در بین‌النهرین که سومر را نیز شامل می‌شود، کاهنان و به‌ویژه کاهن اعظم به عنوان واسطه میان مردم و خدایان عمل می‌کردند.

د) مهم‌ترین خدایان یونانی دوازده خدایی بودند که در کوه المپ جای داشتند. زئوس خدای آسمان و آذرخش در رأس آن‌ها بود. آتنا خدایانوی خرد محافظ شهر آتن بود.

جغرافیای دهم

تست و پاسخ ۵۴

در پژوهشی تحت عنوان «بررسی پدیده ریزگردها (گرد و غبار)»، موارد زیر مطرح شده است. در این میان، کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

الف) قطع درختان و از بین رفتن دریاچه‌های کشور عراق
ب) بی‌توجهی به تثبیت خاک از سوی نهادهای مربوطه

۱) عبارت «ب»، در پاسخ به پرسش «چرا» مطرح شده و به بررسی علت وقوع پدیده در گذشته می‌پردازد.

۲) عبارت «ب»، در پاسخ به پرسش «چطور» مطرح می‌شود و به بررسی روابط متقابل انسان و محیط می‌پردازد.

۳) عبارت «الف» در پاسخ به پرسش «چطور» مطرح می‌شود و به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

۴) عبارت «الف» در پاسخ به پرسش «کجا» مطرح می‌شود و به بررسی رکن اساسی دانش جغرافیا می‌پردازد.

(بجغرافیای دهم - درس ۲ - سوالات کلیدی در جغرافیا)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- سوالات کلیدی در جغرافیا
- ← کجا: مکان وقوع پدیده‌ها
 - ← چه چیز: ماهیت پدیده یا مسئله
 - ← چرا: علت وقوع پدیده
 - ← چه موقع: روند زمانی موضوعات
 - ← چه کسی: روابط متقابل انسان و محیط
 - ← چه طور: سیر تحول و تکوین پدیده

پاسخ تشریحی

الف) زمینه‌های به وجود آورنده پدیده را بیان می‌کند که پاسخ به سؤال چه‌طور است.
ب) فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی تأثیرگذار بر پدیده را بیان می‌کند که پاسخ به سؤال چه کسی یا چه کسانی است.

دام تستی اگر در عبارت «ب» به نهادهای مربوطه دقت نکنی، ممکنه فکر کنی «ب» پاسخ به پرسش «چرا» است و تو دام ۱ بیفتی.

تست و پاسخ ۵۵

با توجه به موارد زیر، کدام گزینه درست نیست؟

الف) کوه‌های شرق و جنوب شرقی

ب) منطقه کوهستانی تالش

ج) منطقه کوهستانی البرز

د) منطقه کوهستانی زاگرس

۱) ناهمواری‌های مریخی در «الف» قرار دارند، «ج» امتداد غربی - شرقی دارد و «ب» از موقعیت ریاضی پایین‌تری نسبت به «د» برخوردار است.

۲) گنبد‌های نمکی پدیده فعالی در «د» است، «ب» جهت شمالی - جنوبی دارد و «ج» از موقعیت مطلق بالاتری نسبت به «الف» برخوردار است.

۳) آب‌های جاری در «ب» و «ج» به دریای خزر می‌ریزند، تخت سلیمان از قله‌های «د» است و منطقه «الف» بیشتر از یک استان را در برمی‌گیرد.

۴) گسترش شهرهای متعدد از عوامل ناپایداری در «ج» و «د» است، «الف» با وصل شدن سه نقطه کوه مثلثی را شکل می‌دهد و «ب» بخشی از مرز ایران در شمال شرقی کشور است.

پاسخ: گزینه ۲ (بجغرافیای دهم - ترکیبی - درس ۳ - موقعیت ریاضی یا مطلق / درس ۴ - تقسیمات ناهمواری‌های ایران، سرزمین‌های کوهستانی)

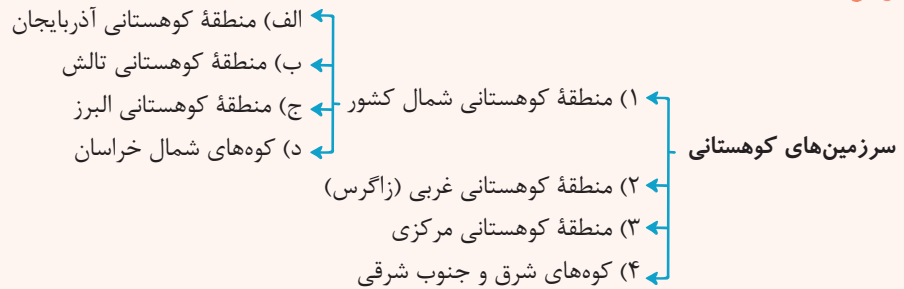

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

مشاوره این تست مشابه یکی از تست‌های کنکور سراسری تیرماه سال ۱۴۰۲ خارج از کشور است.

درس نامه

پاسخ تشریحی

یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس (د) گنبد‌های نمکی است. منطقه کوهستانی تالش (ب) با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. منطقه کوهستانی البرز (ج) در شمال کشور به لحاظ موقعیت ریاضی و یا مطلق بالاتر از کوه‌های شرق و جنوب شرقی (الف) قرار دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) موقعیت ریاضی یا مطلق منطقه کوهستانی تالش بالاتر از رشته‌کوه‌های زاگرس است.
- ۲) تخت سلیمان از قله‌های منطقه کوهستانی البرز (ج) است، نه زاگرس (د).
- ۳) منطقه کوهستانی مرکزی و نه کوه‌های شرق و جنوب شرقی با وصل شدن سه نقطه کوه مثلثی تشکیل می‌دهند. رشته‌کوه‌های تالش (ب) بخشی از مرز ایران با آذربایجان در شمال غربی کشور هستند.

تست و پاسخ ۵۶

کدام مورد مطابق با مشخصات حوضه آبریز معرفی شده در متن زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«مساحتی از کشور که تمام آب موجود در آن‌ها، در داخل کشور جریان ندارد و به دریاهای اطراف می‌ریزد.»

- ۱) حوضه‌های مذکور، از نظر نزدیکی به کشورهای دیگر، موقعیت مطلق مناسبی دارند.
- ۲) استفاده از آب موجود در این حوزه‌ها، محدود به استفاده خارجی می‌شود.
- ۳) این حوضه‌ها بیانگر عدم انطباق میان مرزهای «طبیعی» و «انسانی و اداری» هستند.
- ۴) در این حوضه‌ها، آب‌های جاری با توجه به شیب ناهمواری‌ها در قسمت مرکزی کشور جمع می‌شوند.

(پغرافیای دهم - درس ۶ - کانون‌های آبلگیر، حوضه آبریز)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

تعریف حوضه آبریز: به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت کند.

انواع حوضه‌های آبریز در ایران

- الف) حوضه آبریز داخلی
- ب) حوضه آبریز خارجی

پاسخ تشریحی

منظور از عبارت صورت سؤال حوضه‌های آبریز خارجی است. این حوضه‌های آبریز در اکثر مواقع میان دو کشور وجود دارند؛ پس می‌توان نتیجه گرفت که مرز طبیعی بر مرز انسانی منطبق نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) از جمله موقعیت نسبی این حوضه‌ها نزدیکی به کشورهای همسایه و مرزهای سیاسی کشور است.
- ۲) استفاده از آب‌های موجود در این حوضه‌ها هم به صورت داخلی و هم خارجی صورت می‌گیرد.
- ۳) مربوط به حوضه‌های آبریز داخلی است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

تست و پاسخ ۵۷

کدام یک از گزینه‌های زیر تفسیر درستی در ارتباط با تصاویر زیر بیان می‌کند؟

میدان آزادی - تهران ۱۳۹۵

میدان آزادی - تهران ۱۳۶۵

- (۱) با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط طبیعی فراهم می‌شود و محیط جغرافیایی پدید می‌آید.
- (۲) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری مقطعی پدیده‌ها بر یکدیگر سبب تغییر شکل مکان مورد نظر شده است.
- (۳) انسان با استفاده از هوش و استعداد خود به تغییر محیط طبیعی جهت بهره‌مندی از آن دست می‌زند.
- (۴) تأثیرات متقابل پدیده‌های مختلف بر یکدیگر، بررسی سیر تکوین یک مکان با دید کل‌نگری را ضروری می‌سازد.

(پس از پاسخ دهی - درس ۱ - کل‌نگری یا دید ترکیبی در جغرافیا)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی در هر مکان از جمله میدان آزادی، تأثیر متقابل پدیده‌های مختلف منجر به تغییر شکل مکان‌ها شده و در نتیجه لازم است که برای بررسی سیر تکوین و تحول مکان مورد نظر، از دید کل‌نگری استفاده کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این تصاویر ارتباطی با محیط طبیعی و تبدیل آن به یک محیط جغرافیایی ندارند.
- ۲) روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.
- ۳) این تصاویر ارتباطی به چگونگی بهره‌مندی انسان از محیط طبیعی ندارند.

تست و پاسخ ۵۸

با توجه به نقش «میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها» بر آب‌وهوا، کدام مورد متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«زمانی که توده‌های مرطوب وارد کشور می‌شود، وضعیت بارش در مناطق باعث ایجاد ناحیه در دامنه‌ی رو به باد می‌شود.»

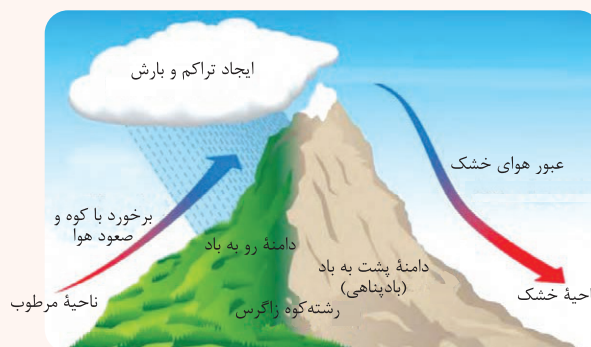
- (۱) جنوب رشته‌کوه البرز و شرق رشته‌کوه زاگرس - خشک
- (۲) شمال رشته‌کوه البرز و شرق رشته‌کوه زاگرس - خشک
- (۳) جنوب رشته‌کوه البرز و غرب رشته‌کوه زاگرس - مرطوب
- (۴) شمال رشته‌کوه البرز و غرب رشته‌کوه زاگرس - مرطوب

(پس از پاسخ دهی - درس ۵ - عوامل مؤثر بر آب‌وهوای ایران)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ..

جهت رشته‌کوه‌های البرز و زاگرس در پراکنندگی جغرافیای بارش کشور اثر دارد. این عامل موجب بارش‌های بیشتر در دامنه‌های شمالی البرز و دامنه‌های غربی زاگرس شده است.

تفاوت دامنه‌های شرقی و غربی زاگرس از نظر میزان بارش

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

پاسخ تشریحی زمانی که توده هوای مرطوب وارد کشور می‌شود، وضعیت بارش در مناطق شمال رشته کوه البرز و غرب رشته کوه زاگرس، باعث ایجاد ناحیه مرطوب در دامنه رو به باد و ناحیه خشک در دامنه پشت به باد می‌شود.

تست و پاسخ ۵۹

موارد «الف» و «ب» در متن زیر، با کدام گزینه‌ها مطابقت دارد؟

الف) جمعیت زیاد این سکونتگاه‌ها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد.

ب) محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن وابسته به زمین است.

۱) در سال‌های اخیر به دلیل مشکلاتی چون آسیب‌های اجتماعی، مهاجرت معکوس از «ب» به «الف» آغاز شده است.

۲) شهرهای خطی که در امتداد دریا شکل گرفته‌اند و روستای پراکنده‌ای که در امتداد یک جاده شکل می‌گیرد به ترتیب نمونه‌ای از «الف» و «ب» است.

۳) پس از اصلاحات ارضی در دهه ۴۰، بسیاری از ساکنان «الف» به علت مشکلات اقتصادی به «ب» مهاجرت کردند.

۴) «ب» واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که حداقل صد نفر در آن سکونت دارند و حدود قانونی «الف» در محدوده بخش واقع شده است.

(پغرافیای دهم - درس‌های ۱، ۷ و ۹ - انواع سکونتگاه)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی در مبحث انواع سکونتگاه از نظر شیوه زندگی، «الف» بیانگر شهر یا سکونتگاه شهری و «ب» بیانگر روستاست. در تقسیمات کشوری ایران، روستا واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که حداقل صد نفر در آن سکونت دارند و حدود قانونی شهر در محدوده بخش واقع است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

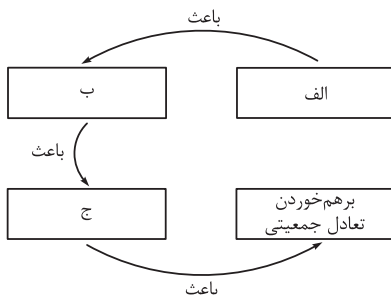
۱) مهاجرت معکوس یا شهرگزینی از «الف» به «ب» صورت می‌گیرد.

۲) روستاهایی که در امتداد جاده یا رود یا دریا شکل می‌گیرند متمرکزند، نه پراکنده.

۳) پس از اصلاحات ارضی، ساکنان «ب» یا روستاییان به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی به شهرها مهاجرت کردند.

تست و پاسخ ۶۰

با توجه به میزان رشد جمعیت طی سال‌های ۷۵ - ۱۳۶۵ در ایران، کدام گزینه با موارد «الف»، «ب» و «ج» مطابقت دارد؟

(پغرافیای دهم - درس ۷ - سیاست‌های جمعیتی)

۱) گسترش بهداشت و واکسیناسیون - افزایش مولید - افزایش شدید نرخ رشد جمعیت

۲) اجرای سیاست‌های جمعیتی با رویکرد افزایش مولید - رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی - افزایش شدید نرخ رشد جمعیت

۳) کاهش فرزندآوری - حرکت هرم سنی به سمت کهنسالی - افت شدید نرخ رشد جمعیت

۴) اجرای سیاست‌های جمعیتی با رویکرد کنترل مولید - کاهش فرزندآوری - افت شدید

نرخ رشد جمعیت

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

در دهه‌های اخیر بر اثر گسترش بهداشت و واکسیناسیون، لوله‌کشی و بهبود آب آشامیدنی، رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی، میزان مرگ‌ومیر کاهش یافته و سبب افزایش سریع جمعیت شده است.

طی سال‌های ۷۵ - ۱۳۶۵ در مقایسه با دوره زمانی قبل (۱۳۶۵ - ۱۳۵۵)، میزان رشد جمعیت با روند کاهشی مواجه شد.

پاسخ تشریحی در طی سال‌های ۷۵ - ۶۵، به واسطه اجرای سیاست‌های جمعیتی با رویکرد کنترل مولید تعداد فرزندآوری خانواده‌ها

بسیار کاهش یافت. ادامه روند کاهش فرزندآوری طی دهه‌های بعد موجب گردید تا نرخ رشد جمعیت با افت شدیدی مواجه شود. این کاهش در آینده می‌تواند مشکلاتی برای کشور ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور اشاره کرد.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

منطق دهم

تست و پاسخ ۶۱

کدام عبارت درست است؟

- (۱) دانش بشر براساس این که شامل حکم و قضاوت است یا نه، به تعریف و استدلال تقسیم می شود.
- (۲) قوانین منطق را می توان از نظر منشأ، به قواعد ترکیب عناصر در علم شیمی تشبیه کرد.
- (۳) اگر در یک عبارت فعل وجود نداشته باشد، باید آن را تصور محسوب کرد.
- (۴) دانستن قوانین علم منطق، نقشی در پیشرفت علوم ندارد، اما جلوی خطای اندیشه را می گیرد.

(منطق - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

تعریف منطق: علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است.

تأکید منطق: آموزش شیوه درست اندیشیدن.

هدف منطق: بیان مغالطه ها (خطاهای اندیشه که بی شمارند) و جلوگیری از آن ها.

کار منطق دان: ذهن انسان به صورت طبیعی براساس قواعدی می اندیشد و منطق دانان این قواعد را کشف کردند و در اختیار ما قرار دادند.

علم منطق

ذاتی = خدادادی = فطری

قراردادی و اعتباری

اهمیت علم منطق: گرچه ذهن انسان به طور طبیعی قواعدی دارد و منطقی رفتار می کند، اما همواره در معرض لغزش قرار دارد. (انسان ممکن الخطاست).

همواره در معرض خطاست. =

همواره خطا می کند. ≠

معمولاً در دو جا - (۱) استدلال های پیچیده

(۲) تعریف دقیق اصطلاحات خاص

دوازدهم انسانی

آزمون مرحله پنجم

پاسخ تشریحی قوانین منطق، قواعد طبیعی اندیشیدن هستند که کشف می شوند، نه وضع و ابداع و اختراع. قوانین ترکیب عناصر نیز توسط شیمی دانان وضع نمی شوند، بلکه آن ها نیز قوانین جاری در طبیعت هستند که توسط دانشمندان کشف می شوند.

بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) تعریف و استدلال اقسام اندیشه اند، نه اقسام دانش. دقت کنید که اقسام دانش عبارتند از: تصور و تصدیق.
- (۳) عباراتی مثل «یکی مرد جنگی به از صد هزار» فعل ندارند، ولی تصدیق اند.
- (۴) دانستن قواعد منطق برای جلوگیری از خطای ذهن کافی نیست، بلکه باید آن ها را به کار بست.

تست و پاسخ ۶۲

دلالت کدام یک از موارد مشخص شده، متفاوت است؟

- (۱) چو بید بر سر ایمان خویش می لرزم
 - (۲) مرد باید که در کشاکش دهر
 - (۳) ما همه شیران ولی شیر علم
 - (۴) ماه فروماند از جمال محمد (ص)
- که دل به دست پرپچه ره ای است کافرکیش
سنگ زیرین آسیا باشد
حمله مان از باد باشد دم به دم
سرو نباشد به اعتدال محمد (ص)

(منطق - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

نکته زمانی که از ادات تشبیه استفاده می شود، کلمه بعد از آن حتماً دلالت مطابقی پیدا می کند.

درس نامه ●●

دلالیت لفظ، کاربرد یک لفظ با یک معنی در جمله است ← پس آن چه نحوه دلالیت لفظ بر معنا را معین می کند، کاربرد است. دقت کنید که دلالیت لفظ حتماً باید در جملات باشد، نه در تک کلمات.

(۱) دلالیت مطابقی: دلالیت لفظ بر کل معنای اصلی آن کلمه در جمله

مثال ← خانه‌ام را فروختم. (کل خانه را)
دزد ماشینم را برد. (کل ماشین)

(۲) دلالیت تضمینی: این دلالیت متضمن (دربردارنده) بخشی از معنای اصلی لفظ (جزئی از آن) است.

مثال ← خانه‌ام را رنگ کردم. (دیوار خانه را)
ماشینم را دزد زد. (مثلاً ضبط صوت ← ماشین را)

شامل کل معنا یا هیچ بخشی از اجزای آن لفظ نمی شود.
بر لازمه یک شیء دلالیت می کند.

(۳) دلالیت التزامی: در این دلالیت، لازم است که در ذهن شنونده میان یک امر و لازمه آن ارتباط محکمی وجود داشته باشد.

استعاره‌ها، کنایه‌ها و ضرب‌المثل‌ها، دارای دلالیت التزامی هستند.
اگر قبل یا بعد از کنایه‌ها جمله‌ای اضافه شود، می تواند از حالت کنایه و التزامی خارج شود.

مثال ← فلانی شیر است. (التزام به شجاعت)
خانه‌ام را دزد برد. (التزام به وسایل خانه)

بعد از غذا میز را جمع کردم. (التزام به سفره)
خانه خرابم کردی. (کنایه از بدبختی)

مغالطه توسل به معنای ظاهری
به کار بردن دلالیت مطابقی به جای تضمینی یا به کار بردن دلالیت مطابقی به جای التزامی

مثال ← محمدشاه قاجار گفت خون قائم‌مقام فراهانی را نمی ریزد، پس او را خفه کرد.
من گفتم بعدازظهر می آیم، ۱۱ شب آمدم.

نحوه دلالیت
لفظ بر معنا
در جملات

پاسخ تشریحی ۲ دلالیت التزامی دارد، چراکه بیانگر یک کنایه از داشتن تحمل زیاد است، اما دلالیت سایر گزینه‌ها مطابقی است.

تست و پاسخ ۶۳

کدام گزینه به ترتیب نسبت میان مفاهیم زیر را نشان می دهد؟

(همه استان‌ها ۳۱ یگانه ایران و استان‌های گرمسیری ایران) - (غیر اسب و غیر حیوان) - (شراب و آب انگور) به ترتیب می توان گفت:

- (۱) نسبت تساوی دارند - قابل بررسی نیست - دارای دایره متداخل اند
- (۲) هیچ نسبتی ندارند - رابطه مطلق دارند - دایره متقاطع تشکیل می دهند
- (۳) قابل تحلیل در نسب اربع نیست - از مقایسه این دو چهار قضیه تشکیل می شود - رابطه مطلق دارند
- (۴) هیچ نسبتی ندارند - دارای دایره‌های متداخل هستند - از مقایسه این دو مصداق مشترکی خارج نمی شود

(منطق - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

میان مصادیق مفاهیم کلی (دقت کنید که رابطه میان مصادیق است نه مفاهیم) چهار رابطه وجود دارد که به آن‌ها نسبت‌های چهارگانه یا نسب اربع می گویند.

دقت کنید که مفاهیم جزئی هیچ‌جایی در این نسبت‌های چهارگانه ندارند ← این نسبت‌ها فقط و فقط میان مصادیق دو مفهوم کلی

رابطه میان
مصادیق دو
مفهوم کلی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

آزمون مرحله پنجم

دوازدهم انسانی

الف ب

نسبت‌های چهارگانه:

وقتی مصادیق دو مفهوم کلی کاملاً بر یکدیگر منطبق باشند، به آن رابطه «تساوی» می‌گویند.

(۱) نسبت تساوی ← قضایای مرتبط با نسبت تساوی ← هر الف، ب است.
 هر ب، الف است.

اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، تساوی باشد، رابطه نقیض آن‌ها نیز، تساوی است.

← غیر الف / غیر ب

الف ب

وقتی مصادیق دو مفهوم کلی هیچ اشتراکی با هم نداشته باشند، به آن رابطه «تباین» می‌گویند.

← قضایای مرتبط با نسبت تباین ← هیچ الف، ب نیست.
 هیچ ب، الف نیست.

(۲) تباین ← اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی تباین باشد، رابطه نقیض آن‌ها عموم و خصوص من وجه یا تباین است.

← هر چیزی با جزئی از خود، رابطه تباین دارد. ← مثال: چرخ با ماشین / دست با انسان

← جنس هر چیزی با خودش، رابطه تباین دارد. ← مثال: مداد و چوب

وقتی مصادیق یک مفهوم کلی از مصادیق مفهوم کلی دیگر بزرگ‌تر باشد و تمامی مصادیق دیگری را شامل شود، به آن رابطه «عموم و خصوص مطلق» می‌گویند.

در این رابطه یک مفهوم عام‌تر (بزرگ‌تر) و یک مفهوم خاص‌تر (کوچک‌تر) است. (عام < خاص)

الف ب

← هر ب، الف است.

← بعضی ب، الف است.

← بعضی الف، ب نیست.

← بعضی الف، ب است.

(۳) عموم و خصوص مطلق ← اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی، عموم و خصوص مطلق باشد، رابطه نقیض هر دوی آن‌ها با یکدیگر هم، عموم و خصوص مطلق است، اما برعکس ←

غیر ب
الف غیر

← رابطه نقیض یک مفهوم خاص با مفهوم عام، عموم و خصوص من وجه است.

غیر ب
الفغیر الف
ب

← رابطه یک مفهوم خاص با نقیض یک مفهوم عام، تباین است.

وقتی برخی از مصادیق دو مفهوم کلی با هم مشترک هستند و برخی از مصادیق آن‌ها هم هیچ

اشتراکی ندارند، به آن رابطه «عموم و خصوص من وجه» می‌گویند.

← بعضی الف، ب است.

← بعضی ب، الف است.

← بعضی الف، ب نیست.

← بعضی ب، الف نیست.

(۴) عموم و خصوص من وجه ← قضایای مرتبط با نسبت عموم و خصوص من وجه ← بعضی الف، ب است.
 بعضی ب، الف است.
 بعضی الف، ب نیست.
 بعضی ب، الف نیست.

← اگر رابطه میان مصادیق دو مفهوم کلی عموم و خصوص من وجه باشد، رابطه نقیض آن‌ها با

یکدیگر هم، عموم و خصوص من وجه یا تباین خواهد بود.

پاسخ تشریحی همه استان‌های ۳۱ گانه ایران، مفهومی جزئی است چراکه یک مجموعه معین و مشخص است. لذا در نسب اربع نمی‌تواند تحلیل شود.

وقتی اسب و حیوان رابطه عموم و خصوص مطلق دارند نقیض این دو هم رابطه مطلق دارند، اما این بار غیراسب عام و غیرحیوان خاص است.

شراب و آب انگور در منطق رابطه تباین دارند چون ماهیت متفاوتی دارند. شراب حرام است و آب انگور حلال.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) هر سه نسبت اشتباه تحلیل شده.
- ۲) چون در سومین نسبت تباین دارند. شکل آن‌ها دایره‌های متخارج و جدای از هم می‌شود.
- ۳) دومین نسبت چون مطلق است، چهار قضیه شکل نمی‌دهد. چهار قضیه برای رابطه من‌وجه است و سومین نسبت بیان شده هم رابطه تباین است.

تست و پاسخ ۶۴

نوع کدام تعریف، متفاوت است؟

- (۱) دماوند: بلندترین قله ایران
- (۲) پارکت: کفپوش چوبی
- (۳) انسان: داناترین حیوان
- (۴) جیوه: فلز مایع

(منطق - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی دماوند اسم خاص است و تعریف مفاهیم جزئی فقط از نوع لغوی محسوب می‌شود. سایر گزینه‌ها تعریف مفهومی هستند.

نکته برای تعریف مفهوم جزئی فقط می‌توانیم از تعریف لغوی استفاده کنیم، اما اگر بخواهیم یک مفهوم کلی را با استفاده از مفاهیم جزئی تعریف کنیم، می‌توانیم از تعریف مصداقی استفاده کنیم.

تست و پاسخ ۶۵

کدام گزینه را می‌توان یک استقرای قوی دانست؟

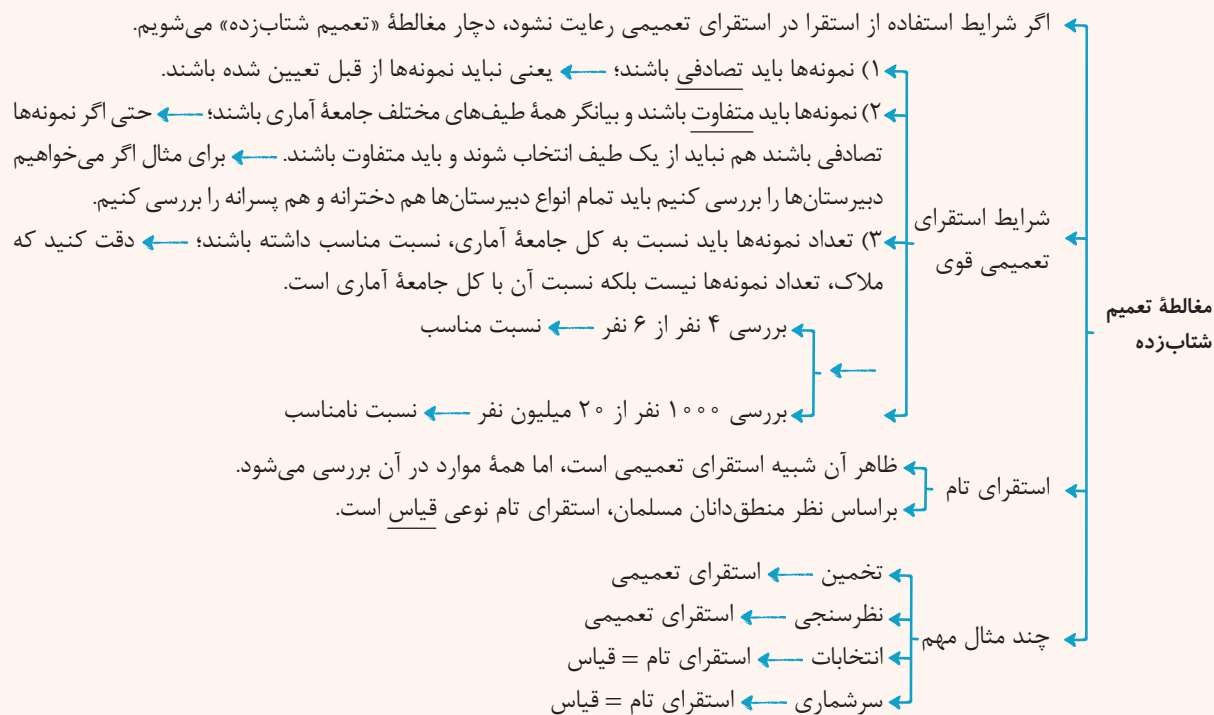
- (۱) چون همه دبیران این مدرسه، استاد دانشگاه هم هستند؛ پس دبیر ما هم استاد دانشگاه است.
- (۲) از آن‌جا که در ۹۹٪ کلانتری‌های تهران، میزان جرایم حدود ۲٪ کاهش داشته، می‌توان گفت میزان جرایم کشور با کاهش روبه‌رو بوده است.
- (۳) با توجه به این‌که این دانش‌آموز نمرات ریاضی خوبی ندارد، احتمالاً از وجود مشکل خانوادگی رنج می‌برد.
- (۴) تاکنون موردی مشاهده نشده که خورشید از مغرب طلوع کند، بنابراین یقیناً فردا هم از سمت مغرب طلوع خواهد کرد.

(منطق - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

- استقرای تعمیمی ← مثال‌های مرتبط ←
- ← سیر این استقرا، از جزئی به کلی است؛ ← با مشاهده چند مورد جزئی، حکمی کلی به دست آمده است.
 - ← تقسیم‌بندی این استقرا، قوی و ضعیف است؛ ← هر چند این استدلال چندان قوی نیست.
 - ← در استقرای تعمیمی، تک‌تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم.
 - ← مبنای استقرای تعمیمی، تخمین است.
 - ← دو تن از دوستان من که فارغ‌التحصیل رشته جغرافیا هستند، کاری مرتبط با رشته پیدا نکردند؛ پس همه فارغ‌التحصیل‌های جغرافیا، کاری مرتبط با رشته خود ندارند.
 - ← هزاران سال است که خورشید صبح‌ها طلوع کرده است؛ پس از این به بعد نیز طلوع خواهد کرد.
 - ← دانشمندان علوم تجربی تلاش می‌کنند با استفاده از استدلال‌های استقرایی قوی (استقرای تعمیمی قوی)، مبنایی برای علوم تجربی فراهم آورند.
 - ← ویژگی‌های استقرای تعمیمی ← برای مثال در فیزیک و شیمی با انجام آزمایش‌های متعدد در آزمایشگاه قوانین کلی علمی تأیید می‌شوند. = استقرای تعمیمی
 - ← راه رسیدن به قانون‌های علمی، استقرای تعمیمی است.

پاسخ تشریحی با توجه به این که موارد مشاهده ما از طلوع خورشید از سمت شرق بسیار زیاد بوده است، بنابراین نتیجه به دست آمده قوی است و با یک استقرای تعمیمی قوی روبه‌رو هستیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- این استدلال قیاسی است چون، مقدمات از نتیجه حمایت کامل و مطلق می‌کنند.
- با توجه به این که فقط کلاتری‌های تهران بررسی شده‌اند، نمونه‌ها تنوع لازم را ندارند و تعدادشان نسبت به کل کشور متناسب نیست. (تعمیم شتاب زده)
- این استدلال یک استنتاج بهترین تبیین است، ولی چون احتمال دورتری را انتخاب کرده، ضعیف است.

نکته نتیجه‌گیری از داده‌های گذشته درباره آینده، یک استقرای تعمیمی محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۶۶

کدام مورد در منطق، قابل بررسی است؟

- بر جهان تکیه مکن و در قدحی می‌داری
- شادی زهره‌جبینان خور و نازک‌بدنان
- پیر پیمان‌کش من که روانش خوش باد
- گفت پرهیز کن از صحبت پیمان‌شکنان

(منطق - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

- قضیه = تصدیق = جمله خبری معنادار (نه هر جمله معناداری بلکه جمله خبری معنادار)
- همان‌طور که می‌دانید، تصدیق قابلیت صدق و کذب دارد ← قضیه هم قابلیت صدق و کذب دارد.
- انواع جملات
- جملات انشایی: تعریف جملات انشایی: خبری از عالم خارج نمی‌دهند؛ بلکه تمایلات، احساسات، خواسته‌ها و اموری از این دست را مطرح می‌کنند.
 - انواع جملات خبری: پرسشی (استفهامی) / امر و نهی / تعجب / آرزو ...
 - جملات خبری ← جملاتی که درباره عالم خارج خبر می‌دهند و قابلیت صدق و کذب دارند.
- چرا جملات انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند؟ چون وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

پاسخ تشریحی در منطق، فقط قضایا قابل بررسی هستند که همان جملات کامل خبری (یا شرطی) هستند. عبارت (۴) با توجه به وجود فعل «گفت»، قضیه است.

سایر گزینه‌ها جمله کامل خبری یا شرطی نیستند و قابلیت صدق و کذب ندارند و لذا قضیه محسوب نمی‌شوند.

۱ ← جمله امر و نهی

۲ ← جمله امر و نهی

۳ ← جمله وصفیه ناقص

تست و پاسخ ۶۷

کدام گزینه بیانگر عکس مستوی نقیض متداخل «نه هر که سر بتراشد قلندری داند» است؟

(۱) بعضی کسانی که قلندری می‌دانند، سر می‌تراشند.

(۲) هیچ کسی که قلندری بداند، سر نمی‌تراشد.

(۳) بعضی داننده‌های قلندری، کسانی هستند که سر می‌تراشند.

(۴) برخی کسانی که سر می‌تراشند، داننده قلندری نیستند.

(منطق - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی صورت استاندارد قضیه «نه هر که سر بتراشد قلندری داند» این گونه است: «بعضی کسانی که سر می‌تراشند قلندری

نمی‌دانند». اگر بخواهیم عکس مستوی نقیض متداخل این قضیه را به دست آوریم، ابتدا باید آن را متداخل کنیم که می‌شود: «هیچ کسی که

سر می‌تراشد، قلندری نمی‌داند» سپس آن را نقیض کنیم که می‌شود: «بعضی کسانی که سر می‌تراشند قلندری می‌دانند». سپس آن را عکس

مستوی کنیم. برای عکس کردن ابتدا باید موضوع و محمول قضیه مشخص باشد، پس باید قضیه را با فعل اسنادی بنویسیم:

«بعضی کسانی که سر می‌تراشند، داننده قلندری هستند». عکس این قضیه می‌شود: «بعضی داننده‌های قلندری، کسانی هستند که سر می‌تراشند».

سور ← موضوع
محمول ← محمول

نکته دقت کنید که سور «هر» باید با فعل موجهه بیاید. اگر «هر» با «نیست» بیاید قضیه در اصل سالبه جزئی است.

تست و پاسخ ۶۸

دامنه مصادیق موضوع و محمول کدام گزینه مشابه قضیه «بی تو مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم» است؟

(۱) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی

(۲) باری چو غسل نمی‌دهی نیش مزین

(۳) خردمندان عالم هر کسی دیدم غمی دارد

(۴) برادر که در بند خویش است

(منطق - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

علامت دامنه مصادیق

همه مصادیق ← +

بعضی از مصادیق ← -

دامنه مصادیق موضوع قضیه حملی محصوره

سور کلی ← هر / هیچ ← +

سور جزئی ← بعضی ← -

دامنه مصادیق محمول قضیه حملی محصوره

قضایای سالبه ← همه مصادیق محمول ← +

قضایای موجهه ← برخی از مصادیق محمول ← -

شرایط دامنه مصادیق موضوع + شرایط دامنه مصادیق محمول ← اساس تعیین اعتبار یک قیاس

(یعنی شرط اعتبار قیاس نیست،

اما کمک می‌کند که شرایط اعتبار

را برای قیاس بررسی کنیم.)

دامنه مصادیق موضوع و محمول قضیه حملی شخصی

مصادیق موضوع ← همه مصادیق ← +

مصادیق محمول ← سالبه ← همه مصادیق ← +

مصادیق محمول ← موجهه ← برخی از مصادیق ← -

پاسخ تشریحی قضیه صورت سؤال این گونه است: «من بدون تو مهتاب شبی باز از آن کوچه گذشتم.» از آن جا که قضیه، شخصیه و موجبیه است پس علامت موضوع، مثبت و علامت محمول، منفی است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) امشب برای برآمدن آفتاب سر (تصمیم) ندارد. ← شخصیه سالبه
موضوع: +
محمول: +

۲) جمله امری است، پس اصلاً قضیه نیست.

۳) من هر کدام از خردمندان عالم را که دیدم غمی داشت. ← شخصیه موجبیه
موضوع: +
محمول: -

۴) جمله ناقص است، پس اصلاً قضیه محسوب نمی‌شود.

تست و پاسخ ۶۹

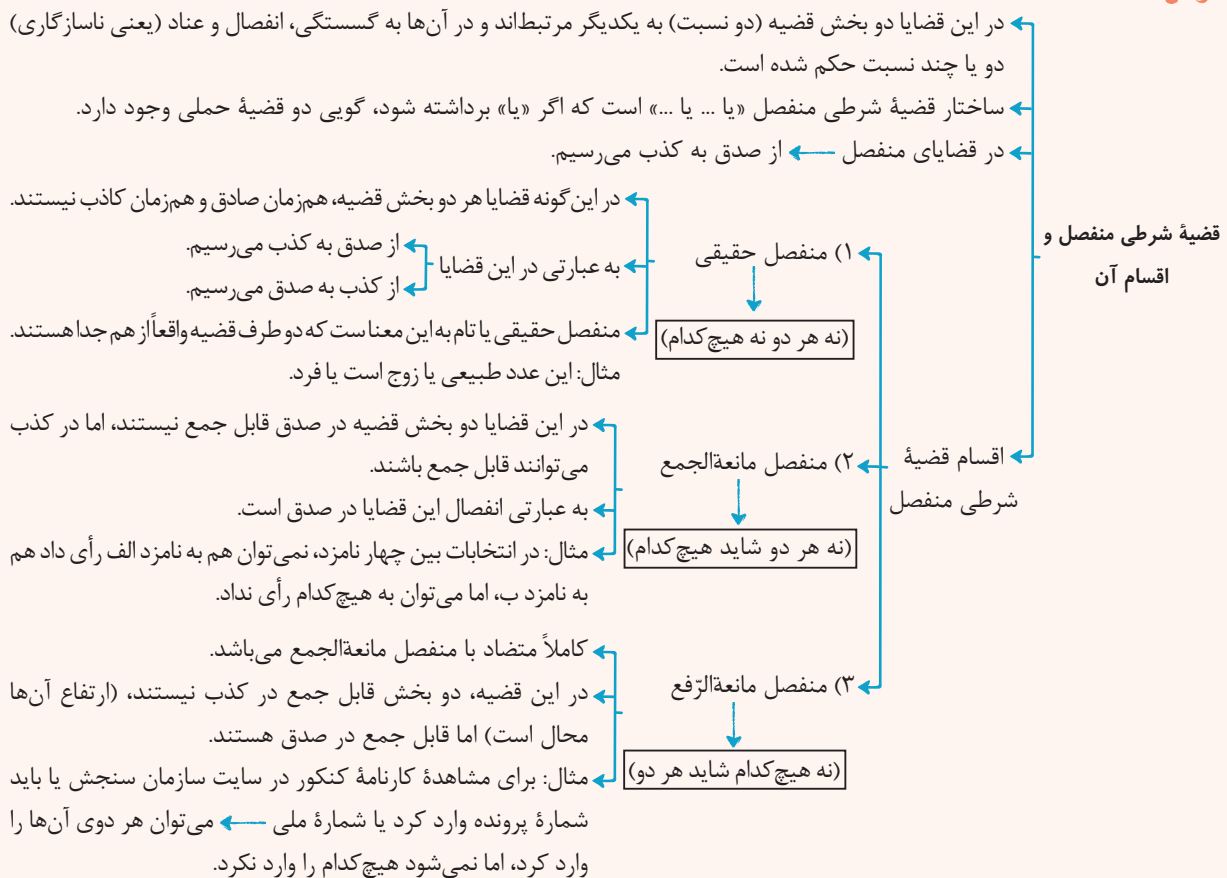
قضایای بیان شده در کدام گزینه می‌توانند با هم قضیه شرطی منفصل مانعة‌الجمع بسازند؟

- ۱) برخی پرداخت‌کنندگان مالیات، کارمند هستند. - هیچ پرداخت‌کننده مالیاتی، کارمند نیست.
- ۲) بعضی میزها چوبی هستند. - بعضی میزها چوبی نیستند.
- ۳) همه تابلوهای این گالری گران‌قیمت هستند. - برخی تابلوهای این گالری گران‌قیمت هستند.
- ۴) هیچ لامپی نسوخته است. - همه لامپ‌ها سوخته‌اند.

پاسخ: گزینه ۲

(منطق - درس ۹)

درس نامه

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

منطق

پاسخ تشریحی دقت کنید که در قضیه منفصل مانع‌الجمع، اجتماع دو قضیه محال است اما ارتفاع ممکن است که در رابطه تضاد دیده می‌شود. بررسی گزینه‌ها:

- ۱) تناقض است ← منفصل حقیقی می‌سازد.
- ۲) تداخل تحت تضاد است ← منفصل مانع‌الرفع می‌سازد.
- ۳) تداخل است ← هیچ شرطی انفصالی نمی‌سازد.
- ۴) تضاد است ← منفصل مانع‌الجمع می‌سازد.

تست و پاسخ ۷۰

«هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن» و «تملق» به ترتیب با کدام مغالطات ناشی از عوامل روانی مرتبط هستند؟

(۱) تطمیع - تله‌گذاری	(۲) تطمیع - توسل به احساسات
(۳) تله‌گذاری - توسل به احساسات	(۴) تله‌گذاری - تله‌گذاری

(منطق - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- ۱) بار ارزشی کلمات
 - ۲) مسموم کردن چاه
 - ۳) تله‌گذاری
 - ۴) توسل به احساسات
 - ۵) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی
- نمونه‌های از مغالطه بر اثر عوامل درونی

پاسخ تشریحی در اصطلاح عامیانه از تله‌گذاری، به هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن تعبیر می‌شود. تملق، سوء استفاده از حس خودخواهی و خوددوستی مخاطب است و به مغالطه توسل به احساسات مربوط است. دقت کنید که مغالطه‌ای به نام تطمیع وجود ندارد، بلکه تطمیع، یکی از اقسام مغالطه توسل به احساسات است.

اقتصاد دهم

۷۱

تست و پاسخ

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، به ترتیب سود حسابداری و سود اقتصادی سالانه یک بنگاه اقتصادی با ۴ نفر کارمند و تولید سالانه ۶۰۰ دستگاه، هر یک به ارزش ۲۵۰,۰۰۰ ریال، کدام است؟ (فرد خود مالک بنگاه تولیدی و دستگاه‌های مورد استفاده است.)

دستمزد هر کارگر	ماهانه ۲۰,۰۰۰ ریال
هزینه خرید مواد اولیه سالانه	ریال ۸,۴۰۰,۰۰۰
هزینه استهلاک سالانه ماشین آلات تولیدی	$\frac{1}{4}$ دستمزد سالانه تمامی کارگران
هزینه اجاره دستگاه‌ها در صورت عدم استفاده از آنها و اجاره دادن آنها به سازمان تولیدی دیگر	ماهانه ۵۰۰,۰۰۰ ریال
هزینه اجاره بنگاه در صورت اجاره دادن آن به سازمان تولیدی دیگر	ماهانه ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

(۱) ۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال - ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال

(۲) ۱۳۰,۵۵۰,۰۰۰ ریال - ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال

(۳) ۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ ریال - ۱۲۰,۵۹۰,۰۰۰ ریال

(۴) ۱۳۰,۵۵۰,۰۰۰ ریال - ۱۲۰,۵۹۰,۰۰۰ ریال

(درس ۱ - هزینه‌های تولید، درآمد و سود / درس ۳ - قانون دوم؛ هزینه فرصت هر انتخاب را مناسبه کنید!)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در کنکور تیرماه ۱۴۰۲ سؤال از مبحث سود و زیان به صورت ترکیبی با هزینه فرصت مطرح شد. اگر صورت سؤال سود حسابداری رو خواسته باشه، باید هزینه فرصت را نادیده بگیرید، ولی اگر سود اقتصادی (واقعی یا ویژه) خواسته شده باید هزینه فرصت رو به سایر هزینه‌ها اضافه کنید و سپس سود را حساب کنید.

درس نامه

کل محصول فروخته شده \times قیمت هر واحد از محصول = درآمد

هزینه > درآمد \Rightarrow سود

هزینه < درآمد \Rightarrow زیان

اجاره یا خریداری ماشین آلات و سایر سرمایه‌های فیزیکی + اجاره یا خریداری محلی به عنوان مغازه = هزینه‌های مستقیم

پرداخت قبوض + هزینه خرید مواد اولیه + حقوق یا دستمزد کارمندان (کارگران) +

... + هزینه تبلیغات + هزینه‌های حمل و نقل + هزینه استهلاک + پرداخت مالیات +

هزینه فرصت یا هزینه پنهان = هزینه‌های غیر مستقیم

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

(هزینه‌های غیر مستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود اقتصادی (سود ویژه یا سود واقعی)

پاسخ تشریحی

قیمت فروش هر واحد محصول \times تعداد محصول تولیدی سالانه = درآمد سالانه بنگاه

ریال $۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶۰۰ \times ۲۵۰,۰۰۰ =$ درآمد سالانه بنگاه

اجاره دستگاه‌ها: در صورتی که فرد خود صاحب دستگاه‌ها و ماشین‌آلات نباشد، در این صورت هزینه پرداخت اجاره دستگاه‌ها و ماشین‌آلات، هزینه مستقیم، اما در صورتی که فرد مالک دستگاه‌های تولیدی باشد، آن‌گاه مبلغی که می‌توانست بابت اجاره دستگاه‌ها دریافت کند، هزینه غیرمستقیم محسوب می‌شود. در صورت سؤال ذکر شده است که فرد خود مالک دستگاه‌های تولیدی است؛ در نتیجه این هزینه، یک هزینه غیرمستقیم برای بنگاه محسوب می‌شود.

اجاره بنگاه: اگر فرد خود صاحب بنگاه نباشد، در این صورت هزینه پرداخت اجاره بنگاه، هزینه مستقیم است، اما در صورتی که فرد مالک ساختمان و یا زمین بنگاه تولیدی باشد، آن‌گاه هزینه اجاره بنگاه، هزینه غیرمستقیم محسوب می‌شود زیرا این فرد می‌توانست بنگاه تولید خود را اجاره دهد و پول دریافت کند. در صورت سؤال ذکر شده است که فرد خود مالک بنگاه تولیدی است و لذا این هزینه، یک هزینه غیرمستقیم برای بنگاه لحاظ می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

حال می‌توانیم با جمع کردن هزینه‌های مستقیم و کم کردن آن‌ها از درآمد، سود حسابداری بنگاه را حساب کنیم:

$$\text{ریال} \quad ۹۶۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۰ \times ۴ \times ۱۲ = \text{دستمزد سالانه تمامی کارگران}$$

$$\text{ریال} \quad ۸,۴۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه سالانه خرید مواد اولیه}$$

$$\text{دستمزد سالانه تمامی کارگران} = \frac{۱}{۳} \times \text{هزینه استهلاک سالانه ماشین‌آلات تولیدی}$$

$$\text{ریال} \quad ۴۸,۰۰۰ = \frac{۱}{۳} \times ۹۶۰,۰۰۰ = \text{هزینه استهلاک سالانه بنگاه}$$

$$\text{ریال} \quad ۹,۴۰۸,۰۰۰ = ۹۶۰,۰۰۰ + ۸,۴۰۰,۰۰۰ + ۴۸,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های مستقیم سالانه بنگاه}$$

نکته هزینه خرید مواد اولیه به صورت سالانه در جدول آمده است و نیازی به تبدیل ندارد.

$$\text{ریال} \quad ۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ = ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۹,۴۰۸,۰۰۰ = \text{سود حسابداری سالانه بنگاه}$$

حال برای محاسبه سود اقتصادی باید علاوه بر هزینه‌های مستقیم، میزان هزینه‌های غیرمستقیم (هزینه فرصت) را نیز از میزان درآمد کسر کنیم؛ بنابراین ابتدا میزان هزینه‌های غیرمستقیم را محاسبه می‌کنیم.

هزینه اجاره دستگاه‌ها به صورت ماهانه بیان شده که ما باید اجاره سالانه دستگاه‌ها را محاسبه کنیم:

$$\text{ریال} \quad ۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{هزینه اجاره سالانه دستگاه‌ها}$$

هزینه اجاره بنگاه به صورت ماهانه بیان شده که ما باید اجاره سالانه بنگاه را محاسبه کنیم:

$$\text{ریال} \quad ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{هزینه اجاره سالانه بنگاه}$$

$$\text{ریال} \quad ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های غیرمستقیم سالانه بنگاه}$$

$$\text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود اقتصادی (سود ویژه)}$$

$$\text{ریال} \quad ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ = ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ - (۹,۴۰۸,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰,۰۰۰) = \text{سود اقتصادی (سود ویژه)}$$

راه حل تستی

می‌دانیم:

$$\text{هزینه‌های مستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود حسابداری}$$

$$\text{هزینه‌های غیرمستقیم} - \text{هزینه‌های مستقیم} - \text{درآمد} = \text{سود اقتصادی}$$

$$\text{سود حسابداری}$$

$$\Rightarrow \text{هزینه‌های غیرمستقیم (هزینه فرصت)} = \text{سود اقتصادی} - \text{سود حسابداری}$$

در گزینه‌ها، قسمت اول برابر با سود حسابداری و قسمت دوم برابر با سود اقتصادی است، که تفاضل این دو، برابر با هزینه فرصت است؛ بنابراین شما باید ابتدا میزان هزینه فرصت را محاسبه کنید و سپس بررسی کنید در کدام گزینه تفاضل دو مقدار داده شده برابر با میزان هزینه فرصت است. میزان هزینه فرصت برابر است با:

$$\text{ریال} \quad ۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{هزینه اجاره سالانه دستگاه‌ها}$$

$$\text{ریال} \quad ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{هزینه اجاره سالانه بنگاه}$$

$$\text{ریال} \quad ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = \text{مجموع هزینه‌های غیرمستقیم (هزینه فرصت) سالانه بنگاه}$$

حال به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم. (گزینه‌ای پاسخ صحیح خواهد بود که در آن تفاضل دو عدد داده شده برابر با ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد).

$$۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ - ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{میزان هزینه فرصت} \quad \text{①}$$

$$۱۳۰,۵۵۰,۰۰۰ - ۱۱۰,۵۹۲,۰۰۰ = ۱۹,۹۵۸,۰۰۰ \neq \text{میزان هزینه فرصت} \quad \text{②}$$

$$۱۴۰,۵۹۲,۰۰۰ - ۱۲۰,۵۹۰,۰۰۰ = ۲۰,۰۰۲,۰۰۰ \neq \text{میزان هزینه فرصت} \quad \text{③}$$

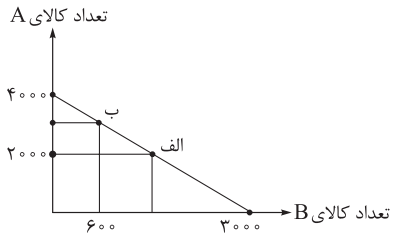
$$۱۳۰,۵۵۰,۰۰۰ - ۱۲۰,۵۹۰,۰۰۰ = ۹,۹۶۰,۰۰۰ \neq \text{میزان هزینه فرصت} \quad \text{④}$$

در نتیجه ① پاسخ صحیح سؤال است.

تست و پاسخ ۷۲

فردی با میزانی از بودجه مشخص برای خرید دو محصول A و B به بازار می‌رود و نمودار قید بودجه او نیز به صورت زیر ترسیم شده است. با توجه به این نمودار: (قیمت هر واحد کالای B، ۶ هزار تومان است.)

الف) بودجه فرد و قیمت هر واحد کالای A، به ترتیب برابر با و است.
ب) هزینه فرصت انتقال از نقطه (ب) به نقطه (الف)، میلیون ریال خرید کم‌تر از کالای است.

ج) با اضافه کردن هر ۲۰۰۰ واحد به خرید کالای A، واحد از خرید کالای B کم می‌شود.

۱) الف) ۱۵ میلیون تومان - ۵۰ هزار ریال / ب) ۵۶ / ج) ۶۰۰

۲) الف) ۱۸ میلیون تومان - ۴۵ هزار ریال / ب) ۵۴ / ج) ۱۵۰۰

۳) الف) ۱۸ میلیون تومان - ۴۵ هزار ریال / ب) ۵۶ / ج) ۶۰۰

۴) الف) ۱۵ میلیون تومان - ۵۰ هزار ریال / ب) ۵۴ / ج) ۱۵۰۰

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۳ - قانون سوم؛ قید بودجه فرد را ترسیم کنید!)

مشاوره در کنکور دی و تیرماه ۱۴۰۲ و همچنین در کنکور اردیبهشت ماه ۱۴۰۳، مبحث قید بودجه یک سؤال را به خود اختصاص داده بود. در این سؤال سعی شده است نکات مهم این مبحث بررسی شود. حتماً تمامی موارد را به دقت بررسی کنید و مطالب را بفهمید و از حفظ کردن مطالب بدون درک عمیق آن‌ها جداً خودداری کنید.

پاسخ تشریحی

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور افقی، مشاهده می‌شود که فرد می‌تواند حداکثر ۳۰۰۰ واحد کالای B خریداری کند و دیگر پولی برای خرید کالای A باقی نمی‌ماند؛ در نتیجه با دانستن قیمت هر واحد کالای B، می‌توانیم بودجه فرد را به دست بیاوریم:

میلیون تومان ۱۸ = تومان $18,000,000 = 3,000 \times 6,000$ = میزان بودجه فرد

با دانستن بودجه فرد و با توجه به نقطه برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی، (در این نقطه فرد می‌تواند حداکثر ۴۰۰۰ واحد کالای A خریداری کند و دیگر پولی برای خرید کالای B باقی نمی‌ماند.) می‌توان قیمت هر واحد از کالای A را به راحتی محاسبه کرد:

$$\text{هزار ریال } 45 = \text{ریال } 45,000 = \text{تومان } 4,500 = \frac{\text{بودجه فرد}}{\text{حداکثر تعداد کالای A خریداری شده}} = \frac{18,000,000}{4,000}$$

نکته برای تبدیل تومان به ریال، عدد مورد نظر را در ۱۰ ضرب می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر به عدد اضافه می‌کنیم) و برعکس برای

تبدیل ریال به تومان، عدد مورد نظر را بر ۱۰ تقسیم می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر از عددمان کم می‌کنیم).

ب) با انتقال از نقطه (ب) به نقطه (الف) میزان خرید کالای A کاهش می‌یابد و این میزان کاهش، برابر با هزینه فرصت خواهد بود؛ بنابراین باید ابتدا محاسبه کنیم در نقطه (ب) چه میزان کالای A خریداری می‌شود.

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند با بودجه مشخص ۱۸ میلیون تومان بخرد؛ در نتیجه با توجه به نقطه (ب) خواهیم داشت:

$$18,000,000 = (x \times 4,500) + (600 \times 6,000)$$

$$\Rightarrow 18,000,000 = (x \times 4,500) + 3,600,000 \Rightarrow 18,000,000 - 3,600,000 = 4,500x$$

$$\Rightarrow 14,400,000 = 4,500x \Rightarrow x = \frac{14,400,000}{4,500} = 3,200 \text{ واحد}$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

در نقطه (ب) ۳۲۰۰ واحد کالای A و در نقطه (الف) ۲۰۰۰ واحد کالای A خریداری می‌شود؛ بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه (ب) به نقطه (الف)، ۱۲۰۰ واحد کالای A است ($۳۲۰۰ - ۲۰۰۰ = ۱۲۰۰$) که از خرید آن صرف نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال خواسته شده است و نه واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف نظر کرده‌ایم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است \times تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است = ارزش هزینه فرصت

میلیون ریال ۵۴ = ۵۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال = $۵۴,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۵,۴۰۰,۰۰۰$ تومان = $۵,۴۰۰,۰۰۰ \times ۴,۵۰۰ = ۱,۲۰۰ \times ۴,۵۰۰ = ۵,۴۰۰,۰۰۰$ = $(۳,۲۰۰ - ۲,۰۰۰) \times ۴,۵۰۰$

ج) ابتدا باید میزان خرید کالای B در نقطه (الف) را محاسبه کرد.

$$۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = (۲,۰۰۰ \times ۴,۵۰۰) + (x \times ۶,۰۰۰)$$

$$\Rightarrow ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۹,۰۰۰,۰۰۰ + ۶,۰۰۰x \Rightarrow ۱۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۹,۰۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰x$$

$$\Rightarrow ۹,۰۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰x \Rightarrow x = \frac{۹,۰۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰} = ۱,۵۰۰ \text{ واحد}$$

در نقطه برخورد خط بودجه با محور افقی، فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص می‌دهد و می‌تواند ۳۰۰۰ واحد از این کالا را بخرد و هیچ واحد از کالای A را خریداری نمی‌کند؛ حال اگر فرد بخواهد ۲۰۰۰ واحد از کالای A را نیز بخرد از نقطه برخورد خط بودجه با محور افقی به نقطه (الف) منتقل می‌شود و میزان خرید از کالای B، ۱۵۰۰ واحد کم می‌شود.

$$(۳,۰۰۰ - ۱,۵۰۰ = ۱,۵۰۰)$$

می‌توانستید به جای نقطه برخورد خط بودجه با محور افقی، نقطه (الف) را در نظر بگیرید. در این نقطه میزان خرید از کالای B برابر با ۱۵۰۰ واحد و میزان خرید از کالای A برابر با ۲۰۰۰ واحد است. حال اگر فرد تصمیم بگیرد ۲۰۰۰ واحد بیشتر از کالای A را بخرد، از نقطه (الف) به نقطه برخورد خط بودجه با محور عمودی منتقل می‌شود و میزان خرید از کالای B، مجدد ۱۵۰۰ واحد کم می‌شود.

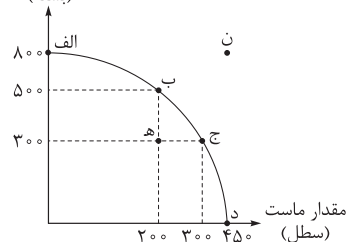
$$(۱,۵۰۰ - ۰ = ۱,۵۰۰)$$

در نتیجه می‌توان گفت: با اضافه کردن هر ۲۰۰۰ واحد به خرید کالای A، ۱۵۰۰ واحد از خرید کالای B کم می‌شود.

تست و پاسخ ۷۳

بر اساس اطلاعات ارائه شده و با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟ (هزینه تولید دو محصول یکسان است. قیمت هر سطل ماست، ۱۵ درصد گران‌تر از کشک است و قیمت هر بسته کشک ۳۰ هزار تومان است.)

مقدار کشک
(بسته)

الف) در کدام نقطه، ارزش تولید ماست بیشتر از سایر نقاط است و میزان آن برابر با چند هزار تومان است؟

ب) بهترین تصمیم، بر اساس کدام اصل گرفته می‌شود؟

ج) ارزش هزینه فرصت تولید در نقطه (ج) به جای تولید در نقطه (ب)، کدام است؟

۱) الف) د - ۱۵,۵۲۵ / ب) بر اساس مقایسه هزینه‌ها که باید کم‌ترین هزینه را داشته باشد.
ج) ۸ میلیون تومان

۲) الف) د - ۱۵,۵۲۵ / ب) بر اساس هزینه فرصت که باید ارزش دومین انتخاب پایین‌تر از منافع گزینه انتخاب شده باشد. / ج) ۶ میلیون تومان

۳) الف) ب - ۶,۹۰۰ / ب) بر اساس مقایسه هزینه‌ها که باید کم‌ترین هزینه را داشته باشد. / ج) ۶ میلیون تومان

۴) الف) ب - ۶,۹۰۰ / ب) بر اساس هزینه فرصت که باید ارزش دومین انتخاب پایین‌تر از منافع گزینه انتخاب شده باشد. / ج) ۸ میلیون تومان

پاسخ: گزینه ۲ (درس ۳ - قانون دوم؛ هزینه فرصت هر انتخاب، اما سبب کنیدا! / درس ۴ - الگوی مرز امکانات تولید، هزینه فرصت اجتماع، کارایی و ناکارایی)

پاسخ تشریحی

الف) هزینه تولید دو محصول یکسان است. در قسمت «الف» سؤال، با توجه به گزینه‌ها باید بررسی کنیم که ارزش تولید ماست در نقطه (ب) بیشتر است یا نقطه (د). در نقطه (ب) ۲۰۰ سطل ماست تولید می‌شود و در نقطه (د) ۴۵۰ سطل.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

قیمت هر بسته کشک ۳۰ هزار تومان است و قیمت هر سطل ماست، ۱۵ درصد گران‌تر از کشک است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{هزار تومان} = 30 + \left(30 \times \frac{15}{100}\right) = 34.5$$

$$\text{هزار تومان} = 450 \times 34.5 / 5 = 15525 \quad \text{د) ارزش تولید ماست در نقطه (د)}$$

$$\text{هزار تومان} = 200 \times 34.5 / 5 = 6900 \quad \text{ب) ارزش تولید ماست در نقطه (ب)}$$

در نقطه (د) ارزش تولید ماست بیشتر از سایر نقاط است.

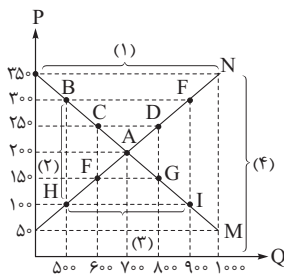
نکته در نقطه‌ای که در آن میزان تولید ماست بیشتر از سایر نقاط باشد، قطعاً همان نقطه ارزش تولید ماست نیز بیشتر از سایر نقاط می‌باشد.

ب) بهترین تصمیم با در نظر گرفتن هزینه فرصت اتخاذ می‌شود، که براساس آن باید ارزش دومین انتخاب پایین‌تر از منافع گزینه انتخاب شده باشد. محدودیت منابع، مفهوم «هزینه فرصت» را به همراه دارد. هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که فرد آن را هنگام انتخاب از دست داده است؛ پس از اولویت‌بندی گزینه‌ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، بهترین اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود. ج) در نقطه (ج) ۳۰۰ بسته کشک و ۳۰۰ سطل ماست و در نقطه (ب) ۵۰۰ بسته کشک و ۲۰۰ سطل ماست تولید می‌شود. با تولید در نقطه (ج)، از تولید ۲۰۰ بسته کشک صرف نظر می‌کنیم تا ۱۰۰ سطل ماست، بیشتر تولید کنیم؛ در نتیجه ارزش هزینه فرصت تولید در نقطه (ج) به جای تولید در نقطه (ب)، برابر است با ارزش ۲۰۰ بسته کشک که از تولید آن صرف نظر کرده‌ایم.

$$\text{میلیون تومان} = 6 = \text{هزار تومان} = 6,000 = 200 \times 30 = \text{ارزش کشک‌های صرف نظر شده}$$

تست و پاسخ ۷۴

با توجه به نمودار مقابل:

- الف) به ترتیب کدام شماره، بیانگر مازاد تقاضا و کدام شماره، مبین مفهوم کمبود تقاضا است؟
 ب) کدام نقطه، بیانگر مفهوم تعادل در بازار است و به ترتیب قیمت و مقدار تعادلی کدام است؟
 ج) کدام حروف به ترتیب، بیانگر منحنی تقاضا و عرضه است و هر یک چه وضعیتی دارند؟
 د) در کدام سطح از قیمت میزان عرضه صفر است؟ و در کدام سطح از قیمت، میزان تقاضا صفر است؟
 ه) هنگامی که قیمت کالا در بازار برای رسیدن به تعادل در حال افزایش است، چه مازاد یا کمبودی در بازار وجود دارد؟
 و) در چه سطحی از قیمت، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

الف) ۱ - ۳ / ب) A - ۲۰۰ - ۷۰۰ / ج) N (صعودی) و M (نزولی) / د) ۵۰ - ۳۵۰ / ه) کمبود عرضه / و) ۲۵۰ - ۱۵۰,۰۰۰

الف) ۱ - ۳ / ب) C - ۲۵۰ - ۶۰۰ / ج) N (صعودی) و M (نزولی) / د) ۱۰۰ - ۳۰۰ / ه) مازاد عرضه / و) ۲۵۰ - ۱۵۰,۰۰۰

الف) ۱ - ۳ / ب) A - ۲۰۰ - ۷۰۰ / ج) M (نزولی) و N (صعودی) / د) ۵۰ - ۳۵۰ / ه) کمبود عرضه / و) ۲۰۰ - ۱۴۰,۰۰۰

الف) ۱ - ۳ / ب) C - ۲۵۰ - ۶۰۰ / ج) M (نزولی) و N (صعودی) / د) ۱۰۰ - ۳۰۰ / ه) مازاد تقاضا / و) ۲۰۰ - ۱۴۰,۰۰۰

(درس ۵ - بررسی بازار کالا و خدمات، تعادل در بازار کالا و خدمات)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

الف) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، (ناحیه ۳) مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد، زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است. در حالی که تولیدکنندگان برای تولید کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود.

در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، (ناحیه ۱) مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد، زیرا به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتری می‌پردازند، در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند.

ب) نقطه برخورد دو منحنی عرضه و تقاضا، نقطه تعادل را در بازار نشان می‌دهد که قیمت متناظر با آن، قیمت تعادلی و مقدار متناظر با آن را مقدار تعادلی در بازار می‌گویند. نقطه A نقطه تعادلی است: مقدار تعادلی = ۷۰۰ کیلو (مقدار عرضه = مقدار تقاضا)

قیمت تعادلی = ۲۰۰ ریال (قیمت ارائه‌شده از سوی عرضه‌کنندگان = قیمت ارائه‌شده از سوی تقاضاکنندگان)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

- (ج) منحنی تقاضا (M) نزولی و منحنی عرضه (N) صعودی است.
- (د) در سطح قیمت ۵۰ ریال که میزان تقاضای مصرف‌کنندگان ۱۰۰۰ کیلو است، میزان عرضه کالا صفر است. (به دلیل ارزان بودن کالا و به صرفه نبودن تولید برای تولیدکنندگان)
- هم‌چنین در سطح قیمت ۳۵۰ ریال که میزان تولید تولیدکنندگان ۱۰۰۰ کیلو است، به دلیل گران بودن کالا میزان تقاضای کالا صفر است.
- (ه) هنگامی که قیمت کالا در بازار برای رسیدن به تعادل در حال افزایش است، مازاد تقاضا یا کمبود عرضه وجود دارد.
- (و) در سطح قیمت ۲۰۰ ریال و مقدار ۷۰۰ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.
- ریال $۱۴۰,۰۰۰ = ۲۰۰ \times ۷۰۰ =$ حداکثر دریافتی تولیدکننده

تست و پاسخ ۷۵

- کشاورزان هر کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۳,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۵,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «پارچه‌بافی» می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۷,۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» فروخته می‌شود. در نهایت در این کارگاه‌ها «پارچه» به «پوشاک» تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۴,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با فرض وجود نرخ ۱۵ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده، مطلوب است محاسبه:
- (الف) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
- (ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی
- (ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان
- (د) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

(۱) الف) ۲,۱۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴,۲۰۰ ریال / د) ۸۲۵ ریال

(۲) الف) ۲,۶۰۰ ریال / ب) ۴۰۰ ریال / ج) ۴,۲۰۰ ریال / د) ۱,۱۰۰ ریال

(۳) الف) ۲,۶۰۰ ریال / ب) ۳۰۰ ریال / ج) ۴,۰۲۵ ریال / د) ۱,۱۰۰ ریال

(۴) الف) ۲,۱۰۰ ریال / ب) ۳۰۰ ریال / ج) ۴,۰۲۵ ریال / د) ۸۲۵ ریال

(درس ۶ - مالیات غیرمستقیم (مالیات بر ارزش افزوده))

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●● برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده می‌توانید جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	(نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله
مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده	نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در آن مرحله
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده - مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل یا نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times میزان ارزش افزوده آن مرحله
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده	مجموع مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده تمامی مراحل یا مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

(الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

$$\text{ریال } ۲,۱۰۰ = ۱۴,۰۰۰ \times \frac{۱۵}{۱۰۰}$$

ب) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پاپه‌بافی، دو راه حل وجود دارد.

راه حل اول:

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های پاپه‌بافی هم‌چنین مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های ریسندگی را محاسبه کنید و سپس این دو مقدار را از هم کم کنید.

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در کارگاه‌های پاپه‌بافی = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های پاپه‌بافی

$$= 7,500 \times \frac{15}{100} = 1,125 \text{ ریال}$$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالا در کارگاه‌های ریسندگی = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در کارگاه‌های ریسندگی

$$= 5,500 \times \frac{15}{100} = 825 \text{ ریال}$$

$$\text{ریال } 300 = 1125 - 825 = \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پاپه‌بافی}$$

راه حل دوم:

میزان ارزش افزوده توسط کارگاه‌های پاپه‌بافی را محاسبه کنید که این مقدار برابر است، تفاضل ارزش محصول فروخته شده توسط کارگاه‌های ریسندگی از ارزش محصول فروخته شده توسط کارگاه‌های پاپه‌بافی، سپس مقدار محاسبه شده را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنید.

ارزش محصول در کارگاه‌های ریسندگی - ارزش محصول در کارگاه‌های پاپه‌بافی = میزان ارزش افزوده در کارگاه‌های پاپه‌بافی

$$= 7,500 - 5,500 = 2,000 \text{ ریال}$$

$$\text{ریال } 300 = 2,000 \times \frac{15}{100} = \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های پاپه‌بافی}$$

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان

(ج)

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالای فروخته شده توسط کشاورزان) + قیمت کالای فروخته شده توسط کشاورزان

$$= 3,500 + \left(3,500 \times \frac{15}{100}\right) = 3,500 + 525 = 4,025 \text{ ریال}$$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times قیمت کالای فروخته شده = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

(د)

$$= 5,500 \times \frac{15}{100} = 825 \text{ ریال}$$

تست و پاسخ ۷۶

در رابطه با معاهده‌های بین‌المللی، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در چه سالی تشکیل شد و نتیجه آن چه بود؟

ب) کدام کشورها پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند؟

ج) عبارت کدام گزینه در رابطه با قرارداد «گات» صحیح است؟

۱) الف) سال ۱۹۴۴ - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول / ب) آمریکا، کانادا و مکزیک / ج) این قرارداد در سال ۱۹۴۷ وضع شد و براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشورهای عضو ممنوع اعلام شد، این قرارداد در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی کشورهای عضو وضع شده بود.

۲) الف) سال ۱۹۴۴ - تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول / ب) آمریکا، کانادا و مکزیک / ج) این قرارداد توسط ۲۳ کشور، برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان به امضا رسید.

۳) الف) سال ۱۹۴۷ - تشکیل سازمان دائمی تجارت جهانی / ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) با هدف حمایت از صنایع داخلی کشورهای عضو و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر به امضای ۴۳ کشور عضو رسید.

۴) الف) سال ۱۹۴۷ - ایجاد شغل و درآمد مناسب برای تمامی افراد کشورهای عضو / ب) آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده / ج) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

(درس ۷- دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●●

کشور	سال وضع قرارداد - نام قرارداد	مفاد قرارداد
انگلستان	۱۷۰۱ - ممنوعیت واردات پوشاک	کشور انگلستان ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد. (با هدف: حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان)
آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده	اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم	تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند. (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)
ایالات متحده	در دوره بین دو جنگ جهانی	کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد. (سایر کشورها نیز به تلافی، تجارت خود با آمریکا را کاهش دادند.)
ایالات متحده	در دهه ۷۰ قرن بیستم	ایالات متحده، مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرایانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.
چندین کشور	۱۹۴۴ - کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز)	نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.
۲۳ کشور	۱۹۴۷ - قرارداد گات	۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.
آمریکا، کانادا و مکزیک	۱۹۹۲ - پیمان تجارت آزاد (مشهور به پیمان نفتا)	برای مطالعه: (طبق موافقت‌نامه نفتا تمام محدودیت‌های تجارت و سرمایه‌گذاری میان کانادا، مکزیک و آمریکا در مدت ۱۵ سال به تدریج از بین می‌رفت.)

پاسخ تشریحی

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.
 ب) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال ۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به پیمان نفتا را امضا کردند.
 ج) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد.

تست و پاسخ ۷۷

اگر در یک کشور فرضی، جمعیت کل کشور برابر با ۳,۸۰۰,۰۰۰ نفر، جمعیت زیر ۱۵ سال کشور ۹۰۰,۰۰۰ نفر، جمعیت غیرفعال ۴۰۰,۰۰۰ نفر و جمعیت شاغل ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر باشد، آن‌گاه:

- نرخ بیکاری چند درصد است؟
- اگر این کشور در سال گذشته با رکود اقتصادی مواجه شده باشد، آن‌گاه این کشور دارای کدام نوع بیکاری است و کدام سیاست پولی می‌تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

- (۱) ۴۰ درصد - دوره‌ای - سیاست پولی انقباضی مانند خرید و فروش اوراق مشارکت به مردم
- (۲) ۲۰ درصد - ساختاری - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم
- (۳) ۴۰ درصد - ساختاری - سیاست پولی انقباضی مانند خرید و فروش اوراق مشارکت به مردم
- (۴) ۲۰ درصد - دوره‌ای - سیاست پولی انبساطی مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم

(درس ۸ - اشتغال و بیکاری، انواع بیکاری / درس ۹ - علل تورم و نقش دولت)

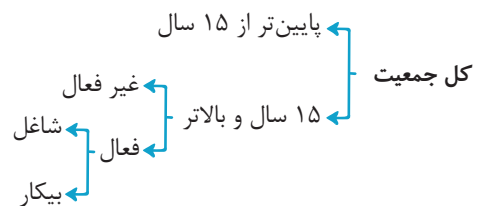
پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ●●

انواع سیاست‌های پولی	شرایط اخذ این سیاست توسط بانک مرکزی	روش‌های اعمال این سیاست
کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی)	زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن.	بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به مردم، به طور مستقیم از مقدار پول در دست آن‌ها بکاهد و تورم را کنترل و نقدینگی در گردش را کاهش دهد.
افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)	در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد.	بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

پاسخ تشریحی (الف)

جمعیت زیر ۱۵ سال = جمعیت کل - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

$$\Rightarrow \text{نفر } ۲,۹۰۰,۰۰۰ = ۳,۸۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت } ۱۵ \text{ سال و بالاتر}$$

جمعیت غیر فعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

$$\Rightarrow \text{نفر } ۲,۵۰۰,۰۰۰ = ۲,۹۰۰,۰۰۰ - ۴۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت فعال}$$

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

$$\Rightarrow \text{نفر } ۵۰۰,۰۰۰ = ۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

$$= \frac{۵۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۰ \text{ درصد}$$

(ب) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

در شرایط رکود اقتصادی، افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم، می‌تواند شرایط اقتصادی کشور را بهبود دهد.

تست و پاسخ

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر درباره کشور فرضی: (سال ۱۳۹۰، سال پایه است).

(الف) تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۱ چند ریال است؟

(ب) نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۱ چند درصد است؟

کالا	سال: ۱۳۹۰		سال: ۱۳۹۱	
	مقدار (به کیلو)	قیمت هر واحد (به ریال)	مقدار (به کیلو)	قیمت هر واحد (به ریال)
A	۱۵۰	۳۰۰	۲۰۰	۴۰۰
B	۴۰۰	۶۰	۵۰۰	۱۲۰

(۲) الف (۲۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۲۵ / ۳۴ درصد

(۴) الف (۲۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۴۳ / ۳۰ درصد

(۱) الف (۱۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۴۳ / ۳۰ درصد

(۳) الف (۱۴۰,۰۰۰ ریال / ب) ۲۵ / ۳۴ درصد

(درس ۱۱ - محاسبه تولید ناخالص داخلی و نرخ رشد آن)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

ریال $140,000 = (400 \times 200) + (120 \times 500)$ = تولید کل در سال ۱۳۹۱ به قیمت جاری (اسمی) (الف)

پاسخ تشریحی

ریال $90,000 = (300 \times 200) + (60 \times 500)$ = تولید کل در سال ۱۳۹۱ به قیمت ثابت (واقعی) (ب)

تولید کل در سال ۱۳۹۰ به قیمت جاری (اسمی) = تولید کل در سال ۱۳۹۰ به قیمت ثابت (واقعی)

ریال $69,000 = (300 \times 150) + (60 \times 400)$

= نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۱

$100 \times \frac{\text{تولید کل به قیمت ثابت (تولید کل واقعی) در سال ۱۳۹۰} - \text{تولید کل به قیمت ثابت (تولید کل واقعی) در سال ۱۳۹۱}}{\text{تولید کل به قیمت ثابت (تولید کل واقعی) در سال ۱۳۹۰}}$

درصد $43/30 = \frac{90,000 - 69,000}{69,000} \times 100$ = نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۱

تست و پاسخ ۷۹

وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۱۹۹۸ میلادی	
سهم هر گروه	گروه‌های درآمدی
۳ درصد	دهک اول
۴ درصد	دهک دوم
۶ درصد	دهک سوم
؟	دهک چهارم
۷ درصد	دهک پنجم
۱۰ درصد	دهک ششم
؟	دهک هفتم
؟	دهک هشتم
۱۷ درصد	دهک نهم
۲۱ درصد	دهک دهم
۱۰۰٪ درآمد ملی کشور	۱۰۰٪ جمعیت کشور

اطلاعات فرضی جدول مقابل بیانگر «وضعیت توزیع درآمد کشور فرضی A

در سال ۱۹۹۸ میلادی» براساس «شاخص دهک‌ها» است:

(الف) سهم دهک‌های چهارم، هفتم و هشتم، به ترتیب کدام اعداد می‌تواند باشد؟

(ب) سهم «بسیست درصد بالا» و سهم «بسیست درصد پایین» جامعه از درآمد

ملی، هر کدام به ترتیب چند درصد است؟

(ج) عدد مربوط به شاخص وضعیت توزیع درآمد کدام است؟

(۱) الف) هفت - یازده - چهارده / ب) ۳۸ - ۷ / ج) ۷

(۲) الف) شش و نیم - یازده و نیم - چهارده / ب) ۳۸ - ۷ / ج) ۶ / ۵

(۳) الف) پنج - ده - دوازده / ب) ۷ - ۳۸ / ج) ۷

(۴) الف) هفت - نه و نیم - پانزده / ب) ۷ - ۳۸ / ج) ۶ / ۵

دوازدهم انسانی

آزمون مرحله پنجم

(درس ۱۱ - شاخص دهک‌ها، وضعیت توزیع درآمد)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی (الف) برای حل این‌گونه مسائل باید به دو نکته توجه شود:

نکته

● سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک ماقبل خود یا کوچک‌تر از (یا مساوی با) سهم دهک بعد از خود باشد، به

همین دلیل **۳** غلط خواهد بود، زیرا در آن سهم دهک چهارم (۵ درصد) از سهم دهک سوم (۶ درصد) کم‌تر است. **۴** نیز غلط خواهد

بود، چراکه در آن، سهم دهک هفتم (۹ / ۵ درصد) از سهم دهک ششم (۱۰ درصد) کم‌تر است.

● با توجه به این‌که مجموع سهم دهک‌ها باید برابر با ۱۰۰ شود، اگر سهم دهک‌های معلوم را جمع بزنیم و عدد حاصل را از ۱۰۰ کسر کنیم،

مجموع سهم دهک‌های مجهول مشخص می‌گردد؛ یعنی:

درصد $68 = 3 + 4 + 6 + 7 + 10 + 17 + 21$ = مجموع سهم دهک‌های معلوم (به درصد)

درصد $32 = 100 - 68$ = مجموع سهم دهک‌های مجهول (به درصد)

مجموع سهم دهک‌ها در هر دو **۱** و **۲** برابر با ۳۲ درصد است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

اقتصاد

$$۱۷ + ۲۱ = ۳۸ \text{ درصد}$$

$$۳ + ۴ = ۷ \text{ درصد}$$

$$\text{درآمد} = \frac{\text{سهام دهک دهم}}{\text{سهام دهک اول}} = \frac{۲۱}{۳} = ۷$$

(ب) ۲۰ درصد بالای جامعه، یعنی مجموع سهم دهک‌های نهم و دهم:

۲۰ درصد پایین جامعه، یعنی مجموع سهم دهک‌های اول و دوم:

(ج)

تست و پاسخ ۸۰

فردی در انتهای سال پس از پرداخت واجبات مالی خود ۳۵۰ میلیون تومان برایش باقی ماند. او ۲۵۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۶۵۰ میلیون تومان فروخت. اگر منبع درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس باشد و کل هزینه‌هایش ۲۲۰ میلیون تومان شده باشد، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب (از راست به چپ) کدام است؟

الف) قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب) قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج) خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

$$(۲) \text{ الف (الف / } ۱۴۰,۰۰۰ \text{ (ب / } ۳,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (ج / } ۲۵$$

$$(۱) \text{ الف (الف / } ۱۲۵,۰۰۰ \text{ (ب / } ۳,۰۰۰,۰۰۰ \text{ (ج / } ۱۶$$

$$(۴) \text{ الف (الف / } ۱۴۰,۰۰۰ \text{ (ب / } ۲,۶۰۰,۰۰۰ \text{ (ج / } ۱۶$$

$$(۳) \text{ الف (الف / } ۱۲۵,۰۰۰ \text{ (ب / } ۲,۶۰۰,۰۰۰ \text{ (ج / } ۲۵$$

(ترکیبی - درس ۱۲ - تعیین سال قمری در برنامه‌ی مقارن / درس ۱۴ - فرید سوام)

پاسخ: گزینه ۲

الف) میزان سرمایه اولیه فرد: ۳۵۰ میلیون تومان

وی با همین ۳۵۰ میلیون تومان، ۲۵۰۰ ورقه سهام خریده که با استفاده از فرمول زیر می‌توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{ارزش اسمی هر سهم}}{\text{تعداد سهام خریداری شده}}$$

$$= \frac{۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = ۱۴۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ب) در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۶۵۰ میلیون تومان فروخت؛ با این اطلاعات می‌توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش سهام فروخته شده توسط فرد در پایان سال} = \frac{\text{ارزش بازاری هر سهم}}{\text{تعداد سهام فرد}}$$

$$= \frac{۶۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = ۲۶۰,۰۰۰ \text{ تومان} = ۲۶۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۲,۶۰۰,۰۰۰ \text{ ریال}$$

ج) میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۳۰۰ میلیون تومان است ($۶۵۰ - ۳۵۰ = ۳۰۰$) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می‌گیرد؛

در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میلیون تومان} = ۱۶ = \frac{۱}{۵} \times ۸۰ = \frac{۱}{۵} \times (۳۰۰ - ۲۲۰) = \frac{۱}{۵} \times ۸۰$$

پایه یازدهم

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبابی
زبان و ادبیات فارسی	عصمت بقایی داوری - ابوالفضل قاضی - مهدی کرانی - یعقوب کیانی - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی
روان شناسی	مهدی جاهدی
زبان عربی	آریا ذوقی
تاریخ	مریم صالحی - بهروز یحیی - محمدعلی یوسفی
جغرافیا	علی زیبا - مریم صالحی
فلسفه	علی اکبر آخوندی - سیاوش خدانشناس - سعید رحیمیان - مجید قدرتی پور

نام درس	مستول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبابی	علی شهبابی	علی شهبابی	مرتضی محمدی نژاد	شمیم پهلوان زهرا جالینوسی
زبان و ادبیات فارسی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	یعقوب کیانی	جمال طباطبائی نژاد	فرزانه حاجی صادق محرمی
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان فرناز سلیمانی	علی سلوکی زهره قموشی مرتضی عزیزی
روان شناسی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	سیمین زاهدی	مهدی جاهدی	فرزانه حاجی مرتضی عزیزی
زبان عربی	کاظم غلامی	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال الدین هنرور محمد نوید راست خدیو حسام حاج مومن	مختار حسامی منیژه خسروی
تاریخ	خدیدجه جنت علیپور	خدیدجه جنت علیپور	خدیدجه جنت علیپور	مریم صالحی	کیانا یوسف زاده
جغرافیا	مریم صالحی	مریم صالحی	مریم صالحی	بهروز یحیی	علیرضا کاهیدوند کیانا یوسف زاده
فلسفه (۱)	محمدجواد سدهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور	علی سلوکی مهرشاد وکیل زاده

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور

مشاور محتوایی: مریم صالحی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

ریاضی و آمار یازدهم

تست و پاسخ ۸۱

کدام هم‌ارزی نادرست است؟

$$p \wedge (p \vee q) \equiv q \quad (۱)$$

$$q \Rightarrow p \equiv \sim q \vee p \quad (۳)$$

$$\sim (p \vee \sim q) \equiv p \wedge q \quad (۲)$$

$$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv p \Leftrightarrow q \quad (۴)$$

پاسخ: گزینه ۱

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

درس نامه

قوانین مهم جبر گزاره‌ها که باید آن‌ها را بلد باشیم را در جدول زیر آورده‌ایم.

فرم ریاضی	اسم کانون	
$p \vee q \equiv q \vee p$	$p \wedge q \equiv q \wedge p$	جاب‌جایی
$p \vee (q \vee r) \equiv (p \vee q) \vee r$	$p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$	شرکت‌پذیری
$p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$	$p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$	پخش
$\sim (p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$	$\sim (p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$	دمورگان
$p \vee (p \wedge q) \equiv p$	$p \wedge (p \vee q) \equiv p$	جذب
$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$		تبدیل شرطی به فصلی
$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$		تبدیل دوشروطی به دو گزاره شرطی
$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$		عکس نقیض گزاره شرطی

پاسخ تشریحی همه گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

- این گزینه قانون جذب را نشان می‌دهد که هم‌ارز گزاره سمت چپ، گزاره p می‌شود نه q . صورت درست آن به شکل مقابل است: $p \wedge (p \vee q) \equiv p$
- این گزینه قانون دمورگان را نشان می‌دهد که به درستی نوشته شده است.
- این گزینه تبدیل گزاره شرطی به فصلی است که درست نوشته شده است.
- تبدیل گزاره دوشروطی به دو گزاره شرطی است که درست نوشته شده است.

تست و پاسخ ۸۲

با توجه به گزاره‌های « p : تابع $f = \{(1, 2), (3, 2), (4, \sqrt{4})\}$ همانی است»، « q : برد تابع $y = [x]$ ، مجموعه اعداد طبیعی است» و « r : دامنه توابع $f + g$ و $f \times g$ همواره یکسان است»، ارزش کدام گزاره با بقیه متفاوت است؟

$$(q \wedge r) \Rightarrow (\sim p \vee q) \quad (۴)$$

$$(q \Leftrightarrow r) \Rightarrow p \quad (۳)$$

$$(r \Leftrightarrow \sim p) \Rightarrow q \quad (۲)$$

$$(p \Rightarrow q) \wedge r \quad (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: ارزش هر سه گزاره p ، q و r را تعیین می‌کنیم:

- p : تابع $f = \{(1, 2), (3, 2), (4, \sqrt{4})\}$ همانی است $\xrightarrow{\text{نادرست}}$ چون f تابعی ثابت است.
- q : برد تابع $y = [x]$ ، مجموعه اعداد طبیعی است $\xrightarrow{\text{نادرست}}$ چون بردش مجموعه اعداد صحیح است.
- r : دامنه توابع $f + g$ و $f \times g$ همواره یکسان است $\xrightarrow{\text{درست}}$ چون هر دو برابر با $D_f \cap D_g$ است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: ارزش گزاره‌های هر چهار گزینه را حساب می‌کنیم:

$$(p \Rightarrow q) \wedge r \equiv (F \Rightarrow F) \wedge T \equiv T \wedge T \equiv T \quad (1)$$

$$(r \Leftrightarrow \sim p) \Rightarrow q \equiv (T \Leftrightarrow T) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv (F) \rightarrow \text{متفاوت با بقیه} \quad (2)$$

$$(q \Leftrightarrow r) \Rightarrow p \equiv (F \Leftrightarrow T) \Rightarrow F \equiv F \Rightarrow F \equiv T \quad (3)$$

$$(q \wedge r) \Rightarrow (\sim p \vee q) \equiv (F \wedge T) \Rightarrow (T \vee F) \equiv F \Rightarrow T \equiv T \quad (4)$$

تست و پاسخ ۸۳

عبارت ریاضی معادل با گزاره «معکوس ۳ واحد بیشتر از عددی با قرینه آن عدد برابر است» در کدام گزینه آمده است؟

$$x - 3 = \frac{1}{x} \quad (4)$$

$$-x + 3 = \frac{1}{x} \quad (3)$$

$$\frac{1}{x+3} = -x \quad (2)$$

$$\frac{1}{x} + 3 = -x \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۱ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: عدد مورد نظر را X می‌گیریم و جمله سؤال را بر حسب آن می‌نویسیم:

● معکوس ۳ واحد بیشتر از عددی

$$\frac{1}{x+3}$$

● قرینه آن عدد
-x

گام دوم: دو عبارت بالا باید برابر باشند:

$$\frac{1}{x+3} = -x$$

تست و پاسخ ۸۴

f تابعی همانی است

تابع f به ازای هر عددی که واردش شود، همان عدد را خارج می‌کند. اگر $f(\sqrt{a} + 2) = 2a + \sqrt{a}$ باشد، مقدار a کدام است؟

$$4 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●●

تابع همانی: تابعی که به ازای هر عددی که واردش می‌شود، همان عدد از آن خارج می‌شود. مثلاً اگر $f(a) = b$ باشد، باید $a = b$ باشد.

پاسخ تشریحی گام اول: چون هر چه وارد f شود، همان چیز از آن خارج می‌شود، پس f همانی است.

گام دوم: با توجه به تساوی $f(\sqrt{a} + 2) = 2a + \sqrt{a}$ ، باید دو عبارت رنگی با هم برابر باشند: $\sqrt{a} + 2 = 2a + \sqrt{a} \Rightarrow 2 = 2a \Rightarrow a = 1$

تست و پاسخ ۸۵

کدام یک از توابع زیر پلکانی محسوب نمی‌شود؟

$$y = x \operatorname{sign}(x) \quad (4)$$

$$y = \begin{cases} -7 & -1 \leq x < 1 \\ 2 & 1 \leq x < 4 \end{cases} \quad (3)$$

$$y = [x] + 1 \quad (2)$$

$$y = \operatorname{sign}(x) \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● تابع پلکانی

نمودار مربوط به مثال	مثال ضابطه‌ای	نمودارش!	تعریف
	$f(x) = \begin{cases} 2 & 1 < x \leq 3 \\ -3 & -2 \leq x \leq 0 \end{cases}$	از چند خط افقی تشکیل شده است.	تابعی چند ضابطه‌ای که همه ضابطه‌هایش تابع ثابت هستند.

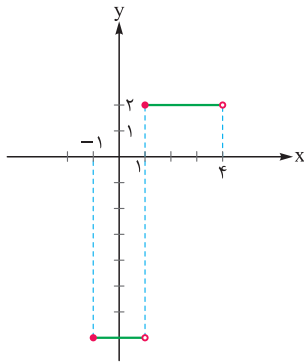
$$x \cdot \operatorname{sign}(x) = |x| \quad \text{نکته}$$

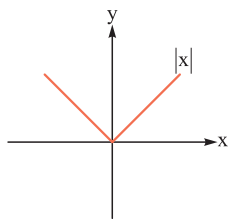
پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی توابع $y = \text{sign}(x)$ و $y = [x] + 1$ پلکانی محسوب می‌شوند.
 تابع علامت همان تابع جزء صحیح که ۱ واحد بالا رفته

تابع دوضابطه‌ای $y = \begin{cases} -1 & -1 \leq x < 1 \\ 1 & 1 \leq x < 4 \end{cases}$ هم از دو ضابطه ثابت تشکیل شده، پس پلکانی است.

ولی در $\text{sign}(x) \cdot x$ همان $|x|$ است، پس ضابطه‌اش به شکل $y = |x|$ است که تابع پلکانی محسوب نمی‌شود (چون نمودارش از خطوط افقی تشکیل نمی‌شود).

تست و پاسخ ۸۶

اگر $f(x) = \frac{2\text{sign}(1-x) + [-4x]}{[x] + k}$ و $f(\frac{1}{3}) = 3$ باشد، k کدام است؟

- ۱) -۵ ۲) -۶ ۳) ۵ ۴) ۶

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در حل سؤالاتی مثل این سؤال که محاسباتش زیاد است، اصلاً عجله نکنید! چون ممکن است مجبور شوید دوباره آن را حل کنید!

پاسخ تشریحی گام اول: در ضابطه f ، جای x ها قرار می‌دهیم $\frac{1}{3}$:

$$f(x) = \frac{2\text{sign}(1-x) + [-4x]}{[x] + k} \xrightarrow{x=\frac{1}{3}} f\left(\frac{1}{3}\right) = \frac{2\text{sign}\left(1-\frac{1}{3}\right) + \left[-4\left(\frac{1}{3}\right)\right]}{\left[\frac{1}{3}\right] + k} \Rightarrow 3 = \frac{2\text{sign}\left(\frac{2}{3}\right) + \left[-\frac{4}{3}\right]}{\left[\frac{1}{3}\right] + k}$$

• $\text{sign}\left(\frac{2}{3}\right) = 1$
 منفیه

گام دوم: حاصل سه عبارتی که در کسرمان هستند را حساب می‌کنیم:

• $\left[-\frac{4}{3}\right] = [-1.333...] = -1$

• $\left[\frac{1}{3}\right] = [0.333...] = 0$

گام سوم: سه مقدار به دست آمده را در $f\left(\frac{1}{3}\right)$ جای گذاری می‌کنیم:

$$f\left(\frac{1}{3}\right) = \frac{2\text{sign}\left(\frac{2}{3}\right) + \left[-\frac{4}{3}\right]}{\left[\frac{1}{3}\right] + k} = \frac{2(1) + (-1)}{0 + k} = \frac{2 - 1}{k} = \frac{1}{k} = 3 \Rightarrow k = \frac{1}{3}$$

$\frac{1}{k} = 3 \Rightarrow 1 = 3k \Rightarrow k = \frac{1}{3}$

گام چهارم: چون $f\left(\frac{1}{3}\right) = 3$ ، پس باید $\frac{1}{k} = 3$ باشد:

$[k] = [0.333...] = 0$

گام پنجم: جزء صحیح k برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۸۷

نمودار تابع $y = 2 - |x|$ با محور x ها یک مثلث می‌سازد. محیط آن کدام است؟

۴ (۲ + $\sqrt{2}$) (۴)

۴ (۱ + $\sqrt{2}$) (۳)

۴ $\sqrt{2}$ (۲)

۸ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۲

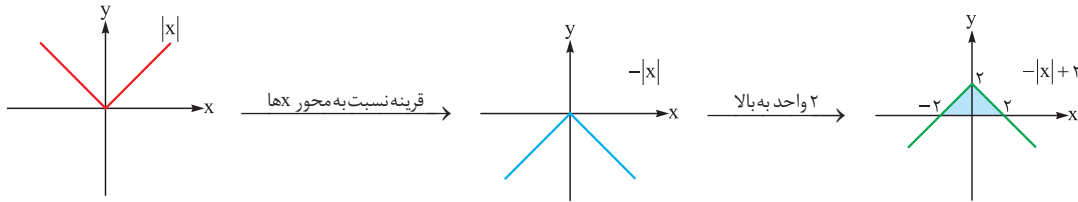
خودت حل کنی بهتره منفی داخل قدرمطلق قابل حذف کردنه.

پاسخ تشریحی گام اول: چون منفی داخل قدرمطلق قابل حذف است، پس جای $|x|$ می‌نویسیم $|x|$:

$$y = 2 - |x|$$

با جابه‌جا کردن ۲ و $|x|$ ، ضابطه به شکل $y = -|x| + 2$ درمی‌آید.

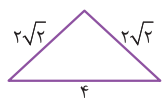
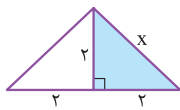
گام دوم: برای رسم $y = -|x| + 2$ باید نمودار $y = |x|$ را ابتدا نسبت به محور x ها قرینه کرد و سپس آن را ۲ واحد به بالا برد:

گام سوم: مثلث رنگ‌شده در شکل بالا، همان مثلثی است که باید محیطش را حساب کنیم. این مثلث، یک مثلث متساوی‌الساقین است. با فیثاغورس، اندازه ساق‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\text{فیثاغورس در مثلث رنگی} \rightarrow x^2 = 2^2 + 2^2 \Rightarrow x^2 = 8 \Rightarrow x = \sqrt{8} = \sqrt{4 \times 2} = 2\sqrt{2}$$

پس اندازه ساق‌ها $2\sqrt{2}$ است:

$$\text{محیط} = 4 + 2\sqrt{2} + 2\sqrt{2} = 4 + 4\sqrt{2} = 4(1 + \sqrt{2})$$

فاکتوراز ۴

گام چهارم: محیط مثلث برابر با مجموع اندازه سه ضلع آن است:

تست و پاسخ ۸۸

اگر f تابع جزء صحیح و $g = \{(2, -1), (\sqrt{5}, 1), (-\frac{4}{3}, 5)\}$ باشد، مجموع اعضای برد تابع $f + g$ کدام است؟

۴ (۴)

۶ (۳)

۳ (۲)

۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی گام اول: ضابطه f به صورت $f(x) = [x]$ و دامنه‌اش \mathbb{R} است.

دامنه g هم شامل مؤلفه‌های اول زوج مرتب‌هایش است:

$$D_g = \{2, \sqrt{5}, -\frac{4}{3}\}$$

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g = \mathbb{R} \cap \{2, \sqrt{5}, -\frac{4}{3}\} = \{2, \sqrt{5}, -\frac{4}{3}\}$$

اشتراک دامنه f و g ، دامنه $f + g$ را می‌دهد:

● $f(2) = [2] = 2$

گام دوم: مقدار تابع جزء صحیح را در این سه نقطه حساب می‌کنیم:

● $f(\sqrt{5}) = [\sqrt{5}] = [2/\dots] = 2$

● $f(-\frac{4}{3}) = [-\frac{4}{3}] = [-1/\dots] = -2$

● $(f + g)(2) = f(2) + g(2) = 2 + (-1) = 1$

گام سوم: مقدار تابع $f + g$ را در $x = 2$ ، $x = \sqrt{5}$ و $x = -\frac{4}{3}$ به دست می‌آوریم:

● $(f + g)(\sqrt{5}) = f(\sqrt{5}) + g(\sqrt{5}) = 2 + 1 = 3$

● $(f + g)(-\frac{4}{3}) = f(-\frac{4}{3}) + g(-\frac{4}{3}) = -2 + 5 = 3$

پس برد $f + g$ مجموعه $\{1, 3\}$ است (دقت کنید عدد ۳ را فقط یک بار در برد بنویسید).

$1 + 3 = 4$

مجموع اعضای برد برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۸۹

حقوق ماهانه افراد یک شرکت بر حسب میلیون تومان به صورت ۱۸، ۲۵، ۳۰، ۴۰، ۱۴، ۲۸، ۳۶، ۲۴، ۳۲ و ۱۸ است. خط فقر افراد این شرکت چند میلیون تومان با مُد آن‌ها اختلاف دارد؟

$$۴ / ۷۵ (۴)$$

$$۴ / ۵ (۳)$$

$$۴ / ۲۵ (۲)$$

$$۴ (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره چون در بین داده‌ها داده دورافتاده نداریم، پس برای محاسبه خط فقر روش محاسبه به کمک میانگین مناسب‌تر است.

درس نامه ●● خط فقر

۱	تعریف	به حداقل درآمدی که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است خط فقر می‌گوییم.
۲	روش‌های محاسبه	<p>(۱) به کمک میانگین: $\frac{\text{میانگین}}{۲} = \text{خط فقر}$</p> <p>(۲) به کمک میانه: $\frac{\text{میانه}}{۲} = \text{خط فقر}$ ← وقتی داده دورافتاده داریم.</p>
۳	اثر تغییرات حقوق‌ها روی خط فقر	<p>(۱) همه حقوق‌ها a واحد افزایش یابد ← خط فقر $\frac{a}{۲}$ افزایش می‌یابد.</p> <p>(۲) همه حقوق‌ها b برابر شوند ← خط فقر b برابر می‌شود.</p> <p>(۳) همه حقوق‌ها C درصد اضافه شود ← خط فقر C درصد افزایش می‌یابد.</p>

پاسخ تشریحی گام اول: در بین داده‌ها داده دورافتاده نداریم، پس برای محاسبه خط فقر روش میانگین مناسب‌تر است.

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{۱۸+۳۲+۲۴+۳۶+۲۸+۱۴+۱۸+۴۰+۳۰+۲۵}{۱۰} = \frac{۲۶۵}{۱۰} = ۲۶/۵$$

$$\text{خط فقر} = \frac{\bar{x}}{۲} = \frac{۲۶/۵}{۲} = ۱۳/۲۵$$

گام دوم: خط فقر برابر با نصف میانگین است:

گام سوم: بیشترین تکرار مربوط به عدد ۱۸ است (۲ بار تکرار شده)، پس مُد داده‌ها ۱۸ است.

$$۱۸ - ۱۳/۲۵ = ۴/۷۵$$

گام چهارم: اختلاف مُد و خط فقر برابر است با:

تست و پاسخ ۹۰

در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۱۲ درصد، اگر برای ۳۷۵ نفر کار ایجاد کنیم، نرخ بیکاری به ۷ درصد می‌رسد. جمعیت فعال این جامعه کدام است؟

$$۹۰۰۰ (۴)$$

$$۸۰۰۰ (۳)$$

$$۷۵۰۰ (۲)$$

$$۷۲۰۰ (۱)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● نرخ بیکاری

۱	جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)
۲	$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$
۳	$\frac{\text{درصد بیکار}}{۱۰۰} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$

پاسخ تشریحی گام اول: جمعیت شاغل و بیکار اولیه را به ترتیب A و B می‌گیریم. پس جمعیت فعال $A + B$ می‌شود.

نرخ بیکاری اولیه ۱۲ درصد است، پس:

$$\frac{\text{بیکار اولیه}}{\text{فعال}} = \frac{۱۲}{۱۰۰} \Rightarrow \frac{B}{A+B} = \frac{۳}{۲۵} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} ۲۵B = ۳A + ۳B \Rightarrow ۲۲B = ۳A \Rightarrow B = \frac{۳}{۲۲}A$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

ریاضی

گام دوم: در حالت دوم، به تعداد شاغل‌ها ۳۷۵ تا اضافه و از تعداد بیکارها ۳۷۵ تا کم می‌شود:
 * (دقت کنید جمعیت فعال تغییر نمی‌کند.)

در این حالت، نرخ بیکاری ۷ درصد است، پس: $7A + 7B = 100B - 37500$ طرفین وسطین

$$\Rightarrow 93B - 7A = 37500 \xrightarrow{(*)} 93\left(\frac{3}{22}A\right) - 7A = 37500 \Rightarrow \frac{279A}{22} - 7A = 37500 \Rightarrow \frac{279A - 154A}{22} = 37500$$

$$\Rightarrow \frac{125A}{22} = 37500 \Rightarrow A = \frac{37500 \times 22}{125} = 6600$$

$$B = \frac{3}{22}A = \frac{3}{22} \times 6600 = 900$$

گام سوم: B را حساب می‌کنیم:

$$\text{فعال} = A + B = 6600 + 900 = 7500$$

گام چهارم: جمعیت فعال برابر است با:

تیزبازی: با افزایش ۳۷۵ شاغل، نرخ بیکاری از ۱۲ به ۷ درصد رسیده، یعنی ۵ درصد تغییر. پس ۳۷۵ نفر معادل با ۵ درصد جمعیت فعال است و با تناسب می‌توانیم جمعیت فعال را حساب کنیم:

$$\begin{array}{c|c} \times 75 & 375 \\ \hline 5 & \text{فعال} \\ \hline 100 & \times 75 \end{array} \Rightarrow \text{فعال} = 100 \times 75 = 7500$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

علوم و فنون ادبی یازدهم

تست و پاسخ ۹۱

در میان عبارات زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟
 الف) در اواخر دوره مغول زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی رونق بیشتری یافت.
 ب) مهم‌ترین کتاب فضل‌الله همدانی «احسن‌التواریخ» نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.
 ج) جامی «تحفة‌الاحرار» را به شیوه «تذکرة‌الاولیای عطار» نوشت.
 د) خواجوی کرمانی در سرودن غزل‌های خود از حافظ تأثیر پذیرفته است.
 ه) یکی از جریان‌های نثر در قرن هفتم «ساده‌نویسی» در آثاری مثل «طبقات ناصری» و «مرصادالعباد» است.

(۱) الف - د - ه (۲) ب - ج - د (۳) الف - ه (۴) ج - ه

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در تست‌های درست و نادرست تاریخ ادبیات، بهر احتی از کنار اسم‌ها، قیدها و فعل‌ها عبور نکنید. ممکن است طراح سوال با تغییر دادن یا افزودن و کاستن یک واژه، متنی را نادرست کند و شما را در تشخیص آن دچار مشکل سازد.

درس نامه

نام مؤلف	قرن / دوره	توضیحات
خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی	۷ ه. ق.	یکی دیگر از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان به شمار می‌رود. وی وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو بود. مهم‌ترین کتاب او جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است. اقدام مهم فرهنگی او تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز است که در حکم دانشگاه آن زمان بوده است.
خواجوی کرمانی	۸ ه. ق.	از غزل‌پردازان برجسته قرن هشتم است؛ شاعری که غزل‌های او بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده است. خواجو چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که نشان‌دهنده استادی او در شاعری است. شعر او در مجموع، کمال‌یافته و پخته است.
جامی	۹ ه. ق.	معروف‌ترین شاعر قرن نهم است که کتاب بهارستان را به سبک گلستان سعدی نوشت و در کتاب نفحات‌الانس خود نیز شیوه تذکرة‌الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد. او همچنین مثنوی‌هایی به پیروی از نظامی سرود که تحفة‌الاحرار یکی از آنهاست.

نکته بچه‌ها توجه کنید که کتاب «احسن‌التواریخ» را حسن بیگ روملو به نثر بینابین نوشت.

پاسخ تشریحی

در اواخر دوره مغول (البته کتاب درسی مغایرتی در این قسمت دارد؛ زیرا خلافت عباسی در اوایل دوران حکومت ایلخانی برچیده شد و شما در کتاب درسی تاریخ یازدهم این مبحث را خوانده‌اید؛ علی‌ایها الحال، همان متن کتاب درسی را در این قسمت یاد بگیرید.) بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی، المستعصم بالله، برچیده شد و با توجه به پایان یافتن خلافت، زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان توده مردم بود، رونق بیشتری گرفت.

نثر در قرن هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد: یکی: «ساده‌نویسی» در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصادالعباد و دیگر: «پیچیده‌نویسی» با محتوای عمدتاً تاریخ حاکمان وقت که در آثاری همچون تاریخ و صاف و تاریخ جهانگشای جوینی دیده می‌شود. علت نادرستی سایر موارد:

ب) مهم‌ترین کتاب فضل‌الله همدانی جامع‌التواریخ نام دارد که به نثری عالمانه و پخته نوشته شده است.

ج) جامی «تحفة‌الاحرار» را به پیروی از نظامی نوشت.

د) غزل‌های خواجو بر حافظ نیز تأثیرگذار بوده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

تست و پاسخ ۹۲

کدام مورد بیانگر ویژگی‌های «فکری نثر» در قرن‌های «هفتم، هشتم و نهم» است؟

- (۱) مقام معشوق اندکاندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که گاه با معبود یکی می‌شود.
- (۲) از بین رفتن تعمق و تفکر در اندیشه ادیبان و جایگزین شدن صنایع ادبی و مصنوع ساختن متون ادبی.
- (۳) تضعیف تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان به دلیل نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی.
- (۴) توجه بیشتر به امور اخروی و رواج بیشتر تصوف و برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در پاسخ‌گویی به سوالات سبک‌شناسی به تفکیک ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری از یکدیگر توجه ویژه داشته باشید.

خودت حل کنی بهتره بین کدام مورد به ویژگی فکری ربط داره و نگرش و دیدگاه نویسنده نسبت به موضوع و همچنین آموزه‌های

فکری و فلسفی مطرح‌شده در خلال متن رو نشون می‌ده!

درس نامه ●●

مهم‌ترین ویژگی‌های فکری نثر در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم:

- (۱) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت و اتقان مطالب کاسته شد و ضعف و انحطاط فکری این دوره را فراگرفت.
- (۲) به علت نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی، تحقیق و تتبع هم‌چنین در بین علما و ادیبان تضعیف شد.
- (۳) مدعیان عرفان هم که به اقتضای زمانه با مغولان کنار آمده بودند، اندکاندک اصالت خود را از دست دادند و به درسی‌کردن عرفان و شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه‌دادن مفاهیم آن پرداختند؛ در نتیجه در این دوره، کتاب عرفانی مهمی به نثر نوشته نشد.

پاسخ تشریحی

وقتی صحبت از ویژگی‌های فکری در نثر می‌شود باید به نگرش و دیدگاه نویسنده نسبت به موضوع و نیز آموزه‌های فکری و فلسفی مطرح‌شده در خلال متن توجه کرد. (۱)، (۲) و (۴) مربوط به ویژگی فکری شعر است و فقط (۳) از ویژگی‌های فکری نثر در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم (سبک عراقی) است؛ با سیطره تیموریان بر ایران فضلا و استادان بزرگ کشته و یا متواری شدند و با از بین رفتن مراکز علمی تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان تضعیف شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مقام معشوق اندکاندک متعالی می‌گردد تا آن‌جا که گاه با معبود یکی می‌شود: ویژگی فکری شعر در سبک عراقی.
- (۲) از بین رفتن تعمق و تفکر در اندیشه ادیبان و جایگزین شدن صنایع ادبی و مصنوع ساختن متون ادبی: ویژگی ادبی نثر در سبک عراقی.
- (۴) توجه بیشتر به امور اخروی و رواج بیشتر تصوف و برخی اندیشه‌ها از جمله بی‌اعتباری دنیا: ویژگی فکری شعر در سبک عراقی.

تست و پاسخ ۹۳

در همه ابیات، ویژگی‌های «ادبی» شعر سبک هندی یافت می‌شود؛ به جز

(۱) خارخار عشق را پوشیده نتوان داشتن	خار در پیراهن از نشو و نما دارد بهار
(۲) صاحب‌دلی نماند در این فصل نوبهار	آلا که عاشق گل و مجروح خار اوست
(۳) آن‌چنان کز رفتن گل، خار می‌ماند به جا	از جوانی حسرت بسیار می‌ماند به جا
(۴) نیست دلگیر آسمان از گریه‌های تلخ ما	خون ناحق، گل به دامن می‌کند قصاب را

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۷ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

درس نامه ●●

در شعر برخی از شاعران شاخص سبک هندی، استفاده از آرایه‌های ادبی از جمله تشبیه بسیار رواج دارد. تلمیح نیز در مضمون‌سازی نقش فعالی دارد؛ (البته تلمیحات رایج نه تلمیحات غریب و نادر). حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله نیز از دیگر آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.

نکته بیت ۱، ۳ و ۴ از صائب تبریزی (قرن ۱۱ ه. ق.) شاعر سبک هندی است.

پاسخ تشریحی در ۱ آرایه اسلوب معادله و در ۳ آرایه تمثیل که از آرایه‌های پرکاربرد در سبک هندی است وجود دارد. هم‌چنین کاربرد ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ که از ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی است، در ۳ دیده می‌شود و در ۴ حس آمیزی و اسلوب معادله که در سبک هندی بسیار رواج دارد به کار گرفته شده است؛ اما در ۲ آرایه‌ای که در سبک هندی پرکاربرد باشد وجود ندارد. هم‌چنین این بیت از سعدی و به سبک عراقی است.

معنی ابیات:

- ۱ بی‌تابی و اضطراب عشق را نمی‌توان پنهان کرد، همان‌طور که بهار در حین بالندگی و رشد، خار در پیراهنش رشد می‌کند و آزرده و بی‌قرار است.
- ۲ در این فصل نوبهار حتی یک انسان اهل دل و عارف نیست که عاشق گل روی او نباشد و زخم آزار و بی‌مهری او را بر دل نداشته باشد.
- ۳ همان‌طور که گل خشک می‌شود و تنها چیزی که از آن باقی می‌ماند خار است، از جوانی هم حسرت بسیار به جا می‌ماند.
- ۴ آسمان از غم‌ها و گریه‌های ما ناراحت نیست؛ هم‌چنان که قصاب از کشتن حیوانات دلگیر نمی‌شود و قطره‌های خون مانند گل بر دامن او نمایان است.

تست و پاسخ ۹۴

در کدام بیت، شاعر از آرایه «تشبیه» بهره بیشتری برده است؟

۱) چون کبوتر بگرفتیم به دام سر زلف	دیده بردوختی از خلق جهان چون بازم
۲) مکش کمان جفا بر دلم که تیر غمت	خود از نشانه جان، بی شمار می‌گذرد
۳) گداخت تنم شمع‌صفت وین دل سوزان	چون شعله فانوس به پیراهنم آویخت
۴) صبح وصالم بماند در پس کوه فراق	روز امیدم چو شب، تیره و ظلمانی است

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

تکنیک در تست‌های شمارشی برای دقت بیشتر در شمارش، بهتر است هنگام خواندن ابیات، بالای هر مورد خواسته‌شده علامتی بزنید و تعداد موارد یافت‌شده را جلوی هر بیت بنویسید.

پاسخ تشریحی در ۱ عبارت «چون کبوتر بگرفتیم» تشبیه گسترده، ترکیب «دام سر زلف» اضافه تشبیه‌ی و عبارت «دیده بردوختی از خلق جهان چون بازم» یک تشبیه گسترده است. (جمعاً سه تشبیه)

در ۲ ترکیب‌های «کمان جفا»، «تیر غم» و «نشانه جان» اضافه تشبیه‌ی هستند. (جمعاً سه تشبیه)

در ۳ عبارت‌های «بگداخت تنم شمع‌صفت» و «این دل سوزان، چون شعله فانوس به پیراهنم آویخت» تشبیه گسترده هستند. (جمعاً دو تشبیه)

در ۴ ترکیب‌های «صبح وصال»، «کوه فراق» و «روز امید» اضافه تشبیه‌ی هستند و عبارت «روز امیدم چو شب، تیره و ظلمانی است» تشبیه گسترده است. (جمعاً چهار تشبیه)

تست و پاسخ ۹۵

آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست هستند؟

۱) خودنمایی پرده برمی‌دارد از بالای جهل	نیست عیبی در نشستن جامه کوتاه را (کنایه، استعاره مکنیه)
۲) گر مرا خار زند آن گل خندان بکشم	گر غمش جور کند از بن دندان بکشم (کنایه، استعاره مصرحه)
۳) مهر رخسار تو در دل نتوان داشت نهان	که به گل چشمه خورشید نهان نتوان کرد (مجاز، استعاره مکنیه)
۴) همچو گل بر چمن از باد میفشان دامن	زان‌که در پای تو دارم سر جان‌افشانی (مجاز، تشبیه گسترده)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۳، ۶، ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

کنایه: در لغت به معنی پوشیده سخن گفتن است و در اصطلاح ادبی آن است که ترکیب یا عبارتی در معنایی غیر از معنای ظاهری خود به کار رفته باشد؛ مثلاً:

هنوز از دهن بوی شیر آیدش همی رای شمشیر و تیر آیدش
«هنوز بوی شیر از دهنش می آید» یعنی: هنوز کودک و خردسال است.

در بیت زیر، «سر به بیابان نهادن» کنایه از «دیوانگی و آشفته حالی» است:
عاقبت سر به بیابان بنهد چون سعدی هر که در سر هوس چون تو غزالی دارد

و در بیت زیر، «موشکافی» کنایه از دقیق شدن و «سر از پا ندانستن یا نشناختن» کنایه از «با شور و شوق رفتن» است:
موشکافی را رواجی نیست در بازار عشق هر که سر از پا نمی داند در این سودا سر است

نکته

علاوه بر عبارتهای کنایه، گاه صفتی به کار می رود که باید از آن متوجه صفت دیگری شد؛ مثلاً:

صفت «سیه کاسه» در بیت های زیر کنایه از «بخیل و خسیس» است:

دهر، سیه کاسه ای است، ما همه مهمان او بی نمکی تعبیه است در نمک خوان او
برو از خانه گردون به در و نان مَطَلَب کان سیه کاسه در آخر بکشد مهمان را

تفاوت کنایه و مجاز:

مجاز کاربرد یک اسم به جای اسم دیگر است، به گونه ای که میان آن دو اسم یکی از رابطه های جزئی، کلیه، محلیه، جنسیه، آلیه (ابزاری)، شباهت و ... وجود داشته باشد؛ در بیت زیر واژه ی «پولاد» مجاز از «شمشیر» است که هر دو از نظر دستور زبان اسم هستند:

در آن باران تیر و برق پولاد میان شام رستاخیز می گشت

یا در بیت زیر، واژه «نرگس» مجاز از «چشم» است و هر دو اسم هستند:

من آن فریب که در نرگس تو می بینم بس آبروی که با خاک ره برآمیزد

اما کنایه معمولاً عبارت (جمله)، صفت و گاهی اسمی غیر ساده است؛ نمونه:

آب از دستش نمی چکد: کنایه از خسیس بودن / پخته خوار: کنایه از تنبل و بی مسئولیت / موشکافی: کنایه از دقیق شدن و ... چنان که می بینید، در کنایه معمولاً علاوه بر معنای کنایه (معنای دور)، یک معنای نزدیک و ظاهری هم وجود دارد که نشانه، نمونه یا دلیلی برای معنای کنایه است؛ مثلاً «سپرانداختن» در جنگ، نشانه تسلیم شدن بود. یا «پخته خوار» و آماده خوردن، نمونه ای برای آدم های تنبل و بی مسئولیت است و «موشکافی» نمونه ای از دقت زیاد در کارهاست.

پاسخ تشریحی در (۱) عبارت «پرده برداشتن» کنایه از «آشکار کردن» و ترکیب «بالای (قامت) جهل»، اضافه استعاری و استعاره مکنیه است.

در (۲) ترکیب «آن گل خندان» استعاره مصرّحه از معشوق و عبارت «از بن دندان» کنایه از «از صمیم قلب» است.

در (۳) مجاز وجود ندارد و همه واژه ها در معنای حقیقی به کار رفته اند؛ استعاره مکنیه نیز در بیت دیده نمی شود.

در (۴) واژه «سر» مجاز از قصد و اندیشه و عبارت «همچو گل بر چمن از باد میفشان دامن» تشبیه گسترده است.

تست و پاسخ ۹۶

وزن کدام مصراع نادرست است؟

(۱) مرا تا جان بود در تن ز پایت بردارم سر (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

(۲) چو درآیی نتوانم که مراد از تو بجویم (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)

(۳) عارض گلگون بنما دم ز گلستان چه زنی (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)

(۴) می رسد هر دم مرا از چرخ آزاری جدا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس های ۵ و ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی وزن هر مصراع را به دست می‌آوریم:

۱) مَ را تا جان / بُ و دَر تَن / ز پا یَت بَر / نَ دا رَم سَر (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

۲) چُ دَ را بی / نَ تَ وا نَم / کَ مَ را دَز / تَ بَ جو یَم (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)

۳) عا رِ ضِ گُل / گون بَ نَ ما / دَم زِ گِ لِس / تان چَ زَ نِی (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)

۴) می رِ سَد هَر / دَم مَ را اَز / چَر خِ آ زَا / ری چُ دا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

وزن مصراع ۴ «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» است، ولی در ۴ به صورت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» آمده است.

حواستون باشه معمولاً دو وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» و «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» را در تست‌ها به عنوان گزینه

انحرافی به جای یکدیگر قرار می‌دهند که باید به این موضوع توجه داشته باشیم و وزن هر مصراع را تا رکن پایانی بررسی کنیم.

نکات ۱) هر مصراع را همان‌طور که می‌خوانیم هجانویسی می‌کنیم، نه آن‌طور که می‌بینیم!

۲) ممکن است از رکن پایانی یک مصراع، یک، دو یا سه هجا کم شده باشد.

تست و پاسخ ۹۷

کدام بیت، در وزن «همسان دولختی» سروده شده است؟

- ۱) امروز توبه بشکنم پرهیز را بر هم زنم
- ۲) دوش ای صبا از آن گل در بوستان چه گفתי
- ۳) به غم زان شاد می‌گردم که تو غمخوار من گردی
- ۴) با دمی پنهان چو اخگر عشق را کانون بیفروز

- کان یوسف خوبان من از شهر کنعان می‌رسد
کاتش به جان فکندی مرغان خوش‌نوا را
از آن با درد می‌سازم که تو درمان من باشی
کوره‌افروزان غیرت کام از این کانون گرفتند

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس‌های ۵، ۸ و ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره مصراع اول هر بیت را درست بخوانید؛ در صورت امکان، با گذاشتن علامت «ه» وسط هر مصراع را مشخص کنید،

نیم‌مصراع اول را تقطیع هجایی نمایید، پس از قراردادن نشانه‌های هجایی، وزن‌واژه متناسب با ۴ هجای اول و سپس وزن‌واژه مربوط به ۳ یا ۴ هجای بعدی را بنویسید. در صورت تکراری بودن وزن‌واژه‌ها، وزن همسان تکراری و در صورت متفاوت بودن دو وزن‌واژه، به احتمال زیاد، وزن همسان دولختی خواهد بود.

درس نامه • پایه‌های آوایی همسان دولختی

بیت‌هایی که پایه‌های آوایی آن‌ها تکراری نیست؛ بلکه یک پایه یکی‌درمیان تکرار می‌شود، وزن همسان دولختی دارند. در این وزن‌ها، هر مصراع به دو پاره تقسیم می‌شود؛ موسیقی و آهنگ پاره دوم، تکرار همان موسیقی پاره نخست است.

سلسله موی دوست حلقه دام بلاست هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست

پایه‌های آوایی	یَل سِ لِ یِ	مُو یِ دُوسْت	حَل قِ یِ دَا	مِ بَ لاسْت
هَر کِ دَ رین	حَل قِ نیست	فَا رِ غَ زین	مَا جَ راست	
- U U -	- U -	- U U -	- U -	
مفتعلن	فاعلن	مفتعلن	فاعلن	

۱) می‌بینیم که وزن‌واژه‌های بیت، از تکرار یکی‌درمیان «مفتعلن» و «فاعلن» تشکیل شده است.

۲) هر مصراع به دو پاره تقسیم می‌شود؛ موسیقی و آهنگ پاره دوم، تکرار همان موسیقی پاره نخست است.

۳) میانه هر مصراع، با درنگ و مکثی آشکار همراه است. در خوانش درست هم این درنگ میان مصراع رعایت می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

۴) هجای پایان نیم‌مصراع، تابع قوانین هجای پایان مصراع است؛ بنابراین هجای کوتاه یا کشیده در پایان نیم‌مصراع، هجای بلند به شمار می‌آید. در این بیت، هجای پایان دو نیم‌مصراع، «دوست» و «نیست» هجای کشیده است، اما در این وزن، به صورت یک هجای بلند محسوب می‌شود. ۵) در این دسته از وزن‌ها، دو لخت، با هم یک واحد موسیقایی یا وزن‌واژه به شمار می‌آیند؛ در بیت بالا وزن هر مصراع از تکرار «مفتعلن، فاعلن» تشکیل شده است:

سلسله موی دوست: مفتعلن فاعلن // حلقه دام بلاست: مفتعلن فاعلن

برخی از مهم‌ترین وزن‌های همسان دولختی عبارت‌اند از:

۱) مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن	۲) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن
۳) مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فاعلاتن	۴) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (مفعول فاعلاتن، مفعول فاعلاتن)
۵) فعلاّت فاعلاتن فعلاّت فاعلاتن	۶) مستفعلّ مفعولن، مستفعلّ مفعولن (مفعول مفاعیلن، مفعول مفاعیلن)
۷) فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن	۸) مستفعلن فع، مستفعلن فع (فعلن فعولن، فعلن فعولن)

پاسخ تشریحی مصراع اول هر بیت را بررسی می‌کنیم:

۱) اِم رُو ز تُو / بِه پِش کِ نَم / پَر هیز را / بَر هَم زَ نَم (U-- / U-- / U-- / U--): مستفعلن مستفعلن مستفعلن (مستفعلن)

۲) دو شی ص با / آزان گل / در بو س تان / چ گف تی (U-- / U-- / U-- / U--): مستفعلن فعولن، مستفعلن فعولن (یا مستفعلن فاعلاتن)

۳) ب غم زان شا / دمی گر دم / کت غم خا / ر من گر دی (U-- / U-- / U-- / U--): مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۴) با د می پن / هان چ آخ گر / عشق را کا / نون ب یف روز (U-- / U-- / U-- / U--): فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
بیت ۲ در وزن همسان دولختی و دیگر ابیات، در وزن همسان تکراری سروده شده است.

نکته تقریباً وسط مصراع‌های همه ابیات تست، مکتی بالقوه وجود دارد؛ اما این موضوع نباید ما را به اشتباه بیندازد، زیرا در برخی وزن‌های همسان تکراری نیز گاهی مکت میان مصراع وجود دارد؛ بنابراین دست کم باید وزن نیم‌مصراع اول هر بیت را به دست بیاوریم.

تست و پاسخ ۹۸

کدام بیت وزن «دوری» دارد و می‌توان آن را به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

۱) ای که ز دیده غایبی در دل ما نشست‌ای	روی تو جلوه می‌کند وین همه پرده بسته‌ای
۲) چون تو گلی کس ندید در چمن روزگار	خاصه که مرغی چو من بلبل بستان اوست
۳) آن را که بود در سر سودای سر زلفت	گردد چو سر زلفت سرگشته و سودایی
۴) همه عمر بردارم سر از این خمار مستی	که هنوز من نبودم که تو در دلم نشست

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

وزن‌هایی که در آن‌ها دو رکن، به صورت متناوب (یکی درمیان) تکرار می‌شود، وزن همسان دولختی یا «دوری» نام دارند. گاه می‌توان هجاها و وزن‌واژه‌های برخی بیت‌ها را به دو صورت «چهارهجایی - سههجایی» یا «سههجایی - چهارهجایی» دسته‌بندی کرد.

نکته ابیاتی که وزن آن‌ها با «مفعول» یا «مستفعل» و «مستفعلن» شروع می‌شود، به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شوند؛ این وزن‌ها عبارت‌اند از:

۱) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (مفعول فاعلاتن، مفعول فاعلاتن):

ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی پیوند روح کردی پیغام دوست دادی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پایه‌های آوایی	ای با دِ با	م دا دی	حُش می رَ وی	بِ شا دی
نشانه‌های هجایی	پی وَن دِ رو	ح گر دی	پیِ غا مِ دو	ست دا دی
وزن‌واژه‌ها	مستفعلن	فعولن	مستفعلن	فعولن

وزن‌واژه بیت بالا براساس بُرش سه‌تایی - چهارتایی به صورت «مفعولُ فاعلاتن // مفعولُ فاعلاتن» است:

پایه‌های آوایی	ای با دِ	با م دا دی	حُش می رَ	وی بِ شا دی
نشانه‌های هجایی	پی وَن دِ	رو ح گر دی	پیِ غا مِ	دو ست دا دی
وزن‌واژه‌ها	مفعولُ	فاعلاتن	مفعولُ	فاعلاتن

۲) مستفعلُ مفعولن، مستفعلُ مفعولن (مفعولُ مفاعیلن، مفعولُ مفاعیلن):

هان ای دل عبرت بین، از دیده عبّر کن هان ایوان مداین را آینه عبرت دان

پایه‌های آوایی	ها نی دِ ل	عِب رت بین	آز دی دِ ع	بَر گن هان
نشانه‌های هجایی	ای وا نِ م	دا ینِ را	آ یی نِ ی	عِب رت دان
وزن‌واژه‌ها	مستفعلُ	مفعولن	مستفعلُ	مفعولن

وزن‌واژه بیت بالا براساس بُرش چهارتایی - سه‌تایی، «مستفعلُ مفعولن // مستفعلُ مفعولن»، و براساس بُرش سه‌تایی - چهارتایی، «مفعولُ مفاعیلن // مفعولُ مفاعیلن» است:

پایه‌های آوایی	ها نی دِ ل	عِب رت بین	آز دی دِ ع	بَر گن هان
نشانه‌های هجایی	ای وا نِ م	دا ینِ را	آ یی نِ ی	عِب رت دان
وزن‌واژه‌ها	مفعولُ	مفاعیلن	مفعولُ	مفاعیلن

پاسخ تشریحی

وزن مصراع اول ابیات را به دست می‌آوریم:

۱) ای ک ز دی / دِ غا یِ بی // دَر دِ لِ ما / نِ شَس تِ ای: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن (وزن همسان دولختی دارد؛ ولی به دو صورت دسته‌بندی هجایی نمی‌شود).

۲) چُن تْ گُ لی / گَس نِ دید // دَر چِ مِ نِ / روزگار: مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن (وزن دوری دارد؛ ولی به دو صورت دسته‌بندی هجایی نمی‌شود).

نکته هجای کشیده «دید» در پایان نیم‌مصراع اول مانند هجای پایانی مصراع‌ها، بلند به حساب می‌آید.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

۳) آن را ک ب / و د در سر // شو دا ی س / ر ز ل ف ت: مستفعل مفعولن، مستفعل مفعولن
یا: آن را ک / ب و د در سر // شو دا ی / س ر ز ل ف ت: مفعول مفاعیلن، مفعول مفاعیلن (وزن دوری دارد و به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شود).

۴) ه م ع م ر / ب ر ن دا ز م // س ر زین ح / ما ر م س تی: فعلا ت فاعلاتن، فعلا ت فاعلاتن (وزن همسان دولختی دارد؛ ولی به دو صورت دسته‌بندی هجایی نمی‌شود).

تست و پاسخ ۹۹

کدام بیت با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«ای شرر، از هم‌رهان غافل مباش
(۱) زندگی بر دوش ما بار گرانی بیش نیست
(۲) هر خس و خاری در این صحرا بهاری داشت لیک
(۳) لاله بزم‌آرای گلچین گشت و گل دم‌ساز خار
(۴) در شکرخندی است فرجام من و فرجام صبح

فرصت ما نیز باری بیش نیست»
عمر جاویدان، عذاب جاودانی بیش نیست
سر به سر، دوران عمر ما خزانی بیش نیست
ز این گلستان بهره بلبیل، فغانی بیش نیست
جلوه من یک نفس چون صبح روشن بیش نیست

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره سؤالات بخش قرابت معنایی کنکور سراسری، از تمام بیت‌ها و عبارات‌های آمده در متن درس‌ها، خودارزیابی‌ها و کارگاه‌های تحلیل فصل کتاب‌های درسی علوم و فنون ادبی طرح می‌گردد. برای پاسخ‌گویی به این سؤالات، بخش «مفهوم و قرابت معنایی» کتاب «علوم و فنون ادبی جامع خیلی سبز» را مطالعه کنید.

پاسخ تشریحی

ابتدا مفهوم بیت صورت سؤال را در عبارتی کوتاه در نظر می‌گیریم، سپس آن مفهوم را در ابیات گزینه‌ها جست‌وجو می‌کنیم. معنی بیت صورت سؤال: ای انسان که عمری زودگذر داری، از همراهان رفته‌ات غافل نباش؛ زیرا فرصت عمر ما نیز یک بار بیشتر نیست. (مفهوم: کوتاهی فرصت عمر)
معنی بیت‌ها:

۱) زندگی بار سنگینی بر دوش ماست؛ حتی عمر جاودان هم رنج و عذابی بی‌پایان است (با بیت صورت سؤال، قرابت مفهومی ندارد).
۲) در این جهان، هر خار و خاشاکی دوران بهاری داشت؛ ولی عمر ما سراسر خزان و اندوه بوده است (با بیت صورت سؤال، قرابت مفهومی ندارد).
۳) لاله سهم گلچین و گل با خار همنشین شد. بهره بلبیل عاشق از این جهان آه و ناله‌ای بیش نیست (با بیت صورت سؤال، قرابت مفهومی ندارد).
۴) عمر من و عمر صبح، خنده شیرین کوتاهی است؛ زندگی من مانند صبح روشن، یک لحظه بیش نیست. (کوتاه‌بودن عمر)
مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت ۴ شکایت از کوتاهی فرصت عمر است.

تست و پاسخ ۱۰۰

بیت زیر با کدام بیت تناسب معنایی دارد؟

«پیداست از گلاب سرشکم که من چو گل
(۱) نمی‌خواهم که با سردی چو گل خندم ز بی‌دردی
(۲) گل بود عمر عزیز ما چو دیدی درگذشت
(۳) گل از شادی همی‌خندد من از غم زار می‌گیریم
(۴) جای گریه است بر این عمر که چون غنچه گل

یک روز خنده کردم و عمری گریستم»
دلی چون لاله با داغ محبت آشنا خواهم
یک دو هفته بیش نبود رونق دوران گل
که از گلشن مرا یاد از رخ دلدار می‌آید
پنج روز است بقای دهن خندانیش

(علوم و فنون ادبی یازدهم - کارگاه تحلیل فصل ۴)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی معنی بیت صورت سؤال: از اشک همچون گلابم پیداست که در زندگی مانند گل، یک روز خندان بودم و عمری گریه کردم (مفهوم: بخش کوتاهی از عمر شاد بودم و باقی عمر غمگین).

معنی بیت‌ها:

۱) نمی‌خواهم که مانند گل با سردی و بی‌مهری بخندم؛ دلی می‌خواهم که مانند لاله با داغ عشق آشنا باشد (با بیت صورت سؤال، قرابت مفهومی ندارد).

۲) عمر عزیز ما مانند گل، زود سپری شد؛ آری، دوران گل، یکی دو هفته بیش نیست (مفهوم: گله از کوتاهی عمر).

۳) گل از شادی می‌شکفتد و من از غم می‌گرییم؛ زیرا با دیدن گل و گلزار به یاد رخ یار می‌افتم (با بیت صورت سؤال، قرابت مفهومی ندارد).

۴) جا دارد که بر این عمر گریه کنم؛ زیرا دوران شادی و خنده آن مانند غنچه گل، بسیار کوتاه است (کوتاه‌بودن دوران شادی عمر).

بیت صورت سؤال و بیت ۴، هر دو از «کوتاه‌بودن دوران شادی عمر» سخن می‌گویند نه کوتاهی عمر.

دام‌تستی شاعر در ۲ از «کوتاهی عمر» سخن می‌گوید؛ ولی در بیت صورت سؤال و ۴ از «کوتاه‌بودن دوران شادی عمر» شکایت دارد.

جامعه‌شناسی یازدهم

تست و پاسخ (۱۰۱)

ویژگی‌های جهان «فرهنگی»، جهان «معاصر غرب» و جهان «اسلام» به ترتیب کدام است؟

(۱) براساس دیدگاه طبیعت‌گرایان، جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است. سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری، عمیق‌ترین لایه فرهنگ معاصر غرب را تشکیل می‌دهد. منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، عزت و اقتدار جهان اسلام را دنبال می‌کردند.

(۲) بخش اجتماعی جهان انسانی را جهان فرهنگی می‌نامند. سکولاریسم، فلسفه‌های روشنگری را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد. غرب متجدد زمانی با جهان اسلام مواجه شد که جوامع اسلامی درگیر استبداد استعماری بودند.

(۳) هرگاه فرد براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود. روشنگری عام پدیده‌ای مدرن و مربوط به معرفت‌شناسی فرهنگ معاصر غرب است. در عصر بیداری اسلامی، جهان اسلام مقاومت‌هایی را در برابر غرب شکل داد.

(۴) فرهنگ‌گرایان، جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. سکولاریسم پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است. انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱، ۴، ۵، ۶ و ۱۳)

پاسخ: گزینه (۴)

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) درست - درست - نادرست (دنبال کردن عزت و اقتدار جوامع اسلامی هدف بیدارگران اسلامی بود، نه منورالفکران غرب‌گرا).
- (۲) درست - نادرست (فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد. در سؤال، این ترتیب برعکس ذکر شده است). نادرست (غرب متجدد، زمانی با جهان اسلام روبه‌رو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند).
- (۳) درست - نادرست (روشنگری در معنای عام، پدیده‌ای مدرن و مربوط به فرهنگ معاصر غرب نیست). درست

تست و پاسخ (۱۰۲)

به ترتیب چه عبارت‌هایی در جایگاه «ب»، «الف»، «ج» و «د» قرار می‌گیرند؟

فرهنگ	گستره جغرافیایی	تداوم تاریخی
ژاپن	فاقد گستره جغرافیایی وسیع	(ب)
اسلام	(ج)	دارای تداوم تاریخی بالا
(الف)	فاقد گستره جغرافیایی وسیع	(د)

- (۱) دارای تداوم تاریخی بالا - اینکاه - دارای گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی بالا
- (۲) فاقد تداوم تاریخی بالا - اینکاه - فاقد گستره جغرافیایی وسیع - دارای تداوم تاریخی بالا

(۳) دارای تداوم تاریخی بالا - مسیحیت - فاقد گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی بالا

(۴) فاقد تداوم تاریخی بالا - اینکاه - دارای گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی بالا

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه (۱)

پاسخ تشریحی

فرهنگ‌های مختلف (و هم‌چنین برخی عناصر فرهنگی)، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند:

- در زمانی واحد، در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های گوناگونی شکل می‌گیرند. ←
- برخی فرهنگ‌ها در مناطقی محدود شکل می‌گیرند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند، ولی برخی دیگر گسترش بسیاری دارند. (فرهنگ جهانی) ←
- در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آیند. ←
- عمر برخی فرهنگ‌ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است. ←

فرهنگ نمونه	تداوم تاریخی بالا	گستره جغرافیایی وسیع
ژاپن	✓	—
اینکاه	—	—
اسلام	✓	✓
مسیحیت	✓	✓

تست و پاسخ ۱۰۳

کدام یک درباره مفهوم امپریالیسم درست است اما درباره مفهوم استعمار درست نیست؟

- (۱) امپریالیسم فرهنگی به معنای استفاده از ابزارهای علمی و فرهنگی برای بسط سلطه غرب است. در استعمار قدیم، دولت استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کند.
- (۲) در امپریالیسم فرهنگی، قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد - جهان غرب در استعمار فرانو هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد و باورهای خود را تبلیغ می‌کند.
- (۳) در امپریالیسم اقتصادی، قدرت اقتصادی یک کشور بازارهای کشور دیگر را تصرف می‌کند. استعمار نوعی امپراتوری و جهان‌گشایی است که در قرون هفدهم و هجدهم به اوج رسید.
- (۴) امپریالیسم سیاسی به معنای اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است - موفقیت‌های استعمار قدیم ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

(پامعه‌شناسی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

نکته

- ← واژه امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است.
- ← امپریالیسم به هر نوع سلطه‌ای اطلاق می‌شود.
- ← انواعی دارد: (۱) سیاسی، (۲) اقتصادی، (۳) فرهنگی.

امپریالیسم سیاسی	با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.
امپریالیسم اقتصادی	در آن، قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام کشور دیگر را تصرف می‌کند.
امپریالیسم فرهنگی	در آن، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- (۱) نادرست (مربوط به استعمار فرانو است). - نادرست (مربوط به استعمار نو است). (۲) درست - درست (۳) درست - نادرست (استعمار از قرن پانزدهم شروع شد و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید. استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد). (۴) نادرست (تعریف استعمار است). - درست

تست و پاسخ ۱۰۴

پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- این که مهم‌ترین پوشش سر پادشاهان سلجوقی و غزنوی تاج با تزییناتی از جواهر بود، نشانه کدام مفهوم است؟
 - روشننگری در فرهنگ معاصر غرب، از چه دوره‌ای به نفی روش‌های عقلی پرداخت؟
 - چاره‌اندیشی برای مسائلی مثل رشد جمعیت کره زمین و کمبود منابع، براساس کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی انجام می‌شود؟
 - در چه دوره‌ای از تاریخ غرب، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت ظهور و بروز پیدا کردند؟
- (۱) جلوگیری از آشکارشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی - ابتدای قرن بیستم - عقلانیت - مدرنیسم
 - (۲) نمایان شدن ارزش‌ها و هنجارهای جاهلی در عصر خلافت - قرون نوزدهم و بیستم - عقلانیت - رنسانس
 - (۳) هضم و جذب گروه‌های مهاجم بیگانه توسط فرهنگ اسلامی - قرون هفدهم و هجدهم - مسئولیت - غرب معاصر
 - (۴) مقاومت فرهنگ جاهلی در مقابل فرهنگ اسلامی - پایان قرن بیستم - مسئولیت - قرون وسطی

(پامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۲، ۴، ۵، و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

- مهم‌ترین پوشش سر پادشاهان سلجوقی و غزنوی تاج با تزییناتی از جواهرات بود. این موضوع نشان‌دهنده این است که در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه اسلامی را براساس روابط قبیل‌های و عشیره‌ای شکل داد.
- روشننگری در جهان غرب در قرن‌های هفدهم و هجدهم رویکردی عقل‌گرایانه داشت اما از قرن‌های نوزدهم و بیستم با نفی عقل‌گرایی به حس‌گرایی روی آورد.

پاسخ به پرسش‌های بنیادین بشر مثل پرسش از مرگ و زندگی با عقلانیت سطح اول صورت می‌گیرد؛ اما پاسخ به پرسش‌های متغیر بشر مثل بحران زیست‌محیطی یا رشد جمعیت با عقلانیت سطح دوم صورت می‌گیرد. فروریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیا طلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.

تست و پاسخ ۱۰۵

کدام گزینه، ویژگی‌های کشورهایی است که در دوره استعمار در شرایط نیمه‌استعماری قرار می‌گرفتند؟

- ۱) ناتوانی کشورهای غربی در سلطه سیاسی بر این کشورها - برخورداری از قدرت مقاومت - ادغام در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در آنها
- ۲) قرارگیری در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ کشورهای غربی در آنها - اشغال کامل نظامی توسط کشورهای استعمارگر - وابستگی اقتصادی و سیاسی به غرب
- ۳) قرارگیری در چرخه نامتعادل توزیع ثروت - ادغام در نظام نوین جهانی از طریق نفوذ سیاسی و نظامی - تأمین نیروی کار و مواد خام کشورهای استعمارگر غربی
- ۴) درگیر شدن با استعمار از طریق روش‌های استعمار نو و استعمار فرانو - تأمین بازار فروش و مواد خام کشورهای صنعتی استعمارگر - برخورداری از قدرت مقاومت فرهنگی

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه •• انواع کشورهای استعمارزده

• استعمارزده از طریق اشغال کامل نظامی: مثل هند، اندونزی و الجزایر

• نیمه‌استعماری: مانند چین، عثمانی و ایران

↓
جوامعی بودند که قدرت مقاومت بیشتری داشتند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به صورت مستقیم آنها را تحت سلطه خود قرار دهند؛ به همین دلیل از طریق نفوذ کشورهای استعمارگر در نظام نوین جهانی ادغام شدند.

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) درست - نادرست (مربوط به کشورهایی است که به صورت کامل استعمار شدند). - نادرست (کشورهایی که در شرایط نیمه‌استعماری قرار داشتند، وابستگی سیاسی به کشورهای استعمارزده نداشتند).
- ۳) نادرست (مربوط به ویژگی‌های اقتصاد کشورهای استعمارزده است). - نادرست (کشورهای نیمه‌استعماری از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی (نه نظامی) در نظام نوین جهانی ادغام شدند). - نادرست (ویژگی اقتصادی کشورهای استعمارزده است).
- ۴) درست - نادرست (مربوط به ویژگی‌های اقتصادی کشورهای استعمارزده است). - نادرست (از لحاظ فرهنگی قدرت مقاومت نداشتند).

تست و پاسخ ۱۰۶

هر یک از عبارات‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام نظریه است؟

- در جهان معاصر، دولت - ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند.
- ضمن اعتقاد به مالکیت خصوصی، برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند.
- دولتمردان انگلیسی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کردند.
- جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیر غربی حل می‌کنند.

۱) پایان تاریخ - سوسیالیسم - لیبرالیسم اقتصادی - مرکز و پیرامون

۲) جنگ تمدن‌ها - سوسیالیسم - لیبرالیسم اقتصادی - مرکز و پیرامون

۳) جنگ تمدن‌ها - کمونیسم - لیبرالیسم سیاسی - استعمارگر و استعمارزده

۴) پایان تاریخ - کمونیسم - لیبرالیسم سیاسی - استعمارگر و استعمارزده

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی از دیدگاه هانتینگتون در نظریه جنگ تمدن‌ها، آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر جنگ تمدن‌ها نام دارد. از نظر او در این مرحله دیگر دولت‌ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی نیستند و رقابت‌ها و درگیری‌ها بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ (نه بین دولت-ملت‌ها) به وقوع خواهد پیوست.

سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند (اعتقاد به مالکیت خصوصی به صورت نسبی). حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند. اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. بر اساس این نظریه جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

تست و پاسخ ۱۰۷

چه تعداد از موارد زیر، مربوط به دیدگاه جامعه‌شناسان قرن نوزدهم درباره روش‌های معرفتی است؟

- روش تجربی تنها راه درست برای شناخت هستی است و آگاهی‌ها و علوم جوامع غیرغربی غیرعلمی است.
 - شناخت از راه کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا مورد تردید قرار می‌گیرد و غیرعلمی قلمداد می‌شود.
 - با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری ارزشی دست برمی‌دارد و به امور طبیعی محدود می‌شود.
 - باید درباره حقایقی که عالمان با استدلال عقلی به آن رسیده‌اند، با روش حسی و تجربی داوری کرد.
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۲)

درس نامه

روش‌های معرفتی در طول تاریخ فرهنگ غرب به شکل‌های متفاوتی بروز کرده‌اند:

<ul style="list-style-type: none"> • کتاب مقدس و شهود آباء (پدران) کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود. • شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد. 	قرون وسطی
<ul style="list-style-type: none"> • روش معرفتی قرون وسطی مورد تردید قرار گرفت و به بحران معرفتی انجامید. (اولین بحران معرفتی غرب) • جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. 	دوره رنسانس
جامعه‌شناسان به دنبال آن بودند که درباره حقایقی که پیامبران از طریق وحی درباره جامعه بشری بیان کرده‌اند یا عالمان با استدلال‌های عقلی به آن‌ها رسیده‌اند، با روش حسی و تجربی داوری کنند.	قرن نوزدهم
با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.	نیمه اول قرن بیستم
با روشن شدن این که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست، بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.	نیمه دوم قرن بیستم
	غرب جدید
	<p>نیمه دوم قرن بیستم</p> <p>↓</p> <p>بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.</p>

پاسخ تشریحی

عبارت‌های اول و چهارم درباره جامعه‌شناسان قرن نوزدهم درست است؛ اما عبارت دوم مربوط به دوره رنسانس است و عبارت سوم به نیمه اول قرن بیستم مربوط می‌شود.

تست و پاسخ ۱۰۸

به ترتیب کدام گزینه ویژگی منورالفکران غرب‌گرا، بیدارگران اسلامی و روشنفکران نسل دوم است؟

- (۱) در ایران اومانیسم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منورالفکری ترجمه کردند و به همین دلیل خود را منورالفکر خواندند. - همانند منورالفکران به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. - به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی نظم پیشین را در هم ریختند.
- (۲) بدون احساس خطر نسبت به حضور غرب، حضور سیاسی و اقتصادی آنان را در کشور فرصت می‌دانستند. - با شناخت عمیق از غرب، خطر غرب برای کشورهای اسلامی را در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دانستند. - اعتراض آنان به منورالفکران از نوع اعتراضات نسبت به نظام‌های لیبرالیستی در طی قرن بیستم بود.
- (۳) به ناسیونالیسم، به عنوان اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد روی آورده بودند. - دلیل قدرتمندی جوامع غربی را عملکرد مورد توجه اسلام می‌دانستند. - حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.
- (۴) برخی از آنان آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند. - قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند. - تا پیش از فروپاشی بلوک شرق، روشنفکران چپ در کشورهای اسلامی جاذبه داشتند.

(پایه‌شناسی یازدهم - درس ۱۳)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

مقایسه نخستین بیدارگران اسلامی با نسل اول و نسل دوم غرب‌گرایان کشورهای اسلامی:

<p>(۱) کسانی بودند که به خطر جوامع غربی و شیوه برخورد دولت‌های اسلامی در برابر غرب، توجه کردند و حرکت‌ها و جنبش‌هایی را در مقابله با غرب به وجود آوردند.</p> <p>(۲) به خطر کشورهای غربی برای جوامع اسلامی توجه داشتند و خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند.</p> <p>(۳) به دنبال اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.</p> <p>(۴) بیداری را بازگشت به اسلام و عمل به آن می‌دانستند.</p> <p>(۵) بسیاری از آنان وحدت امت اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند و قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند.</p>	<p>نخستین بیدارگران اسلامی</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● شیفته فرهنگ غرب بودند و نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را فرصت می‌دانستند. ● خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند. (شبهت با نخستین بیدارگران اسلامی) ● بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند. ● مفهوم امت و ملت اسلامی برای آن‌ها بی‌معنا یا منفور بود و در مقابل، به ناسیونالیسم که اندیشه سیاسی قوم‌گرایانه غرب متجدد بود، روی آورده بودند. ● منورالفکران غرب‌گرا مورد حمایت دولت‌های استعمارگر غربی بودند و این دولت‌ها به کمک آنان توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند. ● حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت. 	<p>منورالفکران غرب‌گرا (نسل اول غرب‌گرایان)</p>
<p>(۱) تحت تأثیر جریان‌های چپ (سوسیالیستی و کمونیستی) در کشورهای اروپایی بودند.</p> <p>(۲) اعتراض آن‌ها به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آنان نبود. بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.</p> <p>(۳) حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.</p> <p>(۴) حرکت‌های اعتراض آمیز روشنفکران چپ کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.</p>	<p>روشنفکران چپ کشورهای اسلامی (نسل دوم غرب‌گرایان)</p>

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

علوم اجتماعی

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) درست - درست - نادرست (مربوط به منورالفکران غرب‌گرا است).
- ۲) درست - نادرست (بیدارگران شناخت عمیقی از غرب نداشتند). - درست
- ۳) نادرست (مربوط به روشنفکران چپ کشورهای اسلامی است). - درست - درست

تست و پاسخ ۱۰۹

به ترتیب ویژگی «آغاز شکل‌گیری پدیده اجتماعی»، «حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ»، «گروه‌های فلسطینی در جهان دوقطبی قرن بیستم» کدام است؟

- ۱) وجود اطلاعات محدود درباره پدیده - منجر به استبداد استعماری رضاخان - عدم باور به مبانی دینی از سوی گروه‌های سکولار آن‌ها
- ۲) هیجان‌انگیزترین لحظه آن - مورد حمایت بلوک شرق و دارای اندیشه‌های التقاطی - سازش با دولت غاصب اسرائیل
- ۳) دارای ابهامات زیاد - حذف شدن از صحنه رقابت‌های نظامی داخلی کشور با موفقیت انقلاب اسلامی - عربی‌دانستن اسلام توسط گروه‌های سوسیالیستی آن‌ها
- ۴) پیدایش احساسات متناقض در انسان - در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی و مارکسیستی - پیوستن به بلوک شرق

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱۳ و ۱۵)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

دلهره (پیدایش احساسات متناقض در انسان). سرآغاز پدیده اجتماعی، شفاف‌ترین لحظه آن نیز به شمار می‌رود و به همین دلیل اطلاعات قابل توجهی از آن پدیده در اختیار ما می‌گذارد. سرآغاز هر پدیده سرگذشت و سرنوشت آن پدیده را به طور خلاصه در خود دارد. حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود. در جهان دوقطبی قرن بیستم گروه‌های مبارز فلسطینی برای مقابله با اسرائیل ناگزیر به بلوک شرق می‌پیوستند. بعضی از این گروه‌های فلسطینی هویت مارکسیستی و بعضی دیگر اندیشه‌های ناسیونالیستی داشتند. گروه‌های مارکسیستی جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند و گروه‌های ناسیونالیستی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

تست و پاسخ ۱۱۰

از بین موارد زیر، کدام عبارت‌ها درست‌اند؟

- الف) جنبش عدالتخانه، منجر به حاکمیت آرمانی شیعه نمی‌شد اما حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌کرد.
 - ب) دولت - ملت‌ها حاکمیت‌های سیاسی و فرهنگی جدیدی بودند که با افول قدرت کلیسا در غرب پدید آمدند.
 - ج) در صورتی که بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا پیوند بخورد، به فروپاشی حکومت‌ها منجر می‌شود.
 - د) از نظر دولت‌مردان آمریکایی، انقلاب اسلامی به دلیل این که با بلوک شرق ارتباط برقرار نمی‌کرد، توان مقاومت نداشت.
 - ه) از دیدگاه اسلام، سعادت و عزت انسان در نزدیک شدن به خداوند و رسیدن به مقام خلافت الهی است.
- ۱) ه - الف - د ۲) الف - ج - ه ۳) ب - الف - ج ۴) د - ه - ب

(پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۴، ۸، ۱۱، ۱۴ و ۱۵)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت‌های نادرست:

- ب) دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.
- ج) سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که از بحران اقتصادی می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از آن را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. آن‌چه به فروپاشی حکومت‌ها منجر می‌شود، کنترل نشدن بحران اقتصادی است؛ نه پیوند با چالش فقر و غنا.

روان شناسی یازدهم

تست و پاسخ ۱۱۱

عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه هماهنگی دارند؟

- با اعلام سازمان بهداشت جهانی بخشی از افزایش ابتلا به سرطان ناشی از مواد نگهدارنده غذاهاست.
 - دانشمندان در حال بررسی احتمالات مختلف ارتباط عادات غذایی و خلیقات روان شناختی آدمی هستند.
 - پیازه با بررسی‌ها و آزمایش‌های مشهور خود توانست مراحل رشد آدمی را طبقه‌بندی و توصیف کند.
- (۱) اصل - مسئله - فرضیه (۲) فرضیه - فرضیه - قانون (۳) قانون - مسئله - نظریه (۴) فرضیه - فرضیه - نظریه

(درس ۱ - مفاهیم علوم تجربی)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه در علوم تجربی برخی مفاهیم مانند: مسئله، فرضیه و نظریه کاربرد فراوانی دارند:

مفاهیم پر کاربرد	توضیح
(۱) مسئله	پژوهش دانشمندان با «طرح مسئله» آغاز می‌شود. مسئله موضوع نامعینی است که دانشمندان به دنبال کشف آن هستند.
(۲) فرضیه	به پاسخ‌ها یا حدس‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده به مسئله‌های علمی «فرضیه» گفته می‌شود و همیشه به صورت یک جمله خبری است که می‌تواند درست و یا نادرست باشد.
(۳) اصل یا قانون	فرضیه در صورت پذیرفته شدن به «اصل یا قانون» تبدیل می‌شود.
(۴) نظریه	مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، «نظریه» را شکل می‌دهد.

پاسخ تشریحی

عبارت اول: گزاره‌های علمی پذیرفته شده و تأیید شده «قانون یا اصل» نامیده می‌شوند؛ مانند زمانی که موضوعی از منبعی معتبر یا توسط تحقیقات انجام شده دانشمندی نقل شوند.

عبارت دوم: زمانی که پیرامون رابطه احتمالی متغیرهای پژوهشی ابهام داشته و کنجکاو باشیم تا این رابطه را بشناسیم با «مسئله» روبه‌رو هستیم.

عبارت سوم: پیازه با آزمایش‌های خود توانست به اصول و قوانینی در رابطه با رشد آدمی دست یابد و با کنار هم گذاشتن این اصول منسجم و طبقه‌بندی کردن آن‌ها توانست «نظریه» رشد خود را منتشر کند.

تست و پاسخ ۱۱۲

بسیاری از والدین در رابطه با تعامل با فرزند نوجوان خود، او را با صفاتی مانند «غیر قابل پیش‌بینی» توصیف می‌کنند و اعتقاد دارند فرزندشان گاهی پیامدها و عواقب گفتار و رفتارش را در نظر نمی‌گیرد. در این باره پژوهش‌های عصب‌شناسی و نقشه‌برداری‌ها از مغز نشان داده‌اند که ناحیه پیش‌پیشانی که مسئول پردازش پیامدهاست در نوجوانی هنوز کامل نشده است. در این رابطه کدام گزینه درست است؟

- (۱) تمامی ویژگی‌های رشدی توأمان تحت تأثیر عوامل محیطی و وراثتی هستند.
- (۲) عوامل محیطی آن‌چنان مهم هستند که حتی می‌توانند عوامل وراثتی را هدایت کنند.
- (۳) بدون توجه به عوامل وراثتی نمی‌توان رفتار آدمی را شناخت و بررسی کرد.
- (۴) شناخت رفتار آدمی بدون توجه به تمامی مراحل رشد بدون فایده است.

(درس ۲ - عوامل مؤثر بر رشد)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

پاسخ تشریحی موقعیت توصیف شده در صورت سؤال، نشان دهنده نقش علی عوامل فیزیولوژیکی و زیستی مغز نوجوان و عامل ریش برای رفتارهای اوست؛ پس عامل مؤثر بر رشد، «وراثت» است. از میان گزینه‌ها تنها (۲) ناظر بر عامل وراثت است. بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) ویژگی‌های رشدی می‌توانند معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی باشند، البته در بروز هر یک از ویژگی‌های مربوط به رشد یکی از عوامل محیطی یا وراثتی می‌تواند نقش بیشتری داشته باشد. در صورت سؤال به موضوع نقش محیط هیچ اشاره‌ای نشده است و این گزینه ارتباطی به موضوع مطرح شده ندارد.

(۲) عوامل محیطی مهم هستند و گاهی بر عوامل وراثتی غلبه می‌کنند، ولی همیشه این‌گونه نیست؛ در بسیاری از موارد عامل وراثتی بر عامل محیطی غلبه کرده و آن را هدایت می‌کند، ضمناً متن سؤال به نقش عوامل محیطی اشاره‌ای نکرده است.

(۴) توجه به مراحل رشد می‌تواند باعث شناخت بهتر رفتار انسان‌ها شود، ولی ارتباطی به موضوع مطرح شده در متن سؤال ندارد.

تست و پاسخ ۱۱۳

هر یک از موقعیت‌های زیر به کدام یک از مفاهیم علم روان‌شناسی نزدیک‌تر است؟

- کودکان گاهی با نگاه کردن به پله‌ها نمی‌توانند فاصله درست آن را برآورد کنند و در نتیجه زمین می‌خورند.
- برخی قبایل باستانی پدیده رعد و برق را ناشی از قهر و عذاب خدایان می‌دانستند.
- با شنیدن صدای جیغ گربه‌ها بسیاری گمان می‌کنند که کودکی در خیابان گریه می‌کند.

(۱) توهم - خطای ادراکی - خطای ادراکی

(۲) توهم - خطای ادراکی - خطای ادراکی

(۳) توهم - خطای شناختی - توهم

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه ..

در حوزه ادراک خطاهای مختلفی می‌تواند اتفاق بیفتد که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

توهم: به ادراک پدیده‌های بدون احساس گفته می‌شود.

خطای ادراکی: بیانگر این مطلب است که آن‌چه را حس می‌کنیم با آن‌چه ادراک می‌کنیم منطبق نیست.

خطای شناختی: باورهای غلطی است که در طی زمان در ذهن افراد شکل گرفته است. در بیان کتاب درسی، به مجموعه خطاهای ادراکی که

وارد نظام ذهنی فرد شده است، خطای شناختی گفته می‌شود.

پاسخ تشریحی خطای ادراکی، ادراک مغایر با احساس است؛ یعنی محرکی وجود دارد و احساس شده اما برداشت ما از آن اشتباه است. برای

مثال، پله‌ها وجود دارند ولی فاصله بین آن‌ها درست ادراک نمی‌شود و کم‌تر و یا بیشتر از واقعیت تخمین زده می‌شود یا صدای جیغ گربه وجود

دارد و ما آن را شنیده‌ایم (احساس)، ولی به اشتباه گمان می‌کنیم صدای جیغ کودکی است. (ادراک غلط)

خطای شناختی: حاصل تکرار خطاهای ادراکی و شکل‌گیری باورهای غلط در ذهن است؛ مانند زمانی که قبایل باستانی اعتقاد داشتند که رعد

و برق، ناشی از عذاب الهی است.

تست و پاسخ ۱۱۴

درستی یا نادرستی عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

• کودکان و بزرگسالان هر دو به روش‌های جزء به جزء و کلی رمزگردانی می‌کنند.

• رمزگردانی کلی به سبب به خاطر نسپردن بخشی از اطلاعات، خطای بیشتری دارد.

• رمزگردانی حسی می‌تواند به صورت معنایی و غیرمعنایی درآید.

• جدای از مدت‌زمان به خاطر سپردن اطلاعات، نوع رمزگردانی اطلاعات نیز در شکل‌گیری انواع مختلف حافظه نقش دارد.

(۱) نادرست - درست - درست

(۲) نادرست - نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست

(۴) درست - درست - نادرست - نادرست

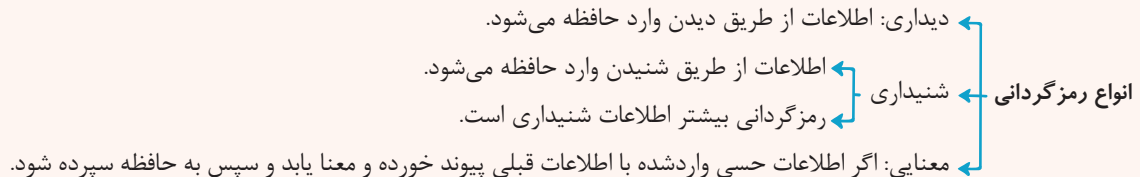
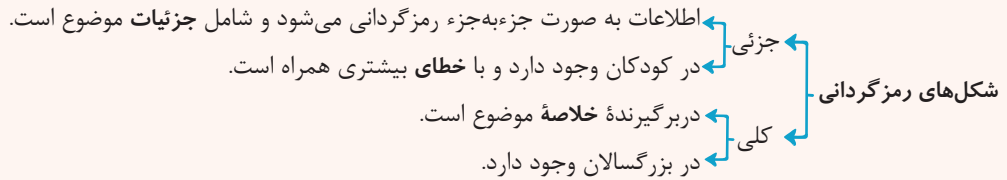
پاسخ: گزینه ۲

(درس ۴ - مراحل حافظه، رمزگردانی)

درس نامه ●●

رمزگردانی اولین مرحله حافظه است که در آن اطلاعات وارد حافظه می‌شوند که به شکل‌های مختلفی صورت می‌گیرد و انواع مختلفی دارد.

نکته رمزگردانی معنایی از رمزگردانی دیداری و شنیداری پایدارتر است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: نادرست؛ کودکان به صورت جزء به جزء و بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می‌کنند.
 عبارت دوم: نادرست؛ رمزگردانی جزء به جزء امکان خطای بیشتری نسبت به رمزگردانی کلی و خلاصه دارد.
 عبارت سوم: درست؛ رمزگردانی می‌تواند به صورت شنیداری و دیداری (یا همان حسی) صورت گیرد. این اطلاعات شنیده یا دیده شده می‌توانند هم به صورت معنایی درآیند و هم به همان صورت دست نخورده و غیرمعنایی وارد حافظه شوند.
 عبارت چهارم: نادرست؛ حافظه با توجه به زمان به خاطر سپاری اطلاعات به انواع حسی، کوتاه مدت و بلندمدت و با توجه به «نوع اطلاعات» به انواع رویدادی و معنایی تقسیم می‌شود. منظور از «نوع اطلاعات»، خود اطلاعات و داده‌هاست که می‌توانند هم مربوط به دانش عمومی و یا مربوط به رویدادهای شخصی فرد باشند، در حالی که «نوع رمزگردانی» به شکل ورود اطلاعات مربوط است؛ یعنی این که اطلاعات را از طریق دیدن و یا شنیدن وارد حافظه کرده باشیم و یا آن‌ها را به صورت معنایی در آورده باشیم و تقسیم‌بندی‌ای براساس نوع رمزگردانی برای حافظه وجود ندارد.

تست و پاسخ ۱۱۵

در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب کدام یک از عوامل نقش داشته‌اند؟

- مدیر مدرسه از علی می‌پرسد که امروز چند نفر غایب داشتید و علی هر چه قدر فکر می‌کند نمی‌تواند پاسخ دهد.
- محسن آن قدر معلم اول دبستانش را دوست داشت که هنوز بسیاری از رفتارها و حرف‌های او را به یاد دارد.
- سعید امتحان فارسی‌اش را خراب کرد؛ چون امتحان، فردای بازی تیم مورد علاقه‌اش برگزار می‌شد و هم‌زمان با دیدن بازی درس خوانده بود.
- در بازی جدول کلمات، هر چه قدر بازی جلوتر می‌رود سرعت رسیدن به جواب و نوشتن کلمات بیشتر می‌شود.

(۱) آشنایی با موضوع - عوامل عاطفی - تداخل اطلاعات - تداخل اطلاعات

(۲) عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - توجه پراکنده - نشانه‌های بازایی

(۳) آشنایی نسبی با موضوع - گذشت زمان - تغییرات درونی محرک‌ها - تداخل اطلاعات

(۴) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - انجام هم‌زمان تکالیف - نشانه‌های بازایی

(درس ۴ - عوامل مؤثر بر فراموشی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: علی نسبت به تعداد دانش‌آموزان حاضر در کلاس توجه نداشته است و این اطلاعات را اصلاً به خاطر نسپرده و رمزگردانی نکرده است. ← **عدم رمزگردانی**

عبارت دوم: آدمی اطلاعاتی را که دوست دارد راحت‌تر به خاطر می‌سپارد و دیرتر از خاطر می‌برد، مانند محسن که اطلاعات مربوط به معلم مورد علاقه‌اش را هنوز به یاد دارد. ← **عوامل عاطفی**

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

عبارت سوم: سعید هم‌زمان با دیدن بازی تیم مورد علاقه‌اش درس خوانده، پس اطلاعات بازی و درس با توجه پراکنده به خاطر سپرده شده و احتمالاً در ذهن او تداخل پیدا کرده‌اند؛ پس قسمت سوم (۱) و (۲) درست هستند.
عبارت چهارم: هر چه در بازی جدول کلمات پیش می‌رویم حدس کلمات با داشتن تعداد بیشتری از حروف آن‌ها سریع‌تر و راحت‌تر محقق می‌شود. هر حرف برای حدس‌زدن در حکم یک نشانه بازیابی است. ← وجود نشانه‌های بازیابی

تست و پاسخ ۱۱۶

نوع مسئله در هر یک از عبارات زیر، به ترتیب کدام است؟

- چگونه می‌توان رفتار سازمانی مطلوبی براساس مؤلفه‌های احترام، صداقت و تعهد در سازمان ایجاد کرد؟
- بهترین نوع صندلی، برای جلوگیری از آسیب به گردن و کمر کارمندی که درازمدت می‌نشیند، چیست؟
- در سازمانی که ناچار به تعدیل نیرو و اخراج برخی نیروهاست، چه‌طور می‌توان تقسیم کاری عادلانه داشت؟
- برای خرید صبحانه و نهار کارمندان با توجه به بودجه سازمان، استخدام آشپز به صرفه‌تر خواهد بود یا خرید غذا؟

- (۱) خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده
- (۲) خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف نشده
- (۳) خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده - خوب تعریف شده
- (۴) خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف نشده

(درس ۵ - انواع مسئله)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

با توجه به ۴ شاخص زیر، مسئله‌ها به دو نوع «خوب تعریف شده» و «خوب تعریف نشده» تقسیم می‌شوند:

- (۱) شناسایی موقعیت اولیه
- (۲) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس
- (۳) تعریف دقیق هدف
- (۴) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف

نکته خوب تعریف نشده به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است. مسئله‌های پیچیده از آن جایی که علل متعددی دارند به راحتی قابل تعریف نیستند.

پاسخ تشریحی مسائلی که در علوم انسانی با آن‌ها مواجهیم عمدتاً از نوع «خوب تعریف نشده» هستند؛ زیرا نمی‌توان راهبردهای مشخص و راه حلی قطعی برای رسیدن به هدف در نظر گرفت؛ مانند مسائلی پیرامون موضوعات تقسیم مسئولیت عادلانه و ایجاد رفتار سازمانی مطلوب (عبارت‌های اول و سوم).

مسائلی که می‌توان در آن‌ها به راه حل قطعی رسید و با انجام آن، رسیدن به هدف تضمین‌شده باشد، «خوب تعریف شده» هستند؛ مانند مسائل بهینه‌بودن تهیه غذا و تشخیص بهترین نوع صندلی. (عبارت‌های دوم و چهارم)

تست و پاسخ ۱۱۷

زرها باید از میان راه‌های مختلف کاهش وزن یکی را انتخاب کند و محدثه با چگونگی مدیریت مالی زندگی روبه‌روست. کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد شرایط این دو درست است؟

- (۱) محدثه با اولویت‌ها سروکار دارد و زرها با راه حل‌ها مواجه است.
- (۲) هم محدثه و هم زرها با مسئله مواجه هستند.
- (۳) هم محدثه و هم زرها برای حل مسئله‌شان باید بازآفرینی راه حل کنند.
- (۴) راه‌های متنوعی زرها و محدثه را به راه حل می‌رسانند، ولی ممکن است راه حل مطلوب نباشند.

(درس ۶ - تعریف تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

درس نامه ●● رابطه بین حل مسئله و تصمیم‌گیری

● شباهت: تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است، چون تصمیم‌گیرندگان با این مسئله مواجه هستند که بهترین انتخاب چیست. در واقع، هر دو با مسئله روبه‌رو هستند.

● تفاوت‌ها:

تصمیم‌گیری	حل مسئله
توجه به موضوع انتخاب‌ها	توجه به یافتن راه حل‌ها
سرو‌کردار داشتن با اولویت‌ها	سرو‌کردار داشتن با راه حل‌ها
انتخاب بهترین اولویت	انتخاب راه حل منتهی به حل مسئله
گزینش از بین انتخاب‌های مختلف و گزینه‌های احتمالی	بازآفرینی روش‌های موفق و کارآمد
راه حل‌های مختلف ما را به مقصود می‌رسانند.	فقط یک راه ما را به مقصود می‌رساند.

پاسخ تشریحی زهرا با تصمیم‌گیری و محدثه با حل مسئله مواجه است، به همین خاطر زهرا با اولویت‌ها و محدثه با راه‌حل‌ها سروکار دارد. (رد ۱). هم در تصمیم‌گیری هم در حل مسئله با مسئله مواجهیم، چون تصمیم‌گیری نوعی حل مسئله است (تأیید ۲). تنها محدثه باید بازآفرینی راه حل کند (رد ۳). راه حل‌های مختلفی زهرا را به هدف رسانده و فقط یک راه است که محدثه را به خواسته‌اش می‌رساند. (رد ۴)

تست و پاسخ ۱۱۸

برای جست‌وجوی علت زیربنایی پدیده‌های زیر به ترتیب باید به کدام ابعاد روان آدمی توجه کرد؟

- علی‌روزه کله‌گنجشکی می‌گیرد و گاهی آن قدر تشنه می‌شود که یواشکی لیوان آبی می‌نوشد.
- حسین به خاطر فشار کاری و حضور فعال در کارهای مسجد خسته شده، اما هنوز برای کار داوطلب است.
- سعید ساعت‌ها کنار بالین مادر بیمارش بیدار می‌ماند تا اگر مادرش کمکی خواست بیدار باشد.
- حمید دور از چشم مادرش در یخچال را باز می‌کند و سهم پیتزای برادرش را نیز می‌خورد.

- (۱) نگرش - انگیزش - انگیزش - نگرش
 (۲) نگرش - انگیزش - نگرش - نگرش
 (۳) انگیزش - نگرش - نگرش - انگیزش
 (۴) انگیزش - نگرش - انگیزش - انگیزش

(درس ۷ - انگیزش و نگرش)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

جست‌وجوی علت رفتار، در واقع به معنای توجه به عوامل انگیزشی آن رفتار است.

- ← انگیزش: عوامل (و نیازهای) زیستی که ما را به حرکت وا می‌دارد و به سوی رفتار معین سوق می‌دهد.
- ← بین انسان و حیوان مشترک است.
- ← نگرش: مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آوردن رفتار و شناخت ما می‌شود.
- ← عوامل ایجادکننده رفتار ← مختص انسان است.
- ← در شکل‌دهی به رفتار انسان به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کند.
- ← مهم‌ترین عوامل نگرشی عبارت‌اند از: باورها و نظام ارزشی فرد، اراده، هدفمندی، ناهماهنگی شناختی، ادراک کنترل و کارایی، اسناد و درماندگی آموخته‌شده.

پاسخ تشریحی یکی از وجوه تمایز انگیزه و نگرش آن است که در انگیزه عوامل «زیستی» مؤثر بوده و در نگرش عوامل «فرازیستی». به همین خاطر علی و حمید تحت تأثیر «انگیزش» و حسین و سعید تحت تأثیر عوامل «نگرشی» هستند.

تست و پاسخ ۱۱۹

هر یک از دانش آموزان به ترتیب از چه نوع اسنادی استفاده کرده اند؟

- دانش آموزی که باور دارد آن قدر برادر کوچکش با صدای بلند کارتون می بیند که نمی تواند درس بخواند.
- دانش آموزی که اعتقاد دارد معلم ریاضی یازدهمش آن قدر خوب درس داده که نمره نهایی اش خوب شده.
- دانش آموزی که باور دارد کسب نمره فقط از طریق درس خواندن است، باید کتاب را برداشت و خواند.
- دانش آموزی که اعتقاد دارد ادبیات فارسی آن قدر شیرین است که همه عاشقش می شوند.

(۱) بیرونی ناپایدار - بیرونی قابل کنترل - درونی پایدار - بیرونی قابل کنترل

(۲) درونی ناپایدار - بیرونی ناپایدار - بیرونی پایدار - درونی پایدار

(۳) بیرونی پایدار - درونی پایدار - درونی پایدار - بیرونی ناپایدار

(۴) بیرونی ناپایدار - بیرونی غیر قابل کنترل - درونی ناپایدار - بیرونی غیر قابل کنترل

(درس ۷ - اسناد)

پاسخ: گزینه ۴

درس نامه

اسناد به معنای نسبت دادن شکست ها و موفقیت هایمان به عوامل زیربنایی آن است. در اسناد سه عامل در نظر گرفته می شود:

(۱) عوامل درونی - بیرونی

(۲) عوامل قابل کنترل - غیر قابل کنترل

(۳) عوامل پایدار - ناپایدار

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت ها:

عبارت اول: سر و صدای برادر کوچک تر بیرون از فرد وجود دارد، پس اسناد او بیرونی است و برادر کوچک تر می تواند با صدای کم تر، کارتون ببیند؛ پس اسناد او ناپایدار است.

عبارت دوم: تدریس خوب معلم ریاضی عاملی بیرون از فرد است، پس اسناد او بیرونی است. انتخاب معلم در اختیار و کنترل دانش آموز نیست؛ پس اسناد او غیر قابل کنترل است.

عبارت سوم: دانش آموز اعتقاد دارد خودش باید خوب درس بخواند، پس اسناد او درونی است و این عامل، تغییر پذیر و ناپایدار است، چون دانش آموز می تواند درس بخواند یا درس نخواند؛ پس اسناد او ناپایدار است.

عبارت چهارم: ادبیات فارسی عاملی بیرون از دانش آموز است، پس اسناد او بیرونی است و با توجه به این که جذابیت این درس به محتوا و ذات آن مربوط می شود و قابل تغییر نیست؛ پس اسناد او غیر قابل کنترل است.

تست و پاسخ ۱۲۰

هر یک از عبارات شریفه زیر به ترتیب به کدام یک از راه های تأثیر مذهب بر سلامت روان اشاره دارد؟

- «هرگاه به باغی از باغ های بهشت برخورد کردید، در آن حاضر شوید. سؤال شد: باغ های بهشت چیست؟ فرمود: مجالس ذکر.» (مانند اجتماعاتی که در آن یاد خدا و اهل بیت (علیهم السلام) و امام حسین (علیه السلام) زنده می شود.)
- خداوند عزوجل شراب را به خاطر نامش حرام نکرده، بلکه به سبب پیامدهای آن حرامش کرده است؛ پس هر چیزی که پیامدهای شراب را داشته باشد، همانند شراب است.

• آیه ای از قرآن می فرماید: ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا﴾ بر خدا توکل کن، همین بس که خداوند حافظ، مدافع و کارساز انسان است.

(۱) غیر مستقیم - مستقیم - غیر مستقیم

(۲) غیر مستقیم - غیر مستقیم - مستقیم

(۳) مستقیم - مستقیم - غیر مستقیم

(۴) مستقیم - غیر مستقیم - مستقیم

(درس ۸ - تأثیر مذهب بر سلامت روان)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

روان شناسی

درس نامه ●●

راه‌های غیرمستقیم	راه‌های مستقیم
افراد مذهبی در مقایسه با افراد غیرمذهبی سبک زندگی سالم‌تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیه ناسالم اجتناب می‌کنند.	مذهب و رفتارهای معنوی (مثل توکل به خدا) از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی، رابطه با خدا و ایجاد روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم مذهبی، عبادت و افزایش احساس حمایت اجتماعی باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شود.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: تأثیر مثبت حاصل از شرکت در مجالس مذهبی، یعنی همان مفهومی که در حدیث شریف آمده، نشان‌دهنده تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت روان است.

عبارت دوم: تأثیر مثبت مذهب به سبب سبک زندگی سالم، به مانند دوری از شرب خمر، یعنی همان مفهومی که در حدیث شریف آمده نشان‌دهنده تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت روان است.

عبارت سوم: مذهب و رفتارهای معنوی مانند توکل به خدا، از طریق ایجاد آرامش ذهنی و کاهش فشار روانی، یعنی همان مفهومی که در آیه شریفه آمده نشان‌دهنده تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت روان است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (١٢١ - ١٢٧):

تست و پاسخ (١٢١)

﴿إِنْ تَنْصَرُوا لِلَّهِ يَنْصِرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾:

- ١) هرگاه خدا را یاری کنید، شما را یاری خواهد کرد و قدم‌هایتان را استوار می‌گرداند!
- ٢) اگر خدایتان را یاری کنید، شما یاری می‌شوید و قدم‌هایتان استوار می‌گردد!
- ٣) هرگاه خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و قدم‌هایتان را استوار خواهد گرداند!
- ٤) اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری کرده و قدم‌هایتان را استوار می‌گرداند!

(عربی یازدهم، درس ٣)

پاسخ: گزینه ٤

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «ان» معنیش چی می‌شه؟ در ترجمه «الله» ضمیری وجود داره یا نه؟

درس نامه

- ١) هرگاه یک ضمیر متصل (مانند «ه»، «ها»، «ك»، «كُم...») به یک فعل متصل شود مفعول آن است.
مثال: **يَنْصِرْكُمْ** ← شما را یاری می‌کند.
- ٢) در جملات شرطی فعل شرط (اولین فعل پس از ادات شرط) را غالباً به شکل مضارع التزامی و جواب شرط را متناسب با خود فعل ترجمه می‌کنیم.
مثال: «إِنْ تَنْصَرُوا ... يَنْصِرْكُمْ ...»: اگر یاری کنید ... یاریتان می‌کند.

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «ان»: اگر / «تَنْصَرُوا»: یاری بکنید، یاری کنید / «يَنْصِرْكُمْ»: شما را یاری می‌کند / «يُثَبِّتُ»: استوار می‌گرداند / «أَقْدَامَكُمْ»: قدم‌هایتان
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ١) هرگاه (حرف شرط «إِنْ: اگر» هرگز به شکل قید زمان ترجمه نمی‌شود؛ بنابراین «هرگاه، هر وقت، هر زمان ...» نادرست است!) - یاری خواهد کرد «تَنْصَرُوا» فعل شرط و مضارع است؛ بنابراین معادل مضارع التزامی است، نه آینده!
- ٢) خدایتان (در «الله» ضمیری به کار نرفته است؛ بنابراین ضمیر «تان» اضافی است!) - یاری می‌شوید «يَنْصِرْكُمْ» فعل معلوم است، زیرا مفعول دارد و ضمیر «کم» مفعول آن است، ولی به شکل مجهول ترجمه شده است!) - استوار می‌گردد (با توجه به منصوب بودن «أَقْدَامَ» این کلمه مفعول است و در نتیجه «يُثَبِّتُ» باید به شکل متعدی ترجمه شود، ولی «استوار می‌گردد» مفعول‌پذیر نیست!)
- ٣) هرگاه (مانند ١) - استوار خواهد گرداند «يُثَبِّتُ» جواب شرط و مضارع است؛ بنابراین معادل مضارع اخباری است، نه آینده!

نکته دقت کنید که ادات شرط «إِذَا» هم به معنی «اگر» است و هم به معنی «هرگاه»، اما «إِنْ» این‌گونه نیست و فقط به شکل «اگر» ترجمه می‌شود.

تست و پاسخ ۱۳۲

«لا يتغلب اليأس عليك و إن فاتك قسم من عمرك في الضلالة فاعلم أنك قادر على الرجوع إلى الحق مستعيناً بإرادتك!»:

- ۱) نامید نشو هر چند که قسمتی از عمر خودت در گمراهی از دست رفته باشد؛ پس آگاه باش که تو با کمک اراده‌ات بر بازگشت به سوی حق قادر هستی!
- ۲) نومیدی نباید بر تو غلبه کند حتی اگر بخشی از عمرت در گمراهی از دستت رفته است؛ پس بدان که تو بر بازگشت به سوی حق با کمک اراده‌ات توانایی!
- ۳) نومیدی بر تو چیره نمی‌شود حتی اگر قسمتی از عمرت را در گمراهی از دست داده باشی، چه می‌دانی که با کمک اراده خود قادر بر بازگشتن به سوی حق هستی!
- ۴) حتی اگر بخشی از عمرت را در گمراهی از دست دادی نباید نامیدی بر تو چیره شود، پس بدان که تو به کمک اراده‌ات می‌توانی به سوی حق بازگردی!

(عربی یازدهم، درس‌های ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی، بهتر است ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها را پیدا کنید و هم‌چنین از طولانی بودن گزینه‌ها نترسید!

خودت حل کنی بهتره «فَاتَكَ» رو بررسی کنی تمومه! می‌تونی با «لا يتغلب» هم ردّ گزینه انجام بدی!

درس نامه ●●

- ۱) به فعل با ساختار «لا + مضارع» که علامت آخرش تغییر کرده باشد (مانند ساکن شدن، کسره گرفتن و یا حذف شدن «ن») فعل نهی می‌گوییم و در ترجمه باید آن را به شکل دستوری منفی معنی کنیم.
مثال: لا تذهب: نرو / لا تذهبوا: نروید / لا يذهب الطفل: کودک نباید برود.
- ۲) عبارت «و إن» در وسط جمله به کار می‌رود و به معنای «حتی اگر، اگرچه، هر چند» می‌باشد.
اگر بعد از «و إن» فعل ماضی به کار برود، مجازیم آن را به شکل مضارع ترجمه کنیم.
مثال: «... و إن لا نستطيع...»: اگرچه نتوانیم ✓ حتی اگر نتوانیم ✓ هر چند نتوانیم ✓

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «لا يتغلب»: نباید غلبه کند / «اليأس»: نامیدی / «عليك»: بر تو / «و إن فاتك»: حتی اگر از دستت رفته است، از دستت رفته باشد / «قسم من عمرك»: بخشی از عمرت / «في الضلالة»: در گمراهی / «فاعلم»: پس بدان / «قادر»: توانا / «على الرجوع»: بر بازگشت / «مستعيناً بإرادتك»: با کمک اراده‌ات
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) نامید نشو («لا يتغلب» فعل نهی غایب است، نه مخاطب!) - از دست رفته باشد (ضمیر «ك» در «فَاتَكَ» ترجمه نشده است و «از دست تو رفته باشد» یا «از دستت رفته باشد» صحیح است!)
- ۳) چیره نمی‌شود (فعل «لا يتغلب» نهی است و باید به شکل دستوری منفی ترجمه شود، ولی «چیره نمی‌شود» مضارع منفی بوده و دستوری نیست!) - از دست داده باشی (فعل «فَاتَ»: از دست رفت «مفرد مذکر غایب است، ولی «از دست داده باشی» مخاطب و اشتباه است!) - می‌دانی («اعلم: بدان» فعل امر است و باید به شکل دستوری ترجمه شود، ولی «می‌دانی» مضارع اخباری است، نه دستوری!)
- ۴) از دست دادی (فعل «فَاتَ»: از دست رفت «مفرد مذکر غایب است، ولی «از دست دادی» مخاطب و اشتباه است!) - می‌توانی («قادر: توانا» اسم است؛ پس نباید به شکل فعل ترجمه شود!)

تست و پاسخ ۱۳۳

«كان أبي يُرشدني دائماً إلى تَعَلُّمِ الفنون النافعة لأنّه كما تعلمون يُحِبُّ الآباء رؤية أولادهم في حال أحسن!»:

- (۱) پدرم همیشه مرا به یادگیری هنرهای سودمند راهنمایی می کرد، زیرا همان طور که می دانید پدران دوست دارند فرزندانشان را در حال بهتری ببینند!
- (۲) پدر من همواره مرا به یادگیری مهارت های سودمند راهنمایی می کند، زیرا همان طور که می دانید پدران، دیدن فرزندانشان در بهترین حال را دوست دارند!
- (۳) پدرم همیشه مرا به یادگیری مهارت های سودمند راهنمایی می کرد، زیرا چنان که می دانید پدران، دیدن فرزندانشان در حال خوب را دوست دارند!
- (۴) پدر من همواره مرا به یادگیری هنرهای سودمند راهنمایی می کند، چون همان طور که می دانید پدران دوست دارند فرزندانشان خود را در حالی بهتر ببینند!

(عربی یازدهم، درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در حل تست های ترجمه تک عبارتی بهتر است ابتدا تفاوت بین گزینه ها را پیدا کنید و هم چنین از طولانی بودن گزینه ها بترسید!

خودت حل کنی بهتره «الفنون» یعنی چی؟ «كان ... يُرشدني» معادل چه زمانیه؟

درس نامه

- (۱) فعل مضارع در ساختار «كان + مضارع» به شکل ماضی استمراری ترجمه می شود.
مثال: كان + «يُرشد» راهنمایی می کند. ← «كان يُرشد: راهنمایی می کرد.»
- (۲) مصدری را که بعد از فعل های «دوست داشتن، خواستن، توانستن، تصمیم گرفتن، اجازه دادن و ...» به کار می رود را می توانیم هم به شکل مصدر ترجمه کنیم و هم به شکل مضارع التزامی.
مثال: «يُحِبُّ الآباء رؤية أولادهم»: پدران دیدن فرزندانشان را دوست دارند ✓ پدران دوست دارند فرزندانشان را ببینند ✓

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «كان ... يُرشدني»: مرا راهنمایی می کرد / «أبي»: پدرم / «دائماً»: همیشه / «إلى تَعَلُّمِ الفنون النافعة»: به یادگیری هنرهای سودمند / «لأنّه»: زیرا / «كما تعلمون»: همان طور که می دانید / «يُحِبُّ الآباء»: پدران دوست دارند / «رؤية أولادهم»: دیدن فرزندانشان، فرزندانشان را ببینند / «في حال أحسن»: در حال بهتری
خطاهای سایر گزینه ها:

(۲) مهارت ها («الفنون» جمع مکسر «الفن» و به معنی «هنرها» است، نه «مهارت ها»! به تفاوت ترجمه کلمه «فَنّ» در فارسی و عربی دقت کنید!) - راهنمایی می کند («كان ... يُرشد» معادل ماضی استمراری است، ولی «راهنمایی می کند» مضارع اخباری است!) - بهترین حال (معادل «أحسن حال» است، نه «حال أحسن»! در ترجمه ترکیب های دواسمی ترتیب کلمات نباید تغییر کند، مگر این که هیچ تأثیری در ترجمه نداشته باشد!)

(۳) مهارت ها (مانند (۲) - خوب («أحسن» اسم تفضیل است؛ در نتیجه باید به همراه «تر» یا «ترین» ترجمه شود! «حال أحسن» یعنی «حالی بهتر»!)

(۴) راهنمایی می کند (مانند (۲)

نکته در ترجمه اسم های تفضیل دقت کنید که در ترکیب های اسمی نباید جابه جا ترجمه بشوند! مثلاً «كتاب أحسن» یعنی «کتابی بهتر»، نه «بهترین کتاب»، چون اول باید «كتاب» ترجمه شود بعد «أحسن»!

تست و پاسخ ۱۳۴

«كان كثير من الأشخاص الناجحين لم يُولدوا في أسرة غنيّة ولكنهم استطاعوا أن يهزموا مشاكلهم و أصبحوا مشهورين!»:

- (۱) بسیاری از افراد موفق در خانواده‌ای ثروتمند متولد نشده بودند، اما توانستند که مشکلاتشان را شکست دهند و مشهور شدند!
- (۲) بیشتر اشخاص موفق در یک خانواده ثروتمند متولد نشده بودند، اما توانستند که مشکلاتشان را شکست دهند و مشهور شدند!
- (۳) بسیاری از افراد موفق در خانواده ثروتمندی به دنیا نیامده‌اند، اما توانسته‌اند که مشکلاتشان را شکست دهند و مشهور شوند!
- (۴) اشخاص موفق بسیاری در خانواده ثروتمند به دنیا نیامده بودند، ولی می‌توانستند مشکلات خود را شکست داده و مشهور شوند!

(عربی یازدهم، درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتر است ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها را پیدا کنید و هم‌چنین از طولانی بودن گزینه‌ها بترسید!

خودت حل کنی بهتره «كثير من الأشخاص» یعنی چی؟ «كان ... لم يُولدوا» معادل چه زمانیه؟

درس نامه ●●

- (۱) برای ساختن معادل ماضی بعید منفی در عربی می‌توان از ساختارهای زیر استفاده کرد:
 - كان + ما + ماضی ← كان ما ذهب: نرفته بود.
 - ما + كان + ماضی ← ما كان ذهب: نرفته بود.
 - كان + لم + مضارع ← كان لم يذهب: نرفته بود.
 - لم يكن + ماضی ← لم يكن ذهب: نرفته بود.
- (۲) در تست‌های ترجمه، برای تفاوت معنای «كثير، كثير من و أكثر» اهمیت زیادی قائل باشید. به مثال‌های زیر به خوبی توجه کنید:
 - الف) كُتِبَ كَثِيرَةٌ: کتاب‌های بسیاری ✓ بسیاری از کتاب‌ها ✗ بیشتر کتاب‌ها ✗
 - ب) كَثِيرٌ مِنَ الْكُتُبِ: بسیاری از کتاب‌ها ✓ کتاب‌های بسیاری ✗ بیشتر کتاب‌ها ✗
 - ج) أَكْثَرُ الْكُتُبِ: بیشتر کتاب‌ها ✓ بسیاری از کتاب‌ها ✗ کتاب‌های بسیاری ✗
- (۳) اگر یک موصوف و صفت نکره داشته باشیم، کافی است یکی از آن‌ها را به شکل نکره ترجمه کنیم.

مثال: «مكان غير مناسب»: جایی نامناسب ✓ جای نامناسبی ✓ یک جای نامناسب ✓ جای نامناسب ✗

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «كان ... لم يُولدوا»: متولد نشده بودند / «كثير من الأشخاص الناجحين»: بسیاری از افراد موفق / «أسرة غنيّة»: خانواده‌ای ثروتمند، خانواده ثروتمندی، یک خانواده ثروتمند / «استطاعوا»: توانستند / «أن يهزموا»: شکست دهند / «أصبحوا مشهورين»: مشهور شدند
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) بیشتر (معادل «أكثر» است، نه «كثير»! «كثير» اسم تفضیل نیست؛ بنابراین با «تر / ترین» ترجمه نمی‌شود!)
- ۳) به دنیا نیامده‌اند («كان ... لم يُولدوا» معادل ماضی بعید منفی است، ولی «به دنیا نیامده‌اند» ماضی نقلی و نادرست است!) - شوند («أصبحوا» شدند) ماضی است، ولی «شوند» مضارع التزامی و نادرست است!)
- ۴) اشخاص موفق بسیاری (معادل «أشخاص ناجحون كثيرون» است! دقت کنید که «كثير» در «كثير من الأشخاص» صفت «الأشخاص» نیست؛ پس نباید به شکل صفت ترجمه شود!) - خانواده ثروتمند («أسرة غنيّة» نکره است، ولی به شکل معرفه ترجمه شده است!) - می‌توانستند («استطاعوا» معادل ماضی ساده یا نقلی است، ولی «می‌توانستند» ماضی استمراری است!) - شوند (مانند ۳)

نکته فعل‌های ماضی ساده را می‌توانیم به شکل ماضی نقلی هم ترجمه کنیم!

مثال: «استطاعوا»: توانستند ✓ توانسته‌اند ✓

تست و پاسخ ۱۲۵

عین الخطأ:

- (۱) إِيَّاكَ و زرع العداوة لِأَنَّكَ لَنْ تَحْصِدَ شَيْئاً إِلَّا الْخَسَارَةَ: از کاشتن دشمنی بپرهیز، زیرا چیزی جز زیان درو نخواهی کرد!
- (۲) لِأَرْحَمَ مَنْ ضَاعَ بَيْنَ جُهَالٍ وَ لَا أُرْدَهَ خَائِباً: باید به کسی که میان جاهلان تباه شده رحم کنم و او را ناامید بازنگردانم!
- (۳) وَصَلْتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مُتَأَخِّراً وَ كَادَ مَعْلَمُنَا أَنْ يَبْدَأَ الدَّرْسَ: با تأخیر به مدرسه رسیدم و نزدیک بود که معلممان درس را آغاز کند!
- (۴) ... اللهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْلَمُونَ: خداوند به آنچه می‌دانید آگاه است!

(عربی یازدهم، ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید! این تست‌ها کمی وقت‌گیر هستند، ولی غالباً نباید بیشتر از یک دقیقه وقتتان را بگیرند!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «إِيَّاكَ»: بپرهیز / «زرع العداوة»: کاشتن دشمنی / «لَنْ تَحْصِدَ»: درو نخواهی کرد / «الْخَسَارَةَ»: زیان / «لِأَرْحَمَ»: باید رحم کنم / «ضَاعَ»: تباه شده / «جُهَالٍ»: جاهلان / «لَا أُرْدَهَ»: باز نگردانم / «خَائِباً»: ناامید / «وَصَلْتُ»: رسیدم / «مُتَأَخِّراً»: با تأخیر / «كَادَ ... أَنْ يَبْدَأَ»: نزدیک بود که آغاز کند / «أَعْلَمُ»: آگاه تر / «تَعْلَمُونَ»: می‌دانید.
خطای این گزینه: آگاه («أَعْلَمُ»: آگاه تر) اسم تفضیل است؛ بنابراین باید با «تر» یا «ترین» ترجمه شود!
ترجمه صحیح: «خداوند به آنچه می‌دانید آگاه تر است!»

تست و پاسخ ۱۲۶

عین الصحيح في التعريب:

«زباله‌ها در خیابان تهدیدکننده نظام طبیعت هستند!»

- (۱) النُّفَايَاتُ فِي الشَّارِعِ مُهَدِّدَةٌ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ!
- (۲) النُّفَايَاتُ فِي شَارِعِ مُهَدِّدَةٌ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ!
- (۳) النُّفَايَاتُ فِي شَارِعِ تُهَدِّدُ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ!
- (۴) النُّفَايَاتُ فِي الشَّارِعِ تُهَدِّدُ نِظَامَ الطَّبِيعَةِ!

(عربی یازدهم، درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها مثل بودن یا نبودن ضمیر، جمع یا مفرد بودن کلمات، «ال» داشتن یا نداشتن اسم‌ها و ... خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره معادل «تهدیدکننده» چی می‌شه؟ این کلمه فعله یا اسم؟ اگر اسم، اسم فاعله یا اسم مفعول؟

درس نامه

- (۱) به اسم‌هایی که بر وزن فاعِل هستند و یا ساختار «مُ...» دارند اسم فاعل می‌گوییم. این اسم‌ها غالباً به شکل «انجام‌دهنده» ترجمه می‌شوند.
 - (۲) به اسم‌هایی که بر وزن مَفْعُول هستند و یا ساختار «مُ...» دارند اسم مفعول می‌گوییم. این اسم‌ها غالباً به شکل «انجام‌شده» ترجمه می‌شوند.
- مثال: مُهَدِّدٌ: تهدیدکننده / مُهَدِّدٌ: تهدیدشده

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «النُّفَايَاتُ»: زباله‌ها / «فِي الشَّارِعِ»: در خیابان / «مُهَدِّدَةٌ»: تهدیدکننده
خطاهای سایر گزینه‌ها:

- (۲) شَارِعٌ («خیابان» معرفه است، چون با «ی» یا «یک» نیامده است، ولی «شَارِعٌ» نکره است، نه معرفه!) - مُهَدِّدَةٌ (این کلمه اسم مفعول است و به معنی «تهدیدشده» می‌باشد، ولی «تهدیدکننده» معادل اسم فاعل است!)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

- ۳) شارع (مانند ۲) - تُهَدُّدُ (این کلمه فعل و به معنی «تهدید می‌کند» است، ولی «تهدیدکننده» اسم است!)
 ۴) تُهَدُّدُ (مانند ۳)

تست و پاسخ ۱۲۷

عین الأبعد في المفهوم: «تجري الرياح بما لا تشتهي السفن!»

- ۱) آب دریا در فرمان توست
 ۲) گرچه تیر از کمان همی‌گذرد
 ۳) ما چو ناییم و نوا در ما ز توست
 ۴) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه‌دیدگی باشد
- آب و آتش ای خداوند آن توست
 از کماندار بیند اهل خرد
 ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
 که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی

(عربی یازدهم، درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره سوالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند؛ پس باید از قبل بررسی شده باشند!

خودت حل کنی بهتره بیتی پاسخ صحیح که بر مفهوم «خارج بودن اتفاقات از اراده انسان» دلالت نکند!

پاسخ تشریحی

ترجمه عبارت: «بادها در جهتی جاری می‌شوند (می‌وزند) که کشتی‌ها نمی‌خواهند!»
 مفهوم عبارت: همه چیز به دست خداوند است و گاهی چیزها از اراده انسان خارج هستند!
 مفهوم بیت ۱) این است که «همه چیز در قدرت و تحت تسلط خداوند است»؛ بنابراین این بیت بر این که کارها خارج از اراده انسان است اشاره‌ای نکرده و مفهوم دورتری نسبت به سایر گزینه‌ها دارد.

• اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۱۲۸ - ۱۳۰) بما يناسب النَّصَّ:

التعامل مع الآخرين فَنَ مِنْ فَنَوْنِ الْحَيَاةِ وَ مِنْ أَظْهَرِ النَّمَاذِجِ لِهَذَا التَّعَامُلِ أَنْ نَسَلَّمَ عَلَى مَنْ يُقَابِلُنَا وَ لَا فَرْقَ فِي ذَلِكَ بَيْنَ أَنْ نَعْرِفَهُ أَوْ لَا نَعْرِفَهُ. وَلِنَسْتَمِعَ إِلَى مَشَاكِلِ النَّاسِ وَ لَا نَمْنَعَهُمُ الْمَسَاعِدَةَ الَّتِي نَقْدِرُ عَلَيْهَا لِنَكْتَسِبَ بِذَلِكَ مَوَدَّتَهُمْ. عَلَيْنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِالْإِجَازِ «إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقْصَ الْكَلَامِ» وَ أَنْ نَتْرَكَ لِغَيْرِنَا فُرْصَةَ الْكَلَامِ حَتَّى يَتَكَلَّمَ عَنْ آرَائِهِ. فَلَا نَرْفَعُ صَوْتَنَا فَوْقَ أَصْوَاتِ الْآخَرِينَ أَيْضاً وَ نَكَلِّمُ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ.»

ترجمه متن

«تعامل کردن با دیگران هنری از هنرهای زندگی است و از آشکارترین نمونه‌های این تعامل این است که به هر کس که با ما مواجه می‌شود سلام کنیم و هیچ فرقی نیست میان این که او را بشناسیم یا نشناسیم و باید به مشکلات مردم گوش دهیم و آن‌ها را از کمکی که به آن قادریم باز نداریم تا به وسیله آن دوستی آن‌ها به دست آوریم. ما باید به اختصار صحبت کنیم «هرگاه عقل کامل شود، سخن کوتاه می‌شود» و این که برای دیگران فرصت سخن گفتن بگذاریم تا درباره نظراتشان صحبت کنند و نیز نباید صدایمان را بالای صدای دیگران ببریم و با دیگران [باید] به اندازه عقل‌هایشان سخن بگوییم.»

مشاوره در مورد حل سوالات درک متن چند نکته رو در نظر داشته باشیم:

- ۱) سوالات درک متن رو در آخر سوالات عربی جواب بدین.
 ۲) متن رو باید با دقت ولی با سرعت بخونین. این کار نیاز به تمرین و تکرار زیاد داره. خوندن نصف و نیمه متن خیلی فایده‌ای نداره.
 ۳) توی متن و گزینه‌ها به کلماتی که معنای «هیچ، همه، گاهی، اصلاً، فقط، همیشه، بعضی، قطعاً، ممکنه و ...» دارن، دقت کنین.
 ۴) در سوالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخوانید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

تست و پاسخ ۱۲۸

عین الصحیح:

- ۱) علينا أن نتكلم بالإيجاز لأن يفهم الآخرون كلامنا جيداً!
- ۲) إذا نترك للآخرين فرصة الكلام يتكلمون عن آرائنا!
- ۳) أهمّ تعاملنا مع الآخرين هو أن نسلّم عليهم إن عرفهم!
- ۴) يكون لمن لا يمنعُ الناس من مساعدته، فنُّ من فنون الحياة!

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

کلمات مهم: «مع الآخرين»: با دیگران / «فن من فنون الحياة»: هنری از هنرهای زندگی / «أظهر»: آشکارترین / «النماذج»: نمونه‌ها / «أن نسلّم»: که سلام می‌کنیم / «يقابلنا»: با ما مواجه می‌شود / «لا فرق»: هیچ تفاوتی نیست / «أن نعرفه»: که او را می‌شناسیم / «و لنستمع»: و باید گوش کنیم / «لا نمنعهم»: آن‌ها را منع نکنیم / «المساعدة التي»: کمکی که / «نقدر عليها»: بر آن قادریم / «لنكتسب»: تا کسب کنیم / «مودّتهم»: دوستی‌شان / «علينا أن نتكلم»: باید صحبت کنیم / «بالإيجاز»: به اختصار / «إذا»: هرگاه / «تمّ»: کامل شد / «نقص»: کوتاه شد / «أن نترك»: که رها کنیم، که بگذاریم / «لغيرنا»: برای دیگران / «يتكلم عن آرائه»: تا درباره نظراتش صحبت کند / «لا نرفع صوتنا»: نباید صدایمان را بالا ببریم / «فوق أصوات الآخرين»: بالای صدای دیگران / «أيضاً»: هم‌چنین، نیز / «نكلم»: سخن بگوییم / «على قدر عقولهم»: به اندازه عقل‌هایشان
ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) ما باید به اختصار سخن بگوییم تا دیگران خوب سخن ما را بفهمند! (در متن در عبارت «... يتكلم عن آرائه» به این مطلب اشاره شده که باید کوتاه سخن بگوییم تا به دیگران فرصت بیان نظراتشان را بدهیم، نه این که سخن ما را بفهمند!)
- ۲) اگر برای دیگران فرصت سخن گفتن بگذاریم، درباره نظرات ما سخن می‌گویند! (با توجه به عبارت «يتكلم عن آرائه» درباره نظرات خودشان صحبت می‌کنند، نه نظرات ما!)
- ۳) مهم‌ترین تعامل ما با دیگران این است که به آن‌ها سلام کنیم اگر آن‌ها را بشناسیم! (با توجه به عبارت «من أظهر النماذج...» سلام کردن از آشکارترین نمونه‌های تعامل ماست، نه مهم‌ترین آن‌ها!)
- ۴) کسی که مردم را از کمکش منع نمی‌کند، هنری از هنرهای زندگی را دارد! (بله، مطابق متن کسی، که مردم را از کمکش منع نمی‌کند، هنر تعامل با آنان را دارد!)

تست و پاسخ ۱۲۹

عین مفهوم العبارة: «كلم الناس على قدر عقولهم!»

- ۱) خير الكلام ما قلّ و دلّ!
- ۲) لِمَ تقولون ما لا تفعلون؟!
- ۳) لكلّ مقام قول!
- ۴) إذا حَسَنَ الخُلُقَ حَسُنَ الكلام!

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

«با مردم به اندازه عقل‌هایشان سخن بگو.» مفهوم عبارت را تعیین کن:

- ۱) بهترین سخن آن چیزی است که مختصر و مفید باشد!
- ۲) چرا چیزی را می‌گویید که انجام نمی‌دهید؟
- ۳) برای هر مقامی (جایی) سخنی است! (این عبارت مفهوم مشابه با عبارت صورت سؤال دارد!)
- ۴) هرگاه اخلاق نیکو شود، سخن نیکو می‌شود!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۱۳۰

عَيْنُ الخَطَا فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «الأَخْرَيْنِ - أظهر - يُقَابِلُ - لنستمع»:

- (۱) الأَخْرَيْنِ: اسم التَّفْضِيلِ، مُعْرَفٌ بِأَلْ، جَمْعُ مَذْكَرٍ سَالِمٍ، مَعْرَبٌ / مضافٌ إليه
- (۲) أظهر: اسم، مفرد، مذكّر (مؤنّته على وزن «فُعَلَى»)، معرب / مجرور بحرف الجرّ
- (۳) يُقَابِلُ: فعل، مضارع، مزيد ثلاثي (من مصدر «تَقَابَلُ»)، متعدّد / فعل و مفعوله ضمير «نا»
- (۴) لنستمع: فعل مضارع، للمتكلّم مع الغير، مزيد ثلاثي بزيادة حرفين / يُترجم إلى المضارع الائتزامي

(عربی یازدهم، ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خاارو!!!

خودت حل کنی بهتره اول موارد سمت راست رو بررسی کن چون نیاز به بررسی جمله ندارن، بعد اگر سؤال حل نشد موارد سمت چپ

رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی

خطای این گزینه: من مصدر «تَقَابَلُ» («يُقَابِلُ» مضارع از باب «مُفَاعَلَةٌ» است، نه «تَفَاعُلٌ»؛ در نتیجه مصدر آن «مُقَابَلَةٌ» است!)

تست و پاسخ ۱۳۱

عَيْنُ الخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الكَلِمَاتِ:

- (۱) مَنْ جَرَّبَ المُجَرَّبَ حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ!
- (۲) مَنْ يَنْفَكِرْ فِي خَلْقِ اللَّهِ يُشَاهِدُ قُدْرَةَ اللَّهِ!
- (۳) إِنَّ الإِمْتِحَانَاتِ تُسَاعِدُ الطُّلَابَ لِتَعَلُّمِ دُرُوسِهِمْ!
- (۴) لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!

(عربی یازدهم، ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکت‌ها بررسی بشن!!!

خودت حل کنی بهتره ابتدا برو سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزيد و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی. بعد به اسم

تفضیل‌ها، اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و در نهایت به فعل‌های مجهول دقت کن.

پاسخ تشریحی

خطاهای این گزینه:

يَنْفَكِرْ (مضارع باب تَفَعَّلَ بر وزن «يَنْفَعَلُ» است، نه «يَنْفَعُلُ»؛ در نتیجه «يَنْفَكِرُ» صحیح است.) - يُشَاهِدُ (با توجه به معنی جمله این فعل باید معلوم باشد نه مجهول، زیرا «قُدْرَةَ» مفعول آن است: «... قدرت خدا را می‌بیند»؛ در نتیجه «يُشَاهِدُ» صحیح است.)

تست و پاسخ ۱۳۲

عَيْنُ مَا فِيهِ اسْمُ المِبَالِغَةِ:

- (۱) الحُضَارُ سِيذَهِيون فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ!
- (۲) لَا تَسْتَشْرُهُ لِأَنَّهُ كَالسَّرَابِ يُبْعَدُ عَلَيْكَ القَرِيبَ!
- (۳) كَرَّرَ الشَّابُّ هَذَا العَمَلَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَ كَادَ أَنْ يَغْرُقَ!
- (۴) إِنْ تَكُنْ نَقَادَ الكَلَامِ فَانْتِ أَهْلُ الحَقِّ!

(عربی یازدهم، درس ۲)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره مهم‌ترین نکته در تشخیص اسم مبالغه، تفاوت وزن «فَعَالٌ» و «فُعَالٌ» است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

خودت حل کنی بهتره به اسم مفرد بر وزن «فَعَال» پیدا کن!

درس نامه

(۱) ملاک تشخیص نوع اسم‌ها، وزن مفرد آن‌هاست، یعنی مثلاً اگر بخواهیم تشخیص دهیم که یک اسم جمع، اسم مبالغه است یا نه باید ابتدا آن را مفرد کنیم.

مثال: «مَرَات» ← اسم مبالغه نیست، زیرا مفردش «مَرَّة» بر وزن «فَعَال / فَعَالَة» نیست!

(۲) کلمات بر وزن «فَعَال» و «فَعَالَة» اسم مبالغه هستند. کلماتی که بر وزن «فَعَالَة» هستند حتماً اسم مبالغه هستند؛ اما اسم‌هایی که بر وزن «فَعَال» هستند، اگر مفرد باشند بر وزن «فَعَال» و اسم مبالغه هستند و اگر جمع باشند بر وزن «فَعَال» بوده و اسم مبالغه نیستند.

← الزوَار ذهب ← «الزوَار» به شکل مفرد به کار رفته است، چون «ذهب» مفرد است؛ در نتیجه اسم مبالغه است.

الزوَار ذهبوا ← «الزوَار» به شکل جمع به کار رفته است، چون «ذهبوا» جمع است؛ در نتیجه اسم مبالغه نیست.

پاسخ تشریحی

در (۴) «نَقَاد: نقدکننده» اسم مبالغه است، زیرا مفرد و بر وزن «فَعَال» است. (اگر نقدکننده سخن باشی؛ پس تو اهل حق هستی!)

در (۱) «الْحُضَار» بر وزن «فُعَال» است، نه «فَعَال»؛ بنابراین اسم مبالغه نیست.

در (۲) هیچ اسمی بر وزن «فَعَال / فَعَالَة» وجود ندارد.

در (۳) «مَرَات» جمع «مَرَّة» است؛ در نتیجه اسم مبالغه نیست، زیرا ملاک تشخیص نوع اسم‌ها، وزن مفرد آن‌هاست.

تست و پاسخ ۱۳۳

في أي عبارة يمكن أن نترجم «ال»؟

(۱) اشترى أخي سواراً من الذهب ثم باع السوار بعد سنتين!

(۲) لا يستطيع الكذاب أن يخفي كذبه أو يُنكره!

(۳) السمك الطائر سمك يقفز من الماء بحركة من ذيله القوي!

(۴) في خير سنة من عمري عزمْتُ أن أتعلّم السنة مختلفة!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی یازدهم، درس ۴)

مشاوره معمولاً در آزمون‌ها یک تست با صورت سؤال متفاوت و جدید به کار می‌رود که غالباً سطح بالایی ندارد و مهم‌ترین موضوع،

فهمیدن صورت این سؤالات است.

خودت حل کنی بهتره دنبال به اسم بگرد که دفعه اول به شکل نکره به کار رفته باشه و در ادامه جمله با «ال» اومده باشه!

درس نامه

وقتی یک اسم ابتدا به شکل نکره در جمله به کار می‌رود و در ادامه همان اسم مجدداً تکرار شود، این بار با «ال» به کار می‌رود و این «ال» را می‌توانیم به شکل «این / آن» ترجمه کنیم.

مثال: «كان طالبٌ مؤدّبٌ في الصفِّ، يستمع الطالبُ...»: دانش‌آموز مؤدّبی در کلاس بود، این دانش‌آموز گوش می‌داد ...

پاسخ تشریحی

سؤال از ما «ال» را می‌خواهد که می‌توانیم ترجمه‌اش کنیم. تنها حالتی که ممکن است «ال» ترجمه شود، زمانی است که در ساختار ذکر شده در درس‌نامه به کار برود تا به شکل «این / آن» ترجمه بشود.

در (۱) «سواراً» ابتدا به شکل نکره و در ادامه به همراه «ال» به کار رفته است (السّوار)؛ در نتیجه «ال» آن به شکل «این / آن» ترجمه می‌شود.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

تست و پاسخ ۱۳۴

عین عبارة ليس فيها مضارع تغيير زمنه في المعنى:

- (۱) ﴿لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾
 (۲) أَعْرِفْ رَسَامًا مَا كَانَ قَادِرًا عَلَى تَحْرِيكِ يَدَيْهِ!
 (۳) ﴿لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ﴾
 (۴) شَاهِدْنَا سَنَجَابًا يَقْفُزُ مِنْ شَجَرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ أُخْرَى!

(عربی یازدهم، درس های ۴، ۵ و ۶)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره ترجمه فعل و ساختارها و حروف تأثیرگذار در ترجمه فعلها از مهم ترین و پرتکرارترین مباحث کنکور و آزمون هاست.

خودت حل کنی بهتره دنبال فعل مضارعی بگرد که قبلش فعل ماضی یا حرفی تأثیرگذار در ترجمه به کار نرفته باشه.

درس نامه ●●

- (۱) لَمْ + مضارع ← ماضی ساده یا نقلی منفی
 مثال: لم يذهب: نرفته است.
 (۲) لَنْ + مضارع ← آینده منفی
 مثال: لن تذهب: نخواهد رفت.
 (۳) فعل مضارع در ساختار «ماضی ... + مضارع ...» معمولاً به شکل ماضی استمراری ترجمه می شود.
 مثال: «شاهدتُ طفلاً يلعبُ»: کودکی را دیدیم که بازی می کرد.

پاسخ تشریحی

- در (۲) «أعرفُ»: می شناسم» فعل مضارعی است که زمانش در ترجمه تغییر نکرده و به شکل مضارع اخباری ترجمه می شود.
 در (۱) «لَمْ يُذْكَرْ»: یاد نشده است» فعل مضارعی است که به شکل ماضی ترجمه می شود.
 در (۳) «لَنْ تَنَالُوا»: نخواهید رسید» فعل مضارعی است که به شکل آینده ترجمه می شود.
 در (۴) «يقفز»: فعل مضارعی است که به شکل ماضی استمراری ترجمه می شود، زیرا قبل از آن، فعل ماضی «شاهدنا» به کار رفته است: «سنجابی را دیدیم که از یک درخت به درخت دیگری می پرد!»

تست و پاسخ ۱۳۵

عین ما يدل على الامتلاك في الماضي:

- (۱) ليس عندي وصفة و أريد هذه الأدوية!
 (۲) كان أجدادنا ساكنين في محافظة مازندران!
 (۳) كانت لكثير من الشعراء الإيرانيين ملهعات!
 (۴) كان صديقي عند متجر كبير و هو ينتظرنی!

(عربی یازدهم، درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره انواع مختلف ترجمه «كان» از نکات بسیار مهم عربی یازدهم است.

خودت حل کنی بهتره دنبال ساختارهای «كان + لَمْ / كان + عند / كان + لَدَى» بگرد.

درس نامه ●●

برای بیان مالکیت از کلمات «لَمْ، عند و لَدَى» استفاده می کنیم.

لَمْ + اسم (ضمیر)	لَمْ + اسم (ضمیر)	لَمْ + اسم (ضمیر)
كان + عند + اسم (ضمیر) ← داشت.	ليس + عند + اسم (ضمیر) ← ندارد.	عند + اسم (ضمیر) ← دارد.
لَدَى + اسم (ضمیر)	لَدَى + اسم (ضمیر)	لَدَى + اسم (ضمیر)

مثال: كان لهم وصفة: نسخه‌ای داشتند. / كان عندهم وصفة: نسخه‌ای داشتند. / كان لديهم وصفة: نسخه‌ای داشتند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

عربی

پاسخ تشریحی

- در ۳ «کاننت لـ: داشت» بر مالکیت در گذشته دلالت می‌کند: «بسیاری از شاعران ایرانی ملتمع‌هایی داشتند!»
- در ۱ «لیس عندي: ندارم» بیانگر مالکیت در زمان مضارع است، نه ماضی!
- در ۲ هیچ‌یک از ساختارهای مالکیت به کار نرفته است!
- در ۴ «کان + عند» داریم، اما معنای «مالکیت» ندارد و به معنای «نزد، کنار» است: «دوست من کنار یک مغازه بزرگ است، در حالی که انتظار من را می‌کشید.»

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تاریخ یازدهم

تست و پاسخ ۱۳۶

برای هر یک از موضوعات زیر، بهتر است به کدام کتاب مراجعه شود؟
الف) محققى که برای نگارش کتاب خود، به دنبال گزارشی از موضوعات گزینش شده است و نمی‌خواهد برای خواندن تمام جنبه‌های یک خبر وقت بگذارد.

ب) محققى که می‌خواهد کتابی دربارهٔ مفاخر و مشاهیر محلی یک منطقه بنویسد و به دنبال منابع مربوطه می‌گردد.

ج) محققى که برای پژوهش خود، به دنبال تحلیل و تفسیر برای رویدادهای اتفاق افتاده و علت آن‌هاست.

د) محققى که برای تحلیل عوامل اثرگذار بر رویدادهای تاریخی، به دنبال نوشته‌ها و اطلاعات جغرافیایی مؤثر بر آن است.

۱) فتوح‌البلدان - تاریخ سیستان - تاریخ بیهقی - المسالک و الممالک

۲) اخبار الطوال - زندگی شگفت‌آور تیمور - تاریخ طبری - المسالک و الممالک

۳) فتوح‌البلدان - زندگی شگفت‌آور تیمور - تاریخ بیهقی - تجارب‌الامم

۴) اخبار الطوال - تاریخ سیستان - تاریخ طبری - تجارب‌الامم

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - درس ۱ - تاریخ‌های مملی - نوشته‌های یغرافایی / درس ۲ - تاریخ ترکیبی و تملیلی)

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) مورخ در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی، به جای ذکر همهٔ روایات دربارهٔ یک موضوع، با مطالعه و مطابقت همهٔ رویدادها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند. مورخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. برخی کتاب‌های این حوزه عبارت‌اند از: فتوح‌البلدان از بلاذری و اخبار الطوال از دینوری. (درست‌بودن قسمت اول هر ۴ گزینه)

ب) انگیزهٔ اصلی نویسندگان تاریخ‌های محلی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامهٔ مفاخر و مشاهیر محلی بوده است. از معروف‌ترین آثار تاریخی محلی می‌توان به تاریخ سیستان اشاره کرد.

ج) مورخ در روش تاریخ‌نگاری تحلیلی، با بررسی موشکافانهٔ تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند. برخی کتاب‌های این حوزه عبارت‌اند از: تجارب‌الامم از مسکویه، تاریخ بیهقی و مروج‌الذهب از مسعودی.

د) بررسی و مطالعهٔ محیط جغرافیایی رویدادها، در پژوهش‌های تاریخی اهمیت زیادی دارد و اطلاعاتی بسیار و در ابعاد مختلفی را در اختیار مورخ و محقق قرار می‌دهد. برخی از این متون عبارت‌اند از: کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالک و الممالک تألیف مؤلفان مختلف از جمله ابن خردادبه.

تست و پاسخ ۱۳۷

کدام گزینه در نزدیک‌ترین زمان به وقوع حوادث زیر رخ داده است؟

الف) فتح قسطنطنیه توسط ترکان مسلمان عثمانی

ب) وقوع جنگ جسر در زمان یزدگرد سوم

۱) لشکرکشی هولاکوخان به ایران - نبرد نهاوند

۳) تسلط مسیحیان بر اندلس - اوایل حکومت خلیفهٔ دوم

۲) انقراض حکومت سلجوقیان - شهادت حضرت علی

۴) آغاز حکومت فاطمیان - تسخیر تیسفون توسط اعراب

پاسخ: گزینه ۳ (تاریخ یازدهم - ترکیبی - درس ۵ - فلاخت عمر و عثمان / درس ۶ - امویان اندلس / درس ۸ - فتح ایران / درس ۱۵ - تمولات سیاسی)

مشاوره مفهومی‌خواندن هم توی حل این سوالات می‌تونه کمکت کنه، مثلاً اگه بدونی که جنگ جسر در اوایل خلافت عمر اتفاق افتاد و

شروع خلافت عمر هم از ۱۳ ق. بوده، می‌تونستی به جواب درست که همون گزینهٔ سومه نزدیک‌تر بشی.

خودت حل کنی بهتره می‌دونی که اول باید سال وقوع زمانی یا حداقل حدودش رو توی موارد «الف» و «ب» پیدا کنی؛ مورد «الف» هم

تاریخ میلادی و هم قمری داره. با توجه به این که مورد «ب» فقط تاریخ قمری داره، پس توی گزینه‌ها هم براساس تاریخ قمری برو جلو. یادت باشه که هر دو قسمت یک گزینه رو حل نکنی و اولش فقط با مقایسهٔ قسمت اول یا قسمت دوم گزینه‌ها شروع کن تا سریع‌تر به جواب برسی.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

پاسخ تشریحی الف) امپراتوری روم شرقی، سرانجام با فتح قسطنطنیه در سال ۱۴۵۳ م / ۸۵۷ ق. توسط ترکان مسلمان عثمانی متلاشی شد. (ب) سپاه ایران در زمان یزدگرد سوم با شکست مسلمانان در جنگ جسر یا پل در سال ۱۳ ق. بیشتر متصرفات آنان را پس گرفتند. بررسی زمان وقوع رویدادهای گزینیه‌ها:

۱) هولاکوخان به منظور نظم‌بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا در سال ۶۵۰ ق. به ایران لشکرکشی کرد. - نبرد نهاوند در ۲۱ ق. به وقوع پیوست.

۲) با پیروزی تکش خوارزمشاه بر آخرین سلطان سلجوقی در سال ۵۹۰ ق. حکومت سلجوقیان منقرض شد. - حضرت علی (ع) در ۲۱ رمضان ۴۰ ق. به شهادت رسید.

۳) مسیحیان از وضعیت ضعف امویان اندلس استفاده کردند و به تدریج، به فرمانروایی مسلمانان بر آن سرزمین پایان دادند. (۸۹۸ ق.) - دوران خلافت عمر، خلیفه دوم، از ۱۳ ق. (نقطه شروع) تا ۲۳ ق. (پایان حکومت) بوده است.

۴) خلافت فاطمیان در سال ۲۹۷ ق تأسیس شد. - اعراب تیسفون را در سال ۱۶ ق. تسخیر کردند. با توجه به گزینیه‌ها، سال‌های زمانی ۲۲) بیشترین قرابت و نزدیکی را با موارد «الف» و «ب» دارد.

تست و پاسخ ۱۳۸

مؤلفان کتاب درسی، در بیان موارد زیر به کدام منابع استناد کرده‌اند؟

الف) اشاره به رفتارهای منافقان مدینه

ب) ذکر علت اصلی مخالفت سران مشرک با اسلام

ج) نام بردن از نهضت عاشورا به عنوان رویدادی سرنوشت‌ساز در تاریخ بشر

۱) آیات قرآن و کتاب‌های سیره و منابع حدیثی - گزارش مورخان - سخنان ائمه

۲) گزارش مورخان و محققان تاریخ اسلام - آیات قرآن - سخنان ائمه

۳) آیات قرآن و کتاب‌های سیره و منابع حدیثی - آیات قرآن - گزارش مورخان و محققان تاریخ اسلام

۴) گزارش مورخان و محققان تاریخ اسلام - سخنان ائمه - آیات قرآن

پاسخ: گزینه ۳ (تاریخ یازدهم - ترکیبی - درس ۳ - دعوت عمومی و عکس‌العمل سران قریش / درس ۴ - منافقان / درس ۶ - قیام امام حسین)

مشاوره سوالات منبع‌شناسی در سال‌های اخیر برای طراحان کنکور به یکی از مهم‌ترین قسمت‌های کتاب درسی برای طرح سؤال

تبدیل شده است؛ در خواندن هر درس به منابعی که برای روایت خبر با آن‌ها مواجه می‌شوید دقت کنید، از جمله:

• آیات قرآن و سیره ائمه

• کاوش‌ها و آثار باستان‌شناختی (کتیبه‌ها، سنگ‌نوشته‌ها و ...)

• تحقیقات مورخان و پژوهشگران ایرانی و خارجی

• روایت سفیران کشورهای مختلف

• کتاب‌های تاریخی، سفرنامه‌ها و ...

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) آیات قرآن، کتاب‌های سیره و منابع حدیثی به برخی از خصوصیات و رفتارهای منافقان مدینه اشاره کرده‌اند.

ب) برخی آیات قرآن (علت اصلی مخالفت مشرکان با اسلام) بیانگر آن است که مشرکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود و بازرگانان قریش از سود هنگفتی که از تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک کسب می‌کردند محروم بمانند.

ج) به گواهی بسیاری از مورخان و محققانی که درباره تاریخ اسلام تحقیق کرده‌اند، نهضت عاشورا و شهادت امام حسین و بارانش در صحرای کربلا، فاجعه‌ای بزرگ و رویدادی سرنوشت‌ساز، نه تنها در تاریخ اسلام، بلکه در تاریخ بشر است.

تست و پاسخ ۱۳۹

کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) رابطه صفاریان با خلافت عباسی به نوعی شبیه به رابطه زیاریان با خلافت عباسی بود.
- (۲) طاهریان برخلاف غزنویان برای تأسیس حکومت، تأیید خلیفه را داشتند.
- (۳) برخورد آل بویه با خلافت عباسی برخلاف برخورد سلجوقیان با عباسیان بود.
- (۴) علویان طبرستان معمولاً روابط تیره و تاری با عباسیان داشتند.

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ یازدهم - ترکیبی - درس ۹ - روابط با خلافت عباسی / درس ۱۰ - سلجوقیان)

درس نامه

روابط حکومت‌های گوناگون در ایران با خلافت عباسی	
نام حکومت	نوع رابطه با خلافت عباسی
طاهریان و سامانیان	اظهار اطاعت ظاهری نسبت به خلیفه جهت کسب مقبولیت و مشروعیت در نزد عامه مردم و دارای آزادی کامل در اداره قلمرو
علویان طبرستان	همواره خصومت‌آمیز
صفاریان و زیاریان	فراز و نشیب زیاد
آل بویه	متفاوت و برعکس سایر سلسله‌ها (خلافت عباسی بیش از یک قرن تحت سلطه آل بویه قرار داشت).
غزنویان	قبول داشتن خلافت عباسیان و در پی تأیید خلیفه عباسی بودن
سلجوقیان	قبول داشتن خلافت عباسیان و آزاد کردن آنان از تسلط آل بویه
خوارزمشاهیان	ابتدا به دنبال تأیید خلافت عباسی بودند اما در ادامه روابط دو طرف به تیرگی گرایید.
ایلخانان	خلافت عباسی به دست آنان از بین رفت.

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

- ۱ روابط صفاریان و زیاریان با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی داشت. (درست)
- ۲ طاهریان با فرمان خلیفه به حکومت رسیدند. محمود غزنوی برای تأسیس حکومت، اجازه خلیفه را نداشت اما پس از تأسیس، به دنبال تأیید خلیفه برآمد. (درست)
- ۳ آل بویه، خلافت عباسی را بیش از یک قرن تحت سلطه خود داشت، اما سلجوقیان عباسیان را از زیر سلطه آل بویه نجات دادند. (درست)
- ۴ روابط حکومت علویان طبرستان با خلافت عباسی، همواره (نه معمولاً) خصومت‌آمیز بود. (نادرست)

دام‌تستی این جاست که اهمیت قیدها خیلی خودش رو نشون می‌ده؛ اگه حواست نباشه که علویان تحت هر شرایطی و همیشه با خلافت

عباسی مخالف بودند به راحتی از ۴ می‌گذری و به خاطر نامأنوس بودن ۳، تو دامش می‌افتی!

تست و پاسخ ۱۴۰

هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب در توصیف کدام جنگ‌ها و نبردها است؟

- (الف) این جنگ در نتیجه تعقیب کاروان‌های تجاری قریش، توسط مسلمانان، میان سپاه اسلام و مشرکان در گرفت.
- (ب) شاه‌اسماعیل اول در این نبرد با کشتن شیبک‌خان بر ازبکان پیروز شد.
- (ج) در زمان آل بارسلان سلجوقی امپراتور روم شرقی در این نبرد اسیر شد.
- (د) پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در این نبرد از سپاه اعراب مسلمان شکست خوردند.

(۱) اُحد - جام - جسر - قادسیه (۲) بدر - جام - ملازگرد - قادسیه (۳) بدر - مرو - ملازگرد - جلولا (۴) اُحد - مرو - جسر - جلولا

(تاریخ یازدهم - درس ۳ - مشرکان / درس ۱۳ - ازبکان / درس ۱۰ - سلجوقیان / درس ۸ - حمله اعراب مسلمان به ایران)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی الف) سرانجام در سال دوم هجرت، در نتیجهٔ تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های تجاری قریش توسط مسلمانان، جنگ بزرگی میان سپاه اسلام و لشکریان مشرک در مکانی موسوم به بدر شکل گرفت که به پیروزی سپاه اسلام منجر شد.
 ب) شاه‌اسماعیل اول در نبرد مرو با کشتن شییک‌خان ازبک بر ازبکان پیروز شد.
 ج) در زمان آلب ارسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبردی که در ملازگرد رخ داد، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند و امپراتور را اسیر کردند.
 د) پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در نبرد جولا از سپاه اعراب مسلمان شکست خوردند.

تست و پاسخ ۱۴۱

چند مورد از موارد زیر دربارهٔ علت وقوع موارد زیر درست است؟

الف) گسترش قلمرو، حکومت فراگیر و توسعهٔ شهرنشینی از جمله عواملی هست که در رشد تجارت در دورهٔ سلجوقی تأثیر بسزایی داشت.
 ب) علت مورد تعقیب و آزار قرارگرفتن پیروان مذهب اسماعیلیه این بود که آن‌ها از مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و حکومت‌های غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان بودند.
 ج) رشد شهرها، باعث توسعهٔ هر چه بیشتر زبان و ادبیات فارسی در طول قرون چهار تا هفت هجری شد.
 د) علت ایجاد وقفه و افول در زندگی شهری در دورهٔ تیمور، ویران‌شدن شهرهای بزرگ و آباد مثل خراسان بود.

۱) صفر ۲) یک ۳) دو ۴) سه

(تاریخ یازدهم - ترکیبی - درس ۱۰ - اوضاع اجتماعی و اعتقادی - زبان علم و آموزش / درس ۱۱ - شهر و شهرنشینی)

پاسخ: گزینهٔ ۲

درس نامه

وضعیت شهرنشینی در ایران از دورهٔ حکومت‌های مسلمان ایران تا عصر مغول - تیموری

دورهٔ حکومت	سامانیان و آل بویه	سلجوقیان	مغولان	ایلخانان	تیموریان
وضعیت شهرنشینی	پررونق	گسترش شهر بیرونی (رَبَض)	افول و وقفه (دائمی نبود)	رونق دوباره	پررونق
علت	برقرارشدن آرامش و امنیت نسبی، قرارگرفتن زمام کارها به دست امیران و وزیران با تدبیر و علاقه‌مند به عمران و آبادانی و استقرار نظام دیوانی منظم و منسجم	رشد تجارت و افزایش جمعیت شهرها	ویرانی شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان با هجوم مغولان، توصیهٔ یاسا به دوری از شهرنشینی	تلاش‌های دیوان‌سالاران و فرهیختگان ایرانی برای مهار رفتار غیرمدنی مغول‌ها	علاقهٔ تیمور به شهرسازی و کنار گذاشتن سیاست کشورگشایی توسط جانشینان او

پاسخ تشریحی

بررسی عبارت‌ها:

الف) نادرست: رشد تجارت و افزایش شهرها (علت) ← گسترش شهر بیرونی در دورهٔ سلجوقیان نسبت به ادوار پیشین. (معلول)
 ب) نادرست: پیروان مذهب اسماعیلیه مهم‌ترین مخالفان خلافت عباسی و دو حکومت غزنوی و سلجوقی (و نه خوارزمشاهیان) بودند (علت) ← به همین دلیل همیشه از سوی این حکومت‌ها مورد تعقیب و آزار قرار داشتند. (معلول)
 ج) درست: رشد شهرها، تأسیس و توسعهٔ مراکز آموزشی و نفوذ روزافزون دیوان‌سالاران ایرانی در عهد سلجوقیان (قرن‌های چهارم تا هفتم هجری)، (علت) ← توسعهٔ بیشتر زبان و ادبیات فارسی. (معلول)
 د) نادرست: ویرانی شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان با هجوم مغولان (علت) ← وقفه و افول شهرنشینی. (معلول)
 بنابراین تنها مورد «ب» درست است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

تاریخ

تست و پاسخ ۱۴۲

مقارن با دوره جنگ‌های صلیبی کدام یک از موارد زیر رخ داده است؟

۱۰۹۶ تا ۱۲۹۱/۴۹۰ تا ۶۹۰ ق.

(الف) پایان یافتن خلافت عباسیان

(ب) موج اول حمله مغول

(ج) نبرد دندانقان

(د) مسلمان شدن غازان خان

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»

(تاریخ یازدهم - درس ۱۱ - اوضاع سیاسی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی الف) هولاکو، با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی، به حکومت خاندان بنی عباس پایان داد. (۶۵۶ ق.)

ب) موج اول حمله مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان انجام گرفت، شش سال به طول انجامید. (۶۱۶ تا ۶۲۲ ق.)

بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) مسعود غزنوی در نبردی سرنوشت‌ساز در سال ۴۳۱ ق. از سلجوقیان شکست خورد و سلطه غزنویان در خراسان به پایان رسید.

د) دوره مسلمانی مغولان با مسلمان شدن غازان خان در سال ۶۹۴ ق. آغاز شد.

بنابراین فقط موارد «الف» و «ب» با بازه زمانی صورت سؤال (۴۹۰ تا ۶۹۰ ق.) مقارن هستند.

تست و پاسخ ۱۴۳

یک محقق درصدد پژوهش درباره دو موضوع «الف» و «ب» است. اگر در سه متن کتاب، تاریخ عالم‌آرای عباسی، حبیب‌السیر و احسن‌التواریخ

اخبار مربوط به این رویدادها ثبت شده باشد، کدام کتاب‌ها در نزدیک‌ترین فاصله زمانی ممکن به رویدادهای نوشته شده است؟

الف) تحت حاکمیت صفویان در آمدن بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق ایران تا رود جیحون

ب) دفع تهاجمات پیاپی ارتش عثمانی به خاک ایران با اتخاذ تدابیر مناسب

(۱) «الف» - «ب»: تاریخ عالم‌آرای عباسی (۲) «الف»: حبیب‌السیر - «ب»: احسن‌التواریخ

(۳) «الف» - «ب»: حبیب‌السیر (۴) «الف»: احسن‌التواریخ - «ب»: تاریخ عالم‌آرای عباسی

(تاریخ یازدهم - درس ۱۳ - دوران تثبیت و عصر اقتدار و شکوفایی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره این سؤال، شبیه به سؤال ۱۰۳ کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ است. قبل از هر چیزی ابتدا باید مشخص شود که هر کتاب مربوط

به کدام دوره یا پادشاه است تا بعد از آن به اقدامات انجام‌شده توجه داشت.

درس نامه

حبیب‌السیر تألیف غیاث‌الدین خواندمیر در زمان سلطنت شاه اسماعیل اول
 احسن‌التواریخ تألیف حسن بیگ روملو در زمان سلطنت شاه تهماسب اول
 تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندربیک منشی در زمان سلطنت شاه عباس اول

پاسخ تشریحی در زمان شاه اسماعیل اول، بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق ایران تا رود جیحون تحت حاکمیت صفویان درآمد و در زمان

شاه تهماسب اول، تهاجمات پیاپی ارتش عثمانی به خاک ایران با اتخاذ تدابیر مناسب دفع گردید.

جغرافیای یازدهم

تست و پاسخ ۱۴۴

کدام مورد جای خالی در عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

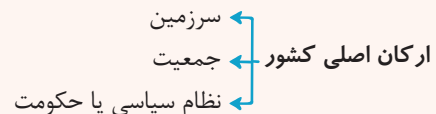
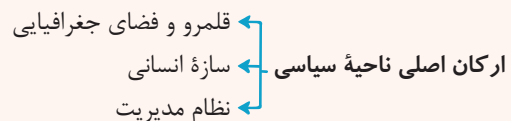
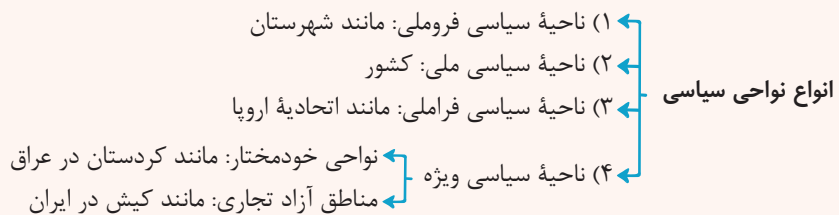
«ناحیه سیاسی و کشور».

- (۱) حداکثر سه رکن اصلی و بنیادی دارند که مشابه هم‌اند
- (۲) به ترتیب دارای نظام سیاسی یا حکومت و نظام مدیریتی فراملی هستند
- (۳) به ترتیب، رابطه‌ای مانند رابطه جغرافیای سیاسی با ژئوپلیتیک دارند
- (۴) یک ناحیه ژئوپلیتیکی را تشکیل می‌دهند که در آن سه عامل بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند

(جغرافیای یازدهم - ترکیبی - درس ۹ - انواع نواحی سیاسی / درس ۱۱ - ژئوپلیتیک / درس ۱۰ - کشور)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

پاسخ تشریحی کشور یکی از انواع ناحیه سیاسی محسوب می‌شود؛ پس به نوعی زیرمجموعه آن است. ژئوپلیتیک نیز شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است و زیرمجموعه آن محسوب می‌شود؛ پس رابطه ناحیه سیاسی و کشور مانند رابطه جغرافیای سیاسی و ژئوپلیتیک است.

تست و پاسخ ۱۴۵

با بررسی موارد زیر در خصوص ناحیه‌بندی، کدام مورد درست است؟

(الف) در هند، هر دین تقریباً قلمرو جغرافیایی خاصی را اشغال کرده است.

(ب) ناحیه بارشی زاگرس چندین استان را در بر گرفته است.

(۱) تعیین مرز در ناحیه «الف» دشوارتر از ناحیه «ب» است.

(۲) مرزهای سیاسی و اداری «الف» و «ب» بر مرزهای نواحی طبیعی منطبق‌اند.

(۳) امکان وجود ناحیه انتقالی در «ب» بیشتر از «الف» است.

(۴) احتمال تغییر مرزهای ناحیه «ب» بیشتر از ناحیه «الف» است.

(جغرافیای یازدهم - ترکیبی - درس ۱ - ناحیه‌بندی / درس ۲ - کانون ناحیه، مرزهای ناحیه)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی تعیین مرز دقیق نواحی دشوار است. البته در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی (الف)، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا نواحی بارشی (ب) است.

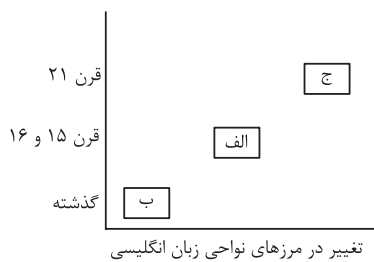

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) در «ب» مرزهای سیاسی و اداری استان‌های کشور بر نواحی بارشی منطبق نیست. در «الف» نیز درست است که هر دین قلمرو جغرافیایی خاصی را دربرگرفته، اما مرزهای سیاسی و اداری بر مرزهای نواحی طبیعی منطبق نیست.
- ۳) در نواحی زبانی یا نواحی که براساس عوامل انسانی تقسیم‌بندی شده‌اند، ناحیه انتقالی در مجاورت مرزهای دو ناحیه بیشتر وجود دارد.
- ۴) مرزهای نواحی قابل تغییرند. در اثر عوامل طبیعی یا فعالیت‌های انسانی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود؛ پس در هر دو ناحیه امکان تغییر مرزها وجود دارد.

تست و پاسخ ۱۴۶

با توجه به تصویرمقابل کدام مورد به موضوع درستی پرداخته است؟

- ۱) در «ب» انتقال زبان از طریق تجارت در جاده ابریشم رخ می‌داد.
- ۲) این پدیده در «ج» بیشتر بدون ارتباط مستقیم صورت می‌پذیرد.
- ۳) در «ب» مردم آمریکای شمالی با پیشرفت در دریانوردی امکان آشنایی با زبان انگلیسی را پیدا کردند.
- ۴) در «ج» انتقال زبان از طریق کشف سرزمین‌های نو صورت گرفت.

(پغرافیای یازدهم - درس ۶ - تغییر در الگوی پرآکندگی زبان‌ها)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: در قرن بیستم و یکم، با پیشرفت‌های صنعتی و گردش ارتباطات، برخی زبان‌ها مانند انگلیسی در سراسر جهان به کار گرفته شد. امروزه انگلیسی در اغلب نرم‌افزارهای رایانه‌ای، برای پایش رفت‌وآمد هواپیماها و کشتی‌ها و نیز در متون علمی و تحقیقاتی بین‌المللی استفاده می‌شود. امروزه با توجه به گسترش رسانه‌ها، پدیده پخش و انتشار مانند انتقال زبان بدون تماس مستقیم مردم صورت می‌گیرد. بررسی گزینه‌های نادرست:

- ۱) پخش فرهنگی از طریق رفت‌وآمد در جاده ابریشم مربوط به گذشته و زمان‌های کهن است.
- ۳) در قرن ۱۵ و ۱۶ م. معروف به عصر اکتشافات جغرافیایی، اروپاییان با پیشرفت در دریانوردی سرزمین‌های نو را، کشف کردند و زبان انگلیسی در آمریکای شمالی گسترش یافت.
- ۴) در «الف» انتقال زبان از طریق کشف سرزمین‌های نو صورت گرفت.

تست و پاسخ ۱۴۷

کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«فعالیت‌های نوع اول و دوم اقتصادی»

- ۱) پیش از سال ۱۹۸۰، در تقسیم‌بندی فعالیت‌های اقتصادی قرار داشتند و به ترتیب به طور مستقیم و غیرمستقیم با استخراج مواد خام از محیط طبیعی سروکار دارند
- ۲) به ترتیب نیاز به سرمایه‌گذاری‌های بسیار و اندک داشته و به طور مشترک در رفع نیازهای بشر به طور مکمل با فعالیت نوع سوم اقتصادی عمل می‌کنند
- ۳) به طور مشترک به دو شیوه معیشتی و تجاری انجام می‌شوند و به ترتیب به عدم تغییر و تغییر شکل منابع اولیه منجر می‌شوند
- ۴) به ترتیب در کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته و پیشرفته رونق داشته و به طور مشترک ایجاد شرکت‌های چندملیتی، به رونق آن‌ها کمک کرده است

(پغرافیای یازدهم - درس ۷ - طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

- طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی
- ۱) فعالیت‌های نوع اول: کشاورزی، زراعت و ...
 - ۲) فعالیت‌های نوع دوم: صنعت
 - ۳) فعالیت‌های نوع سوم: خدمات
 - ۴) فعالیت‌های نوع چهارم: خدمات فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

پاسخ تشریحی در گذشته، فعالیت‌های اقتصادی به سه گروه یا سه بخش عمده تقسیم می‌شدند. از دهه ۱۹۸۰ میلادی، فعالیت‌های نوع چهارم هم به این طبقه‌بندی افزوده شد؛ پس تا پیش از ۱۹۸۰ م، فعالیت‌های اقتصادی سه دسته بودند که کشاورزی و صنعت جزء این طبقه‌بندی بودند.

کشاورزی با بهره‌برداری مستقیم و صنعت بهره‌برداری غیرمستقیم از محیط طبیعی سروکار دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

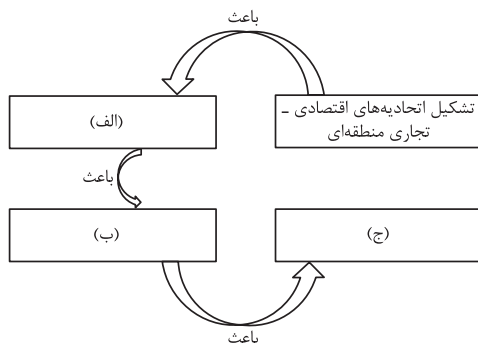
۲) فعالیت نوع دوم (صنعت) مانند شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری‌های زیاد نیاز دارند.

۳) تقسیم‌بندی معیشتی و تجاری مربوط به کشاورزی (فعالیت‌های نوع اول) است و بر صنعت (نوع دوم) صدق نمی‌کند. صنعت به دو نوع دستی و ماشینی تقسیم‌بندی می‌شود.

۴) کشاورزی امروز هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته رونق یافته است.

تست و پاسخ ۱۴۸

کدام عبارت موارد «الف»، «ب» و «ج» در تصویر زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

۱) امضای موافقت‌نامه‌هایی جهت معافیت‌های مالیاتی و بازرگانی بدون پرداخت

حقوق و عوارض گمرکی - رونق و توسعه اقتصادی کشورهای منطقه - ایجاد موازنه‌های تجاری مثبت در کشورهای منطقه

۲) امضای موافقت‌نامه‌هایی جهت کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی - رونق و توسعه اقتصادی کشورهای منطقه - گسترش تجارت بین کشورهای منطقه

۳) ایجاد قوانین و مقررات ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین - کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی - توسعه صادرات در کشورهای منطقه

۴) امضای موافقت‌نامه‌هایی جهت کاهش مالیات و تعرفه‌های گمرکی - گسترش تجارت بین کشورهای منطقه - کمک به رونق و توسعه اقتصادی کشورها

پاسخ: گزینه ۴

(جغرافیای یازدهم - درس ۱ - تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد کشورها)

درس نامه

برخی از کارهایی که کشورها انجام می‌دهند تا تأثیرات منفی تجارت خارجی را بر صنایع خود کاهش دهند و به رونق اقتصادی دست یابند:

۱) وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی

۲) تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای

۳) ایجاد مناطق آزاد تجاری

پاسخ تشریحی اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه افزایش یابد و به رونق اقتصادی کشورها کمک کند.

تست و پاسخ ۱۴۹

با توجه به موارد زیر، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره کرده است؟

الف) حفر مواد

ب) رسوب‌گذاری مواد

۱) امکان رخ‌دادن «الف» در کوهستان‌ها بیشتر از هر مکان دیگری وجود دارد.

۲) ممکن نیست پدیده «ب» را در سواحل دریای عمان مشاهده کنیم.

۳) در فرسایش از طریق آب‌های جاری، ابتدا «الف» و سپس «ب» روی می‌دهد.

۴) وقتی آب‌ها با دی‌اکسید کربن و هوا ترکیب می‌شوند و اسید کربنیک تولید می‌شود، پدیده «ب» اتفاق می‌افتد.

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای یازدهم - درس ۴ - فرسایش)

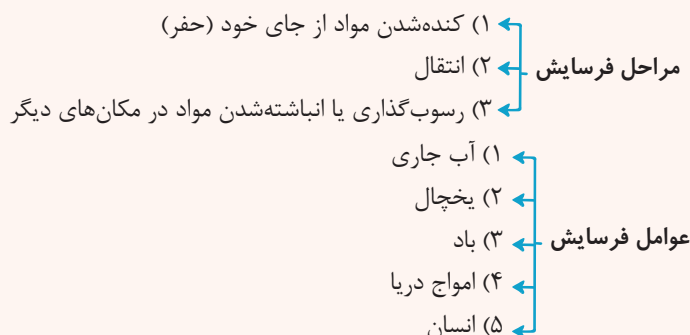

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

جغرافیا

درس نامه ●●

فرسایش عبارت است از جداسدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جابه‌جایی آن‌ها توسط عوامل مختلف چون آب و باد.

پاسخ تشریحی به طور کل در فرسایش، ابتدا ذرات سنگ و خاک از بستر خود یا از جای خود کنده می‌شوند و فرقی نمی‌کند که عامل فرسایش چیست، یعنی در فرسایش توسط آب جاری، باد، یخچال و امواج دریا ابتدا حفر مواد (الف) و پس از انتقال، رسوب‌گذاری مواد (ب) صورت می‌گیرد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

① حفر مواد (الف) در همه مکان‌هایی که فرسایش رخ می‌دهد، مانند بیابان‌ها، سواحل و کوهستان‌ها وجود دارد.

② رسوب‌گذاری مواد مرحله سوم فرسایش است که در سواحل نیز رخ می‌دهد.

④ در فرسایش انحلالی، وقتی آب با دی‌اکسید کربن و هوا ترکیب می‌شود و اسید کربنیک تولید می‌کنند، با حل کردن آهک و گچ در خود می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند که این در حقیقت مرحله «الف» یعنی حفر یا کنده شدن مواد محسوب می‌شود، نه رسوب‌گذاری.

تست و پاسخ ۱۵۰

متن زیر با کدام مورد مطابقت ندارد؟

«نور خورشید مهم‌ترین منبع انرژی برای زمین و عامل اصلی به وجود آمدن ویژگی‌های آب‌وهوایی در نواحی مختلف زمین است. تابش خورشید روی عناصر آب‌وهوایی چون دما، فشار، رطوبت و بارش تأثیر می‌گذارد.»

(۱) رابطه عرض جغرافیایی با دما مستقیم و با میزان انرژی دریافتی خورشید معکوس است.
(۲) عامل اصلی در شکل‌گیری بارندگی‌هایی است که بیشتر در بهار اتفاق می‌افتد.
(۳) بیشترین جذب نور و انرژی خورشید در ناحیه‌ای است که بیشترین ماده آلی را تولید می‌کند.
(۴) نور خورشید از طریق ایجاد جریان‌های دریایی گرم و سرد در بیابان‌زایی نقش دارد.

پاسخ: گزینه ۱ (جغرافیای یازدهم - ترکیبی - درس ۳ - پراکنش و پهنای مختلف آب‌وهوایی به وجود می‌آید؟ / درس ۵ - تقسیم‌بندی و پراکنش زیست‌بوم‌های جهان)

پاسخ تشریحی مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود.

هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، دمای هوا کاهش می‌یابد. بنابراین رابطه عرض جغرافیایی با دما رابطه‌ای معکوس است، نه مستقیم.

انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست. انرژی دریافتی روزانه در مناطق استوایی ۸۰° کالری و در مناطق نزدیک قطب حدود ۱۰° کالری است؛ پس رابطه عرض جغرافیایی با میزان انرژی دریافتی خورشید معکوس است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

فلسفه یازدهم

تست و پاسخ ۱۵۱

کدام عبارت درباره دانش فلسفه درست است؟

- ۱) از آنجا که فلسفه با روش عقلی به مسائل مربوط به وجود می‌پردازد، می‌توان دو جهت منحصر به فرد برای آن برشمرد.
- ۲) برخلاف کلمه فیلسوفیا که در طول تاریخ به دانش خاص تغییر معنا داد، کلمه فیلسوفوس از ابتدا به معنای دانشمند دانش خاص به کار می‌رفت.
- ۳) به طور طبیعی توجه تام و کامل به مسائل روزانه به خاطر ممانعت از ورود به مسائل بنیادی شایسته مقام انسان نیست.
- ۴) در زمان سقراط، مردم کسانی که در استدلال‌های خود، از مغالطه استفاده می‌کردند را سوفیست یا دانشمند می‌نامیدند.

(فلسفه یازدهم - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی اگر کسی به طور کامل و فقط به نیازهای روزانه و معمولی خود توجه کند نمی‌تواند وارد فطرت ثانی که همان تلاش برای پاسخ به مسائل بنیادی است، بشود و این شایسته مقام انسان نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فلسفه فقط از جهت موضوع منحصر به فرد است ولی از جهت روش عقلی، شبیه ریاضیات است.
- ۲) کلمه فیلسوفوس در ابتدا به معنای دوستدار دانش بود که بعدها به معنای دانشمند، ارتقا یافت.
- ۴) سوفیست‌هایی که در استدلال‌های خود از مغالطه استفاده می‌کردند، خودشان را سوفیست (دانشمند) نامیدند.

نکته جدول تحول معنایی به ترتیب تاریخ:

واژه	معنای اول	معنای دوم	معنای سوم
فلسفه (فیلسوفیا)	دوست‌داری دانش	دانش	دانش خاص (وجودشناسی)
فیلسوف (فیلسوفوس)	دوستدار دانایی	دانشمند	دانشمند دانش خاص
سوفیست	دانشمند	مغالطه‌کار	-
سفسطه	دانش	مغالطه‌کاری	-

تست و پاسخ ۱۵۲

درباره شاخه‌های فلسفه کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) از جهت موضوع، مشابه ریشه فلسفه و از جهت روش با آن متفاوت هستند.
- ۲) با تأمل فیلسوفانه درباره هر موضوعی مانند یک علم پدید می‌آیند.
- ۳) مبانی علوم را بررسی می‌کنند ولی هیچ ارتباطی با مسائل آن‌ها ندارند.
- ۴) رابط بین بخش اصلی فلسفه و علوم مختلف هستند.

(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

شاخه‌های دانش فلسفه آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که

قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند.
 قوانین بنیادی محدوده‌ای خاص از وجود را بیان می‌کنند.
 قوانین هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را در یک حیطه خاص مطرح می‌کنند.

شاخه‌های فلسفه

با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌های مختلف، پدیده‌ها و یا رشته‌های علمی، شاخه‌های فلسفه شکل می‌گیرند. مثال:

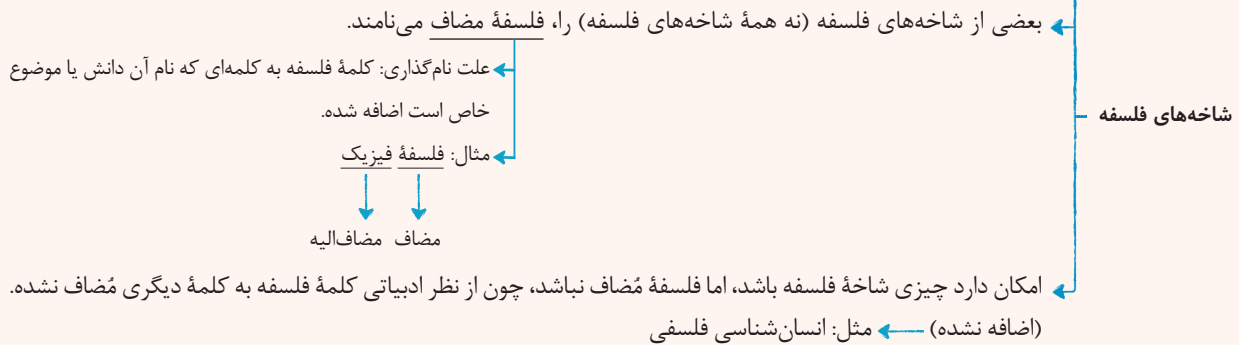
- فلسفه اخلاق
- فلسفه دین
- فلسفه تاریخ
- فلسفه فرهنگ
- فلسفه تکنولوژی
- و ...

شاخه‌های فلسفه: رابط فلسفه اولی (ریشه فلسفه) با دانش‌های خاص هستند و مسائل خاص فلسفه را وارد دانش‌های گوناگون می‌کنند.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

پاسخ تشریحی فلسفه‌های مضاف یا شاخه‌های فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که مسائل وجودشناسی و معرفت‌شناسی را وارد محدوده‌های خاص می‌کنند؛ بنابراین موضوع آن‌ها وجودشناسی است و روش آن‌ها هم فلسفی یعنی عقلی و استدلالی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) اگر در یک علم یا یک موضوع مهم، تأمل فیلسوفانه انجام دهیم، شاخه‌ای از فلسفه شکل می‌گیرد.
- ۳) فلسفه‌های مضاف مبانی و زیربنای علوم را بررسی می‌کنند، نه مباحث و مسائل آن را.
- ۴) فلسفه‌های مضاف (شاخه‌های فلسفه)، بین بخش اصلی فلسفه و علوم مختلف ارتباط برقرار می‌نمایند.

تست و پاسخ ۱۵۳

کدام مورد ویژگی مشترک همه باورهای درست انسان‌ها در حوزه مسائل اساسی زندگی است؟

- ۱) آگاهانه بودن
۲) تحت تأثیر اجتماع بودن
۳) قابل ارزیابی بودن
۴) مقلدانه نبودن

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی برخی باورهای درست، ممکن است با تحقیق و آگاهی به دست نیامده باشند یا با تأثیرپذیری از جامعه و یا حتی مقلدانه حاصل شده باشند. اما در هر حال، همه باورهای اساسی، از هر منبعی نشأت گرفته باشند، قابل بررسی و ارزیابی عقلی هستند.

نکته برخی انسان‌ها درباره باورهای خود می‌اندیشند تا بتوانند ریشه باورها و چرایی قبول آن‌ها را بررسی کنند و در ادامه باورهای درست را بپذیرند و باورهای نادرست را کنار بگذارند.

تست و پاسخ ۱۵۴

کدام مورد در دادگاه سقراط اتفاق نیفتاده است؟

- ۱) استفاده از روش سقراطی در دفاع از خود
۲) بیان راز پیام سروش معبد دلفی
۳) معرفی کسی که سزاوار حضور در دادگاه است.
۴) اشاره به صفات انسان برای اثبات وجود خدا

(فلسفه یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی سقراط در دادگاه از طریق معرفی صفات خداوند به اثبات وجود خداوند پرداخت. دقت کنید که سقراط برای اثبات خدا از صفات انسان بهره نگرفت، بلکه می‌خواست روش اثبات خدا را بیان کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) سقراط در اثبات وجود خدا از روش سقراطی بهره برد.
- ۲) سقراط در دادگاه، هم پیام سروش معبد دلفی و هم راز آن پیام را بیان کرد.
- ۳) سقراط در دادگاه بیان نمود که اگر کسی از فرمان خدا سرپیچی کند، شایسته است که او را در دادگاه حاضر کنند.

نکته دقت کنید که سقراط با اشاره به قبول صفت (مثل قدرت و علم و عدالت فوق بشری) به اثبات منشأ صفت (خدا) می‌رسد. سقراط با این کار اتهام انکار خدا (نه انکار خدایان متعدد یونان) را رد می‌کند.

تست و پاسخ ۱۵۵

کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) این که بسیاری حقایق در جهان هنوز ناشناخته باقی مانده‌اند تناقضی با انکار شکاکیت مطلق ندارد.
- (۲) اختلاف نظر درباره موضوعات یکسان، مربوط به ویژگی محدودیت شناخت است.
- (۳) طرح پرسش‌های جدی و جدید درباره معرفت و ظهور دیدگاه‌های گوناگون، سبب استقلال معرفت‌شناسی از فلسفه شد.
- (۴) در گذشته برخی مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی مطرح می‌شد.

(فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

پاسخ تشریحی اختلاف نظر درباره موضوعات یکسان، مربوط به خطاپذیر بودن شناخت است.

تست و پاسخ ۱۵۶

کدام گزینه در ارتباط با تاریخچه معرفت درست است؟

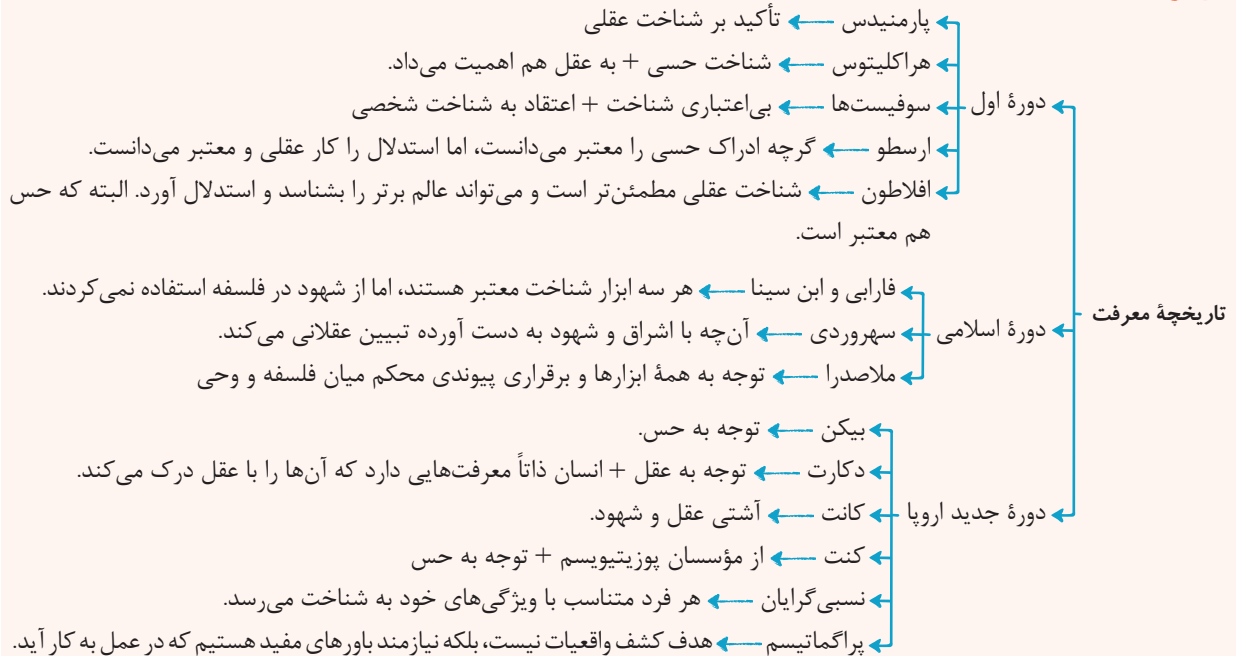
- (۱) دوره دوم تقسیم‌بندی تاریخ فلسفه، دوره فیلسوفان قرون وسطی تا آغاز دوره جدید است، فلاسفه‌ای مثل افلاطون و ارسطو.
- (۲) دانشمندان رنسانس اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن سخن گفتند.
- (۳) سهروردی مبنای نظام فلسفی خود را شهودهایش قرار داد و تلاش کرد آن‌ها را مستدل کند.
- (۴) افلاطون معتقد بود عقل با آن که نمی‌تواند برای شناخت جهان برتر استدلال آورد، اما می‌تواند آن را بشناسد.

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی سهروردی شهود را تبیین عقلانی کرد و در نهایت نظام فلسفی‌اش را بر پایه شهودها بنا نهاد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) فلاسفه‌ای همچون ارسطو و افلاطون مربوط به دوره اول تقسیم‌بندی هستند.
- ۲) دانشمندان پیش از سقراط اولین کسانی بودند که درباره ارزش و اعتبار شناخت سخن گفتند.
- ۳) افلاطون معتقد بود جهان برتر از طریق عقل قابل شناخت است و می‌توان برای آن استدلال آورد.

تست و پاسخ ۱۵۷

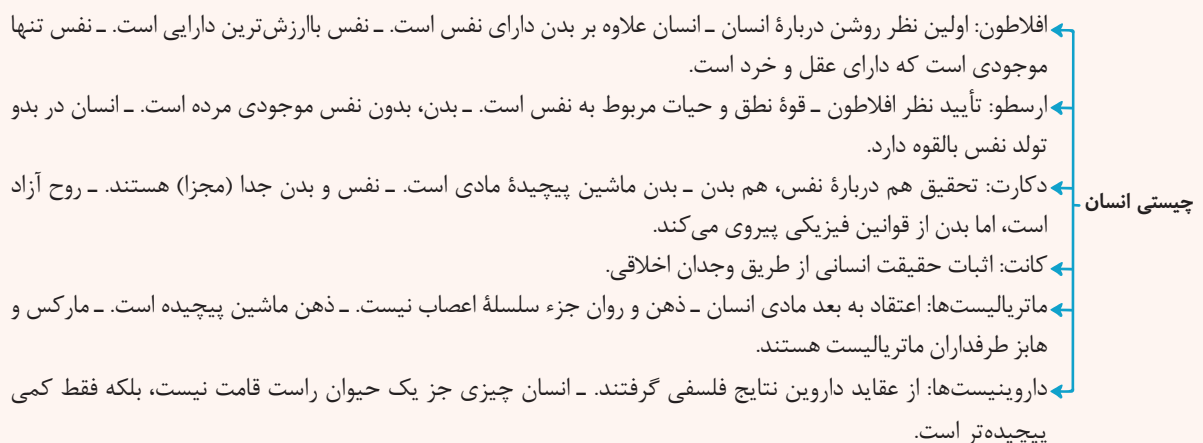
هر دو مورد بیان‌شده در کدام گزینه، محکوم به صحت است؟

- ۱) مسئله حقیقت انسان از ابتدای شکل‌گیری فلسفه تا به امروز مطرح بوده است. - از نظر افلاطون، نفس جزء عقلانی انسان است.
- ۲) از نظر دکارت، انسان ماشینی پیچیده است. - مارکس و هابز از نظریه‌پردازان پیرو ماتریالیست‌ها هستند.
- ۳) داروینیست‌ها با تحلیل فلسفی پی بردند که انسان از حیوان پدید آمده. - ارسطو بدن بدون نفس را موجودی مرده می‌داند.
- ۴) اولین بار سقراط و پیش از آن هراکلیتوس نظری روشن درباره انسان بیان کردند. - از نظر دکارت روح و بدن از هم مجزا هستند.

(فلسفه یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ●●

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

پاسخ تشریحی بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) نادرست: از نظر دکارت بدن یک ماشین پیچیده است (نه انسان). - درست
 ۳) نادرست: داروینست‌ها بنا به علم تجربی پی بردند انسان از حیوان پدید آمده و از آن نتایج فلسفی گرفتند. - درست
 ۴) نادرست: اولین بار افلاطون درباره انسان نظری روشن بیان کرد. - درست

تست و پاسخ ۱۵۸

در خصوص نگاه ملاصدرا به حقیقت انسان می‌توان گفت:

- (۱) وجه اشتراکی با سهروردی در این زمینه نداشت.
 (۲) هستی را مراتب نور می‌دانست.
 (۳) شهود مجردات با پاکی نفس از دلایل اعتقاد به بعد نفسانی انسان توسط ملاصدرا بود.
 (۴) روح آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند و ظرفیت بی‌نهایت دارد.

(فلسفه یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

پاسخ تشریحی فلاسفه مسلمان یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که با پاکی نفس به مرحله‌ای رسیدند که مراتب برتر را شهودی

می‌کردند و لذا می‌دانستند چنین شهودی در توان بدن انسان نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اعتقاد به دوبعدی بودن انسان از جمله اشتراکات این دو فیلسوف بود.
 ۲) مراتب نور دانستن هستی، نظر سهروردی بود.
 ۴) روح انسانی آخرین درجه تکاملی است و روح انسانی ظرفیت بی‌نهایت دارد نه روح همه موجودات.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیلی سبز

فلسفه

تست و پاسخ ۱۵۹

مثال زیر به نظریه کدام فیلسوف یا فیلسوفان در وجود نفس مجرد نزدیک تر است؟

«آب از دو جزء هیدروژن و اکسیژن تشکیل شده است و هر دو بخشی از حقیقت وجود آب را تشکیل می دهند.»

(۱) دکارت (۲) کانت (۳) ماتریالیست‌ها (۴) افلاطون و ارسطو

(فلسفه یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۳

درس نامه

اصولاً وجود «نفس» را انکار می کنند. ← در اصل مجرد و مستقل بودن «نفس» را انکار می کنند نه کلیت آن را.
 انسان را موجودی مادی می دانند.
 نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی می کنند و از آثار و لوازم بدن به شمار می آورند. ← نفس مجرد و مستقل از بدن نیست.
 همه موجودات و از جمله انسان فقط یک بُعد و یک ساحت دارند که همان بُعد مادی و جسمانی است.
 ماتریالیست‌ها = مادی گرایان ← معتقدند که ذهن و روان (نفس)، چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست.
 ← پس کاملاً منکر نفس نیستند.
 انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است نه فراتر از آن. ← دقت کنید که دکارت بدن را ماشین پیچیده می دانست. ← می توان گفت ماتریالیست‌ها نظر دکارت را قبول دارند، اما دکارت نظر ماتریالیست‌ها را نمی پذیرد.

پاسخ تشریحی ماتریالیست‌ها معتقدند انسان مانند سایر موجودات، فقط یک بُعد و ساحت دارد و آن بُعد جسمانی و مادی است. آنان معتقدند که ذهن و روان، چیزی جز مغز و سلسله اعصاب نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دکارت معتقد است که بدن انسان حقیقت انسان نیست و روح است که حقیقت انسان را تشکیل می دهد.

۲) از نظر کانت، حقیقت وجود انسان همان نفس یا روح او است.

۴) افلاطون و ارسطو، حقیقت وجودی انسان را همان روح یا نفس می دانند.

تست و پاسخ ۱۶۰

بر اساس دیدگاه فیلسوفان مسلمان، کدام تمثیل برای نقش اعتقاد به خداوند در انجام فضایل اخلاقی، مناسب تر است؟

(۱) سوار شدن به قطاری که به سمت مقصد حرکت می کند.

(۲) چراغی که فضایی تاریک را روشن می کند تا بتوان اشیا را مشاهده کرد.

(۳) دارویی که برای بیمار بی‌اشتها تجویز می شود تا میل به غذا پیدا کند.

(۴) پیاده روی در مسیر مسطح به جای مسیر سربالایی

(فلسفه یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی از نظر فلاسفه مسلمان، انسان با عقل عملی می تواند خوب و بد اخلاقی را تشخیص دهد (رد ۲) و فطرتاً به انجام فضایل گرایش دارد (رد ۳)، اما ممکن است تحت تأثیر امیال حیوانی، رذائل را برگزیند که در این جا اعتقاد به خداوند، تسهیل کننده انجام فضایل است (تأیید ۴) و البته این اعتقاد نیز به طور قطعی باعث رسیدن به مقصد و انتخاب فضایل نمی شود، بلکه نهایتاً اختیار انسان است که تعیین کننده است (رد ۱).

نکته

(۱) علاقه به فضایل (به تنهایی نمی تواند باعث ترک رذیلت شود)
 شرط لازم و کافی برای کسب فضیلت
 خدا با ترغیب ما به فضایل و منع از رذایل و تعیین مجازات و پاداش، میل به فضایل را تقویت می کند.
 (۲) خدا (دینداری)
 باز هم عمل به فضایل قطعی نیست، چون انسان مختار است.